

Britt Østergaard Larsen, Jacob Ladenburg
og Leif Olsen

Evaluering af Natteravnene i Danmark

Udbredelse, indsatser og udvalgte
effekter

Evaluering af Natteravnene i Danmark. Udbredelse, indsatser og udvalgte effekter kan hentes fra hjemmesiden www.kora.dk

© KORA og forfatterne

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

Udgiver: KORA

ISBN: 978-87-7509-651-0

Projekt 10303

Oktober 2013

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling, bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

**Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Forord

Her, 15 år efter de to første Natteravnforeninger i Danmark blev etableret i Helsingør og Randers, kan de fleste unge og voksne og mange børn "sætte navn på", når de hører om eller møder tre voksne iført gule jakker i det offentlige rum.

Når Natteravnene er almindeligt kendt, er det, fordi der gennem årene er blevet oprettet foreninger over hele landet. Foreningerne har mobiliseret frivillige voksne, der har gået ture på omkring tre timer ad gangen og haft kontakter med unge på offentlige udendørs steder særligt i forbindelse med de unges fest- og natteliv. Hvis man ikke er blandt dem, der selv har mødt og talt med en Natteravn, så er der stor sandsynlighed for, at man har hørt om dem gennem omtaler i lokale eller landsdækkende medier. Her er Natteravnene ofte blevet omtalt for deres indsatser og opbakning fra prominente politikere og kulturpersonligheder. Herudover er der mange, der har hørt om Natteravnene via forskellige opmærksomhedskampagner, som deres landsdækkende sekretariat har stået for at sætte i værk med støtte fra først forsikringsselskabet Skandia og efter 2003 en række virksomheder og fonde. Endelig kan man nu læse om Natteravnene i bogen *Om at gøre en forskel* (Boserup & Stephensen 2012), der handler om sociale iværksættere med en forretningsplan og bringer historien om Natteravnene, som det første eksempel.

Natteravnskonceptet og organiseringen af foreningerne efter en franchisemodel repræsenterer en fornyelse i den danske foreningstradition og måden at arbejde med frivilligt socialt arbejde rettet mod omsorg, tryghed og kriminalitetsforebyggelse på. Derfor har TrygFonden, der har støttet Natteravnene siden 2003, vurderet, at det var værd at foretage en ekstern evaluering af udvalgte effekter, som Natteravnene bl.a. arbejder på at skabe i forhold til tryghed for både unge og deres forældre i forbindelse med de unges deltagelse i fest- og nattelivet, samt mildere registrerede kriminalitetsformer. TrygFonden bad KORA om at designe og gennemføre en evaluering, der dels fokuserede på at dokumentere og evaluere udvalgte effekter og dels at beskrive Natteravnene og deres arbejde med henblik på læring.

KORA designede evalueringen, der inddrager data fra en lang række kilder såsom politiets registre om kriminalitet, spørgeskemaer til unge og deres forældre, spørgeskemaer til formændene for Natteravnforeningerne, interview med Natteravne og samarbejdspartnere, fx repræsentanter for SSP, samt observationer og samtaler fra besøg og ture med Natteravnene i udvalgte foreninger.

Arbejdet med at indsamle det store datamateriale til evalueringen har kun kunnet lade sig gøre, fordi vi har fået hjælp fra mange parter, der har stillet op til interview, deltaget i møder, besvaret spørgeskemaer, fundet relevante data frem osv. Det gælder også for Natteravnenes Landssekretariat, der har bidraget med oplysninger om foreningernes formænd, tidspunkter for oprettelse af foreninger mv.

Vi vil også sige stor tak til medlemmerne i følgegruppen, der har fulgt evalueringen og givet mange konstruktive kommentarer til evalueringsdesign, spørgeguider og -skemaer, statistiske analyser mv. på de fire to-timers møder i KORA, der blev afholdt henholdsvis i august og november 2012 samt i marts og juni 2013, plus supplerende mailkorrespondance mellem møderne.

Følgegruppen havde følgende medlemmer:

- Ulrik Kampmann, udviklingschef for strategi, TrygFonden
- Merete Konnerup, områdechef for trivsel, TrygFonden
- Erik Thorsted, sekretariatschef, Natteravnenes Landssekretariat
- Peter Rymann, hotspotchef, Ishøj Kommune – fra december 2012 chef for Familierådgivning, skole, dagtilbud, Haderslev Kommune
- Carsten Simonsen, politiassistent, Forebyggelsessekretariatet i Ringsted, Midt- og Vestsjællands Politi
- Britta Kyvsgaard, chef for Justitsministeriets Forskningsenhed
- Tanja Tambour Jørgensen, fuldmægtig Justitsministeriets Forskningsenhed
- Søren Bøye Olsen, lektor, Fødevarøkonomisk Institut, Københavns Universitet.

Tak til jer alle!

Evalueringsrapporten er resultatet af et samarbejde mellem forfatterne på tværs af deres fagområder og discipliner. Britt Østergaard Larsen har i særlig grad stået for kapitlerne 1, 2, 4 og 7 samt de tilhørende bilag. Jacob Ladenburg har i særlig grad stået for kapitlerne 5 og 6 og de tilhørende bilag. Leif Olsen har i 2013 varetaget rollen som projektleder og i særlig grad stået for kapitel 3. Herudover har Eskil Heinesen bidraget til design af evalueringen, og Chantal Pohl Nielsen har varetaget projektledelsen i 2012. Endelig har Eskild Klausen Fredslund bidraget til de kvalitative analyser i kapitel 5 og 6, mens Tine Fuglsang har bidraget til dataindsamling og kvalitative analyser i kapitel 3.

Britt Østergaard Larsen, Jacob Ladenburg og Leif Olsen

Oktober 2013

Indhold

Sammenfatning	7
1 Evalueringens opbygning	12
2 Natteravnforeningerne i Danmark	16
2.1 Foreningernes udbredelse og størrelse	17
2.2 Foreningernes indsats, omfang og karakter	19
2.3 Formændenes vurdering af Natteravnenes mål og effekter	25
3 Besøg i udvalgte Natteravnforeninger	29
4 Natteravne, tryghed og kriminalitet	32
4.1 Forståelse af Natteravnenes tryghedsskabende effekt	32
4.1.1 Objektive risici, samfundsbekymring og subjektiv tryghed	32
4.1.2 Situationel tryghed og handlingsstrategier	33
4.1.3 Tryghedsbegrebet i forhold til Natteravnene	33
4.1.4 Natteravnenes indsats i nattelivet	34
4.1.5 Baggrundskarakteristika ved den unge	35
4.1.6 Fest- og nattelivsadfærd	36
4.1.7 Tryghed i nattelivet	36
4.2 Forståelse af Natteravnenes kriminalpræventive effekt	39
4.2.1 Natteravne – som kapable vogtere	39
5 De unge og forældrenes tryghed og kendskab til Natteravnene	41
5.1 Lokal tryghed blandt unge og forældrene	42
5.2 De unges og forældrenes tryghed og bekymringer forbundet med by- og nattelivet	43
5.2.1 De unges negative tryghed	48
5.2.2 De unges og forældrenes bekymringer om fest- og nattelivet	50
5.3 Erfaringer i nattelivet	52
5.3.1 Brug for hjælp i fest- og nattelivet	52
5.3.2 Erfaringer med vold og ubehageligheder i fest- og nattelivet	54
5.4 Tryghed i nattelivet	55
5.5 Forebyggende tiltag – hvad gør de unge, og hvad har forældrene aftalt med dem?	57
5.6 De unge og forældrenes kendskab til Natteravnene	59
5.6.1 Har hørt om Natteravnene	59
5.6.2 Hvad kendetegner Natteravnene?	60
5.6.3 Har set Natteravnene	61
5.6.4 Hvor tit møder de unge Natteravnene	62
5.6.5 Hvad er dit forhold til Natteravnene?	63
5.6.6 Hjælp fra Natteravnene	64

6	Natteravnenes tryghedsgivende effekt og betydningen af deres indsats	66
6.1	Den direkte tryghed	66
6.2	Den relative tryghed (valghandlingseksperimenter)	70
6.2.1	Gennemsnitlige resultater for unge og forældre	71
6.2.2	Hvem er mere trygge ved Natteravnene.....	73
6.3	Natteravnenes betydning på andre forhold	74
6.3.1	Tryghed blandt børn og unge og forældrene	75
6.3.2	Forebyggelse af kriminalitet og slagsmål/konflikter.....	75
6.3.3	Problemer med euforiserende stoffer og omsorg for berusede unge og socialt svage børn og unge	77
7	Udviklingen i kriminalitet i områder med og uden Natteravnene.....	80
7.1	Datagrundlag.....	81
7.2	Metoden: Difference-in-difference regressionsmodel.....	84
7.3	Udvikling i anmeldelsesrater	87
7.4	Natteravnenes effekt på udvikling i kriminalitetsrater	89
	Litteratur	93
Bilag 1:	Metodisk fremgangsmåde ved udvalg af case- og kontrol-områder til kvalitative studier og spørgeskemaundersøgelse	97
Bilag 2:	Fremgangsmåder ved besøg, observationer og interview i udvalgte Natteravnforeninger	104
Bilag 3:	Fremgangsmåde ved gennemførelse af spørgeskemaundersøgelse blandt unge og forældre.....	106
Bilag 4:	Fremgangsmåder ved analyse af data fra spørgeskemaundersøgelserne	133
Bilag 5:	Valghandlingseksperimenter.....	143
Bilag 6:	Resultatstabeller	146
Bilag 7:	Metodisk fremgangsmåde ved analyse af udviklingen i kriminalitet i områder med og uden Natteravne	161

Sammenfatning

Evalueringen består af fire delanalyser, der supplerer hinanden. Del 1 er en spørgeskemaundersøgelse blandt alle formænd for Natteravnforeningerne, der har besvaret spørgsmål om foreningernes frivillige, aktiviteter, resultater mv. Del 2 er en kvalitativ undersøgelse af seks udvalgte områder med Natteravnforeninger og fire sammenligningsområder, der ikke har Natteravne. Disse foreninger og områder er blevet besøgt, og "samarbejdspartnere" er blevet interviewet om deres samspil med Natteravnene. Del 3 er en spørgeskemaundersøgelse blandt 4.000 udvalgte unge og en af deres forældre i de samme seks områder med Natteravne og fire områder uden Natteravne, som indgår i del 2. Del 4 er en landsdækkende registerbaseret kvantitativ analyse af hærværk og anden kriminalitet i områder med og uden Natteravne, der sammenlignes i en såkaldt difference-in-difference analyse.

Del 1: Natteravnforeningerne i Danmark

Som første del af evalueringen blev der i sommeren 2012 gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt alle formænd for de aktive Natteravnforeninger, der er fordelt over hele landet og typisk er placeret i mellemstore provinsbyer, større byer og hovedstadsområdet. Der var i alt 170 foreninger, hvor formændene fik tilsendt et elektronisk spørgeskema, og i alt 128 formænd (75 %) svarede. Heraf svarede 98 formænd (58 % af de 170 foreninger) på spørgsmål om antal medlemmer, og de havde tilsammen 3.295 medlemmer. Af de 3.295 medlemmer vurderede formændene, at 2.631 (80 %) var aktive. Under antagelse om, at antallet medlemmer og fordelingen af aktive og ikke-aktive medlemmer er repræsentative for alle 170 foreninger, peger det på, at alle 170 foreninger havde 4.679 medlemmer, hvoraf 3.736 var aktive i sommeren 2012. Tal for 2011 viser, at omkring 20 % af de frivillige stoppede det år.

Den gennemsnitlige Natteravnforening har fra 10 til 30 aktive frivillige, hvoraf 21 % går mere end én tur om måneden, 60 % går mellem 3-12 ture årligt, og 19 % går mindre end tre ture årligt.

Blandt de 113 foreninger, der har angivet ugedage for foreningens ture, går 5 % udelukkende hverdage, 76 % kun weekend og 19 % både hverdage og weekend. En fjerdedel af foreningerne går primært i boligområder, mens hver femte forening går i en mindre by med lokale festmiljøer, og halvdelen af foreningerne går i byområder med udskænkingssteder.

Selvom mange ture er fokuseret omkring festmiljøerne og berusede/påvirkede unge i alderen 18-20 år, så har Natteravnene også kontakt med mange ædru unge. Gruppen af unge 15-17-årige udgør således også en central gruppe af unge, som Natteravnene møder på gaderne både i boligområderne og i festmiljøerne. Til gengæld er kontakten til kriminelle unge svær at opføre, og 42 % af formændene har da også svaret "ved ikke" til spørgsmålet om deres kontakter med denne målgruppe. Endelig er kontakterne med etniske børn og unge, socialt udsatte børn og unge og børn i alderen 10-14 år og yngre mindre udbredt, men ikke uvæsentlig.

Formændene oplyser, at foreningerne kun "sjældent" eller "engang imellem" har kontakt til eksterne samarbejdspartnere. Undtagelsen herfra er politiet, som cirka hver fjerde forening har kontakt til ved hver tur – hvilket givetvis dækker over en orientering til den lokale politistation forud for Natteravnens tur i området. Hovedparten af foreningerne har sjældent (1-3 gange årligt) kontakt med SSP-medarbejdere, folkeskoler i området, det lokale forenings- og erhvervsliv. Når det kommer til kommunerne, fx socialforvaltning, ungdomsud-

dannelsessteder og boligforeninger, har omkring 60 % af foreningerne ingen kontakt. Mest udbredt er samarbejdet med andre afdelinger af Natteravnene.

Stort set alle formænd vurderer "i høj grad" eller "i meget høj grad", at formålet med deres forening er at "skabe tryghed for unge" og "drage omsorg for unge og berusede unge". Omkring halvdelen af foreningerne nævner, at "kontakt til børn" og "hjælp til socialt udsatte børn og unge" er centrale formål. Det samme gælder for forebyggelse og begrænsning af hærværk, vold, slagsmål og salg af euforiserende stoffer.

Hele 81 % af formændene vurderer Natteravnens indsats som "i høj grad" eller "i meget høj grad" betydningsfuld for trygheden blandt børn og unge. Det samme gælder for ca. 60 % af formændene i forhold til omsorg og hjælp til berusede/påvirkede unge. Samtidig vurderes Natteravnens indsats også betydningsfuld for forældrenes tryghed.

Del 2: Besøg i udvalgte foreninger og sammenligningsområder

For at få viden om det praktiske arbejde i Natteravnforeningerne og ved selvsyn opleve og mærke, hvordan det er at gå ture som Natteravn, er der gennemført besøg i 14 foreninger. Heraf blev de otte besøgt i forbindelse med udarbejdelse af spørgeskemaet i evalueringens del 1, mens seks besøg blev gennemført i forbindelse med casestudierne i del 2, hvori der også indgik fire områder, der blev udvalgt som kontrol eller sammenligningsområder for lignende områder med Natteravnforeninger.

Resultaterne fra denne del af evalueringen sætter fokus på en række udfordringer for Natteravnforeningerne: 1) rekruttering af nye medlemmer, 2) fastholdelse af medlemmer, 3) motivering af medlemmer til at gå ture, 4) økonomi og sponsorer, 5) relationer og samarbejde med andre aktører og 6) balancering af neutral kontra aktiv rolle.

På trods af et klart og relativt stramt koncept for Natteravnforeningernes foreningsdannelse og deres indsatser, er der en Natteravn, som sammenfattende siger: *Der er ingen Natteravnforeninger, der er ens*. Dette udsagn skal forstås på den måde, at der trods de mange fælles træk i foreningsmodellen og konceptet for Natteravnens indsatser stadig er mange områder, hvor de enkelte foreninger har visse frihedsgrader og vælger deres egne måder at gøre tingene på.

Livet i Natteravnforeningerne handler således på den ene side om at implementere og fastholde den grundlæggende foreningsmodel og konceptet for deres ture og øvrige indsatser. På den anden side handler livet i foreningerne om at finde lokale måder at gøre tingene på bl.a. i forhold til rekruttering og fastholdelse af frivillige, sponsoring, sammensætning af hold, samvær og ikke mindst samarbejdet eller samspillet med de øvrige parter fx politi, kommune, institutioner, erhvervsliv mv.

Ligheder og forskelle knytter sig på den ene side til, om turene ligger om eftermiddagen, i de tidlige og sene aftentimer eller nattetimerne. På den anden side, om turene finder sted i mindre, større eller store byer med eller uden festmiljøer i form af diskoteker og værtshuse, eller om der er tale om boligområder som fx villakvarterer eller almene boligbyggerier, der for nogens vedkommende er, eller har været, karakteriseret som ghettoområder med integrations- og kriminalitetsproblemer.

Lighederne ved turene er bl.a., at man naturligvis starter med at møde de andre Natteravne, man skal gå med, og får en snak forud for turen. Der, hvor man oplever væsentlige forskelle mellem de forskellige hold, er i deres indbyrdes interaktion og i forhold til deres

kommunikation med børn, unge, voksne og andre i det offentlige rum fx politi, SSP-gademedarbejdere, forretningsdrivende, dørmænd osv. Disse forskelle har betydning for, hvem og hvor mange de enkelte hold har kontakt og samtaler med i løbet af deres tur. Kontakterne har naturligvis også betydning for børn, unge og voksnes konkrete erfaringer og forståelse af Natteravnene, idet en del samtaler handler om, hvad Natteravnene er, hvad de står for og så det ofte hørte spørgsmål til de frivillige: *Får I penge for det?*

Natteravnene udtrykker på den ene side en klar vurdering af, at de bidrager til at gøre en forskel for deres målgrupper. På den anden side er de meget tilbageholdende med at tage hele æren for de forandringer, der sker i form af fx øget omsorg og tryghed og faldende kriminalitet og konfliktniveau i deres område. Natteravnene anerkender, at der er mange andre faktorer og aktører, der bidrager til at gøre en positiv forskel i deres respektive områder. De er dog ikke mere ydmyge, end det er Natteravnenes klare vurdering, at de bidrager til at skabe mere tryghed og i et vist omfang reducere såvel hærværk som personrettet kriminalitet i deres områder.

Natteravnforeningerne indbyder SSP til deres bestyrelsesmøder og generalforsamlinger med henblik på at skabe og fastholde dialog med både kommunernes forvaltninger, institutioner for børn og unge samt politiet og andre. Parterne vil gerne fastholde og udbygge dialogen med hinanden, men der er udfordringer forbundet med at finde de rigtige måder at gøre det på. Et fokusgruppeinterview, hvor parterne deltog sammen i et møde faciliteret af KORA, pegede på, at der er uudnyttede muligheder for dialog og konkrete fælles aktiviteter, fx at Natteravnene kommer med på møder i folkeskoler og i ungdomsuddannelserne.

Del 3: Natteravnenes tryghedsskabende betydning for unge og forældre

Kendskab til Natteravnene og Natteravnenes tryghedsskabende effekt blandt unge og deres forældre er undersøgt ved at sende 4.004 spørgeskemaer ud til 16-19-årige unge og 4.004 spørgeskemaer til den ene af deres forældre.

Mere end ni ud af ti forældre har hørt om Natteravnene, mens tre ud af fire unge har hørt om Natteravnene. Godt halvdelen af de unge har mødt Natteravnene, mens det er gældende for godt seks ud af ti forældre. Både forældre og unge har primært set Natteravnene på gaden i nattelivet eller til byfester eller lignende arrangementer. Blandt de unge og forældrene, som har set Natteravnene, har 5 % af de unge fået hjælp, mens næsten halvdelen af de unge og de voksne har set eller hørt om nogen, som har fået hjælp af Natteravnene.

De unge og deres forældre tillægger Natteravnene en signifikant tryghedsskabende effekt i nattelivet, og at forældrene gør det i højere grad end de unge. På en skala fra 1 (slet ikke mere tryk) til 10 (meget mere tryk) angiver forældrene gennemsnitlig en tryghedsværdi på 7,9, mens de unge giver en tryghedsværdi på 6,2 i forhold til, hvilken grad Natteravnene vil gøre dem mere trygge i forbindelse med, at de unge deltager i byens fest- og natteliv. Den mindre tryghedsskabende effekt blandt de unge kommer også til udtryk ved, at markant flere af de unge angiver, at Natteravnene slet ikke vil gøre dem mere trygge sammenlignet med deres forældre.

Natteravnenes tryghedsskabende effekt er også undersøgt ved at bede de unge og deres forældre svare på spørgsmål, hvor de skal forestille sig, at den unge klokken 01.00 om natten står sammen med andre unge foran en café, et værtshus eller diskotek i det område, hvor de bor. De unge og deres forældre er med udgangspunkt i denne situation blevet bedt om at vælge mellem to varianter af situationen, hvor der er forskel på henholdsvis

antallet af venner, den unge er sammen med, antallet af ukendte personer, stemningen og om der er Natteravne eller politi til stede.

Sammenlignet med, at der ikke er Natteravne i byen, tillægger de unge og forældrene Natteravnene en signifikant positiv trykghedsgivende effekt, hvis de unge kan se Natteravnene eller ved, at de er i byen. Sidstnævnte er dog ikke signifikant blandt de unge.

Natteravnene bidrager således til trykgheden for både de unge og deres forældre. Resultaterne viser dog også, at det har meget større betydning for trykgheden, om de unge er sammen med minimum en ven (i forhold til ingen venner), og om der er en festlig eller en rolig stemning (i forhold til en urolig stemning). I forhold til at kunne se Natteravne bidrager festlig stemning med 5,8 og én ven med 7,5 gange større trykghed blandt de unge, mens en festlig stemning og én ven bidrager med 1,7 til 3,0 gange større trykghed blandt forældrene. Det vil sige, at forældrene, også i denne analyse, tillægger Natteravnene større trykghed end de unge. De unge og deres forældre tillægger det henholdsvis ca. to gange til halvanden gang større trykghed, hvis de unge kan se politiet sammenlignet med at kunne se Natteravnene.

Trykghedseffekten ved at kunne se Natteravnene er for de unge på samme niveau, som hvis de unge er sammen med en ekstra ven. Natteravnens trykghedsskabende effekt er næsten fem gange større end trykgheden, der skabes ved, at der er en person færre, som den unge ikke kender. For forældrene er trykghedseffekten af at kunne se Natteravnene tre gange større, end hvis de unge er sammen med en ekstra ven, og næsten otte gange større end effekten af, at der er en person færre, som den unge ikke kender.

Blandt de unge tillægger piger Natteravnene større betydning for trykghed end drengene. De unge tillægger Natteravnene større betydning for trykgheden, hvis de unge har tillid til politi og fremmede, hvorimod mere risikovillige unge tillægger Natteravnene mindre betydning for deres trykghed. Positive erfaringer og relationer til Natteravnene gør, at de unge tillægger Natteravnene større betydning for deres trykghed.

Mødrene tillægger Natteravnene større betydning for trykghed end fædrene. Forældrenes erfaringer med at have ældre børn og forholde sig til deres deltagelse i fest- og nattelivet betyder, at de tillægger Natteravnene en mindre trykghedsgivende effekt. Derudover tillægger forældrene Natteravnene en større effekt for trykgheden, hvis deres barn er en pige, og Natteravnens trykghedsskabende effekt stiger, jo mindre tillid forældrene har til fremmede. Positive erfaringer og relationer til Natteravnene gør også, at forældrene tillægger Natteravnene større betydning for deres trykghed.

Del 4: Udviklingen i kriminalitet i områder med og uden Natteravne

Et af flere formål med Natteravnens indsats er at påvirke de unges adfærd positivt i nattelivet, herunder at begrænse hærværk og andre former for kriminalitet. For at evaluere betydningen af Natteravnens indsats på kriminaliteten har vi gennemført en kvantitativ registeranalyse. Her afdækkes effekten af en aktiv Natteravnforening i lokalområdet ved at sammenligne udviklingen i anmeldelsesrater for områder med Natteravne med udviklingen i kontrolområder uden Natteravne.

For at forklare, hvordan Natteravnene kan forventes at have en effekt på kriminaliteten i områder, inddrages *Routine Activity Theory* som teoretisk ramme. Her kan Natteravnene sidestilles med andre former for stedsorienteret kriminalitetsforebyggelse (fx hot-spot-patruljering), der har en effekt på kriminaliteten, idet flere såkaldte kapable vogtere i ga-

derne vil mindske sandsynligheden for kriminelle handlinger. Disse kapable vogtere kan være alt fra politi til overvågningskameraer, der medvirker til at forebygge lovovertrædelser ved at øge den sociale kontrol i området og dermed også risikoen for at blive opdaget. Natteravnene vil således med deres tilstedeværelse i gadebilledet som tre synlige voksne eller "kapable vogtere" kunne gribe ind i de situationer, hvor lovovertrædelser formodes at opstå, og de vil skabe en præventiv effekt ved at gøre den kriminelle handling vanskeligere og/eller mindre attraktiv i situationen.

Undersøgelsen er baseret på registeroplysninger for perioden fra 2001 til 2010 for landets 585 postnumre. Her sammenlignes anmeldelsesrater i 180 postnumre med aktive Natteravnforeninger med anmeldelsesrater i 387 postnumre uden Natteravnforeninger i perioden. Analyser er gennemført for følgende typer af borgerrettet kriminalitet: hærværk, indbrud i beboelse mv., tyveri fra borger, tyveri fra personbil mv., røveri og personfarlig kriminalitet. For at tage højde for, at der kan være forskelle i baggrundskaraktistika for områder med og uden Natteravnforeninger, er der inddraget en lang række registeroplysninger på postnummerniveau – som fx antallet af cafeer, værtshuse og diskoteker.

Resultaterne fra analyserne viser, at der ikke er forskel på kriminalitetsniveauet i områder med og uden Natteravnforeninger, når vi ser på den kriminalitet, som politianmeldes. Dette resultat ser ud til at gælde for både anmeldelsesrater af kriminalitet begået på alle ugedage, og anmeldelsesrater afgrænset til kriminalitet begået fredage, lørdage og søndage, hvor flest Natteravnforeninger er aktive. Det skal her fremhæves, at der givet datagrundlaget er en række centrale metodiske forbehold, som betyder, at resultaterne skal fortolkes forsigtigt. Natteravnene kan have kriminalitetsdæmpende effekter, som det ikke er muligt at indfange i denne undersøgelse.

1 Evalueringens opbygning

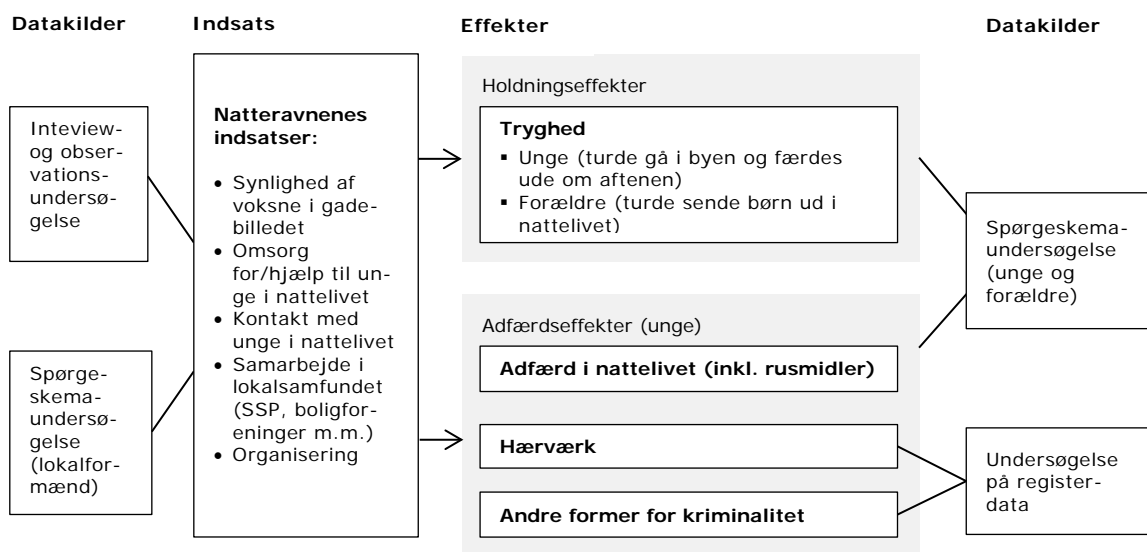
Natteravnene repræsenterer både tradition og innovation set i forhold til såvel indhold i frivilligt socialt og kriminalitetsforebyggende arbejde som deres organisatoriske koncept for lokale foreninger, der er centralt forankrede med fælles koncepter for organisering, kompetencer og indsatser. Der er mange aspekter af Natteravnenes arbejde siden 1998, som det er relevant at evaluere med henblik på læring og udvikling, dels i forhold til Natteravnenes egen udvikling, dels i forhold til generel innovation af frivilligt socialt kriminalitetsforebyggende arbejde og endelig i forhold til de resultater og effekter, som Natteravnene bidrager til at opnå.

Natteravnenes arbejde har til formål gennem udvisning af ansvarlighed og omsorg og som gode rollemodeller at skabe øget tryghed især for børn og unge og især i aften- og nattelivene (herunder at erstatte overdreven frygt med realistisk risikovurdering), at fremme en ansvarlig og hensynsfuld adfærd især i nattelivet, herunder at mindske problemer relateret til brug af rusmidler, at fremme en hensigtsmæssig trafikadfærd og at mindske hærværk og anden kriminalitet. Indsatsen består i, at de voksne Natteravne er synlige og hjælpsomme og udviser interesse og omsorg for de unge.

Formålet med dette projekt er at evaluere Natteravnene ved at kortlægge deres indhold og arbejde og afdække effekter af deres tilstedeværelse og indsatser. Der er tale om et bredt evalueringdesign med en mixed methods-tilgang, hvor kvalitative og kvantitative metoder kombineres, og en række forskellige datakilder inddrages. Natteravnenes indsats i Danmark har tidligere været belyst, fx i forbindelse med "Ringstedforsøget" (Balvig & Holmberg 2005; Hall 2003) samt i TrygFondens tryghedsanalyser fra 2004 til 2009 (TrygFonden 2013) og i Rådgivende Sociologers tryghedsundersøgelse (Rådgivende Sociologer 2008), hvor Natteravnene af unge vurderes som tryghedsskabende. Dette er den første landsdækkende evaluering af Natteravnene med kortlægning af deres indsats og vurdering af deres tryghedsskabende og kriminalpræventive effekter.

Natteravnenes indsats er karakteriseret ved en række faktorer, hvoraf de vigtigste er gengivet i den venstre del af figur 1.1. Deres indsats har primært til formål at skabe større tryghed for de unge (og deres forældre) samt at påvirke de unges adfærd positivt i relation til navnlig deres adfærd i nattelivet – inkl. brug af rusmidler samt begrænse hærværk og anden kriminalitet, jf. figurens midterste del. Projektets formål er at evaluere effekten af Natteravnene på disse holdnings- og adfærdsmæssige forhold. For at danne et solidt grundlag for selve evalueringen er projektet indledt med en grundig kortlægning af Natteravnenes arbejde og indsats. Disse analyseresultater er beskrevet i rapportens kapitel 2 og 3. I venstre og højre side af figur 1.1 listes de datakilder, som er anvendt til måling af de forskellige typer af indsatser og effekter. Interview- og observationsstudier benyttes sammen med spørgeskemaundersøgelse til Natteravnenes lokalformænd til kortlægning af Natteravnenes indsats. Tryghed og adfærd i nattelivet dækkes i spørgeskemaundersøgelsen til unge og forældre beskrevet i kapitel 5 og 6. Endelig formidles analyser af Natteravnenes betydning for hærværk og anden kriminalitet i registeranalyser på postnummerniveau i kapitel 7.

Figur 1.1 Natteravnenes indsats, forventede effekter og datakilder i evalueringen

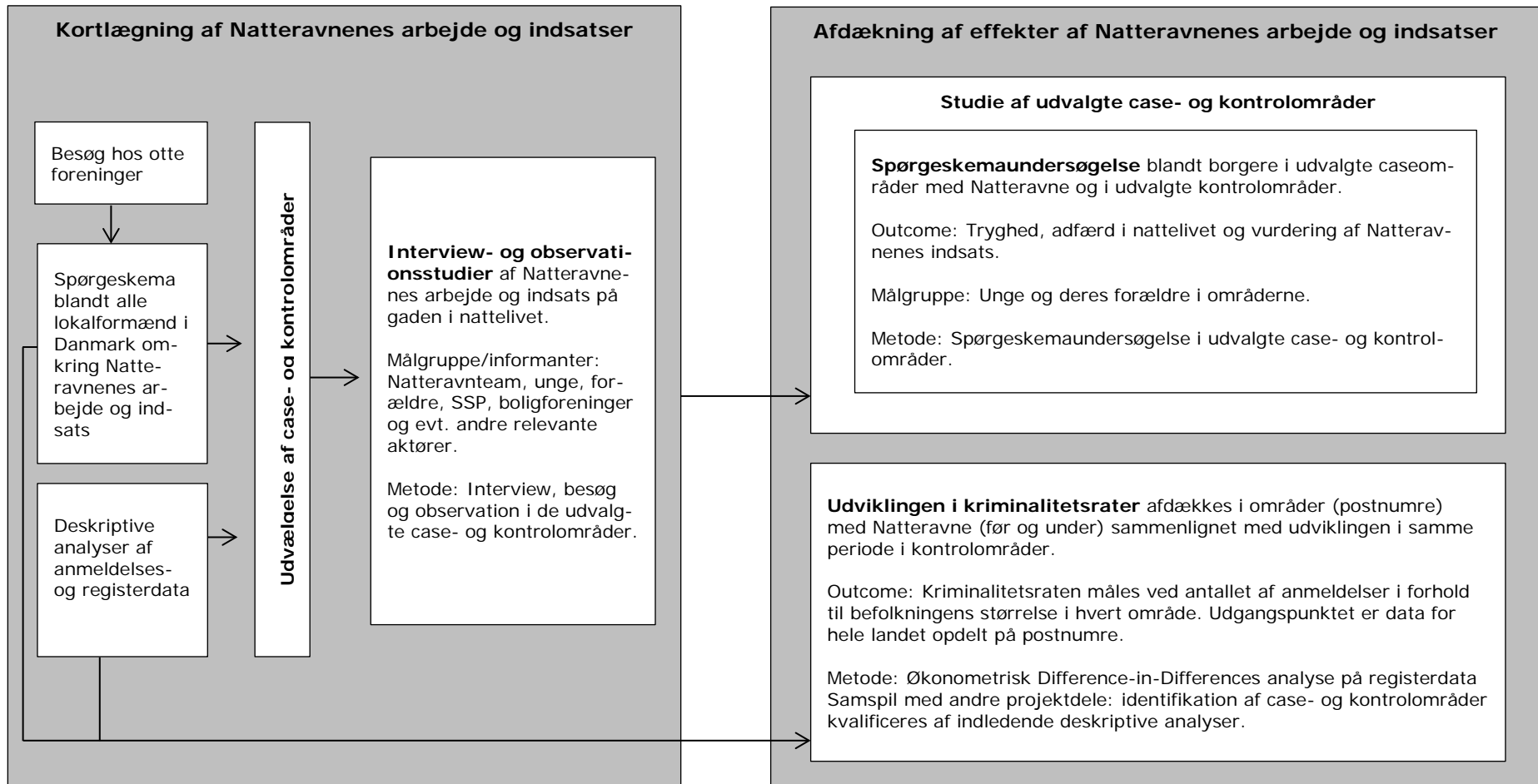

Figur 1.2 viser en detaljeret oversigt over det samlede evalueringsdesign med informationer om effekter, målgruppe/informanter, metode mv. for de enkelte projektdele. Figuren afspejler samtidig den tidsmæssige dimension i relation til projektets enkeltdele og samspillet mellem dem (markeret med pile i figur 1.2).

Som det fremgår af figur 1.2, består evalueringen af følgende elementer:

1. Kortlægning af Natteravnenes indsats:
  - a) Spørgeskemaundersøgelse til Natteravnforeninger.
  - b) Udvalgelse af case- og kontrolområder ud fra denne spørgeskemaundersøgelse samt landsdækkende registerdata for anmeldelse af kriminalitet og registerdata vedr. demografiske, geografiske og sociale forhold.
  - c) Kvalitative studier i de udvalgte områder (seks case- og fire kontrolområder).
2. Kvantitativ evaluering baseret på spørgeskemaundersøgelse til et tilfældigt udtræk af unge og deres forældre i de ti udvalgte områder.
3. Kvantitativ analyse af kriminalitetsrater baseret på anmeldelser med anvendelse af registerdata for hele landet på postnummerniveau.

Figur 1.2 Samlet projektdesign for evaluering af Natteravnens indsats og effekter

Sammenligning af case- og kontrolområder

I evalueringen anvendes et case-/kontroldesign, hvor seks caseområder med Natteravnne sammenlignes med fire kontrolområder uden Natteravnne. Dette design udnyttes i både de kvalitative og de kvantitative analyser baseret på spørgeskemaundersøgelsen til unge og deres forældre. Udvælgelse af nogle få områder med Natteravnforeninger er nødvendigt for de kvalitative studier, hvor det også er interessant at analysere udvalgte kontrolområder uden Natteravnforeninger, da der kan være andre aktører med initiativer og indsatser i lokalområdet. Anvendelse af de ti områder i spørgeskemaundersøgelsen har den fordel, at der opnås en forholdsvis stærk sammenhæng mellem denne undersøgelsesdel og de kvalitative studier, således at den specifikke udformning af spørgeskemaet i høj grad kan drage nytte af resultater fra de kvalitative analyser. Endvidere kan vi i analyserne sammenligne fx oplevelsen af tryghed og forventningerne til Natteravnene for unge og forældre i områder med og uden Natteravnforeninger.

Udvælgelsen af områder skal på bedst mulig vis identificere sammenlignelige områder. For at udpege seks case- og fire kontrolområder som "matcher" parvis er der gennemført en såkaldt *propensity score matching*. Her udnyttes en lang række af registeroplysninger for områderne til at pege på kontrolområder uden Natteravnne, der ligner de områder med Natteravnne ud fra geografiske, demografiske og sociale karakteristika samt oplysninger om forlystelsesudbud og kriminalitetsniveau. Den metodiske fremgangsmåde for udvælgelsen er nærmere beskrevet i bilag 1.

På baggrund af denne "matching" af 118 caseområder (med aktive Natteravnforeninger i 2012 og surveybesvarelser) og 382 kontrolområder, som har lignende karakteristika, er der foretaget en udvælgelse af ti relevante områder. Her er der lagt vægt på følgende kriterier:

- Et minimum antal af 10-20-årige (målgruppen for Natteravnene) bosat i området.
- En variation i geografi og urbanisering.
- En repræsentation af områder med forskelligt forlystelsesudbud.
- En repræsentation af Natteravnforeningerne med forskelligt aktivitetsniveau.
- En repræsentation af områder med henholdsvis lav og høj sandsynlighed for en Natteravnforening.

Samlet set har kriterierne til formål at sikre, at de forskellige typer af Natteravnforeninger er repræsenteret – både foreninger i "Byområder med udskænkingssteder", "I mindre byer med lokalt festmiljø" og "i boligområder". De ti udvalgte områder er følgende:

- Caseområder: Randers, Nykøbing Falster, Sorø, Bramminge, Greve og Karup.
- Kontrolområder: Nyborg, Tølløse, Jelling og Viby.

Evalueringsrapporten følger designet, idet kapitel 2 formidler hovedresultater fra spørgeskemaundersøgelsen til Natteravnforeningernes formænd. Herefter følger hovedresultaterne fra besøg i udvalgte Natteravnforeninger i kapitel 3. Kapitel 4 giver en teoretisk ramme for at fortolke, hvordan Natteravnene kan påvirke tryghed og kriminalitet. Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen blandt 16-19-årige unge, og en af deres forældre formidles i kapitlerne 5 og 6. Endelig afsluttes rapporten med, at kapitel 7 formidler resultaterne fra analysen af udviklingen i udvalgte kriminalitetstyper i perioden 2001 til 2010 i samtlige landets postnummerområder med og uden Natteravnne.

2 Natteravnforeningerne i Danmark

Som første del af evalueringen blev der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt alle formænd for de aktive Natteravnforeninger, der er fordelt over hele landet og typisk er placeret i mellemstore provinsbyer, større byer og hovedstadsområdet. Der var i sommeren 2012 tale om i alt 170 foreninger, hvor formændene fik tilsendt et elektronisk spørgeskema, og i alt 128 formænd (75 %) besvarede spørgeskemaet, og det viste sig, at ti foreninger var sat i bero.

Stort set alle formænd vurderer "i høj grad" eller "i meget høj grad", at formålet med deres forening er at "skabe tryghed for unge" og "drage omsorg for unge og berusede unge". Omkring halvdelen af foreningerne nævner, at "kontakt til børn" og "hjælp til socialt udsatte børn og unge" er centrale formål. Det samme gælder for forebyggelse og begrænsning af hærværk, vold, slagsmål og salg af euforiserende stoffer.

Samlet set var der 3.295 medlemmer registreret i sommeren 2012, hvoraf 2.631 (80 %) var aktive og gik mindst to ture årligt i 98 Natteravnforeninger, der havde besvaret dette spørgsmål. Der er store variationer mellem store og små foreninger, men typisk har Natteravnforeninger 10 til 30 aktive frivillige, hvoraf omkring 21 % går mere end en tur om måneden, 60 % går mellem 3-12 ture årligt, og 19 % går mindre end tre ture årligt. Tal for 2011 viser, at omkring 20 % af de frivillige stoppede det år.

Blandt de 113 foreninger, der har angivet ugedage for foreningens ture, går 5 % udelukkende hverdage, 76 % kun i weekenden og 19 % både hverdage og weekend.

En fjerdedel af foreningerne går primært i boligområder, mens hver femte forening går i en mindre by med lokale festmiljøer, og halvdelen af foreningerne går i byområder med udskækningssteder.

Selvom mange ture er fokuseret omkring festmiljøerne og berusede/påvirkede unge i alderen 18-20 år, så har Natteravnene også kontakt med mange ædre unge. Gruppen af unge 15-17-årige udgør således også en central gruppe af unge, som Natteravnene møder på gaderne både i boligområderne og i festmiljøerne. Til gengæld er kontakten til kriminelle unge svær at opgøre, og 42 % af formændene har da også svaret "ved ikke" til spørgsmålet om deres kontakter med denne målgruppe. Endelig er kontakterne med børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk, socialt udsatte børn og unge og børn i alderen 10-14 år og yngre mindre udbredt, men ikke uvæsentlig.

Formændene oplyser, at foreningerne kun "sjældent" eller "engang imellem" har kontakt til eksterne samarbejdspartnere. Undtagelsen herfra er politiet, som cirka hver fjerde forening har kontakt til ved hver tur – hvilket givetvis dækker over en orientering til den lokale politistation forud for Natteravnens tur i området. Hovedparten af foreningerne har sjældent (1-3 gange årligt) kontakt med SSP-medarbejdere, folkeskoler i området, det lokale forenings- og erhvervsliv. Når det kommer til kommunerne, fx socialforvaltning, ungdomsudannelsessteder og boligforeningerne, har omkring 60 % af foreningerne ingen kontakt. Mest udbredt er samarbejdet med andre afdelinger af Natteravnene.

Hele 81 % af formændene vurderer Natteravnens indsats som "i høj grad" eller "i meget høj grad" betydningsfuld for trygheden blandt børn og unge. Det samme gælder for ca. 60 % af formændene i forhold til omsorg og hjælp til berusede/påvirkede unge. Samtidig vurderes Natteravnens indsats også betydningsfuld for forældrenes tryghed.

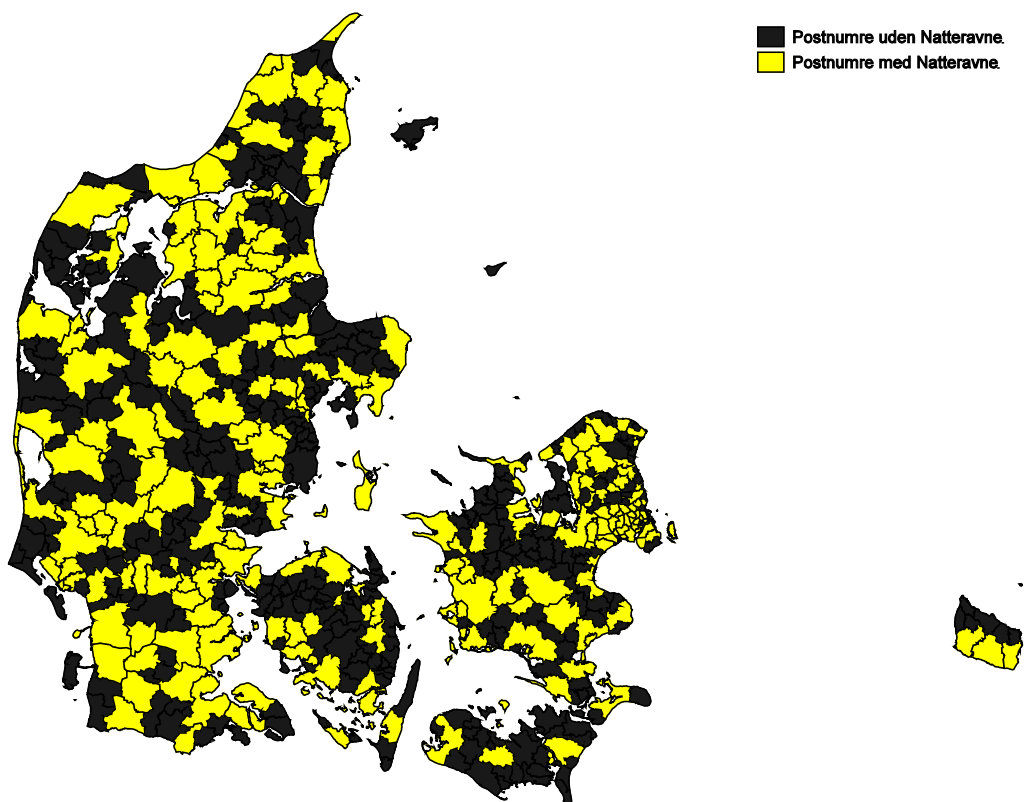

Disse hovedresultater og baggrunden for dem er uddybende beskrevet i notatet *Natteravnforeningerne i Danmark* (Larsen & Olsen 2013). I d5.1e følgende afsnit formidles udvalgte dele fra notatet.

2.1 Foreningernes udbredelse og størrelse

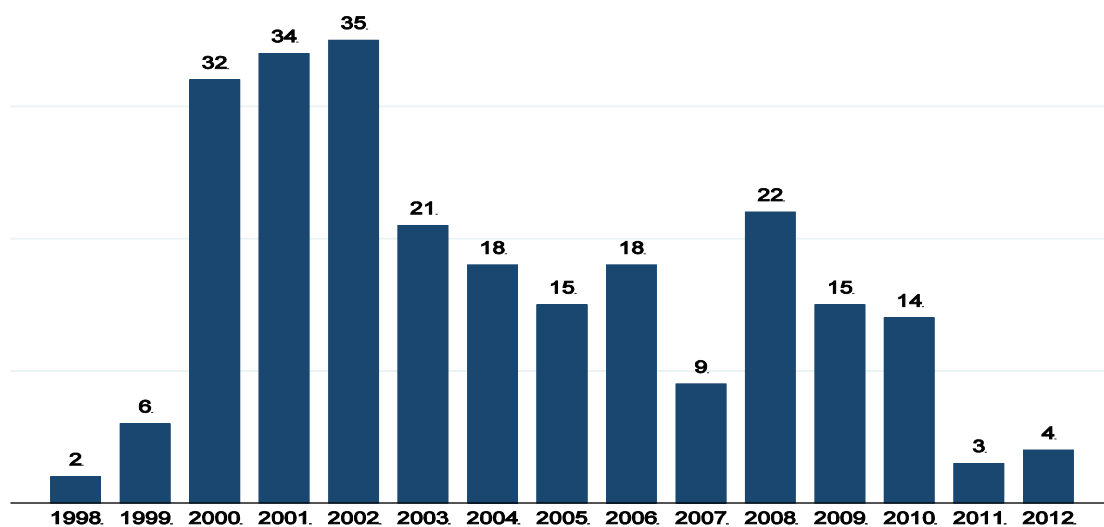
Siden 1998, hvor de første to Natteravnforeninger blev oprettet i Helsingør og Randers, er der blevet oprettet Natteravnforeninger i hele landet. I midten af 2012 var der oprettet Natteravnforeninger i 202 ud af landets 585 postnumre fordelt geografisk som det fremgår af figur 2.1.

Figur 2.1 Kort over postnumre med Natteravnforeninger

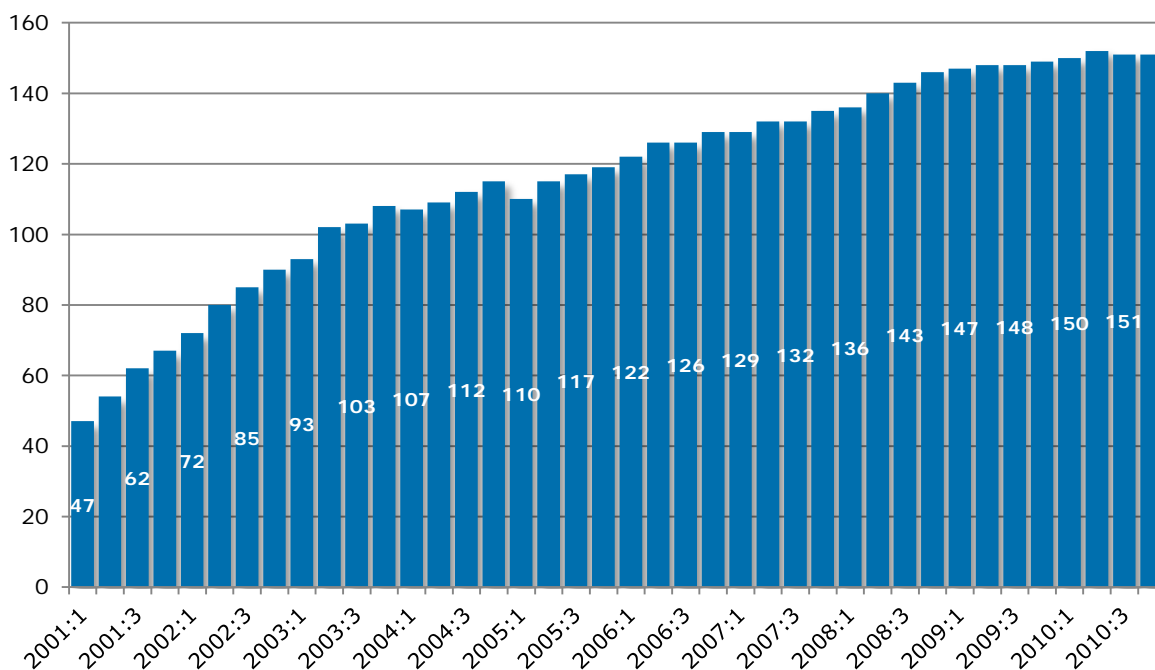
I figur 2.2 kan man se, hvordan tilvæksten af i alt 255 foreninger, fordelt på 202 postnumre, har fundet sted i perioden fra 1998 til 2012.

Figur 2.2 Antal foreningerne oprettet i perioden 1998-2012

For perioden 2001-2010 er der indsamlet detaljerede oplysninger om foreningernes status med hjælp fra Landssekretariatet. Figur 2.3 viser det samlede antal af aktive foreninger på landsplan opgjort kvartalvis fra 1. kvartal 2001 til 4. kvartal 2010, og her er det tydeligt, at antallet af foreninger øges støt over hele perioden.

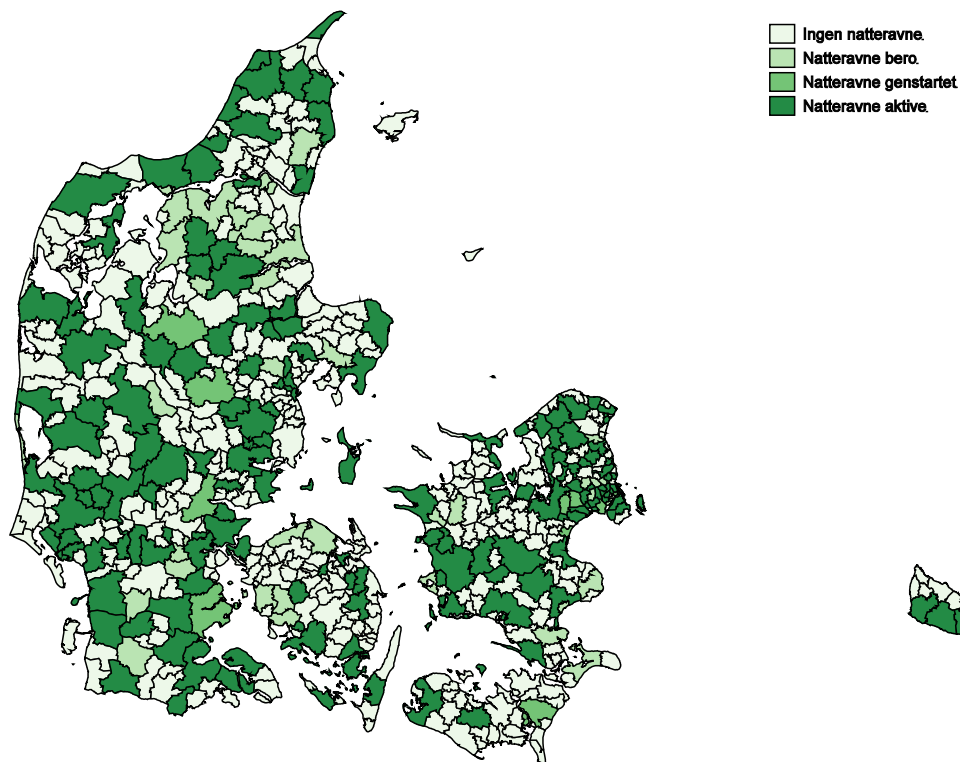
Figur 2.3 Antal aktive Natteravnforeninger – opgjort kvartalvis for perioden 2001-2010

Der er hele tiden udvikling i antallet af Natteravnforeninger, idet nogle stilles i bero, nogle stopper og nye etableres. I juli 2012 kunne der gøres status for landets Natteravnforeninger opdelt på postnumre, som det fremgår af figur 2.4. Det viste sig, at omkring 20 % af Natteravnforeningerne ikke længere var aktive, mens der i ti postnummerområder var foreninger,

der havde været sat i bero i en periode, men var startet igen. I juli 2012 var der i alt 159 postnumre med aktive Natteravnforeninger, hvoraf 14 områder havde flere aktive foreninger.

Figur 2.4 Kort over postnumre med Natteravnforeninger

Kortet i figur 2.4 viser, at Natteravnforeningerne typisk er placeret i mindre byer og landdistrikter, hovedstadsområdet, mellemstore byer og provinsbyer. I forstæderne til de tre store byer Aarhus, Odense og Aalborg er der ikke i perioden frem til 2012 oprettet Natteravnforeninger i samme udstrækning som i de øvrige områder. Korte viser også, at mange af de Natteravnforeninger, der er sat i bero, er beliggende i mindre byer og landdistrikter.

2.2 Foreningernes indsats, omfang og karakter

Foreningernes indsats bygger på de frivillige Natteravnes engagement, baggrund og den tid, de hver især kan finde og er motiveret til at bruge på at gå ture som Natteravn og/eller bidrage til foreningernes organisering og øvrige aktiviteter.

Der er relativ stor forskel på Natteravnforeningernes størrelse. Der er således seks foreninger, der har ti frivillige eller færre, mens de ti største foreninger har over 60 frivillige. Det fremgår af tabel 2.1, at gennemsnittet af antal frivillige i foreningerne ligger på godt 33 med en variation fra seks frivillige op til 173. Der er her tale om formændenes angivelse af, hvor mange der er opført som frivillige i foreningerne. Når de svarer på, hvor mange frivillige de har, der går mindst to ture årligt, så ligger gennemsnittet på godt 27 med en variation fra 0 til 173.

Tabel 2.1 Gennemsnit, minimum og maksimum for antal frivillige i foreningerne

	Gennemsnit	Minimum	Maksimum	Antal besvarelser
Hvor mange frivillige er registreret i foreningen nu (2012)?	33,6	6	173	98
Hvor mange aktive frivillige (som går mindst to ture årligt) har foreningen nu (2012)?	27,1	0	173	97
Hvor mange aktive frivillige (som gik mindst to ture årligt) havde foreningen gennemsnitligt sidste år (2011)?	25,1	0	65	94

Samlet set var der registreret 3.295 medlemmer i sommeren 2012, hvoraf 2.631 (80 %) var aktive i 98 Natteravnforeninger, hvilket dækker over et gennemsnit på op mod 30 aktive frivillige i hver forening. Den typiske Natteravnforening har således mellem 10-30 aktive frivillige, der går mindst to ture årligt.

En væsentlig andel af Natteravnene er også involveret i andet frivilligt og ulønnet arbejde, mens kun få frivillige arbejder med børn og unge professionelt som fx pædagog eller lærer. I langt hovedparten af foreningerne har flere end 25 % af medlemmerne børn eller børnebørn i alderen 10-20 år, der er Natteravnens målgruppe, hvilket fremgår af tabel 2.2.

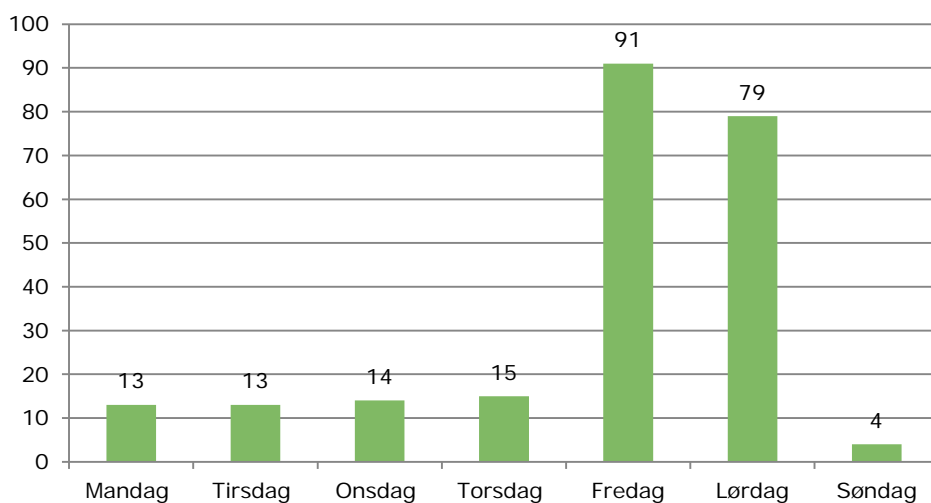
Tabel 2.2 Medlemskarakteristika

Ud fra din vurdering, hvor stor en andel af de frivillige i foreningen	Ingen	Under 25 %	25-50 %	51-75 %	Over 75 %	Ved ikke	Antal
...laver andet frivilligt/ulønnet arbejde?	2 %	28 %	35 %	14 %	10 %	12 %	101
...er uddannet inden for eller beskæftiger sig med børn og unge i deres job (fx uddannet pædagog/folkeskolelærer eller arbejder med børn/unge)?	7 %	64 %	15 %	3 %	0 %	11 %	101
...har børn/børnebørn i den alder, som går i byen eller snart begynder at gå i byen?	0 %	15 %	38 %	25 %	19 %	4 %	101
...er flyttet til området og blev medlem i den forbindelse?	20 %	52 %	3 %	2 %	0 %	23 %	101

Kilde: KORAs spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger, 2012.

Formændene har oplyst, hvilke ugedage foreningerne typisk har Natteravne på gaden. Figur 2.5 viser, at de fleste foreninger går ture fredage og lørdage – heraf er der 77 foreninger, der går ture begge dage. Derudover har omkring 27 foreninger Natteravne på gaden en eller flere hverdage i løbet af ugen, hvoraf seks foreninger ikke går ture i weekenden.

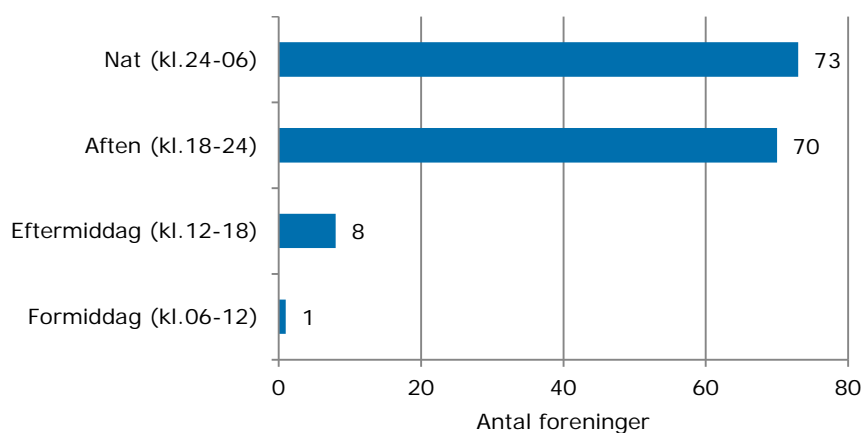
Figur 2.5 Antal foreninger som typisk går ture de enkelte ugedage

Kilde: KORAs spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger, 2012.

Blandt de 113 foreninger, der har angivet ugedage for foreningens ture, går 5 % udelukkende hverdage, 76 % kun weekend og 19 % både hverdage og weekend. Natteravnforeningerne går typisk deres ture i aften- og nattetimerne, som det fremgår af figur 2.6.

Figur 2.6 Foreningernes ture fordelt på tidspunkter

Kilde: KORAs spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger, 2012.

Der er kun få ture, der stopper før kl. 24, hvilket sker i foreninger, som går i boligområder eller områder uden festmiljøer, hvor børn og unge ikke længere færdes i området efter midnat. For hovedparten af foreningerne ligger sluttidspunktet om natten typisk mellem kl. 01 og 03.

Langt den overvejende del af Natteravnernes ture strækker sig over fire-fem timer, og længden på turene varierer, alt efter hvor mange unge der er på gaden.

Der er, som det fremgår af tabel 2.3, variation i, hvor Natteravnene går på deres ture. En fjerdedel af foreningerne går primært i boligområder, mens hver femte forening går i en mindre by med lokale festmiljøer, og halvdelen af foreningerne går i byområder med udskænkingssteder.

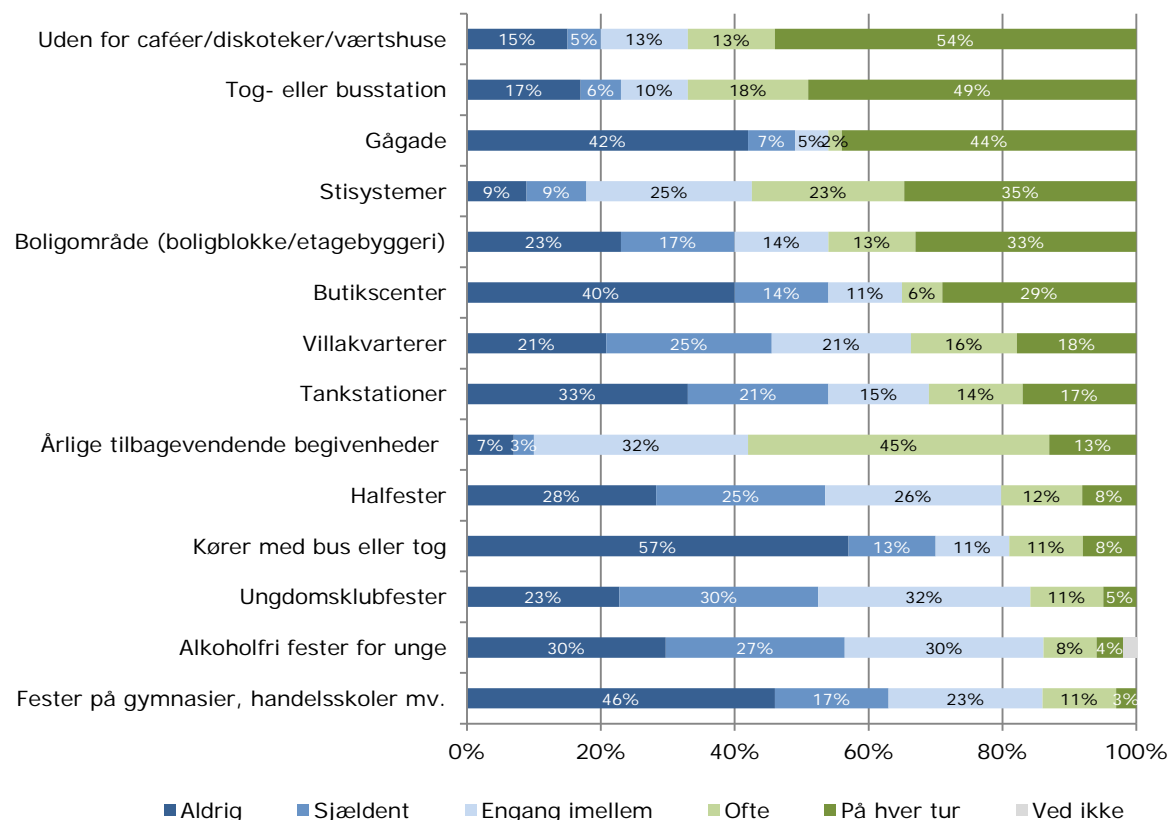
Table 2.3 Natteravnforeninger fordelt på primære område for aktivitet

	Antal	Procent
I et eller flere boligområder	21	20
I et byområde med udsækningssteder	52	49
I en mindre by med lokale festmiljøer	27	26
Ingen af de nævnte	5	5
Total	105	100

Kilde: KORAs spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger, 2012.

Figur 2.7 viser, hvor ofte Natteravnene går forskellige typer af steder i lokalområdet og deltager ved udvalgte begivenheder.

Figur 2.7 Steder, som Natteravnene kommer forbi på deres ture

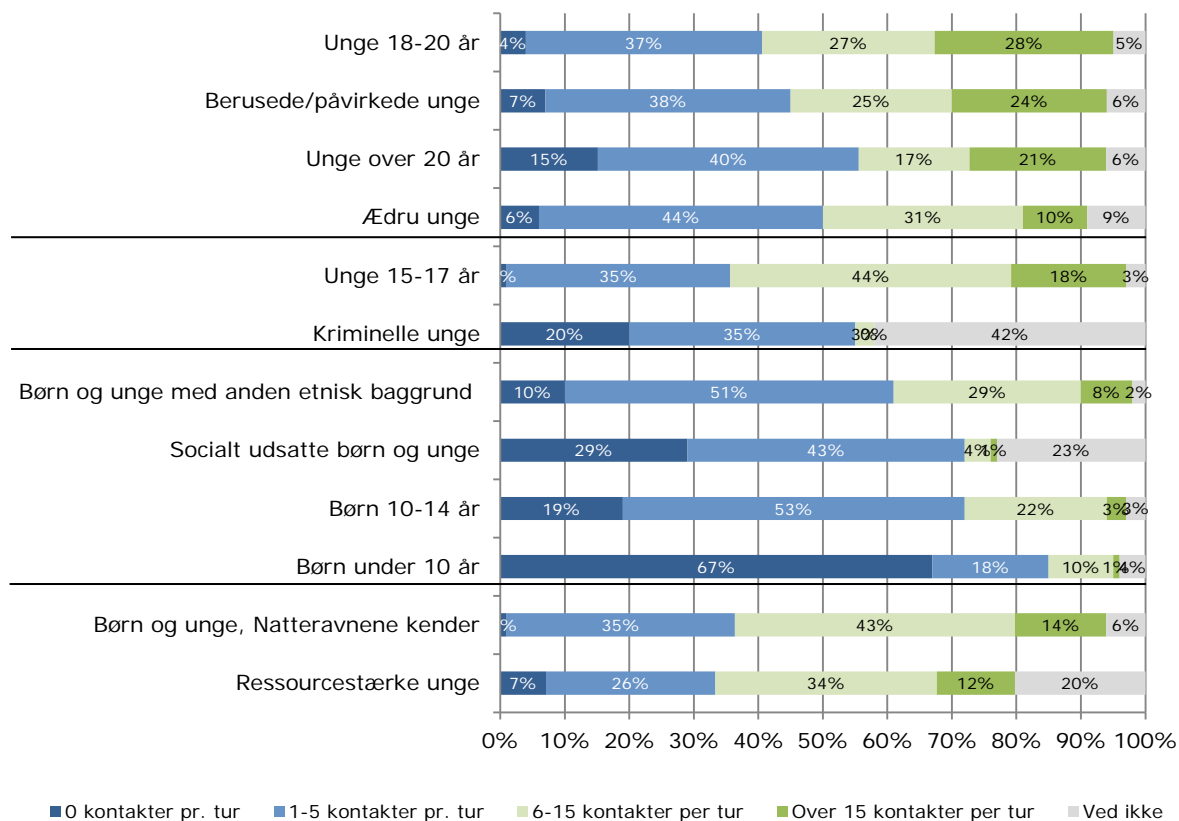
Kilde: KORAs spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger, 2012.

Det er i høj grad holdet og årstiden, som er afgørende for Natteravnens rutevalg. Af kommentarerne fra foreningerne fremgår, at ruten ofte korrigeres undervejs på turen, og foreningerne forsøger at lægge ruterne forbi de steder, hvor de har erfaring med, at de unge færdes og "hænger ud" – fx skolegårde, tankstationer og parker. Her spiller årstiden også en væsentlig rolle for, hvilke steder de unge samles. Formændene fremhæver, at informationer om ungdomsfester, gymnasiefester eller lignende arrangementer i lokalområdet også indgår i planlægningen af ruterne. Foreningerne inddrager ligeledes informationer

fra aktører i lokalområdet som politi, SSP-medarbejdere, institutioner eller beboere i planlægningen af ture.

Figur 2.8 viser formændenes vurderinger af, hvor mange børn og unge Natteravnene typisk har kontakt med i forbindelse med deres ture.

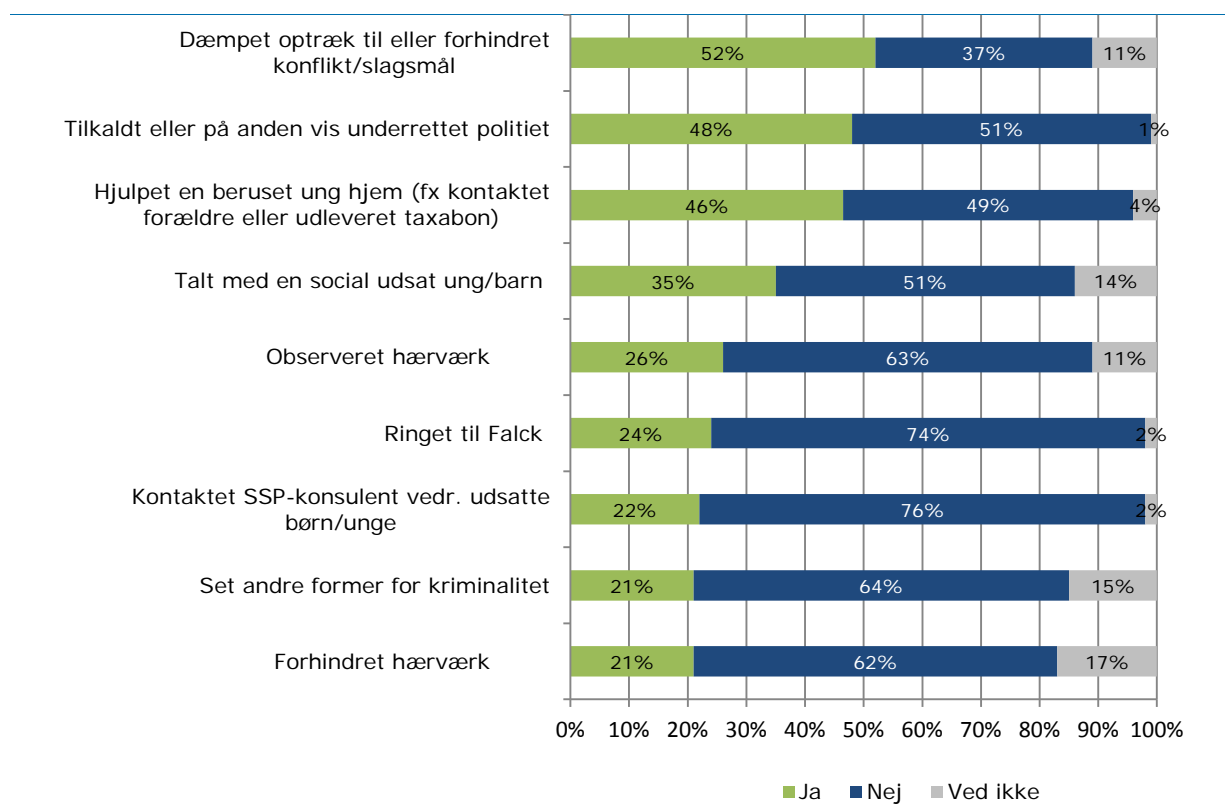
Figur 2.8 Natteravnenes kontakter med forskellige målgrupper på deres ture

Kilde: KORAs spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger, 2012.

Formændene har svaret på, om foreningens hold har oplevet en række alvorlige situationer på deres ture i 1. halvår 2012. Svarene er præsenteret i figur 2.9, der viser, at omkring halvdelen af foreningernes hold har oplevet og dæmpet optræk til konflikt eller forhindret slagsmål, mens de i mindre omfang har observeret hærværk eller andre former for kriminalitet.

Figur 2.9 Oplevede episoder og indsatser på Natteravnenes ture i januar-maj 2012

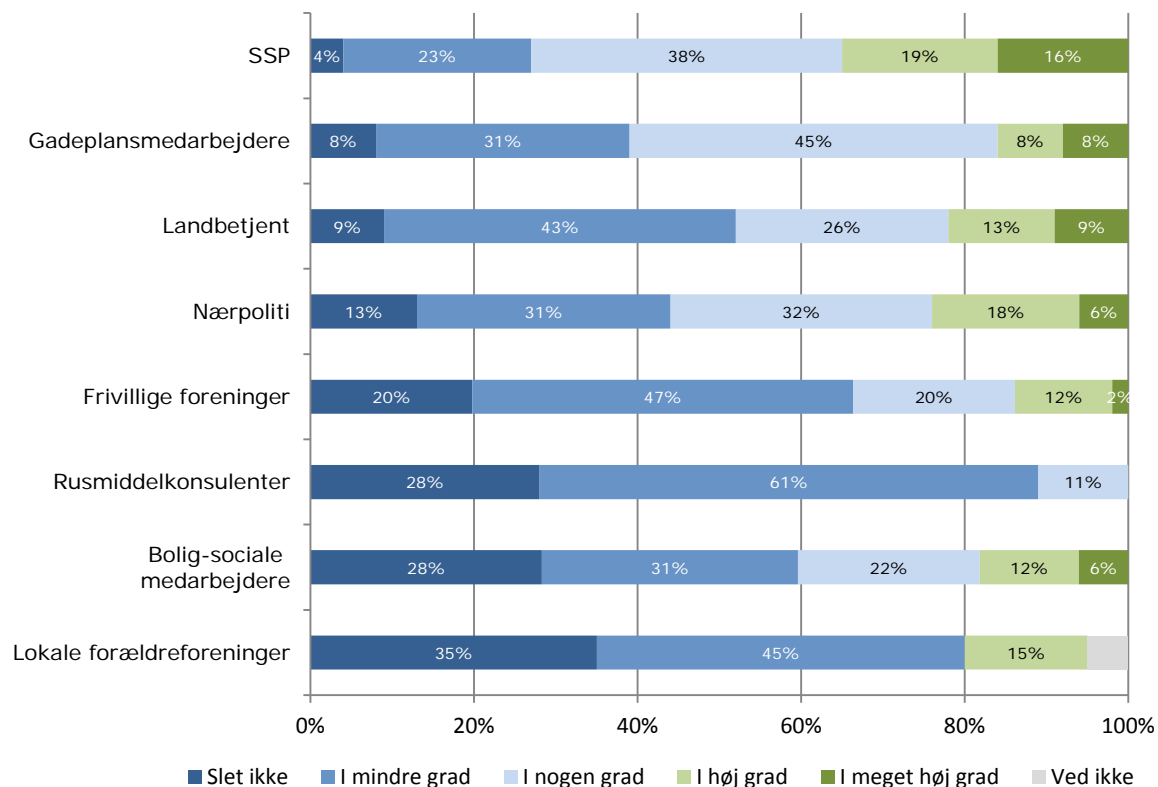
Kilde: KORAs spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger, 2012.

Natteravnenes indsatser kan spille sammen med andre aktørers indsatser, og det viser sig bl.a., at der er boligsociale medarbejdere og rusmiddelkonsulenter til stede i op mod hvert tredje område med Natteravnforening, mens der er gadeplansmedarbejdere til stede i over halvdelen af områderne. SSP og politiet, enten nærpolti eller landbetjente, er til stede i 80 % af områderne. Der er frivillige foreninger til stede i langt de fleste lokalområder, mens der kun er forældreforeninger til stede i 20 % af områderne med Natteravne.

Det fremgår af figur 2.10, at langt den overvejende del af foreningerne kun "i mindre" eller "i nogen grad" samarbejder med andre aktører i lokalområdet, der arbejder med indsatser for børn og unge.

Figur 2.10 Natteravnforeningernes samarbejde med andre lokale aktører i området

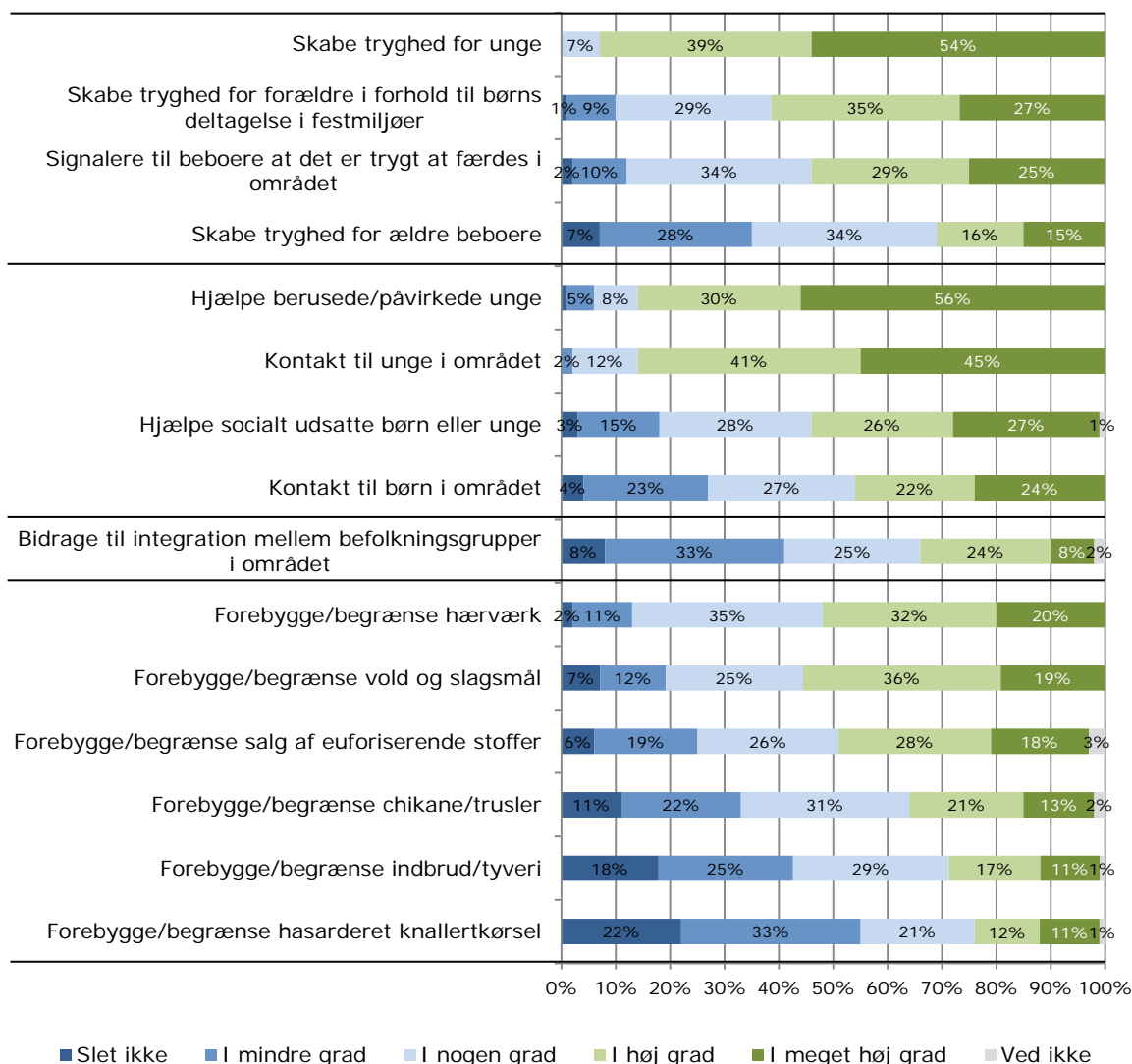
Kilde: KORAs spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger, 2012.

2.3 Formændenes vurdering af Natteravnens mål og effekter

Foreningernes formål er naturligvis forankret i de grundlæggende formål, der er en integreret del af Natteravnkonceptet, som tilhører Fonden for Socialt Ansvar. Fonden har til formål at yde støtte til aktiviteter, der kan fremme socialt ansvar hos virksomheder, institutioner og privatpersoner med henblik på at skabe omsorg og tryghed i det offentlige rum.

Formændene har besvaret spørgsmålet om foreningernes formål med henblik på at afdække foreningernes egne formålsforståelser eller tilpassede formål til de lokale forhold. Der er spurgt ind til en række forskellige formål inddelt i fire temaer: tryghed, omsorg, integration og adfærd. Resultaterne fremgår af figur 2.11 og viser, at formålene med at skabe tryghed og omsorg for unge i festmiljøerne er dem, der i særlig grad fremhæves, når formændene svarer på spørgsmålet: *I hvor høj grad har I følgende formål med jeres Natteravnforening i dag?*

Figur 2.11 Formål for Natteravnforeningerne

Kilde: KORAs spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger, 2012.

Hele 93 % af foreningerne vurderer "i høj grad" eller "i meget høj grad", at formålet med deres forening er at "skabe tryghed for unge". Dermed vægtes de unge højere inden for den tryghedsskabende dimension end trygheden blandt ældre borgere og beboere i området generelt. I forhold til omsorgsdimensionen er der også her stort fokus på kontakt og hjælp til unge og berusede unge, som 86 % af foreningerne "i høj grad" eller "i meget høj grad" ser som foreningens formål at drage omsorg for. Kontakten til børn og hjælpen til socialt udsatte børn og unge vurderer omkring 50 % af foreningerne "i høj grad" eller "i meget høj grad" som et centralt formål for arbejdet.

Overordnet set vurderes integration og påvirkning af adfærd som relativt mindre centrale formål for Natteravnene. Der er dog langt fra tale om uvæsentlige formål, idet op mod hver tredje formand svarer, at formålet "at bidrage til integrationen mellem befolkningsgrupper" er væsentligt for foreningen.

Til formålet om direkte eller indirekte at påvirke de unges (små)kriminelle adfærd i positiv retning svarer omkring hver anden formand, at de "i høj grad" eller "i meget høj grad" ser forebyggelse og begrænsning af hærværk, vold, slagsmål og salg af euforiserende stoffer som en del af deres formål. Formålet om at forebygge eller begrænse chikane og trusler, indbrud og tyveri og hasarderet knallertkørsel står ifølge formændene mindre centralt i foreningerne.

Det er på mange måder en stor udfordring at vurdere såvel direkte som indirekte betydninger og effekter af Natteravnens indsats. Formændene for Natteravnforeningerne er tæt på indsatserne og har adgang til erfaringer med, hvilke betydninger og effekter for børn og unge Natteravnens tilstedeværelse og ture har over en længere tidsperiode. Derfor er formændene blevet bedt om at vurdere betydningen af Natteravnens indsats for området i forhold til: tryghed, omsorg, integration og kriminalitet. Formændenes svar fremgår af tabel 2.4, og deres oplevelse af, hvor Natteravnene gør en forskel, stemmer i høj grad overens med deres formålsbeskrivelse, idet trygheden og omsorgen for unge i nattelivet er de målområder, hvor indsatserne vurderes som mest betydningsfulde. Hele 81 % af formændene vurderer Natteravnens indsats som "i høj grad" eller "i meget høj grad" betydningsfuld for trygheden blandt børn og unge. Det samme gælder for ca. 60 % af foreningerne i forhold til omsorgen og hjælpen til berusede/påvirkede unge. Samtidig vurderes Natteravnens indsats også betydningsfuld for forældrenes tryghed i forbindelse med deres unges deltagelse i festmiljøerne.

Tabel 2.4 Forhold påvirket af Natteravnens indsats

I hvor høj grad har jeres indsats som Natteravn betydning for følgende forhold i dag?	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad	Ved ikke	Antal
Trygheden for ældre beboere i området	4 %	35 %	32 %	17 %	10 %	1 %	99
Trygheden for børn og unge i området	0 %	2 %	17 %	48 %	33 %	0 %	102
Trygheden for forældre i forhold til deres børns deltagelse i festmiljøerne	3 %	9 %	27 %	37 %	24 %	1 %	101
Omsorg og hjælp til berusede/påvirkede unge	4 %	6 %	28 %	33 %	26 %	2 %	102
Omsorg og hjælp til socialt udsatte børn og unge	8 %	28 %	29 %	22 %	8 %	5 %	100
Styrkelsen af integrationen i området	19 %	34 %	26 %	12 %	4 %	4 %	99
Forebyggelse af kriminaliteten i området (fx hærværk, chikane/trusler, knallertkørsel, indbrud/tyveri)	2 %	21 %	41 %	22 %	15 %	0 %	101
Forebyggelse eller forhindring af konflikter/slagsmål i området	4 %	19 %	38 %	21 %	16 %	2 %	100
Problemer med euforiserende stoffer i området (fx salg på gaden eller fra biler)	7 %	36 %	37 %	12 %	6 %	3 %	101

Kilde: KORAs spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger, 2012.

Det er op mod 30 % af formændene, som "i høj grad" eller "i meget høj grad" oplever arbejdet på gaden som betydningsfuldt for omsorgen og hjælpen til socialt udsatte børn og unge, mens omkring 20 % af foreningerne "slet ikke" mener, at deres indsats er med til at

styrke integrationen i området. I formændenes vurdering af indsatsernes betydning ligger kriminalitetsforebyggelse relativt lavt. Her er der op mod 60 % af foreningerne, som svarer, at deres arbejde "i mindre grad" eller "i nogen grad" er med til at forebygge kriminalitet i området og forhindre konflikter eller slagsmål.

Selvom salget af euforiserende stoffer blev nævnt som en del af baggrunden for oprettelse af en del Natteravnforeninger, så oplever langt hovedparten af foreningerne kun "i mindre grad" eller "i nogen grad", at de gør en forskel på dette område.

3 Besøg i udvalgte Natteravnforeninger

For at få viden om det praktiske arbejde i Natteravnforeningerne og ved selvsyn opleve og mærke, hvordan det er at gå ture som Natteravn, er der gennemført besøg i 14 foreninger. Heraf blev de otte besøgt i forbindelse med udarbejdelse af spørgeskemaet i evalueringens del 1, mens seks besøg blev gennemført i forbindelse med casestudierne i del 2, hvori der også indgik fire områder, der blev udvalgt som kontrol eller sammenligningsområder for lignende områder med Natteravnforeninger.

Besøg og casestudier bidrager med uddybende viden om, dels hvad skal der til for at drive en Natteravnforening, dels uddybende viden om de indsatser som skabes i foreningerne og udgør de virksomme aktiviteter, der skal producere de effekter, som de andre dele af evalueringen analyserer. Disse casestudier giver desuden grundlag for at sætte fokus på læring og udviklingsmuligheder, der dels er relevante for Natteravnforeningerne og dels kan være relevante for andre frivillige foreninger.

Det samlede arbejde og resultaterne fra besøg i 14 Natteravnforeninger og fire kontrol- og sammenligningsområder er formidlet i notatet Casestudier af udvalgte Natteravnforeninger i Danmark (Olsen & Fuglsang 2013). Notatet bygger på informationer og observationer fra besøg, interview (med formænd, Natteravne og repræsentanter for SSP-samarbejdet) og ture med Natteravnene i deres områder enten som føl i gul jakke eller som civil på besøg. Det er hovedresultaterne fra dette notat, der formidles i dette kapitel.

Baggrund for casestudier af 14 områder med og fire uden Natteravnforeninger

Der er to formål med disse casestudier af Natteravnforeninger og deres indsatser i samlet 14 områder med Natteravne og fire områder, der ligner områder med Natteravne, men ikke har en forening. Det ene formål er at lære mere om Natteravnforeningerne i de udvalgte områder og bruge denne viden til at pege på eventuelle udfordringer og mulige svar på disse gennem sammenligninger af erfaringer fra de inkluderede foreninger. Det andet formål er, at casestudierne bidrager med mere konkret viden om de indsatser, som Natteravnforeningerne bidrager med. Da det er disse indsatser, der skal skabe de ønskede effekter, kan viden herom indgå i fortolkninger af resultaterne af effektstudierne, hvad enten disse er positive, neutrale eller negative. Herudover har casestudierne undervejs bidraget til udarbejdelse af spørgeskemaer til unge og deres forældre.

I udvælgelse af de i alt 14 case- og fire kontrolområder er der lagt vægt på variation med hensyn til geografisk beliggenhed, bymæssighed, problemer med kriminalitet, hæværk mv., hvilket der redegøres uddybende for i bilag 1.

Livet i Natteravnforeningerne

Livet i Natteravnforeningerne leves inden for rammerne af en fælles struktur i forhold til den organisatoriske foreningsdannelse og et klart defineret koncept for Natteravnens rolle og indsatser, når de går ture i det offentlige rum.

På trods af et klart og relativt stramt koncept for Natteravnforeningernes foreningsdannelse og deres indsatser er der en Natteravn, der sammenfattende siger: "Der er ingen Natteravnforeninger, der er ens". Dette udsagn skal forstås på den måde, at der trods de mange fælles træk i foreningsmodellen og konceptet for Natteravnens indsatser stadig er mange

områder, hvor de enkelte foreninger har visse frihedsgrader og vælger deres egne måder at gøre tingene på.

Livet i Natteravnforeningerne handler således på den ene side om at implementere og fastholde den grundlæggende foreningsmodel og konceptet for deres ture og øvrige indsatser. På den anden side handler livet i foreningerne om at finde lokale måder at gøre tingene på bl.a. i forhold til rekruttering og fastholdelse af frivillige, sponsorering, sammensætning af hold, samvær og ikke mindst samarbejdet med de øvrige parter, fx politi, kommune, institutioner, erhvervsliv mv.

Det er de udvalgte Natteravnforeningers arbejde med dels at implementere og fastholde foreningsmodel og koncept og dels arbejdet med at skabe lokale løsninger og identitet i den enkelte Natteravnforening der sættes fokus på.

Med Natteravne på tur

På baggrund af ture med Natteravne i de 14 udvalgte områder har vi fået konkret indblik i væsentlige ligheder og forskelle, der knytter sig til at gå ture i hold på tre Natteravne. Ligheder og forskelle knytter sig på den ene side til, om turene ligger om eftermiddagen, i de tidlige og sene aftentimer eller nattetimerne. På den anden side om turene finder sted i mindre, større eller store byer med eller uden festmiljøer i form af diskoteker og værtshuse, eller der er tale om boligområder i form af fx villakvarterer eller almene boligbyggerier, der for nogles vedkommende er eller har været karakteriseret som ghettoområder med integrations- og kriminalitetsproblemer.

Lighederne ved turene er bl.a., at man naturligvis starter med at møde de andre Natteravne, man skal gå med, og får en snak forud for turen. Der er naturligvis forskelle på holdene alt efter, hvilke mennesker der skal gå sammen med hver deres baggrund og motivation for at være Natteravn. Nogle er stille og indadvendte, mens andre er meget talende og udadvendte. Nogle har mange års erfaringer med at gå som Natteravn, mens andre lige er begyndt. Nogle kender de unge via egne børn eller fra sports- og spejderklubber mv. Der kan være frivillige, der kender hinanden, og andre gør ikke, hvilket også er med til at afgøre, hvordan de tre Natteravne umiddelbart fungerer sammen.

Der, hvor man oplever væsentlige forskelle mellem de forskellige hold, er i deres indbyrdes interaktion og i forhold til deres kommunikation med børn, unge, voksne og andre i det offentlige rum, fx politi, SSP-gademedarbejdere, forretningsdrivende, dørmænd osv. Disse forskelle har betydning for, hvem og hvor mange de enkelte hold har kontakt og samtaler med i løbet af deres tur. Kontakterne har naturligvis også betydning for børn, unge og voksnes konkrete erfaringer og forståelse af Natteravnene, idet en del samtaler handler om, hvad Natteravnene er, hvad de står for og så det ofte hørte spørgsmål til de frivillige: *Får I penge for det?*

Tæt på Natteravnenes betydning for unge, forældre og Natteravne

Ved besøg, interview og ture med Natteravnene har vi spurgt til, hvilke forskelle Natteravnene oplever, at de gør for børn, unge, forældre, dem selv og andre, fx ældre og forretningsdrivende i deres områder. Disse forskelle giver sig udtryk i forhold til tryghed, omsorg, konflikter og mildere former for kriminalitet, herunder salg af euforiserende stoffer, primært hash. Vi har dels spurgt til Natteravnenes generelle vurderinger og dels til eksempler, der så vidt muligt understøttede disse.

Når Natteravnene peger på problemer, der er forsvundet i foreningens levetid, så siger de ofte, at der også er mange andre forhold, der kan have spillet ind og været en væsentlig eller afgørende årsag til, at problemerne blev løst. Natteravnene udtrykker på den ene side en klar vurdering af, at de bidrager til at gøre en forskel for deres målgrupper. På den anden side er de meget tilbageholdende med at tage hele æren for de forandringer, der sker i form af fx øget omsorg og tryghed og faldende kriminalitet og konfliktniveau i deres område. Natteravnene anerkender, at der er mange andre faktorer og aktører, som bidrager til at gøre en positiv forskel i deres respektive områder. De er dog ikke mere ydmyge, end det er deres klare vurdering, at de bidrager til at skabe mere tryghed og i et vist omfang reducerer såvel hærværk som personrettet kriminalitet i deres områder.

Samarbejde med SSP og andre aktører

Natteravnforeningerne indbyder SSP til deres bestyrelsesmøder og generalforsamlinger med henblik på at have dialog med både kommunernes forvaltninger, institutioner for børn og unge samt politiet. Dette samarbejde er oplagt, idet parterne på mange måder arbejder med de samme mål og problemstillinger. Der er dog en del udfordringer, idet myndigheder og frivillige foreninger, ikke mindst Natteravnforeninger, har en række specifikke områder, hvor de netop er forskellige og skal fastholde deres særlige forudsætninger, opgaver og naturligvis deres lovgrundlag.

Parterne vil gerne fastholde og udbygge dialogen med hinanden, men der er udfordringer forbundet med at finde de rigtige måder at gøre det på. Et fokusgruppeinterview, hvor parterne deltog i et møde faciliteret af KORA, pegede på, at der er uudnyttede muligheder for dialog og konkrete fælles aktiviteter, fx at Natteravnene kommer med på møder i folkeskoler og i ungdomsuddannelserne.

Der er ikke fundet områder, hvor der er Natteravn-lignende foreninger, heller ikke i de udvalgte områder, hvor der ikke er Natteravnforeninger.

Centrale udfordringer til diskussion

Casestudierne har ført til at sætte fokus på en række områder, der indeholder udfordringer for Natteravnforeningerne og derfor er værd at få diskuteret i forhold til, hvordan de håndteres bedst, så Natteravnkonceptet og foreningerne også vil fungere godt de næste 15 år.

De seks temaer, der sættes fokus på, er: 1) rekruttering af nye medlemmer, 2) fastholdelse af medlemmer, 3) motivering til at gå ture, 4) økonomi og sponsorer, 5) relationer og samarbejde med andre aktører og 6) neutral kontra aktiv rolle.

4 Natteravne, tryghed og kriminalitet

For at kunne fortolke og analysere Natteravnenes eventuelle effekter i forhold til tryghed og mildere kriminalitetsformer vil dette kapitel skabe en teoretisk ramme for disse fortolkninger og analyser.

4.1 Forståelse af Natteravnenes tryghedsskabende effekt

Danskernes tryghed har været genstand for en omfattende medieomtale gennem de seneste mange år. Der er gennemført en lang række målinger af trygheden blandt den danske befolkning – både den overordnede tryghedsoplevelse og trygheden i relation til en række forskellige temaer, som bl.a. kommer til udtryk i TrygFondens Tryghedsmålinger fra 2004, 2005, 2007, 2009, 2011 (Hede, Andersen & Andersen 2011; Hede & Andersen 2007; Hede, Andersen & Andersen 2009; Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2004; Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2005; TrygFonden 2007).

Temaerne som har omgivet den offentlige debat omkring danskernes bekymring, tryghed og risiko har skiftet fra terrorangreb, forurening, miljø, økonomisk krise til hjemmerøverier. Et tema, som har gået igen på dagsordenen gennem alle årene, er imidlertid tryghed i relation til kriminalitet – hvilket er omdrejningspunktet for den følgende gennemgang af evalueringens teoretiske tilgang til målingen af Natteravnenes tryghedsskabende og kriminalpræventive effekter over for unge og deres forældre i forbindelse med de unges fest- og natteliv i det offentlige rum.

4.1.1 Objektive risici, samfundsbekymring og subjektiv tryghed

Tryghed handler om individets egne oplevelser og følelser frem for objektive risikovurderinger. Dette betyder, at begrebet tryghed ikke knyttes til individets reelle sikkerhed eller risiko, hvilket empirisk forskning har vist med eksempelvis studier af kriminalitetsrisiko og befolkningens tryghedsniveau (Balvig & Kyvsgaard 2011). Adskillelsen af objektive risici og tryghedsoplevelser kommer også til udtryk ved det såkaldte "unge-ældre-paradoks", hvor ældre borgere med den mindste risiko for vold er mere utrygge end unge mænd, som har den største objektive risiko for involvering i voldsepisoder (Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2004).

Endvidere er der i den teoretiske tilgang til begrebet tryghed lagt vægt på at sondre mellem generelle og overordnede samfundsrelaterede bekymringer for eksempelvis kriminalitet og vold og den enkeltes subjektive og situationelle tryghed (Hede & Andersen 2007; Hede, Andersen & Andersen 2009; Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2004; Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2005). Dette skel er centralt, idet befolkningens tryghedsniveau varierer markant mellem målinger med brede spørgsmålsformuleringer i retning af generelle, moralske bekymringer – fx *Hvor bekymret er du for kriminalitet?*, hvor omkring 65 % af danskerne i 2007 svarede "meget bekymret" (Hede & Andersen 2007), og målinger på grundlag af spørgsmål formuleret til personlig og situationel tryghed – fx *Hvor tryg er du for at gå alene i det område, du bor i, efter mørkets frembrud?*, hvor 12 % af danskerne i 2007 svarede "meget utryg" (Hede & Andersen 2007). Det er således vigtigt at skelne mellem politisk bekymring og generelle holdninger fra subjektiv tryghed (Kyvsgaard 2003).

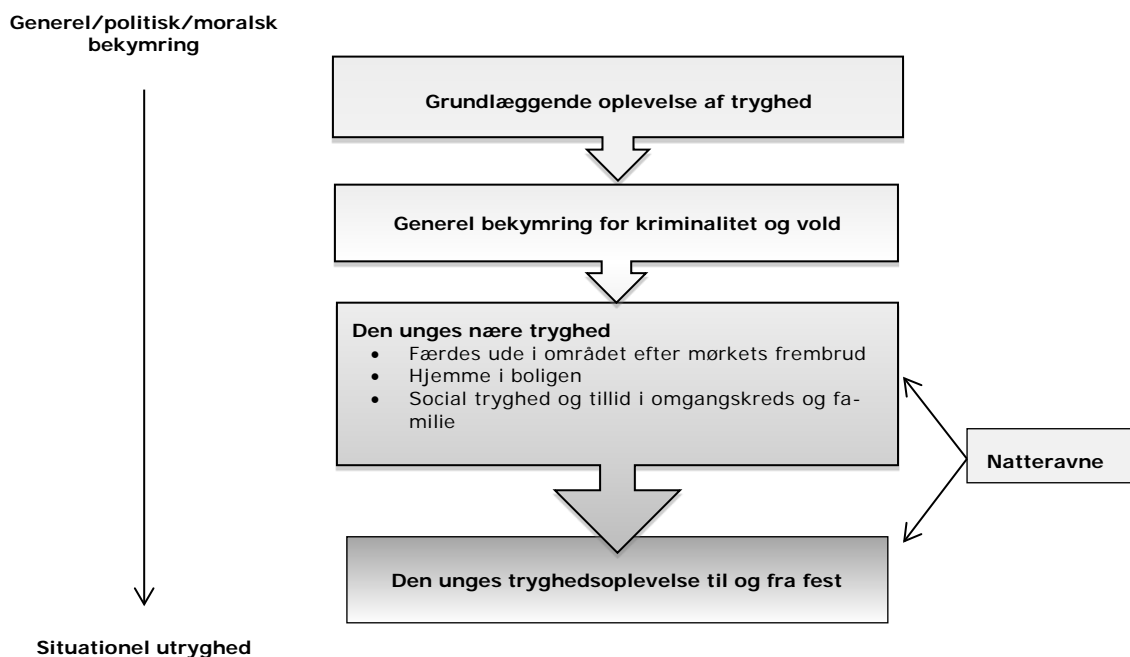
4.1.2 Situationel tryghed og handlingsstrategier

Et andet aspekt, det samtidig er vigtigt at være opmærksom på, er, at "tryghedsoplevelsen" er knyttet til bestemte situationer. Det vil sige, der er en forankring i sociale og fysiske situationer, hvor den enkeltes oplevelse af tryghed kan variere mellem forskellige situationer og *sfærer/arenaer* som familien, arbejdspladsen, boligkvarteret og (ukendt) offentligt rum. Grundlæggende er utryghed en tilstand, hvor man føler sig usikker og/eller udsat for fare – dvs. at tryghed omvendt er en sikkerhed fra noget, individet oplever som en risiko eller fare. For at mindske oplevelsen af utryghed kan individet anvende "coping-strategier" – typisk handlinger, der har til formål at mindske farer, beskytte individet mod risiko (Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2004; Shakoor & Riis 2006). Her spiller den sociale og situationelle forankring af trygheden ind i forhold til, hvilke strategier individet inddrager for at håndtere utrygheden.

4.1.3 Tryghedsbegrebet i forhold til Natteravnene

Med udgangspunkt i disse generelle, teoretiske betragtninger om begrebet tryghed redegøres i det følgende for, hvordan Natteravnenes tryghedsskabende effekt forstås og undersøges i spørgeskemaundersøgelsen til unge og forældre i ti udvalgte lokalområder, der er afgrænset operationelt som postnumre. I afsnittet inddrages løbende resultater fra tidligere danske undersøgelser vedrørende (u)tryghedsskabende faktorer, som har vist sig at være betydningsfulde – herunder særlige forhold, der forventes at være relevante for de unges tryghedsoplevelser. Som tidligere fremhævet, er der en markant forskel fra generel samfundsmæssig bekymring til situationel subjektiv utryghed. Denne distinktion mellem typer af tryghed er også central for denne undersøgelse, hvor ambitionen er at måle Natteravnenes tryghedsskabende effekt. Dette skyldes, at den forventede effekt af Natteravnenes indsats og arbejde i udgangspunktet er afgrænset til de "nære" tryghedsoplevelser, der knytter sig til specifikke situationer omkring færden til og fra fest i det offentlige rum, hvilket er illustreret i figur 4.1.

Figur 4.1 Typer af mål for Natteravnenes tryghedsskabende effekter

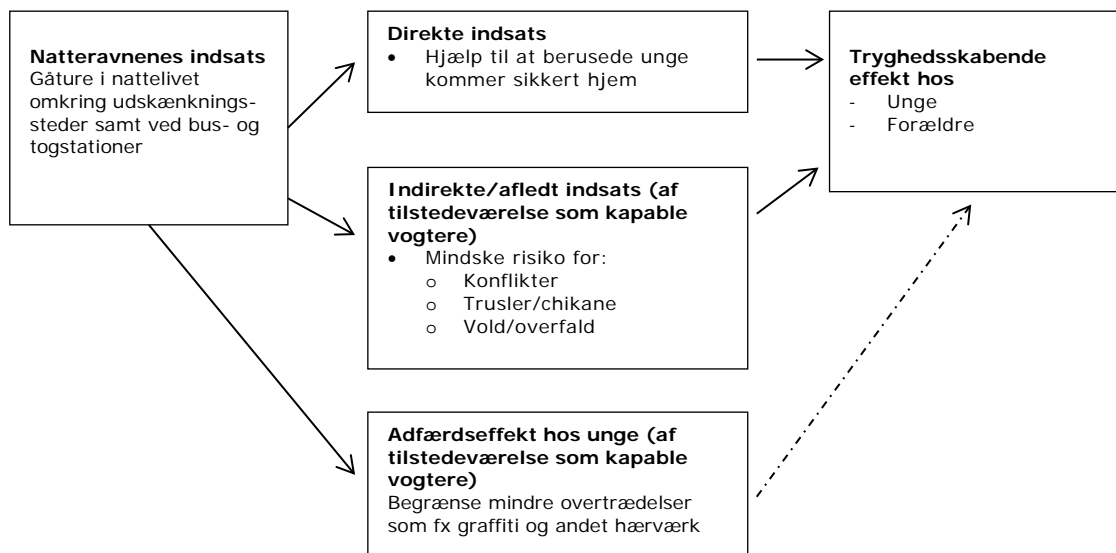

4.1.4 Natteravnenes indsats i nattelivet

Som beskrevet og illustreret i figur 4.2 tager evalueringen udgangspunkt i antagelsen om, at Natteravnenes arbejde kan påvirke unge og forældres nære og situationelle tryghed. Det vil sige, at de gennem deres tilstedeværelse i det offentlige rum, imellem og omkring fx udskænkingssteder, diskoteker og bus- og togstationer påvirker de unge og deres forældres oplevelser og tryghed i forbindelse med fest- og nattelivet gennem både direkte og indirekte indsatser.

Natteravnenes direkte indsatser, der bl.a. kan være at hjælpe berusede unge med at komme sikkert hjem, forventes at påvirke unge og måske især forældres tryghed. Natteravnene kan bidrage til en forestilling om mindsket risiko for, at de unge får problemer med at finde hjem i beruset tilstand og får hjælp, hvis de har brug for det. Endvidere forventes Natteravnenes synlighed i gadebilledet i et vist omfang at kunne dæmpe konflikter, trusler, chikane, slagsmål og voldsepisoder på gaden, idet de ved deres direkte tilstedeværelse kan fungere som såkaldte "kapable vogtere" eller ved deres indirekte tilstedeværelse kan have en vis præventiv effekt. Da Natteravnkonceptet betyder, at de frivillige er tilstedeværende neutrale voksne, vil der være tale om afledte effekter af indirekte indsatser med undtagelse af eventuelle episoder, hvor politiet tilkaldes. Forventningerne fra unge og forældre til, at Natteravnene mindsker risikoen for at blive udsat for ubehagelige episoder på vej til eller fra fest, forventes samtidig også at have en tryghedsskabende effekt. Endelig er der en forventning til, at Natteravnene kan have en adfærdseffekt i forhold til ikke-person relaterede overtrædelser som fx tyveri af cykler, hærværk og graffiti, idet risikoen for at blive opdaget øges, når de er på gaden.

Figur 4.2 Illustration af Natteravnenes effekt

I det følgende afsnit redegøres for faktorer og forhold, som med udgangspunkt i tidligere forskning forventes at spille ind på tryghedsoplevelsen for unge og deres forældre i forbindelse med, at de unge bevæger sig til og fra festmiljøerne i nattelivet.

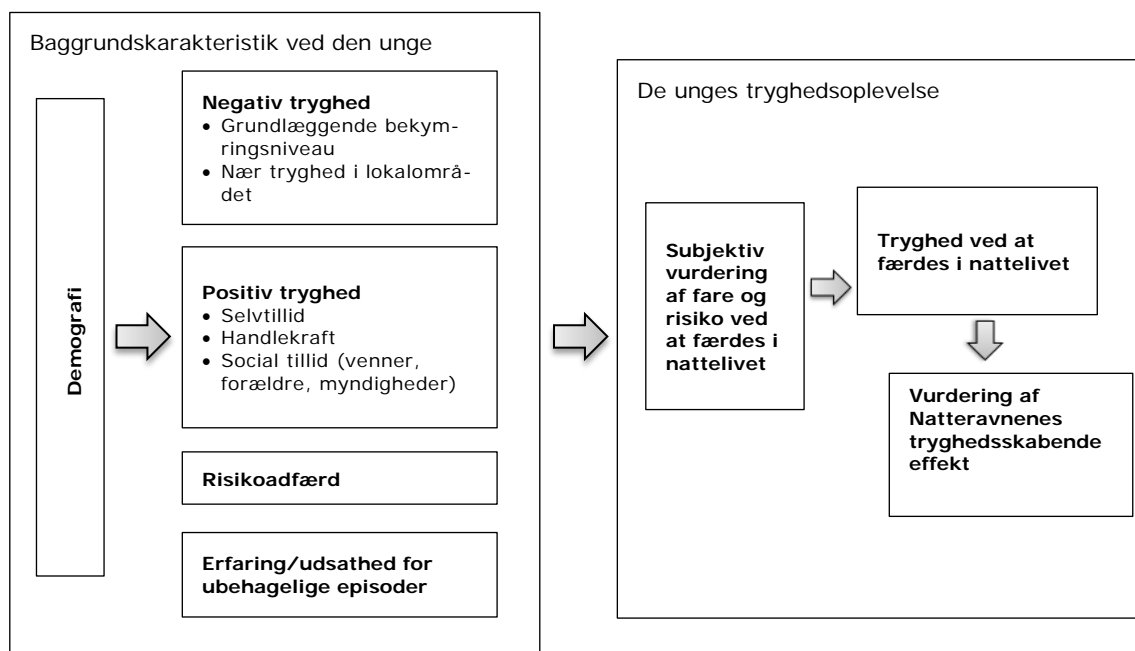
4.1.5 Baggrundskarakteristika ved den unge

En række tidligere danske undersøgelser har fundet frem til baggrundsfaktorer med betydning for befolkningens tryghed – heriblandt demografiske forhold som køn, alder, uddannelsesniveau og beskæftigelse (Hede & Andersen 2007; Hede, Andersen & Andersen 2009; Kyvsgaard & Pedersen 2012). Ud over disse baggrundsfaktorer er der også sat fokus på de unges risikoadfærd (fx pjæk fra skole, rygning, erfaring med rusmidler og kriminalitet). De unges holdninger til risiko og oplevelser i nattelivet ser ud til at hænge sammen med bl.a. disse typer af risikoadfærd (Rådgivende Sociologer 2008). Der er således en forventning om, at den "hårde kerne" med risikovillige unge vil føle sig trygge i nattelivet på trods af en højere objektiv risiko for fx involvering i vold. Denne gruppe af unge vil ikke nødvendigvis ændre adfærd, fordi der er en Natteravnforening i området, eller at Natteravnene konkret er til stede i det offentlige rum.

De unges positive tryghed forstået som selvtillid, handlekraft og sociale tillid forventes også at være betydningsfuld for oplevelsen af at kunne færdes sikkert i nattelivet (Hede & Andersen 2007; Shakoor & Riis 2006). Dette sammen med de unges generelle negative tryghed forstået som deres grundlæggende bekymringsniveau og specifikke tryghed i forhold til at færdes i lokalområdet, der ligeledes forventes at spille en vigtig rolle for unges tryghed i nattelivet. Endelig forventes erfaringer med udsathed for kriminalitet (egne eller i omgangskredsen) også at påvirke risikovurdering og oplevelsen af tryghed.

Samlet set giver det et teoretisk grundlag for en hypotese om, at de mest utrygge unge – både generelt og situationelt utrygge – også vil være mere utrygge i nattelivet og eventuelt vurdere Natteravnene som mere betydningsfulde. Derfor er der god grund til at inddrage disse karakteristika ved de unge i evalueringen. De forventede sammenhænge mellem faktorerne er simpelt illustreret i figur 4.3.

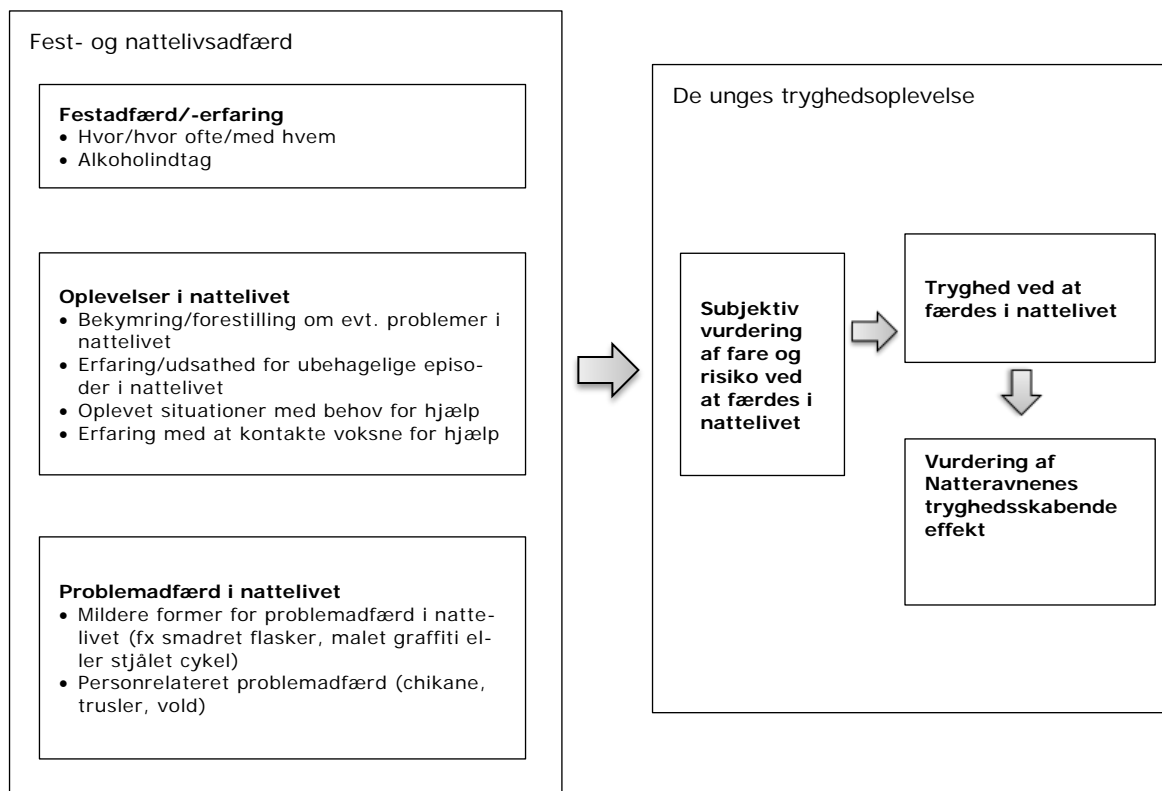
Figur 4.3 Illustration af baggrundskarakteristika for unge med betydning for tryghedsoplevelse

4.1.6 Fest- og nattelivsadfærd

Den tryghedsoplevelse, som Natteravnene forventes at påvirke med deres tilstedeværelse, er i høj grad knyttet til de unges færden i det offentlige rum til, mellem og fra fest på byens cafeer, barer, værtshuse eller diskoteker. Her vil de unges erfaringer med bylivet have betydning for deres forestillinger om farer og risiko i nattelivet og dermed også deres tryghed ved at færdes i bylivet i nattetimerne. Denne påvirkning forventes at gøre sig gældende i både positiv og negativ retning, hvor gode oplevelser med kendte situationer øger trygheden, mens negative erfaringer, fx med fuldskab eller ubehagelige episoder, øger utrygheden. Disse faktorer inddrages derfor med det formål så vidt muligt at indfange dimensionerne "kendt/ukendt", "kontrol/ikke-kontrol", der tidligere har vist sig betydningsfulde (Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2005) – her med nattelivet som kontekst for den situationelle (u)tryghed. Baggrunden for at inddrage oplysninger om den unges adfærd i fest- og nattelivet er således en grundlæggende hypotese om, at unges forestillinger, bekymringer og erfaringer med festmiljøerne og nattelivet i det offentlige rum har betydning for deres oplevelse af tryghed i nattelivet og vurdering af Natteravnenes arbejde. Sammenhængen mellem faktorerne er simpelt illustreret i figur 4.4.

Figur 4.4 Illustration af unges fest- og nattelivsadfærd med betydning for tryghedsoplevelse

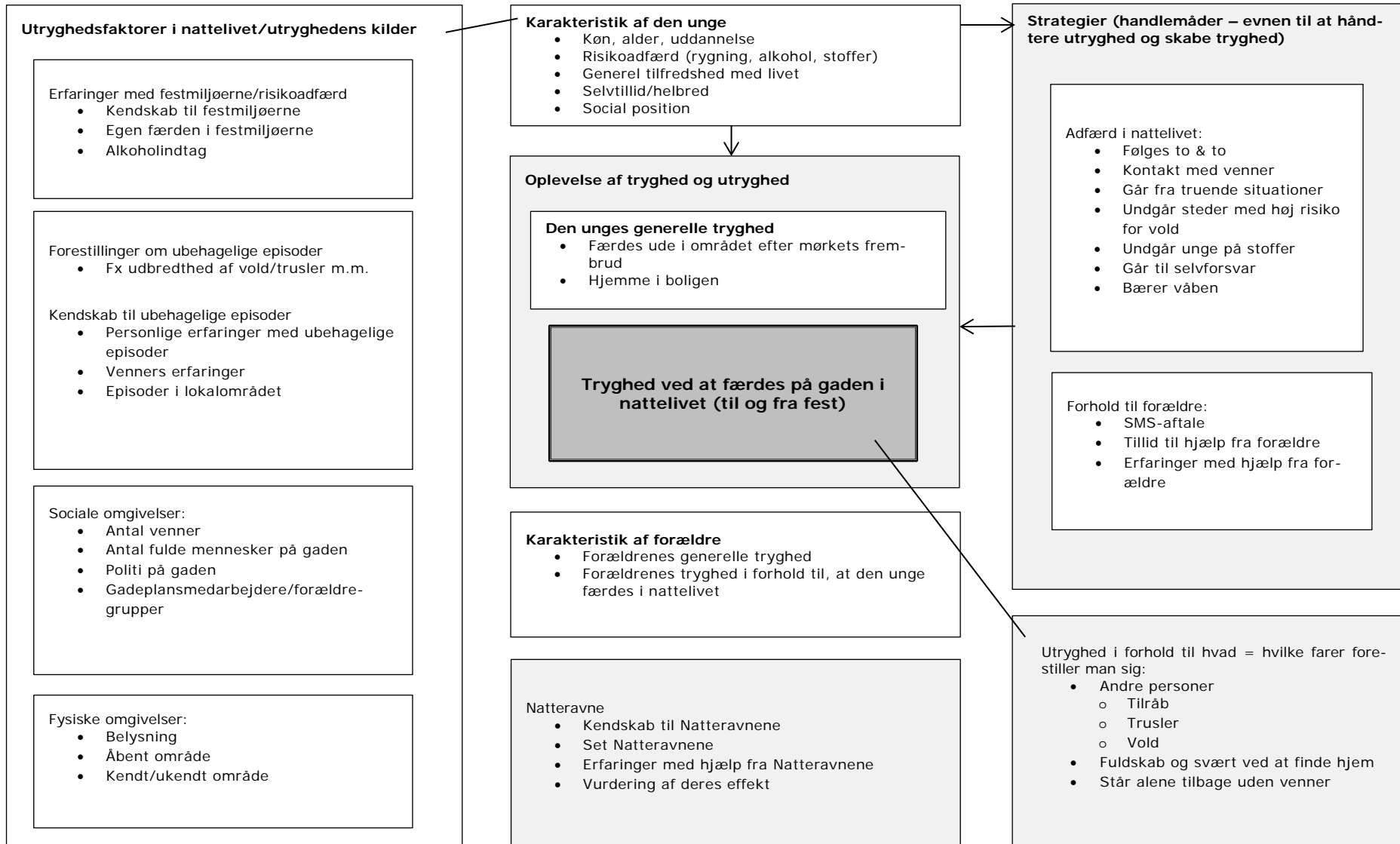
4.1.7 Tryghed i nattelivet

Med henblik på at få en nuanceret forståelse af de unges tryghed afdækkes en række dimensioner ved oplevelsen af tryghed og utryghed ved at færdes i fest- og nattelivet. Eksempelvis: Hvilke steder er de unge trygge og utrygge, hvem er de bange for, og hvad er de utrygge ved? Der er særligt fokus på de unges forestillinger og bekymring om vold i nattelivet, da det tidligere har vist sig betydningsfuldt for de unges tryghed i nattelivet (Rådgivende Sociologer 2008). Endelig er der spurgt til, hvilke forholdsregler de unge tager

for at mindske utrygheden på baggrund af tidligere undersøgelser, der peger på anvendelsen af "copingstrategier" som udtryk for evnen til at håndtere utryghed og skabe tryghed (Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2005; Rådgivende Sociologer 2008).

I afsnittene ovenfor er gennemgået forskellige delområder med betydning for de unges oplevelse af tryghed i nattelivet. Disse mange faktorer er samlet illustreret i figur 4.5.

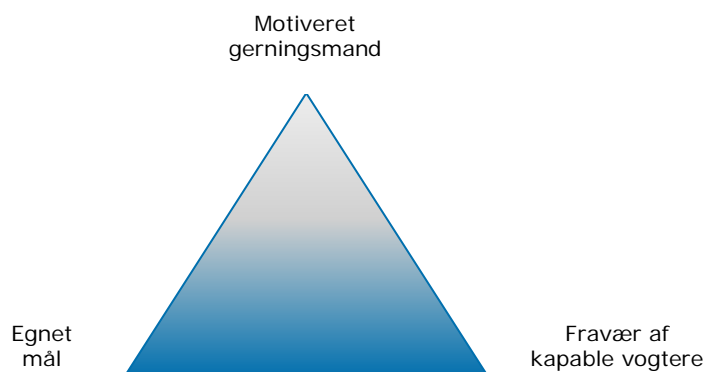
Figur 4.5 Operationalisering af Natteravnenes tryghedsskabende effekt

4.2 Forståelse af Natteravnens kriminalpræventive effekt

Evalueringen tager udgangspunkt i *Routine Activity Theory* i forståelsen af Natteravnens kriminalpræventive effekt. Grundantagelsen i dette perspektiv er, at kriminelle handlinger skal analyseres med fokus på situationen, idet *Most criminal acts require convergence in space and time of likely offenders, suitable targets and the absence of capable guardians against crime* (Cohen & Felson 1979:1). Inden for denne teoretiske tilgang er følgende tre elementer afgørende: Motiveret gerningsmand, egnede mål og fravær af kapable vogtere. Disse tre elementer er de grundlæggende forudsætninger for, at en forbrydelse finder sted. Det betyder, at kriminalitetsforebyggelse og analyser heraf skal have fokus på elementer, som konstituerer muligheder for at begå kriminalitet i stedet for alene at fokusere på individuelle karakteristika ved potentielle gerningsmænd (Lilly, Cullen & Ball 2002). Denne teoretiske tilgang deler begrebet *Making crime difficult* med rational choice-tilgangen og ser gerningsmanden som styret af, hvor let eller svært det er at få adgang til "byttet" (ibid.). At øge indsats, der fjerner eller minimerer disse grundlæggende faktorer, vil derfor gøre kriminelle handlinger mindre sandsynlige. Denne forståelse er i overensstemmelse med rational choice-teorien og understreger, at lovovertrædere er målrettede og vurderer omkostningerne mod forventet udbytte eksempelvis risikoen for at blive opdaget (fx Becker 1968).

Figur 4.6 Illustration af nødvendige forhold for en kriminel handling fælles i tid og sted

4.2.1 Natteravne – som kapable vogtere

For evalueringer af kriminalpræventive indsatser som Natteravnene, der er afgrænset til situationen omkring den kriminelle handling, er det relevant at inddrage *Routine Activity Theory*, som netop beskriver linket mellem situation og kriminalitet. Denne ramme bidrager med en teoretisk forståelse af, hvorfor vi kan forvente, at indsatser som Natteravnene kan have en effekt på kriminaliteten i de områder, hvor de går ture i fest- og nattelivet.

Natteravnens indsatser har elementer, der minder om Hot Spot-politiarbejde med voksne i identificerbare "uniformer" på gaden i områder med høj aktivitet i aften- og nattetimerne. Deres indsats kan på den måde sidestilles med andre former for kriminalitetsforebyggelse som eksempelvis problemorienteret politiarbejde, hvor grundtanken er, at flere kapable vogtere i gaderne mindsker sandsynligheden for kriminelle handlinger. *Routine Activity Theory* har tidligere været anvendt i en række internationale studier, der evaluerer netop kapable vogtere som komponent i kriminalpræventive indsatser (Lilly, Cullen & Ball 2002:

238), og er i en dansk kontekst inddraget som ramme for evaluering af Københavns Politis Hot Spot-indsats mod vold i nattelivet (Jørgensen 2010).

Det skal her fremhæves, at selvom der er lighedstræk til politiets indsatser, adskiller Natteravnernes arbejde sig væsentligt, idet de frivillige voksne udgør mere uformelle vogtere i forhold til det retshåndhævende politi. Endvidere er deres tilstedeværelse i nattelivet ikke direkte målrettet potentielle kriminelle personer, men en indirekte blokering af muligheder for kriminelle handlinger med deres tilstedeværelse som kapable vogtere i gaderne. Det ligger netop implicit i det teoretiske perspektiv, at begrebet kapable vogtere forstås bredt og ikke kun omfatter politi, men også indbefatter eksempelvis naboer og overvågningskameraer (jf. Lilly, Cullen & Ball 2002).

5 De unge og forældrenes tryghed og kendskab til Natteravnene

Til at evaluere betydningen af Natteravnene for trygheden i nattelivet er der sendt 8008 spørgeskemaer til unge og en af deres forældre i de seks case og fire kontrolområder. Undersøgelsen er altså ikke nationalt repræsentativ for de danske unge mellem 16-19 år (begge inkl.). Svarprocenten er 33,8 % for de unge og 40,1 % for forældrene, hvilket desværre er i den lave ende sammenlignet med andre tilsvarende undersøgelser, se bilag 3 for en nærmere gennemgang af undersøgelsens gennemførelse, og hvordan svarene i analyserne vægtes for at tage højde for skævheder mellem de respondenter, der har svaret, og den population den er sendt ud til. Formålet med spørgeskemaundersøgelsen er at få et detaljeret indblik i de unges generelle tryghed, deres adfærd i nattelivet, deres tryghed i nattelivet, deres og forældrenes kendskab til Natteravnene, hvilken og under hvilke omstændigheder de tillægger Natteravnene en tryghedsskabende effekt i nattelivet og betydningen af Natteravnenes indsats for forebyggelse af kriminalitet og slagsmål/konflikter, problemer med euforiserende stoffer og omsorg for berusede og social udsatte unge.

I indeværende kapitel er det formålet at give et indblik i, hvilken generel tryghed de unge og forældrene har, hvilke gå-i-byen vaner de unge har og de unge og forældrenes kendskab til Natteravnene. Ud over, at dele af denne information efterfølgende skal bruges i tryghedsanalyserne, er det også interessant for selve evalueringen at få indblik i, hvilket kendskab de unge og forældrene har til Natteravnene. Analyserne af Natteravnenes tryghedsgivende effekt og betydningen af deres indsats i forhold til de ovenstående områder præsenteres i næste kapitel.

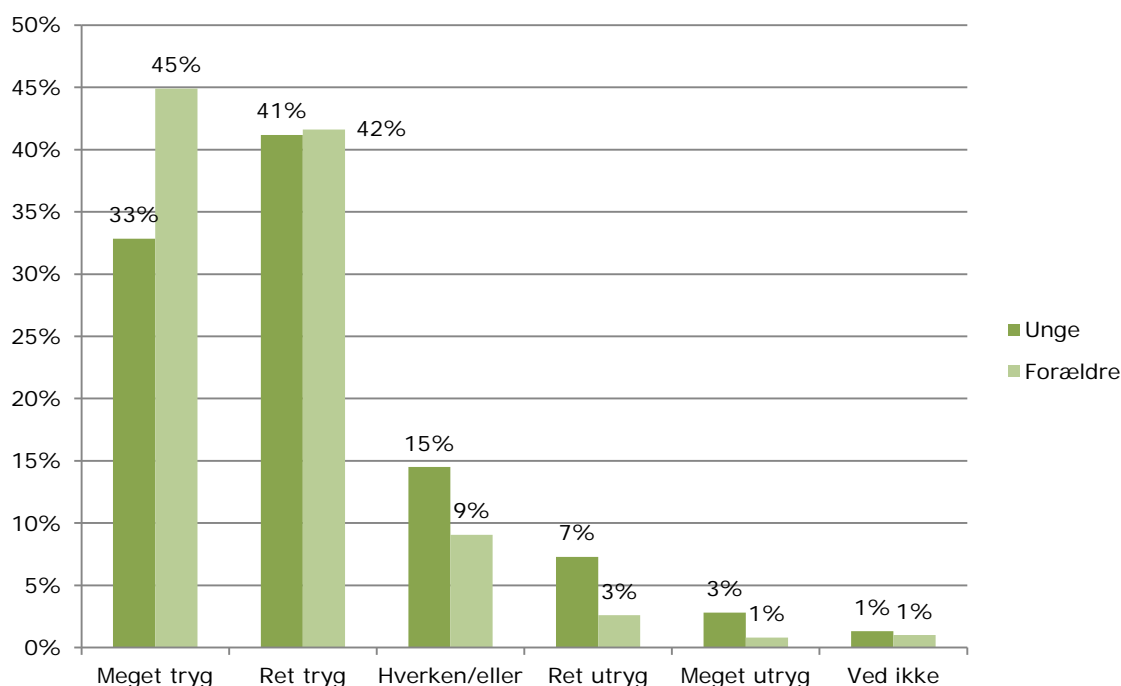
Tryghed er i stor grad relateret til kønnet. Eksempelvis er kvinder mere bekymrede på de unges vegne (Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2005), og Hede et al. (2009) finder, at kvinder på tværs af en lang række områder er mere utrygge. I forhold til de unges trygheder er det især interessant, at 31 % af pigerne mellem 15-19 år er utrygge for at gå alene efter mørkets frembrud, mens det er gældende for 18 % af drengene mellem 15-19 år (Hede et al. 2009). Der er derfor i alle frekvensanalyserne testet for forskel i svarene mellem kønnene. I de tilfælde, hvor forældrene svarer i relation til deres barns tryghed og gå i byen erfaringer, er det også testet, om barnets køn har en betydning for forældrenes svar. Desuden er der testet for forskelle mellem case/kontrol. Hvis ikke andet er nævnt, er der ikke fundet signifikante forskelle i testene. Der er anvendt et signifikansniveau på 95 %. Testresultaterne fra disse analyser vil ikke være at finde i rapporten.

Der er i hver tabel/figur opgjort, hvor mange der, har svaret på spørgsmålet. Der er anvendt en typografi, hvor der henvises direkte til spørgsmålet i spørgeskemaerne, fx $N_{U12a=}$, som henviser til spørgsmål 12a i ungeskemaet. Tilsvarende for forældrene vil være $N_{F12a=}$. De opgjorte tal er inklusiv de respondenter, som ikke har svaret helt korrekt, såsom at sætte kryds forkerte steder eller sætte for mange kryds. I tabellerne opgøres det ikke, hvor mange der har svaret på forkerte måder. Frekvenserne summerer derfor ikke altid op til 100 %. I nogle af tabellerne/figurerne vil der være svar fra både de unge og forældrene. I de tilfælde vil frekvenser, der er tilknyttet de unge, blive mærket med U:X % og frekvenserne for forældrene F:Z %. For at tage højde for skævheder i sociodemografiske karakteristika mellem deltagerne i undersøgelsen og alle dem, der blevet inviteret til at deltage, er resultaterne i tabellerne/figurerne baseret på vægtede data, se bilag 3 for en nærmere beskrivelse af vægtningen.

5.1 Lokal tryghed blandt unge og forældrene

Et gennemgående tryghedsspørgsmål i den nationale (Hede & Andersen 2007; Hede, Andersen & Andersen 2009; Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2004; Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2005) og internationale litteratur (Kyvsgaard 2003) relaterer sig til, hvor trygge folk føler sig, når de går alene i det område, hvor de bor. Det er derfor interessant at se nærmere på, hvordan denne tryghed fordeler sig blandt de unge og deres forældre. I figur 5.1 er tryghedsniveauet vist. I forhold til den oprindelige formulering er der i denne undersøgelse også tilføjet en kategori, der hedder "Hverken/eller".

Figur 5.1 Lokal tryghed blandt de unge og voksne ($N_{U8} = 1.350$ og $N_{F7} = 1.616$)

Resultaterne peger på, at de unge er mere utrygge i lokalområdet sammenlignet med deres forældre. 12 % af de unge har svaret, at de er utrygge, mens det kun er 4 % blandt forældrene. Sammenligner vi med TrygFondens undersøgelser i 2007 og 2009 er de unge langt mere trygge i indeværende undersøgelse, hvis vi alene ser på ret utryg- og meget utryg-kategorierne, hvor der i 2007 og 2009 var 18 % og 26 % utrygge unge mellem 15-19 år. Hvis det antages, at alle, som har svaret hverken/eller, er lige fordelt i forhold til den oprindelige kategori (dvs. ca. 8 % point ville have svaret ret utryg eller meget utryg), lander utrygheden lige under de to undersøgelser (17 %). Eller sagt med andre ord, så peger resultaterne på, at tryghedsniveauet er på nogenlunde samme niveau som i forrige undersøgelser. Det samme synes at gøre sig gældende for forældrene, hvis de sammenlignes med respondentgrupperne mellem 30-39, 40-49 og 50-59 år i Hede & Andersen (2007), Hede, Andersen & Andersen (2009) og Hede, Andersen & Andersen (2011).

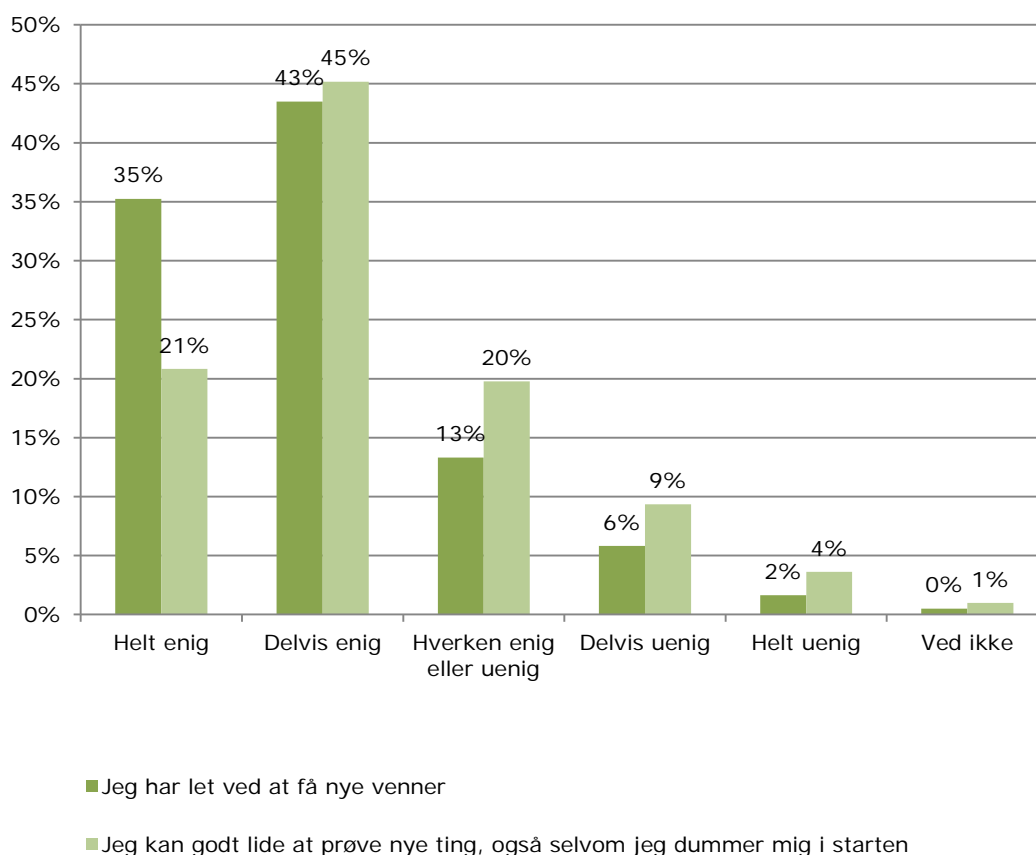
Det er interessant, at pigerne/kvinderne i mindre grad er meget trygge og i højere grad ret. Som nævnt passer det med den eksisterende litteratur (Hede & Andersen 2007; Hede, Andersen & Andersen 2009).

5.2 De unges og forældrenes tryghed og bekymringer forbundet med by- og nattelivet

For at give et indblik i de unges og til dels forældrenes tryghed præsenteres den generelle tryghed/og bekymring blandt de unge og deres forældre i de kommende afsnit. Fordelingen og niveauet af den positive tryghed er interessant i det perspektiv, at Huset Mandag Morgen & TrygFonden i 2004 finder, at de, der har mest positiv tryghed, er de mindst utrygge (Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2004). Forældrenes og de unges positive tryghed vil derved også kunne påvirke hvilken betydning Natteravnene kan have. Dog nævnes det også i publikationen, at sammenhængen ikke er stærk, og at *Man kan godt være utryg, samtidig med at man tør løbe risici*.

De unges positive tryghed er afdækket i 11 separate spørgsmål, hvor de unge har svaret på en fempunktskala, hvor enige de er med udsagn, der er relateret til de overordnede emner; selvtillid, handlekraft, tillid og risikovillighed. Fordelingen af svarene er præsenteret i figur 5.2.

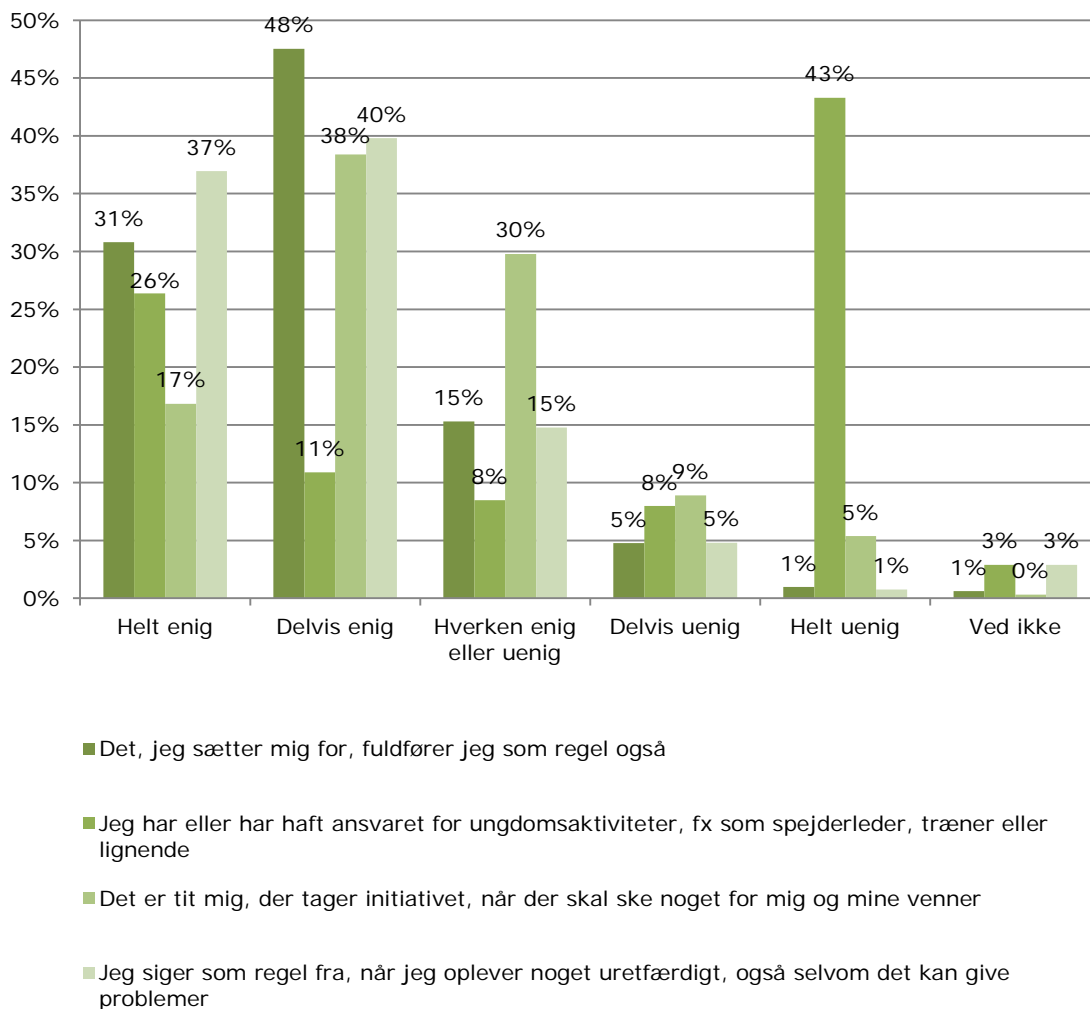
Figur 5.2 De unges selvtillid ($N_{U6a}=1.346$ og $N_{U6b}= 1.345$)

To ud af tre unge er enige i selvtillidsudsagnene og under 14 %, som enten er delvis eller helt uenige. Det peger på, at de unges har god selvtillid, hvilket måske kan have en betydning for, hvilken tryghed de tilknytter Natteravnene. Unge, som har stor selvtillid, har måske mindre brug for Natteravnene for at føle sig trygge i forhold til unge med mindre selvtillid.

Et andet element i de unges positive tryghed er deres handlekraft, det vil sige evnen til at reagere på de omgivelser/miljøer/situationer de er i. Fordelingen af de unges handlekraft er vist i figur 5.3.

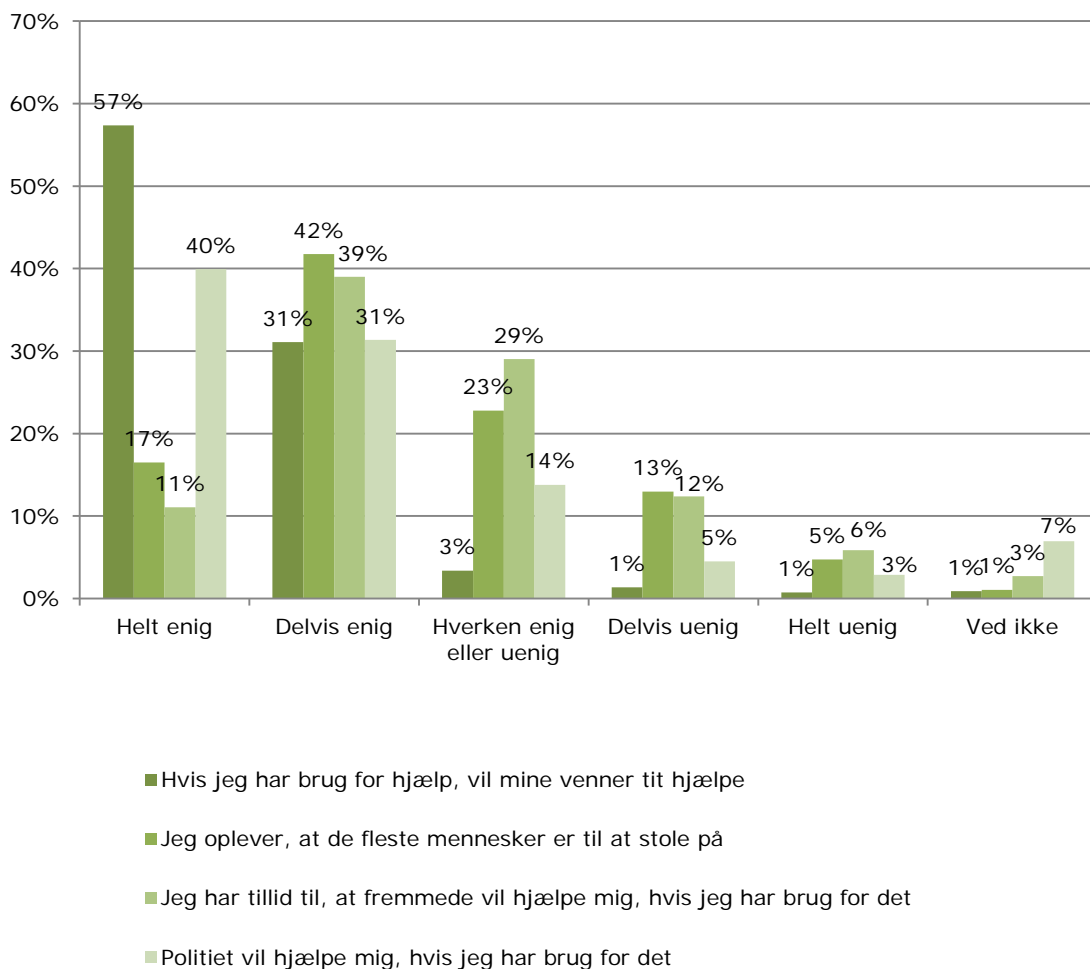
Figur 5.3 De unges handlekraft ($N_{U6c}=1.345$, $N_{U6d}=1.346$, $N_{U6e}=1.342$ og $N_{U6j}=1.343$)

Ses der bort fra spørgsmålet om den unge har haft ansvaret for ungdomsaktiviteter m.m., så er under 15 % af de unge delvis eller helt uenige i de fire handlekraftsudsagn. Unge, som ikke føler sig handlekraftige, kunne tænkes i højere grad at have brug for eksempelvis Natteravnene til at hjælpe dem, hvis der opstår en uvant situation i nattelivet. I forhold til at være delvis eller helt enig, er de unge mest enige i, at de fuldfører det, de sætter sig for (79 %), og at de siger fra, når de oplever noget uretfærdigt (77 %). Selvom spørgsmålene ikke direkte kan sammenlignes med tryghedsmålingerne fra 2004 og 2005, hvor 85 % kunne karakteriseres som handlekraftige, så peger resultaterne på, at de unges handlekraft er nogenlunde på samme niveau som i andre undersøgelser, måske lidt under (Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2004; Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2005). Test viser, at pigerne er bedre til at tage initiativ og sige fra, hvis der sker noget uretfærdigt, selvom det kan give problemer.

Tilliden til, at andre vil hjælpe den unge i nattelivet, er vigtig i forhold til evalueringen af Natteravnene, da de jo netop bl.a. er i nattelivet for at udfylde den rolle. Det er vigtigt i denne sammenhæng at være opmærksom på, at de unge ikke nødvendigvis kender Natteravnene personligt, hvorved Natteravnene måske kan få en karakter af at være fremmede personer. Omvendt er de let genkendelige på grund af deres tøj, hvilket er med til at "brande" dem i nattelivet. Genkendeligheden og derved aktivering af deres brand må forventes at have en positiv betydning for trygheden sammenlignet med tilfældige fremmede. Ud fra dette perspektiv er de unge og forældrene blevet spurgt om deres tillid til fremmede og tilliden til, at fremmede vil hjælpe. Resultaterne er vist i de to næste figurer.

Figur 5.4 De unges tillid ($N_{U6f}=1.341$, $N_{U6g}=1.342$, $N_{U6h}=1.346$ og $N_{U6i}=1.343$)

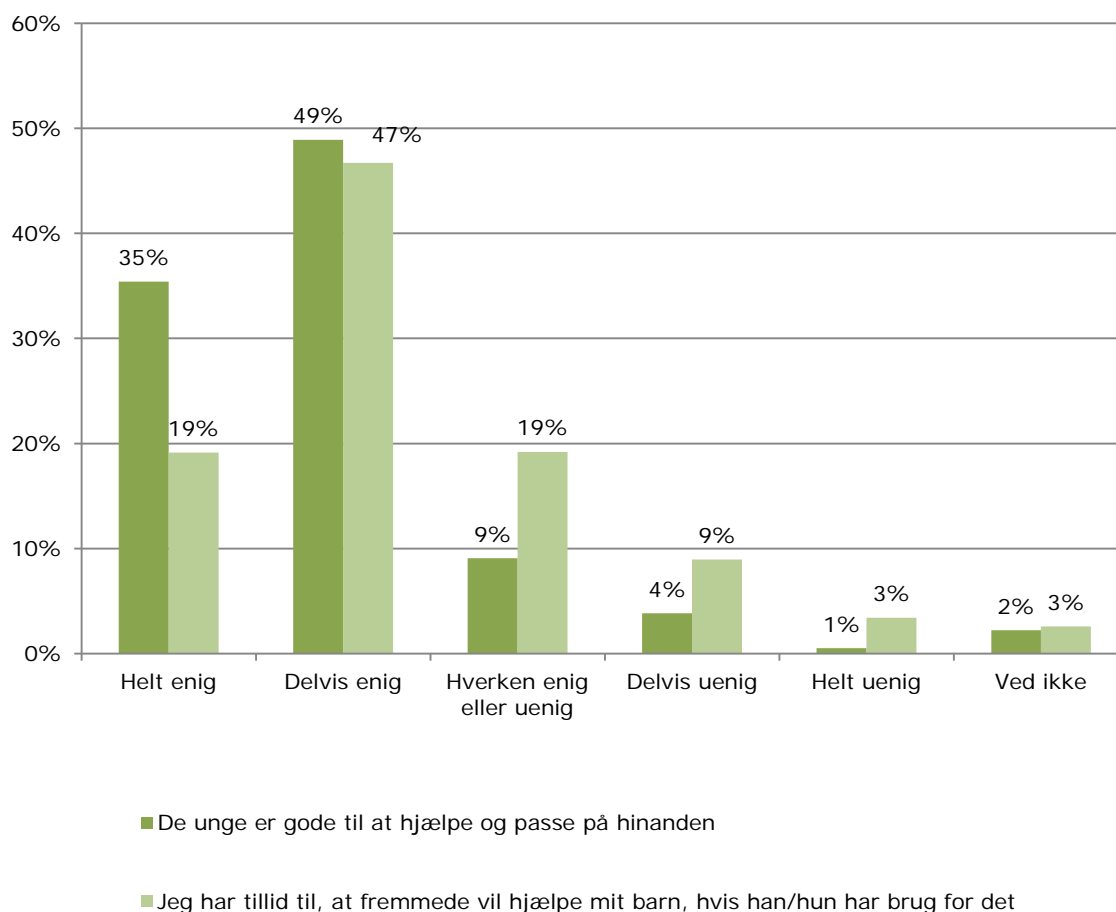
Der er ret stor forskel på, hvilken tillid de unge har til andre personer. Knap 2 % er delvis eller helt uenige i, at venner tit vil hjælpe, hvis den unge har brug for hjælp, mens 18 % er delvis eller helt uenige i, at fremmede vil hjælpe, hvis den unge har brug for det. Tilsvarende er der omkring 18 %, som er delvis eller helt uenige i, at de fleste mennesker er til at stole på. Det tyder på, at de unge tilskriver deres venner en markant større tillid end fremmede personer, hvis de har brug for hjælp. Det skal dog pointeres, at formuleringen af spørgsmålet til de unge i form af ordet "tit hjælpe" nok har medført, at de unges vurdering

af deres venners hjælp er skæv i en positiv retning i forhold til deres tillid til, at politiet og fremmede vil hjælpe. 8 % af de unge er delvis eller helt uenige i, at politiet vil hjælpe, hvis den unge har brug for det. Resultaterne viser også, at pigerne har større tillid til, at politiet vil hjælpe, hvis der er behov for det. Drengene har derimod større tiltro til, at de fleste mennesker er til at stole på.

Set i forhold til Natteravnene og deres muligheder for at skabe tryghed i fest- og nattelivet er tillidsresultaterne særlig interessante – ikke mindst fordi Natteravnene udover deres genkendelighed og brand også kan karakteriseres som en slags fremmede personer. Hvis de ser Natteravnene som fremmede, så vil man kunne forvente, at de unge i højere grad vil søge trygheden blandt venner og hos politiet. Dette vil analyserne af trygheden i næste kapitel se direkte på.

Forældrenes vurdering af, hvilken tillid de har til, at fremmede vil hjælpe deres barn, og at de unge hjælper hinanden, er præsenteret i figur 5.5.

Figur 5.5 Forældrenes tillid ($N_{F12e}=1.623$ og $N_{F12f}=1.342$)

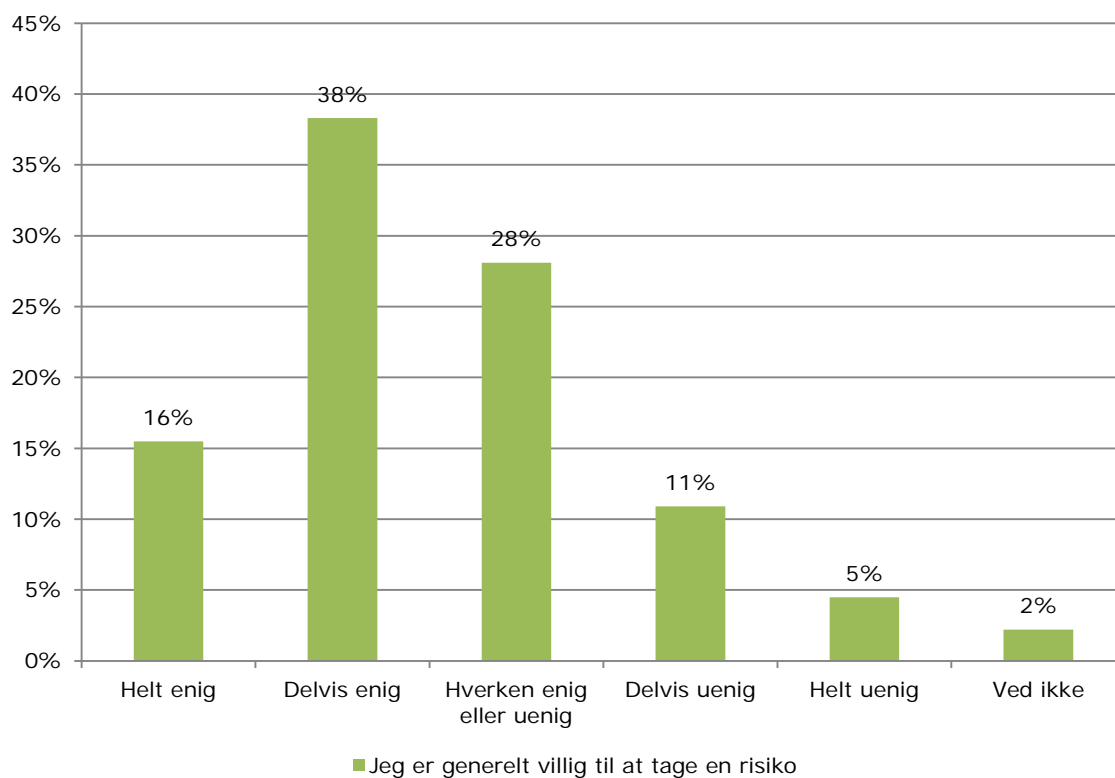
Godt 4 og 12 % af forældrene er delvis eller helt uenige i, at henholdsvis de unge er gode til at hjælpe og passe på hinanden, og at fremmede vil hjælpe barnet, hvis han/hun har brug for det. Sammenlignes forældrene og de unges tillid, har de unge lidt større tillid til deres venner, end forældrene har, mens forældrene har større tillid til, at fremmede vil hjælpe deres barn. Igen, set i det perspektiv, hvis Natteravnene kan karakteriseres som

fremmede, kunne det pege på, at forældrene i højere grad vil tillægge Natteravnene en tryghedsskabende effekt end de unge.

For både de unge og de voksnes tillid til fremmede i forhold til Natteravnenes tryghedsskabende effekt er det vigtigt at holde for øje, at hjælpen fra fremmede både kan være substituerende eller komplimenterende. Det vil sige, at stor tillid til, at fremmede vil hjælpe både kan medføre, at Natteravnenes tryghedsskabende effekt er mindre (fordi den betyder mindre i forhold til hjælpen fra fremmede) og er større, fordi den forstærker hjælpen fra fremmede eller dækker et tryghedsbehov, som fremmede ikke dækker.

Som redegjort, er det dog ikke alene den sociale tillid, som har en betydning for den unges positive tryghed. Den unges villighed til at tage risici forventes som nævnt at påvirke hans/hendes generelle tryghed. Unge, som er villige til at tage risici, er måske også mere trygge i forhold til at færdes i fest- og nattelivet og derved også mindre afhængige af den tryghed, som Natteravnene kan give. I figur 5.6 er de unges risikovillighed præsenteret.

Figur 5.6 De unges risikovillighed ($N_{U6k}=1.344$)

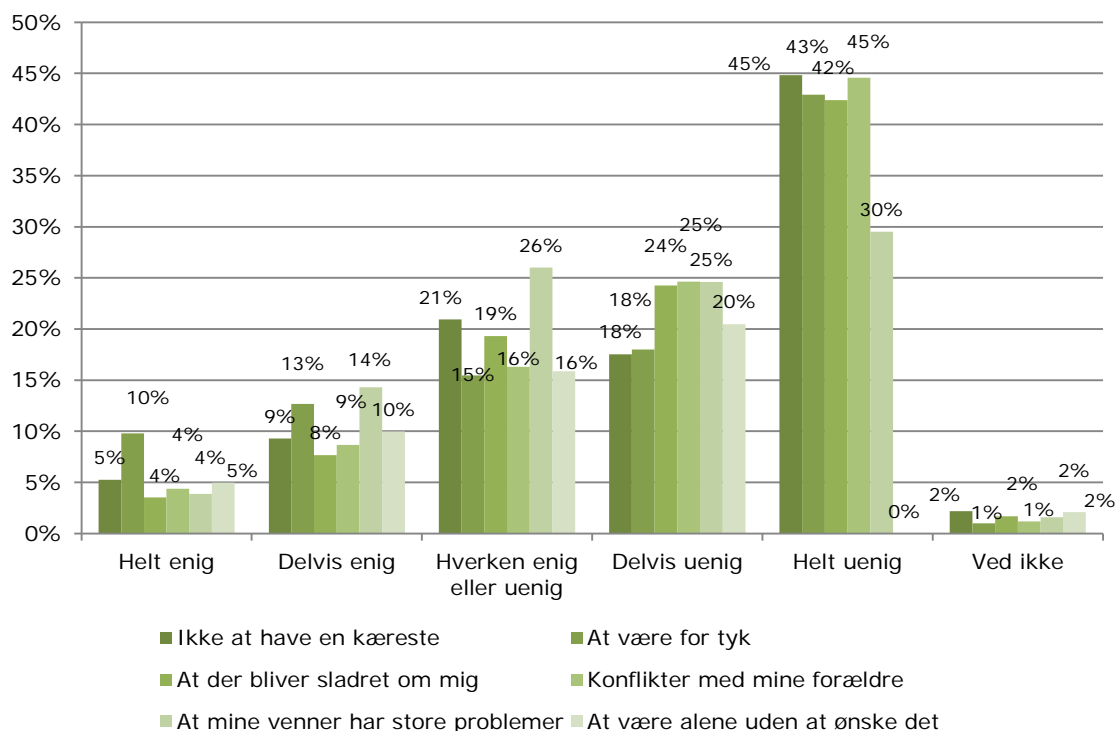

Der er et lille flertal (54 %) blandt de unge, som er helt eller delvis enige i, at de generelt er villige til at tage en risiko. Der er 16 %, som er delvis eller helt uenige. Hvis de unges risikovillighed påvirker deres behov for tryghed i fest- og nattelivet og derved også den indflydelse, Natteravnene kan have derpå, peger resultaterne på, at der kan være store forskelle i, hvilken tryghedsgivende effekt Natteravnene kan have for de unge.

5.2.1 De unges negative tryghed

Der er ligesom med den positive tryghed stillet spørgsmål, der knytter sig til negativ tryghed, se eksempelvis (Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2005). Resultaterne tilknyttet den negative tryghed er spændende i sig selv, men er også interessante i forhold til, hvilken betydning den negative tryghed kan have for de unges vurdering af Natteravnens tryghedsgivende effekt. Der er ti spørgsmål, der går på bekymringer om personlige forhold og bekymringer om personlig og andres risikoadfærd. I nedenstående figurer er resultaterne vist.

Figur 5.7 De unges personlige bekymringer ($N_{U7a}=1.343$, $N_{U7b}=1.347$, $N_{7c}=1.346$, $N_{7d}=1.247$, $N_{7e}=1.348$ og $N_{7f}=1.347$)

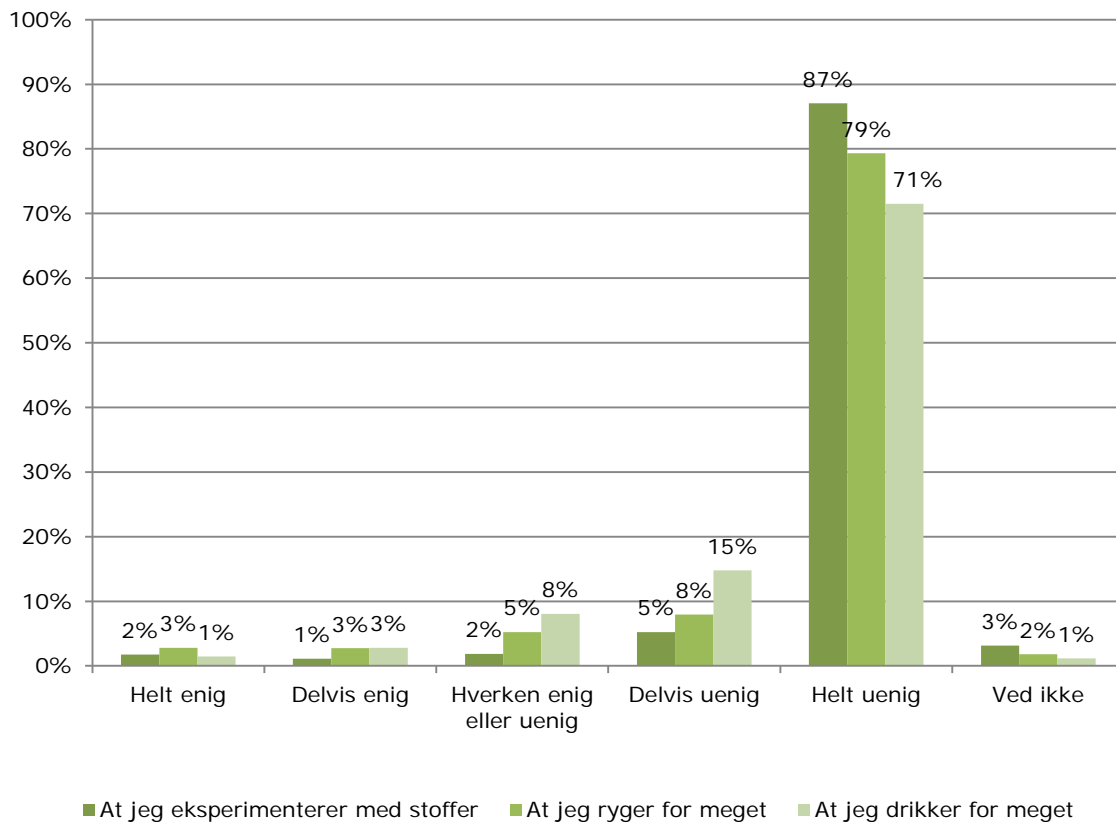

I forhold til hvor mange, der er helt enige eller delvis enige, er de unges tre største bekymringer at være for tyk (22 %), at vennerne har store problemer (18 %) og ikke at have en kæreste/at være alene uden at ønske det (15 % og 15 %). De unge er mindre bekymrede over, at der bliver sladret om dem eller at have konflikter med forældrene. Ser vi på, hvor mange af de unge, der er delvis uenige eller meget uenige i udsagnene, peger resultaterne nogenlunde tilsvarende i samme retning. Test viser, at pigerne er mere bekymrede for, at de er for tykke, at der bliver sladret om dem, at have konflikter med forældre, og at vennerne har meget store problemer.

Den negative tryghed har også en dimension, der relaterer sig til de unges bekymringer om deres egen risikoadfærd. Ud over den grundlæggende bekymring kan især bekymringer om at drikke for meget eller tage euforiserende stoffer tænkes at have en direkte betydning for, hvilken tryghed Natteravnene kan give den enkelte unge. Unge, som ikke er bekymrede for eksempelvis at drikke for meget, kunne tænkes at tillægge Natteravnene mindre tryghedsskabende effekt end de unge, som er bekymrede for det. Fordelingen af de unges bekymringer er vist i figur 5.8.

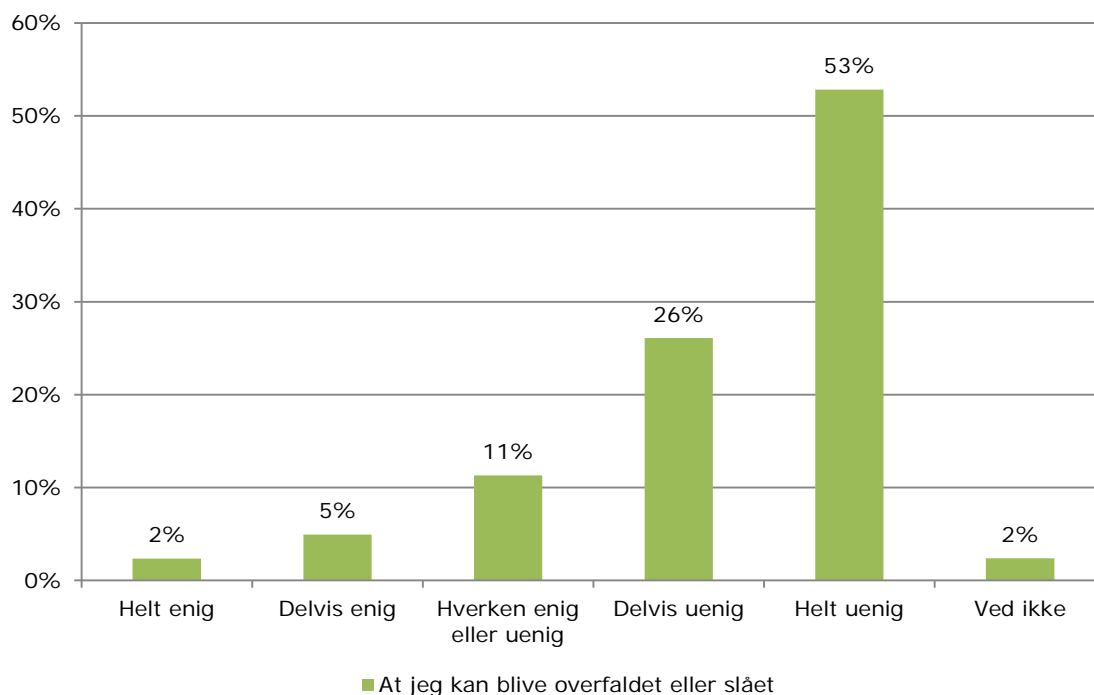
Figur 5.8 De unges egen risikoadfærd ($N_{U7d}=1.347$, $N_{U7h}=1.347$ og $N_{7i}=1.347$)

Overordnet set har de unge givet udtryk for, at de ikke er særligt bekymrede for at ryge og drikke for meget og at eksperimenterer med stoffer. 3, 6 % og 4 % er helt enige eller delvis enige i, at de bekymrer sig om at eksperimenterer med stoffer, ryger og drikker for meget. Omvendt er henholdsvis 92 %, 87 % og 87 % delvis uenige eller helt uenige. Testen viser, at pigerne er signifikant mere bekymrede for at drikke for meget sammenlignet med drenge.

Et sidste element i de unges negative tryk er bekymringen for andres risikoadfærd, som den unge altså ikke selv direkte har indflydelse på. Som det ses i figur 5.9, er 7 % af de unge helt enige eller delvis enige i, at de er bekymrede for dette, mens 79 % er uenige.

Figur 5.9 Fordelingen af svar forbundet med andres risikoadfærd ($N_{U7j} = 1.347$)

5.2.2 De unges og forældrenes bekymringer om fest- og nattelivet

Det har også været hensigten med spørgeskemaet at få et indblik i, hvilke bekymringer de unge og deres forældre overordnet har i forbindelse med fest- og nattelivet. De unge, som inden for de seneste 12 måneder har været i til fest eller i byen blev spurgt om deres bekymringer i forhold til bestemte situationer relateret til fest- og nattelivet. Tilsvarende er gældende for de forældre, som har svaret, at deres barn de seneste 12 måneder har været til fest eller i byen. Det vægtede antal unge, der har været til fest i byen de seneste 12 måneder, er 1.227 personer, hvilket svarer til 91 % af de unge. For forældrene er det gældende for 1.455 respondenter, svarende til 90 %. Andelen af unge, der går i byen, synes at være sammenfaldende med andelen af unge mellem 17-20 år i Rådgivende Sociologer (2008), hvor 89 % svarer, at de går til fester eller i byen. Fordelingen af de unge og forældrenes bekymringer er vist i tabel 5.1. Det skal nævnes, at de unge og forældrenes bekymringer ikke vil indgå i analyserne af trygheden ved Natteravnene. I stedet vil der indgå variable, der koder for de faktiske erfaringer, de unge og forældrene har haft i forbindelse med, at de unge har haft brug for hjælp, se tabel 5.2.

Tabel 5.1 De unges og forældrenes bekymringer om bestemte situationer i byens fest- og natteliv*

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved Ikke
Jeg ikke kan komme ind på værts-huse eller diskoteker ^a	U: 3 % F: -	U: 6 % F: -	U: 12 % F: -	U: 16 % F: -	U: 58 % F: -	U: 4 % F: -
U: Jeg drikker for meget F: Han/hun bliver meget beruset	U: 1 % F: 7 %	U: 4 % F: 12 %	U: 15 % F: 35 %	U: 29 % F: 32 %	U: 50 % F: 13 %	U: 1 % F: 0 % (0,4 %)
Jeg (F: han/hun) tager stoffer (fx hash eller ecstasy)	U: 1 % F: 14 %	U: 1 % F: 5 %	U: 1 % F: 7 %	U: 5 % F: 23 %	U: 90 % F: 51 %	U: 2 % F: 1 %
Jeg (F: han/hun) bliver udsat for gruppepres til at gøre noget, jeg ikke har lyst til	U: 1 % F: 9 %	U: 1 % F: 7 %	U: 5 % F: 16 %	U: 14 % F: 32 %	U: 78 % F: 34 %	U: 1 % F: 1 %
Jeg (F: han/hun) har svært ved at komme/finde hjem	U: 1 % F: 5 %	U: 4 % F: 5 %	U: 9 % F: 11 %	U: 19 % F: 28 %	U: 66 % F: 55 %	U: 1 % F: 1 %
Mine venner tager hjem og jeg (F: han/hun) står alene tilbage	U: 2 % F: 6 %	U: 2 % F: 6 %	U: 8 % F: 13 %	U: 20 % F: 30 %	U: 67 % F: 44 %	U: 1 % F: 1 %
Jeg (F: han/hun) bliver chikaneret på gaden	U: 2 % F: 11 %	U: 3 % F: 13 %	U: 9 % F: 28 %	U: 23 % F: 31 %	U: 62 % F: 15 %	U: 1 % F: 1 %
Jeg (F: han/hun) bliver truet til at udlevere penge, tøj mobiltelefon eller bliver udsat for vold	U: 1 % F: 13 %	U: 3 % F: 13 %	U: 8 % F: 25 %	U: 18 % F: 29 %	U: 68 % F: 19 %	U: 1 % F: 1 %
Jeg (F: han/hun) bliver hevet eller flået i tøj/hår eller slået og sparket	U: 2 % F: 12 %	U: 2 % F: 8 %	U: 5 % F: 19 %	U: 16 % F: 32 %	U: 73 % F: 28 %	U: 1 % F: 1 %
U: Jeg bliver overfaldet eller udsat for grovere vold F: Han hun bliver overfaldet på vej hjem eller udsat for grovere vold	U: 2 % F: 16 %	U: 3 % F: 13 %	U: 6 % F: 23 %	U: 17 % F: 30 %	U: 70 % F: 18 %	U: 1 % F: 1 %
Jeg (F: han/hun) bliver udsat for seksuelle krænkelser	U: 2 % F: 15 %	U: 2 % F: 9 %	U: 6 % F: 15 %	U: 14 % F: 29 %	U: 75 % F: 30 %	U: 1 % F: 2 %

N_{U18a}=1.236, N_{U18b}=1.236, N_{U18c}=1.235, N_{U18d}=1.236, N_{U18e}=1.236, N_{U18f}=1.236, N_{U18g}=1.235, N_{U18h}=1.236, N_{U18i}=1.235, N_{U18j}=1.236 og N_{U18k}=1.236

N_{F17a}=1.469, N_{F17b}=1.468, N_{F17c}=1.470, N_{F17d}=1.467, N_{F17e}=1.469, N_{F17f}=1.467, N_{F17g}=1.470, N_{F17h}=1.469, N_{F17i}=1.470 og N_{F17j}=1.470

* Svaret er betinget af, at den unge eller barnet har været til fest eller i byen de seneste 12 måneder.

^a Forældrene er ikke blevet stillet dette spørgsmål.

Generelt set synes de unge ikke at bekymre sig så meget om de situationer i byens fest- og natteliv, som de er spurgt ind til. De unge er mest bekymrede for, at de ikke kan komme ind på værtshuse eller diskoteker. I den forbindelse virker det rimeligt at antage, at den konkrete bekymring blandt de 9 % unge, der svarer i meget høj grad eller i høj grad, nok er relateret til det besvær, det giver, hvis de ikke kommer ind og måske i mindre grad en konkret utryghed. For alle de andre spørgsmål, er det maksimalt omkring 5 %, der har svaret, at de i meget høj grad eller i høj grad er bekymrede. I den sammenhæng er det positivt, at der generelt er mere end 50 % af de unge, som slet ikke bekymrer sig. Jf. afsnit 5.4 er der få unge, som i højere grad har bekymringer om festmiljøerne og nattelivet i det offentlige rum.

Sammenligner vi med de unge, er forældrene mere bekymrede. På nær i relation til, at deres barn har svært ved at finde hjem eller vennerne tager hjem, så er der omkring 4-10 gange så mange forældre, der i meget høj grad eller i høj grad er bekymrede sammenlignet med de unge. Mødrene er mere bekymrede for, at den unge skal blive chikaneret, truet, involveret i slagsmål, overfaldet og udsat for seksuelle krænkelser. Det har dog også betydning, hvilket køn barnet har. Hvis barnet er en pige, er forældrene mere bekymrede for, at hun skal blive udsat for seksuelle overgreb, mens de omvendt er mere bekymrede for, at drengene drikker for meget, tager stoffer og bliver involveret i slagsmål.

Set i forhold til Natteravnene kunne det indikere, at forældrene i højere grad vil tilknytte Natteravnene en større tryghedsgivende effekt end deres børn.

5.3 Erfaringer i nattelivet

De unge og forældrenes erfaringer med de unges by- og festliv forventes som nævnt tidligere også at have en betydning for Natteravnenes tryghedsskabende effekt. Eksempelvis kunne man forestille sig, at unge, som har haft svært ved at komme hjem, eller som har oplevet vold i nattelivet, tillægger Natteravnene en større tryghedsgivende effekt, end unge der ikke har haft de oplevelser. Tilsvarende kunne også være gældende for forældrene. De unge og forældrenes erfaringer beskrives i de kommende afsnit.

5.3.1 Brug for hjælp i fest- og nattelivet

Natteravnenes tilstedeværelse i fest- og nattelivet er blandet andet motiveret af, at de gerne vil være i det offentlige rum, hvis de unge får brug for hjælp, såsom hvis de har fået for meget at drikke eller af forskellige årsager bliver stillet i en usikker eller skrøbelig position. For at få indblik i, hvad årsagerne er til, at de unge har brug for hjælp og i så fald hvilken type af hjælp, som de har gjort brug af, blev de unge og forældrene spurgt om dette. Igen er svarene betinget af at de unge/forældrenes barn har været til fest eller i byen de seneste 12 måneder. Fordelingen af resultaterne er vist på de næste sider.

Tabel 5.2 I hvilke situationer har den unge haft brug for hjælp i fest- og nattelivet*

	Ja	Ved ikke ^a
Været meget beruset	U: 43 % F: 27 %	U: - F: 2 %
Været påvirket af stoffer (fx hash eller ecstasy)	U: 4 % F: 2 %	U: - F: 2 %
Haft svært ved at komme/finde hjem	U: 19 % F: 3 %	U: - F: 8 %
Været udsat for gruppepres til at gøre noget, du ikke har lyst til at gøre	U: 5 % F: 4 %	U: - F: 2 %
Været udsat for vold eller andre ubehagelige episoder	U: 6 % F: 6 %	U: - F: 2 %
Overværet vold eller andre ubehagelige episoder	U: 19 % F: 14 %	U: - F: 9 %

$N_{U19a}=1.236$, $N_{U19b}=1.236$, $N_{U19c}=1.236$, $N_{U19d}=1.236$, $N_{U19e}=1.236$ og $N_{U19f}=1.236$
 $N_{F18a}=1.467$, $N_{F18b}=1.469$, $N_{F18c}=1.469$, $N_{F18d}=1.469$, $N_{F18e}=1.469$ og $N_{F18f}=1.470$

* Svaret er betinget af, at den unge eller barnet har været til fest eller i byen de seneste 12 måneder.

^a De unge er ikke blevet stillet dette spørgsmål.

De tre primære årsag til, at de unge har haft brug for hjælp, er, hvis de har været meget beruset (43 %), har haft svært ved at komme hjem (19 %) og har overværet vold eller andre ubehagelige episoder (19 %). Det er i fin overensstemmelse med de områder Natteravnene kan forventes at have en betydning for de unges tryghed. De unge har færrest gange haft brug for hjælp i forbindelse med, at de har været påvirket af stoffer (4 %), været udsat for gruppepres (5 %) og været udsat for vold eller andre ubehagelige episoder (6 %). Drengene har oftere oplevet, at de har haft brug for hjælp på grund af stoffer, eller fordi de har været udsat for vold eller ubehagelige situationer.

Forældrene har en lidt anerledes opfattelse af, hvornår de unge har haft brug for hjælp. Man skal dog holde sig for øje, at forældrene er afhængige af, at deres børn fortæller om, hvad der sker i nattelivet, for at de kan være helt opdateret på de unges oplevelser i fest- og nattelivet. Betinget af, at forældrene ved, om de unge har haft brug for hjælp, angiver forældrene, at de to af de primære årsager er, at de unge har været meget berusede (29 %¹) og at de har overværet vold eller andre episoder (15 %). Forældrene har hyppigere oplevet, at deres drenge har haft brug for hjælp, fordi de har været påvirket af stoffer, udsat for gruppepres eller har været udsat for vold eller andre ubehagelige episoder. Det stemmer rimelig godt overens med drengenes svar. Mødre har hyppigere oplevet, at deres barn har haft svært ved at komme hjem. Flere forældre i case områderne har oplevet, at børnene har haft brug for hjælp, fordi de har været for berusede.

Den samme forskellighed i de unges og forældrenes oplevelser synes er også gældende i forhold til, hvilke former for hjælp den unge har gjort brug af de seneste 12 måneder, se tabellen nedenfor. Svarene er betinget af at de unge/forældrenes barn har været til fest eller i byen de seneste 12 måneder.

Table 5.3 Hvilke former for hjælp har den unge haft brug for i fest- og nattelivet*

	Ja	Ved ikke ^a
Ring til venner	U: 35 % F: 25 %	F: 21 %
Ring til dine forældre	U: 33 % F: 48 %	F: 2 %
Blive hentet af dine forældre	U: 47 % F: 60 %	F: 2 %
Ring til venners forældre	U: 13 % F: 7 %	F: 11 %
Ring efter ambulance	U: 5 % F: 2 %	F: 4 %
Ring efter politiet	U: 4 % F: 3 %	F: 3 %

N_{U20a}=1.234, N_{U20b}=1.223, N_{U20c}=1.233, N_{U20d}=1.234, N_{U20e}=1.234 og N_{U20f}=1.234
 N_{F19a}=1.466, N_{F19b}=1.468, N_{F19c}=1.467, N_{F19d}=1.466, N_{F19e}=1.466 og N_{F19f}=1.466

* Svaret er betinget af, at den unge eller barnet har været til fest eller i byen de seneste 12 måneder

^a De unge er ikke blevet stillet dette spørgsmål.

De forældre, som ved, hvilke former for hjælp de unge har haft brug for, angiver, at de unge hyppigere har ringet til dem (49 %²) % eller er blevet hentet af forældrene (61 %) sammenlignet med de unge (henholdsvis 33 % og 47 %). Omvendt i det tilfælde, hvor forældrene ikke har været en del af den hjælp, som den unge har gjort brug af, så udtrykker de unge, at de i større grad har haft brug for hjælp end deres forældre kender til. Hver tredje af de unge har ringet til deres venner eller forældre, og næsten hver anden er blevet hentet af deres forældre. Der er under 5 % af de unge, som har haft brug for at ringe efter en ambulance eller politiet.

¹ De 29 % er udregnet ved at dividere andelen, som har svaret, at den unge har været berusede, men andelen af forældre, som har svaret "Ja" eller "Nej" (29 %/98 %). Beregningsmåden er gældende for de andre betingede procenttal i afsnittet.

² De 49 % er udregnet ved at dividere andelen, som har svaret, at den unge hyppigere har ringet til dem, men andelen af forældre, som har svaret "Ja" eller "Nej" (48 %/98 %). Beregningsmåden er gældende for de andre betingede procenttal i afsnittet.

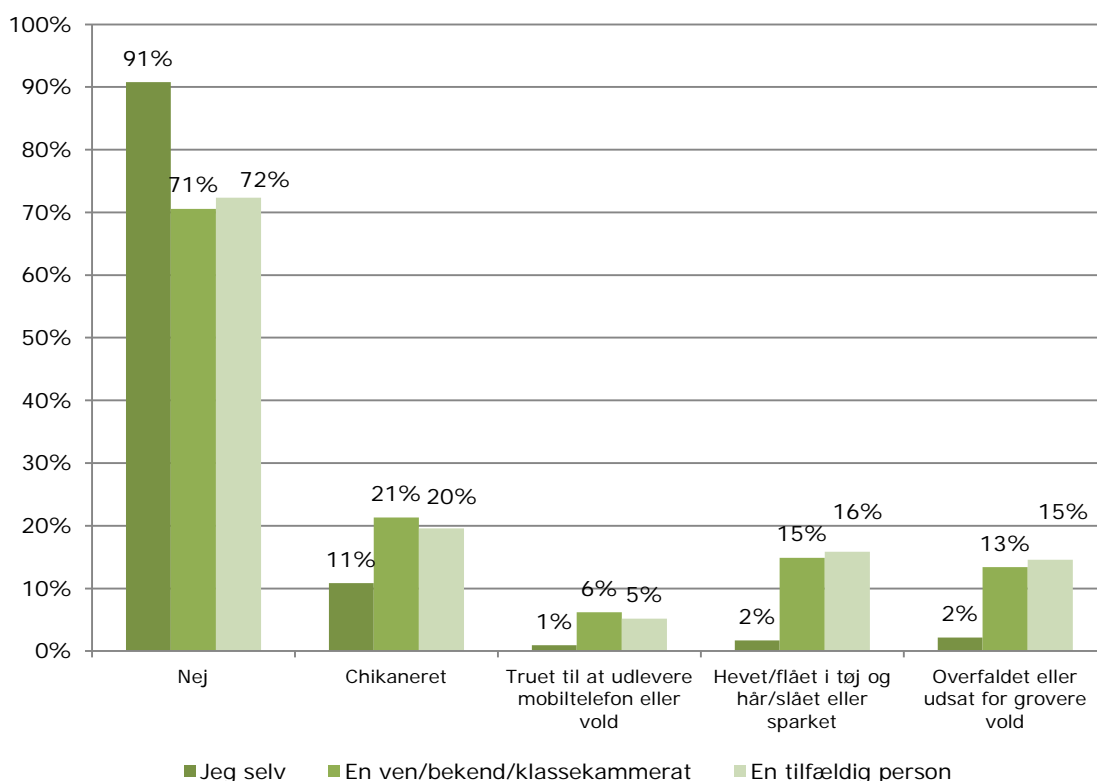
Pigerne giver udtryk for, at de hyppigere har ringet til forældrene og er blevet hentet af dem, mens drengene hyppigere har ringet efter politiet. Dette stemmer meget godt med forældrenes svar, hvor de udtrykker, at deres datter hyppigere er blevet hentet af forældrene og har ringet til venner, mens deres søn hyppigere har ringet efter politiet. Fædrene giver hyppigere udtryk for, at barnet er blevet hentet.

Med reference til forrige afsnit, hvor bekymringerne om bestemte situationer i nattelivet var relativ små, så har relativt flere unge erfaringer med at have brug for hjælp. Heldigvis er erfaringerne primært relateret til at være meget beruset eller have svært ved at finde hjem, og ikke af mere alvorlig karakter.

5.3.2 Erfaringer med vold og ubehageligheder i fest- og nattelivet

Hvilken effekt, Natteravnene kan have på trygheden for den enkelte unge, kan også være påvirket af, hvilke oplevelser og kendskab den unge har i forhold til at være udsat for vold eller andre ubehageligheder i fest- og nattelivet. Unge, som har haft en negativ oplevelse, tilknytter måske Natteravnene en større tryghedsskabende effekt end de unge, som ikke har haft den oplevelse. Tilsvarende kan oplevelser i den unges bekendtskabskreds eller erfaringer, jf. figur 4.5, med at overvære en ubehagelig episode også tænkes at præge de unges behov for tryghed og derigennem deres opfattelse af Natteravnenes tryghedsskabende effekt. Figur 5.10 viser de unges oplevelser i forhold til at blive chikaneret, truet til at udlevere mobiltelefon, blevet hevet/flået i tøj og hår, slået eller sparket eller udsat for grovere vold.

Figur 5.10 Har de unge eller nogle i deres omgangskreds været udsat for vold eller andre ubehageligheder³ ($N_{U21a}=1.232$, $N_{U21b}= 1.231$ og $N_{U21c}=1.239$)

³ Svaret er betinget af, at den unge eller barnet har været til fest eller i byen de seneste 12 måneder.

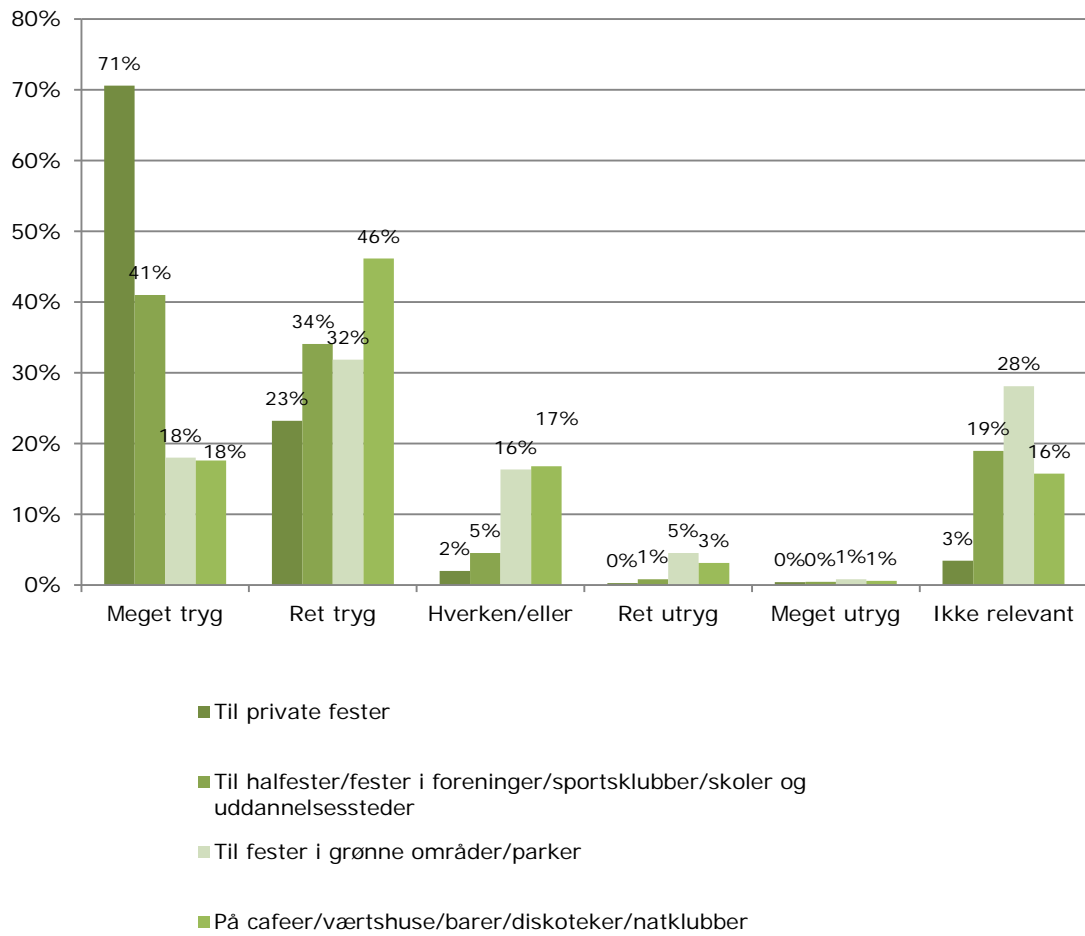
Heldigvis er der kun 2 % af de unge, som selv har været udsat for grovere vold, mens der er 1 % som enten er blevet hevet/flået i tøj og hår, slået og sparket. 11 % har oplevet at blive chikaneret. Blandt de unge er der dog 21 %, som har oplevet, at en ven, bekendt eller klassekammerat er blevet chikaneret. Tilsvarende har 6 %, 15 % og 13 % oplevet, at en ven, bekendt eller klassekammerat er blevet truet, hevet/flået i tøjet eller udsat for grovere vold. Så selvom den unge i mindre grad har negative oplevelser i forbindelse med chikaner, trusler mv., så har mere end hver sjette unge oplevet, at venner, bekendte eller klassekammerater er blevet chikaneret i fest- og nattelivet. Forskellen mellem egne oplevelser og kendskab til andres oplevelser giver god mening, da det må forventes, at en negativ oplevelse i nattelivet hurtigt vil spredes i de unges venne- og bekendtskabskredse. Kategorierne i figur 5.10 kan ikke direkte sammenlignes med voldskategorien i Rådgivende Sociologer (2008) som spørger, om nogle af vennerne har været udsat for vold i nattelivet. På tværs af alle aldersgrupper (14-26 år) finder de, at 28 % ikke har haft en ven, der har været udsat for vold. I figuren er det tal 71 % for en ven/bekendt/klassekammerat. De store forskelle kan eventuelt skyldes aldersforskellene mellem de to undersøgelser.

Drenge har oftere oplevet at blive overfaldet eller udsat for grovere vold, mens piger sjældnere har været udsat for vold eller andre ubehagelige situationer. De unge i kontrolområderne har sjældnere været udsat for vold eller andre ubehagelige situationer. Men betinget af at have oplevet dette, er de unge i kontrolområderne hyppigere blevet chikaneret. Udvides sfæren til også at inkludere venners oplevelser, har pigerne hyppigere oplevet, at venner/bekendte/klassekammerater er blevet chikaneret på gaden eller er blevet hevet/flået i tøj og hår eller slået og sparket. Der er færre i kontrolområderne, der har oplevet, at venner/bekendte/klassekammerater er blevet udsat for vold eller andre ubehageligheder. Betinget af dette er der flere i kontrolområderne, som har oplevet, at venner/bekendte/klassekammerater er blevet chikaneret, truet eller hevet og flået i tøj mv. I forhold til en tilfældig person er mønstret for case- og kontrolområderne klart, der er færre i kontrolområderne, som har oplevet, at tilfældige personer er blevet udsat for chikane, truet, hevet og flået i tøjet og overfaldet eller udsat for grovere vold.

5.4 Tryghed i nattelivet

Alt afhængig af den enkelte forening og de festmæssige karakteristika, som byerne har, er Natteravnene at finde forskellige steder i fest- og nattelivets offentlige rum. For at få en fornemmelse for, hvor de unge er mest utrygge, og hvor Natteravnene potentielt ville kunne gøre en forskel, blev de unge, som havde været i byen mindst en gang de seneste 12 måneder, spurgt om, hvor trygge de er forskellige steder i fest- og nattelivet. Fordelingen af de unges svar kan ses de to næste figurer.

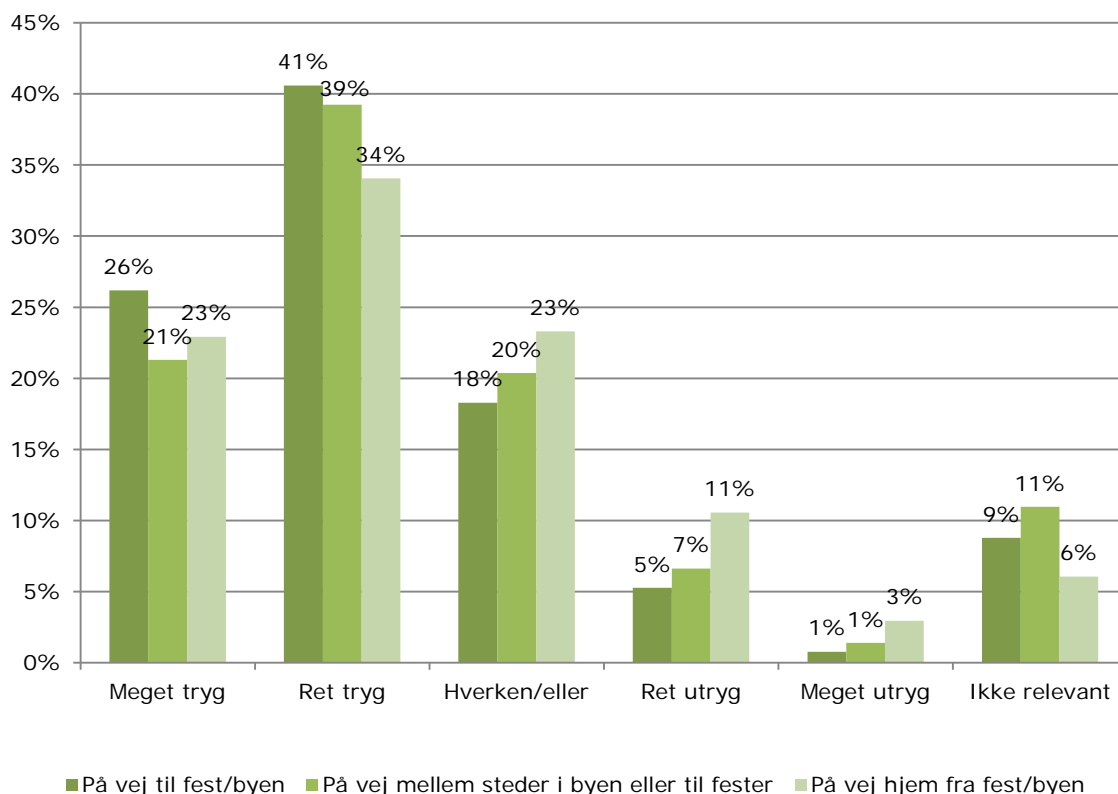
Figur 5.11 Hvor er de unge trygge i nattelivet⁴ (N_{U22a}=1.234, N_{U22b}=1.234, N_{U22c}=1.234, N_{U22d}=1.234, N_{U22e}=1.234, N_{U22f}=1.233 og N_{U22g}=1.233)

⁴ Svaret er betinget af, at den unge eller barnet har været til fest eller i byen de seneste 12 måneder.

Figur 5.12 Hvor er de unge trygge i nattelivet(på vej mellem steder)⁵(N_{U22e}=1.234, N_{U22f}=1.233 og N_{U22g}=1.233)

I figurerne er de unge mest trygge, når de er til private fester. Konkret er 97 %⁶ af dem, som går til private fester, meget eller ret trygge. Omvendt giver 14 % af de unge udtryk for, at de er mest utrygge, når de er på vej hjem fra byen. Dernæst svarer 9 %, 8 % og 7 %, at de er utrygge henholdsvis på vej mellem fester, til fest i grønne områder/parker og på vej til fest/byen.

På nær til private fester viser test, at pigerne generelt i mindre grad er meget trygge, og til gengæld oftere er hverken eller (halfester mv.) ret utrygge (på cafe) eller ret utrygge/meget utrygge (til fest i grønne områder/parker, på vej til fest/byen, på vej mellem steder i byen eller til fester og på vej hjem fra fest/byen). I forhold til Natteravnene indikerer det, at der er potentiale for at øge trygheden i de relevante rum, hvor Natteravnene er, specielt i forhold til pigerne.

5.5 Forebyggende tiltag – hvad gør de unge, og hvad har forældrene aftalt med dem?

En måde at øge sin egen tryghed i fest- og nattelivet på er at være sig bevidst om, hvor de største risici er, og hvordan man kan undgå at stå i en ubehagelig situation, dvs. anvende forskellige "copingstrategier" (Huset Mandag Morgen & TrygFonden 2004; Rådgivende

⁵ Svaret er betinget af, at den unge eller barnet har været i til fest eller i byen de seneste 12 måneder.

⁶ De 97 % er udregnet ved at dividere andelen, som har svaret "Meget Tryg" eller "Ret tryg", med andelen af unge, som ikke har svaret "Ikke relevant" ((71 % + 23 %)/97 %). Beregningsmåden er gældende for de andre betingede procenttal i afsnittet.

Sociologer 2008; Shakoor & Riis 2006). De unge blev derfor spurgt om, hvad de gør for at føle sig mere trygge i nattelivet. Forældrene blev tilsvarende spurgt om, hvad de har gjort for at føle sig mere trygge, når deres barn går i byen/i nattelivet. Resultaterne er vist i nedenstående tabel 5.4. Der er som sammenligningsgrundlag vist tilsvarende tal fra Rådgivende Sociologer (2008).

Tabel 5.4 Hvilke forholdsregler har de unge taget for at føle sig mere trygge i nattelivet*

	Ja	Rådgivende sociologer (2008)
U: Jeg passer på ikke at drikke for meget F: Opfordret ham/hende til ikke at drikke for meget	U: 53 % F: 88 %	_ ^b
U: Jeg tager ikke stoffer F: Opfordret ham/hende til ikke at tage stoffer	U: 71 % F: 89 %	_ ^b
U: Jeg følges med venner F: Opfordret ham/hende til at følges med venner	U: 93 % F: 94 %	U: 75 % ^c
U: Jeg sørger for at være i kontakt med venner F: Opfordret ham/hende til at være i kontakt med venner	U: 90 % F: 92 %	U: 49 %
U: Jeg går fra truende situationer F: Sagt at han/hun skal gå fra truende situationer	U: 84 % F: 87 %	U: 48 %
U: Jeg undgår steder med høj risiko for vold F: Sagt at han/hun skal undgå steder med høj risiko for vold	U: 75 % F: 76 %	U: 32 %
U: Jeg har lært selvforsvar F: ^a -	U: 18 % F: -	U: 9 %
U: Jeg slår først F: Opfordret ham/hende til at slå først	U: 4 % F: 3 %	U: 2 %
U: Jeg tager et våben med F: ^a -	U: 1 % F: -	U: 1 %
U: Jeg sørger for at være i kontakt med mine forældre F: Jeg sørger for at være i kontakt med min datter/søn	U: 45 % F: 78 %	_ ^b
U: Jeg går tidligt hjem F: Jeg sørger for at han/hun kommer tidligt hjem	U: 11 % F: 21 %	_ ^b
U: Jeg har en aftale om, at min mor/far henter mig F: Jeg har lavet en aftale om at hente ham/hende til fest eller i byen	U: 45 % F: 82 %	_ ^b

N_{U23a}=1.234, N_{U23b}=1.232, N_{U23c}=1.234, N_{U23d}=1.234, N_{U23e}=1.234, N_{U23f}=1.234, N_{U23g}=1.234, N_{U23h}=1.234, N_{U23i}=1.234, N_{U23j}=1.234, N_{U23k}=1.234 og N_{U23l}=1.233
N_{F15a}=1.466, N_{F15b}=1.464, N_{F15c}=1.468, N_{F15d}=1.466, N_{F15e}=1.466, N_{F15f}=1.460, N_{F15g}=1.459, N_{F15h}=1.462, N_{F15i}=1.462 og N_{F15j}=1.458

- a) Spørgsmålet indgik ikke i skemaet til forældrene
- b) Der er ikke spurgt om det i undersøgelsen
- c) Formuleringen i undersøgelsen var: "Jeg følges med nogle"

* Svaret er betinget af, at den unge eller barnet har været til fest eller i byen de seneste 12 måneder.

Både de unge og forældrene giver udtryk for, at man er opmærksom på at reducere utrygheden/øge trygheden i fest- og nattelivet ved at følge konkrete forholdsregler. De forholdsregler, som de fleste har taget, er at følges med venner eller holde kontakten til venner. Mere end 90 % af de unge har taget disse forholdsregler, ligesom mere end 90 % af forældrene har opfordret deres børn til at tage disse forholdsregler. Dette tyder på, at venner har stor betydning for trygheden, hvilket desuden også er en let måde at tage forholdsregler på. Betydningen af venner vil vi se nærmere på i tryghedsanalyserne. Andre meget populære forholdsregler blandt både unge og voksne er at gå fra truende situationer (U:84 % og F:87 %), undgå steder med vold (U:75 % og F:76 %) og undgå at tage stoffer (U:71 %

og F:89 %). At undgå at tage stoffer illustrerer dog også, at de unge og forældrene ikke nødvendigvis er enige om, hvilke forholdsregler der skal tages. Det er særlig godt illustreret i forhold til at undgå at drikke for meget. Her har 87 % af forældrene opfordret deres barn til ikke at drikke for meget, mens det kun er 53 % af de unge, som har taget denne forholdsregel. Tilsvarende går kun 11 % af de unge tidligt hjem, mens 21 % af forældrene giver udtryk for, at de sørger for, at de unge kommer tidligt hjem. Endelige skal det nævnes, at relativt få unge, som slår først (4 %) eller tager våben med (1 %) i fest- og nattelivet.

Pigerne følges i højere grad med venner, holder kontakt med venner, går fra truende situationer, undgår steder med risiko for vold, holder kontakt med forældre og sørger for at blive hentet af mor eller far. Drengene derimod har i højere grad lært selvforsvar. Mødrene har oftere opfordret til at drikke mindre og følges med venner. Forældrenes råd er dog også afhængigt af barnets køn. Pigerne er hyppigere blev opfordret til at følges med venner og holde kontakt med vennerne. Forældrene har også hyppigere lavet aftaler om at hente deres piger. Drengene derimod har oftere fået at vide, at de skal gå fra truende situationer.

I forhold til undersøgelsen fra Rådgivende Sociologer (2008) ser det ud til, at de unge i indeværende undersøgelse er mere opmærksomme på at gøre brug af coping-strategi. Forskellene skal muligvis findes i, at Rådgivende Sociologer har spurgt unge mellem 14-26 år, og derfor har en stor andel af ældre respondenter, sammenlignet med indeværende undersøgelse. Som det fremgår af Hede Andersen & Andersen (2009), synes der at være en stigning i det grundlæggende tryksspørgsmål vedrørende tryk i kvarteret efter mørkets frembrud mellem aldersgrupperne 15-19, 20-24 og 25-29 år. Den relativt øgede utryk blandt de 16-19-årige i indeværende kan måske forklare den højere andel af unge, som har coping-strategier.

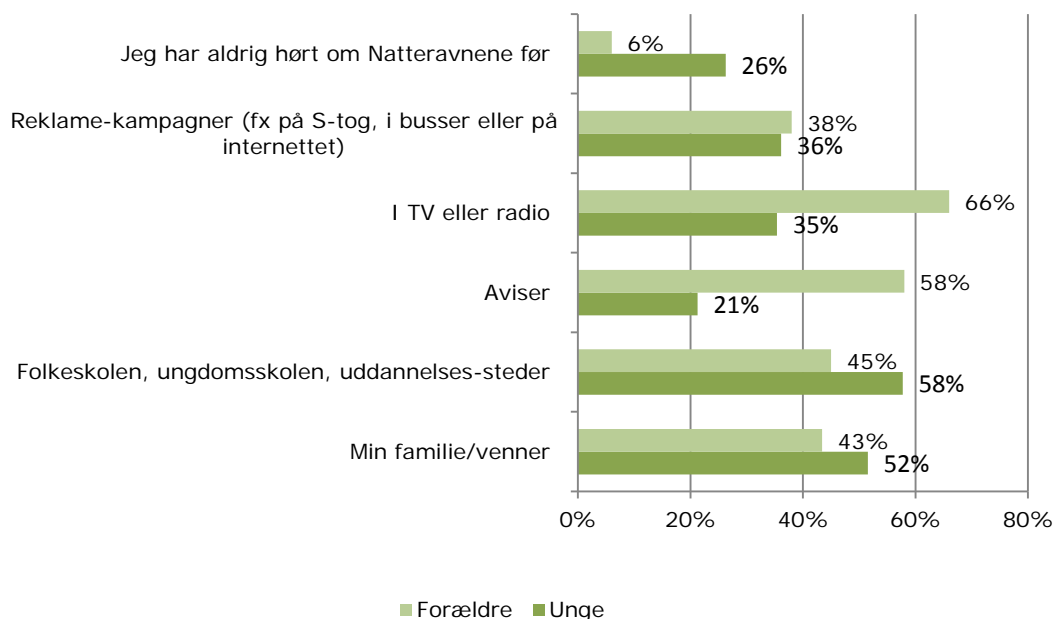
5.6 De unge og forældrenes kendskab til Natteravnene

Som en del af evalueringen af Natteravnene er det oplagt at se nærmere på, hvilket kendskab unge og deres forældre har til Natteravnene. Et øget kendskab til Natteravnene kunne eksempelvis tænkes at øge de unges tryk ved dem. Resultaterne skal naturligvis også ses i forhold til at udfylde et reelt vidensbehov/hul på området.

5.6.1 Har hørt om Natteravnene

I spørgeskemaet er alle unge og forældrene blevet spurgt, om de har hørt om Natteravnene, og i så fald, hvor de har hørt om dem. Fordelingen af de unge og forældrenes svar er vist i figuren.

Figur 5.13 Har de unge eller forældrene hørt om Natteravnene ($N_{U24} = 1.338$ og $N_{F21} = 1.594$)

Der er flere forældre (94 %) end unge (74 %), som har hørt om Natteravnene. Der er også stor forskel på, hvor de har hørt om Natteravnene. Af de unge, som har hørt om Natteravnene, har 78 % og 70 %⁷ hørt om Natteravnene gennem deres skole, ungdomsskole eller uddannelsessted og gennem familien eller venner. Forældrene har derimod primært hørt om Natteravnene via aviser 67 % og i tv eller radio 65 %. Interessant nok har de færreste unge hørt om Natteravnene gennem aviser. Derudover er/har 2 % af forældrene været Natteravnene (ikke i figuren).

De unge i case-områderne har oftere hørt om Natteravnene fra venner/familie og i skolesammenhæng, imens flere unge fra caseområderne har hørt om Natteravnene. Der er flere piger end drenge, der har hørt om Natteravnene i skolesammenhæng. Der er også flere af forældrene i caseområderne, som har hørt om Natteravnene. Betinget af at have hørt om Natteravnene, har flere forældre i case-områderne hørt om dem i tv, radio eller læst om dem i aviserne. Mødrene har oftere hørt om Natteravnene gennem reklamer og barnets skole, ungdomsskole eller uddannelsessted.

5.6.2 Hvad kendetegner Natteravnene?

Natteravnene er blandt andet kendetegnet ved at være frivillige, upartiske, og at de ikke rapporterer til politiet. Hvis de unge eller forældrene har en anden opfattelse af, hvad der kendetegner Natteravnene, kan det måske påvirke deres opfattelse af Natteravnenes tryk- og tryk-givende effekt, det være sig positivt såvel som negativt. De unge og forældre, som har

⁷ De 78 % er udregnet ved at dividere andelen, som har hørt om Natteravnene gennem deres skole, ungdomsskole eller uddannelsessted eller gennem familie og venner, med andelen af forældre, som har hørt om Natteravnene (52 %/80 %) Beregningsmåden er gældende for de andre betingede procenttal i afsnittet.

hørt om Natteravnene, er derfor blevet spurgt om, hvad de mener kendetegner Natteravnene i forhold til fire konkrete udsagn⁸. Resultaterne er vist i tabel 5.5.

Tabel 5.5 Hvilken opfattelse har de unge eller forældrene af, hvad der kendetegner Natteravnene*

	Ja	Nej
De afrapporterer til politiet	U: 40 % F: 41 %	U: 55 % F: 53 %
De er kommunale medarbejdere	U: 31 % F: 10 %	U: 64 % F: 87 %
Man kan stole på dem	U: 83 % F: 96 %	U: 14 % F: 2 %
De holder øje og kontrollerer	U: 87 % F: 92 %	U: 11 % F: 6 %

$N_{U25b}=1.041$, $N_{U25c}=1.050$, $N_{U25d}=1.055$ og $N_{U25e}=1.058$
 $N_{F22b}=1.483$, $N_{F22c}=1.482$, $N_{F22d}=1.518$ og $N_{F22e}=1.529$

*Svarene er betinget af at have hørt om Natteravnene.

Der er ret forskellige opfattelser af, hvad der kendetegner Natteravnene blandt de unge og deres forældre og mellem de unge og forældrene, og det stemmer ikke nødvendigvis overens med Natteravnenes objektive egenskaber. Set ud fra, hvad der objektivt kendetegner Natteravnene, er det interessant, at der blandt de unge og forældrene er ca. 40 %, som mener, at Natteravnene afrapporterer til politiet, og at hver tredje ung tror, at Natteravnene arbejder for kommunerne, mens det kun er gældende for hver tiende forælder. Heldigvis mener langt størstedelen af de unge og forældrene, at Natteravnene er til at stole på, og at Natteravnene holder øje og kontrollerer.

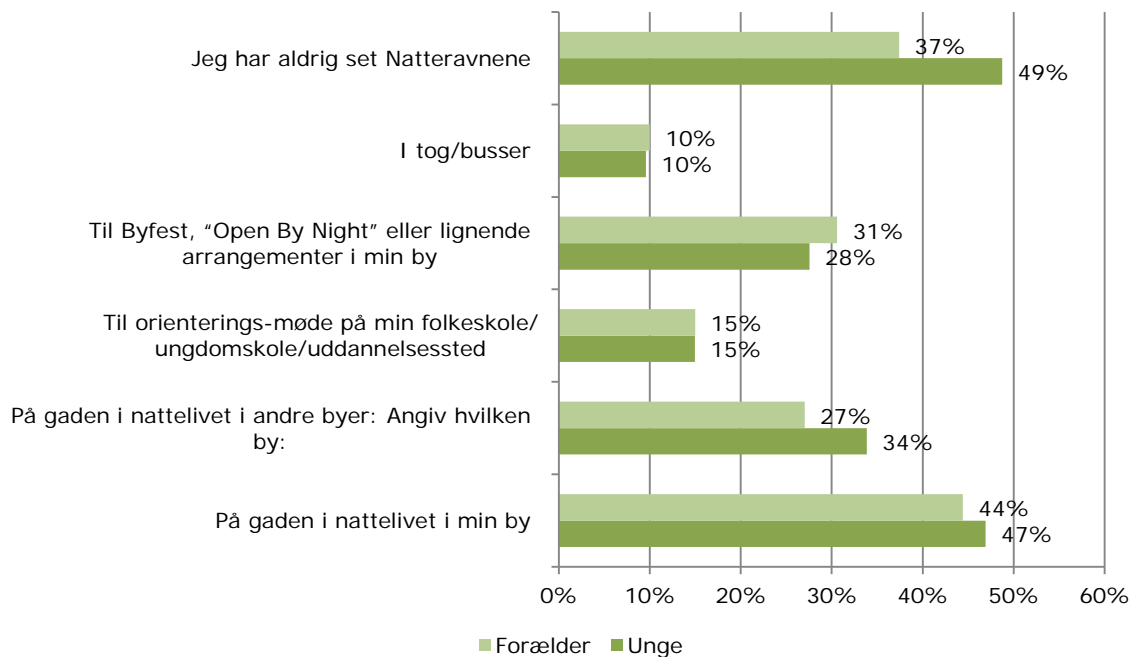
Der er signifikant forskel i vurderingen af, om Natteravnene holder øje og kontrollerer for både case/kontrol og drenge/piger. Flere i unge-caseområdet mener, at Natteravnene holder øje og kontrollerer, hvilket også er tilfældet for flere piger. Fædre mener i højere grad, at Natteravnene afrapporterer til politiet, imens mødre mener, at de er kommunale medarbejdere. Forældre i caseområderne mener hyppigere, at Natteravnene afrapporterer til politiet. Forældre i caseområderne mener også, at Natteravnene holder øje og kontrollerer.

5.6.3 Har set Natteravnene

De unge og forældrene er også blevet spurgt om, hvorvidt de har set Natteravnene og i så fald hvor. Resultaterne ses i figur 5.14.

⁸ Der er i spørgeskemaet også spurgt ind til "Natteravnene vælger ikke side i konflikter", hvilket er et tvetydigt udsagn, som de unge og forældrene har skullet forholde sig til. Det er derfor ikke afrapporteret i rapporten.

Figur 5.14 Har de unge eller forældrene set Natteravnene ($N_{U26}=1.326$ og $N_{F23}= 1.585$)

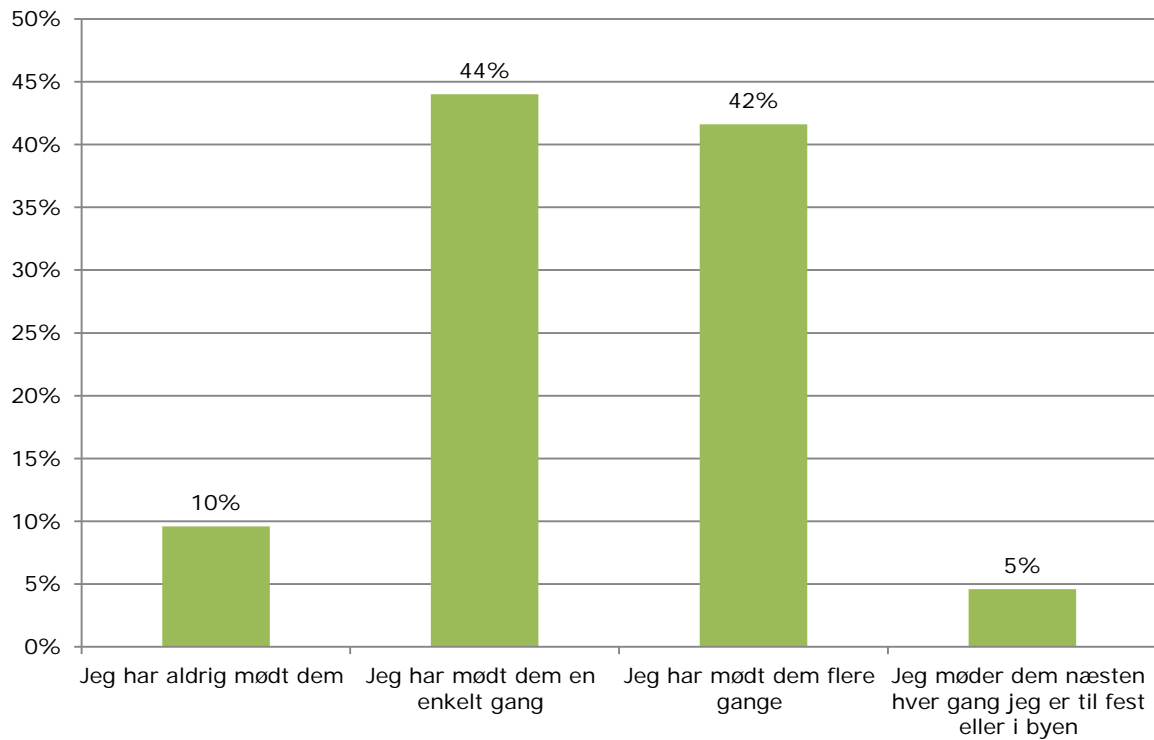
Der er ikke så stort sammenfald mellem andelen af unge og voksne, som har set Natteravnene. Blandt de unge svarer 49 %, at de ikke har set Natteravnene, mens det er gældende for 37 % af de voksne. Betinget af at have set Natteravnene, har de fleste unge og forældre set dem i nattelivet i den by, de bor i, mens de næsthyppigste steder er på gaden i andre byer eller til byfest eller lignende arrangementer i den by, de unge og forældrene bor i. Der er relativt få, der har set Natteravnene på skoler, ungdomsskoler eller uddannelsessteder eller i tog og busser.

Der er mellem respondenterne i case-/kontrolområderne signifikant forskellige svar mht. alle seks spørgsmål. Respondenterne fra caseområderne har oftere set Natteravnene. Flere piger har set Natteravnene til byfest sammenlignet med drengene, hvorimod flere drenge aldrig har set Natteravnene. Forældre i caseområderne har også langt større kendskab til Natteravnene end i kontrolområderne. Specielt har forældrene i caseområderne set Natteravnene i nattelivet i deres egen by og i tog og busser, mens forældre i kontrolområderne hyppigere har set Natteravnene i andre byer.

5.6.4 Hvor tit møder de unge Natteravnene

De unge, som har set Natteravnene, er blevet spurgt om, hvor tit de har mødt dem de seneste 12 måneder. Som det fremgår af figur 5.15, har 10 % ikke mødt dem de seneste 12 måneder, mens 44 % har mødt dem en enkelt gang. 47 % af de unge har mødt Natteravnene flere gange eller næsten hver gang, de er til fest eller i byen.

Figur 5.15 Hvor mange gange har de unge mødt Natteravnene de sidste 12 måneder⁹
(N_{U27}=796)

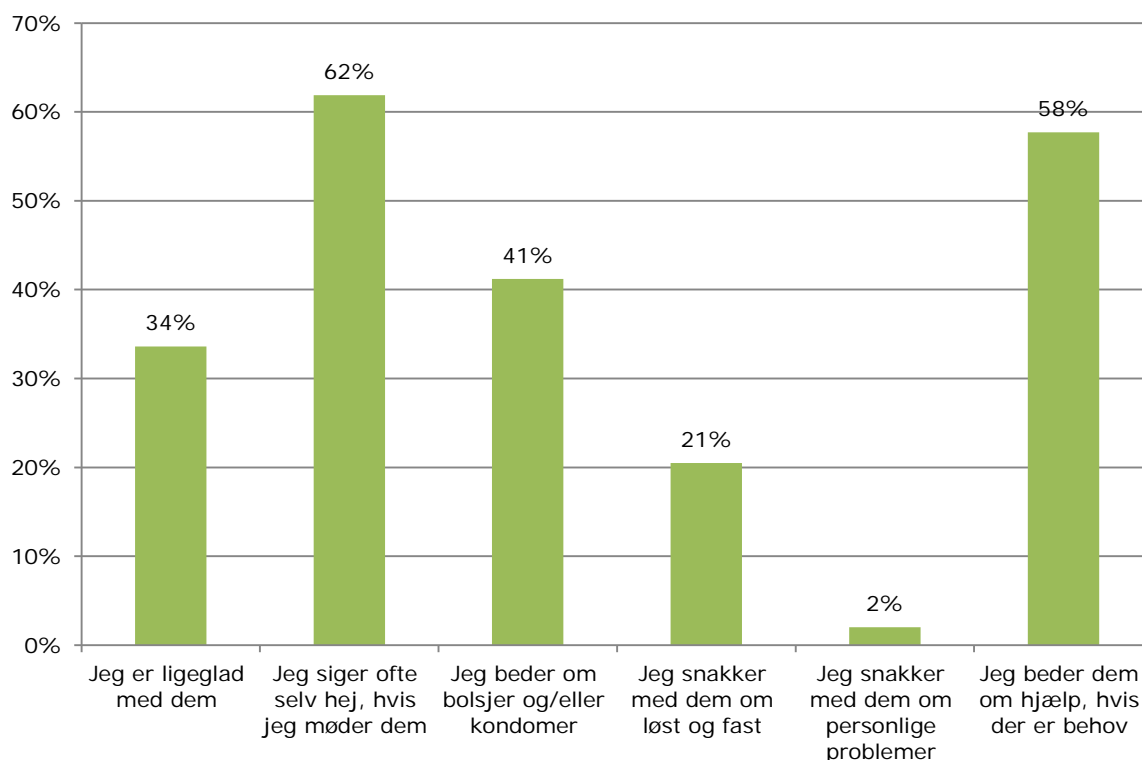

5.6.5 Hvad er dit forhold til Natteravnene?

De unges forhold til Natteravnene forventes også at have en betydning for, hvilken tryghedsskabende effekt de tillægger Natteravnene. Unge, som tit snakker med dem og måske ligefrem snakker med dem om personlige problemer, kan tænkes at tillægge Natteravnene en større tryghedsgivende effekt. De unge, som har set Natteravnene, er derfor også blevet spurgt om, hvilket forhold de har til Natteravnene, se figur 5.16.

⁹ Svarene er betinget af, at man har set Natteravnene.

Figur 5.16 Hvilket forhold har de unge til Natteravnene¹⁰ (N_{U28a}=789, N_{U28b}=790, N_{U28c}=787, N_{U28d}=786, N_{U28e}=786 og N_{U28f}=788)

Blandt de unge, som har set Natteravnene, angiver 62 %, at de ofte selv siger hej, hvis de møder Natteravnene, og 58 % beder dem om hjælp, hvis der er behov. Det er også rimelig populært at bede om bolsjer og kondomer, hvilket 41 % gør. 21 % snakker med dem om løst og fast, og 2 % snakker med dem om personlige problemer. Cirka hver tredje af de unge er ligeglade med Natteravnene, hvilket også kunne indikere, at Natteravnene vil have en begrænset effekt på denne gruppes tryghed. Pigerne er mere ligeglade med Natteravnene, mens drengene interagerer mere med Natteravnene og oftere tager en snak med dem.

5.6.6 Hjælp fra Natteravnene

Et helt centralt parameter i forhold til, at Natteravnene skaber tryghed, er, at de hjælper de unge. De unge og forældrene, som svarede, at de har set Natteravnene, blev spurgt om, hvilken hjælp de eller deres bekendte har fået af Natteravnene, se tabel 5.6.

¹⁰ Svarene er betinget af, at man har set Natteravnene.

Tabel 5.6 Har de unge/barnet fået hjælp, eller kender de unge eller forældrene nogle, der har fået hjælp af Natteravnene*

	Andel
Ja, jeg har selv (min søn/datter) fået hjælp af Natteravnene	U: 5 % F: 3 %
Ja, en ven/kæreste/klassekammerat (til min søn/datter) har fået hjælp af Natteravnene	U: 13 % F: 6 %
Ja, jeg har set (jeg har hørt om) Natteravnene hjælpe andre unge, jeg ikke kender	U: 47 % F: 49 %
Nej	U: 53 % F: 48 %

$N_{U29}=789$, $N_{F24}=981$

*Svarene er betinget af, at man har set Natteravnene.

Der er 5 % af de unge, som har fået hjælp fra Natteravnene, mens 3 % af forældrene angiver, at deres søn/datter har fået hjælp af Natteravnene. Dette tal er dog noget større, hvis gruppen modtagere af hjælp udvides til de unges venner, hvor 13 % af de unge og 6 % af forældrene angiver, at de kender nogle, som har fået hjælp. Derudover har 47 % af de unge set andre få hjælp, ligesom 49 % af forældrene angiver, at de har hørt om nogle, der har fået hjælp. Det giver god mening, givet at en negativ oplevelse i nattelivet hurtigt vil spredes i de unges/forældrenes venskabs- og bekendtskabskredse. Unge i caseområdet har oftere oplevet, at en ven er blevet hjulpet, eller har set nogen blive hjulpet. Unge i kontrolgruppen har sjældnere oplevet Natteravnene hjælpe andre. Pigerne har signifikant oftere end drengene set Natteravnene hjælpe andre.

6 Natteravnenes tryghedsgivende effekt og betydningen af deres indsats

Formålet med evalueringen af Natteravnene er blandt andet at finde ud af, hvilken effekt Natteravnene har på de unges tryghed i nattelivet og forældrenes tryghed, når deres børn er i nattelivet. Til at belyse dette blev de unge og forældrene i spørgeskemaet stillet flere spørgsmål, der relaterer til den situationelle tryghed, se figur 6.1 (typer af mål for Natteravnenes tryghedsskabende effekter).

I spørgeskemaet er de unge og forældrene først spurgt, om Natteravnene vil gøre dem mere trygge, når den unge/barnet er i byen. Situationen, som Natteravnenes tryghedsskabende effekt måles i, er gjort endnu mere konkret i de næste spørgsmål. De unge og forældrene er blevet bedt om at vælge de af flere situationer i nattelivet, de er mest tryk ved, hvor situationer varierer i forhold til antal venner den unge er sammen med, antal personer, den unge ikke kender, stemningen i nattelivet, om der er Natteravne og politi. Disse valg går metodisk under navnet "Valghandlingseksperimenter" og måler effekten af Natteravne relativt til andre egenskaber, som også påvirker trygheden, se bilag 5 for en nærmere gennemgang af metoden og den bagvedliggende valgmodel.

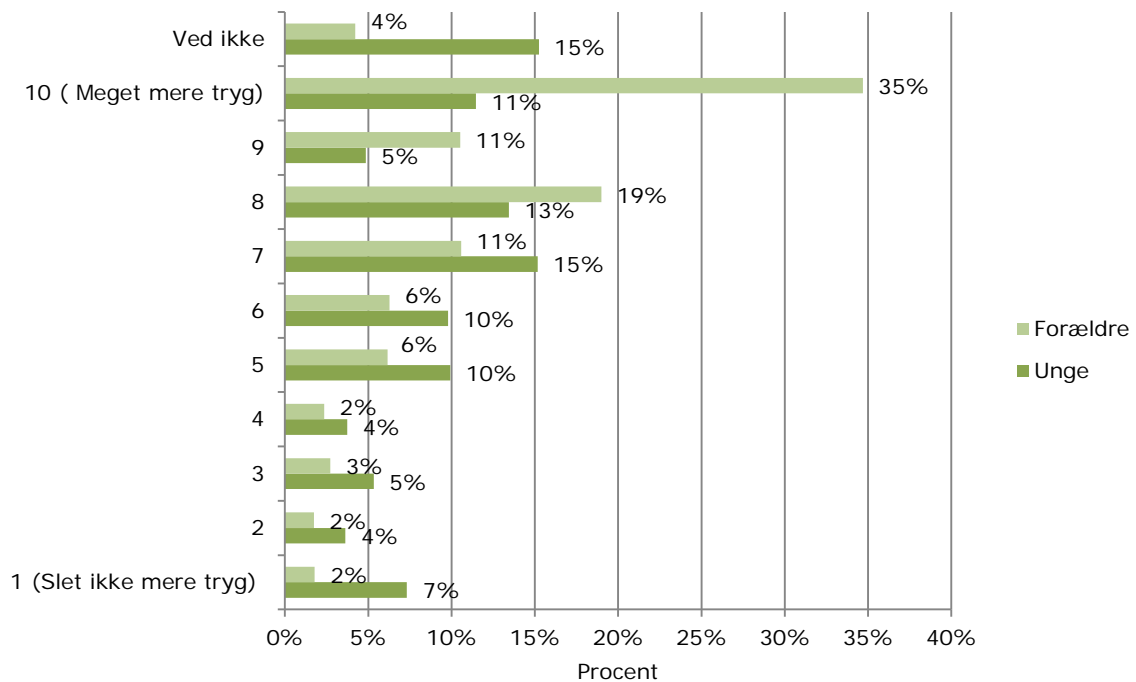
De unge og forældrene er også bedt om at vurdere, i hvilken grad Natteravnenes indsats vil have en betydning for tryghed generelt, forebyggelse af kriminalitet og slagsmål/konflikter, problemer med euforiserende stoffer og omsorg for berusede og socialt udsatte unge.

I de efterfølgende afsnit vises resultaterne fra de unge og forældrenes svar. For en nærmere beskrivelse af resultaterne og de tilknyttede analyser se bilag 4.

6.1 Den direkte tryghed

I spørgeskemaet fik de unge, som har været til fest eller i byen de seneste 12 måneder, og forældrene, hvis barn har været til fest eller i byen de seneste 12 måneder, en kort beskrivelse af Natteravnene, deres arbejde og deres kriterier for arbejdet. Efterfølgende blev de spurgt om på en skala fra 1-10, hvorvidt Natteravnene vil gøre dem mere trygge, hvis den unge/barnet er til fest eller ude i byens natteliv. Fordelingen af de vægtede svar fra de unge og forældrene er vist i figuren nedenfor.

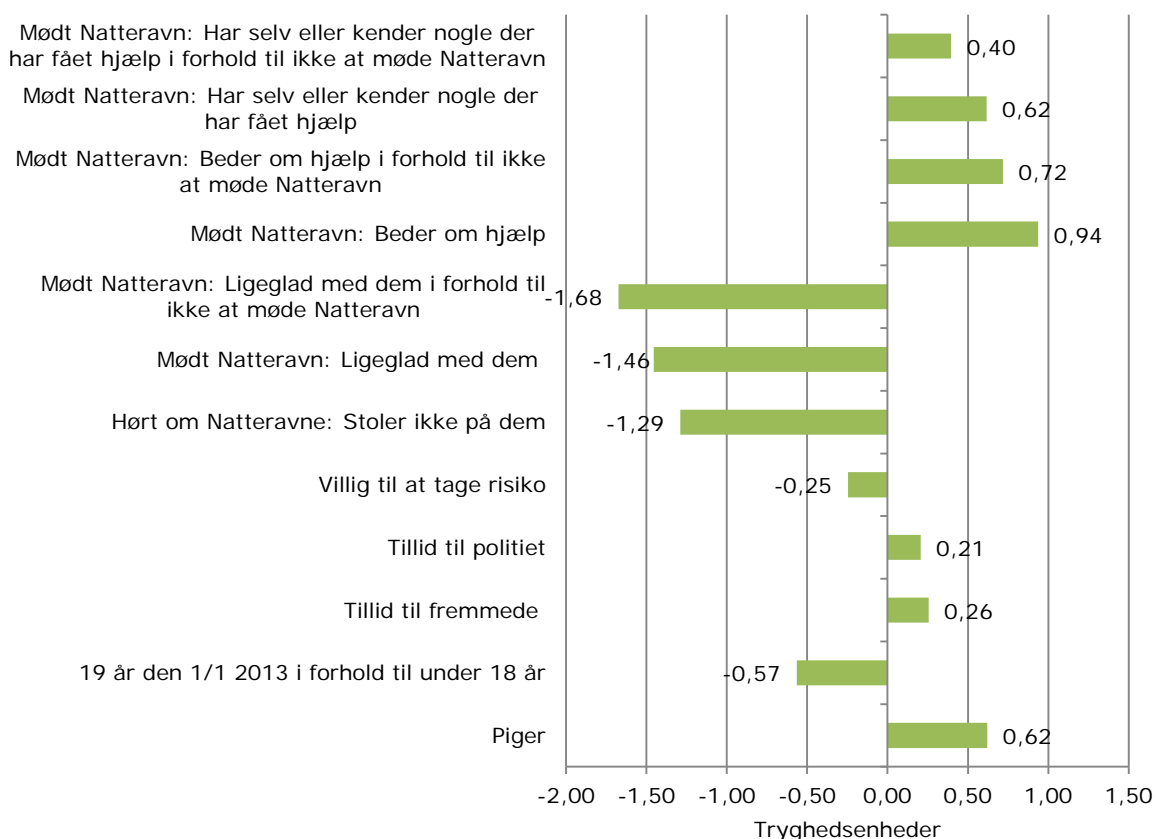
Figur 6.1 Fordelingen af svar forbundet med hvilken tryghedsgivende effekt Natteravnene har ($N_{U30}=1.228$ og $N_{F26}=1.471$)

Som det fremgår af figuren, tillægger forældrene Natteravnene en større tryghedsgivende effekt, når de sammenlignes med de unge. Mens 7 % af de unge svarer, at Natteravnene slet ikke vil gøre dem mere tryg, er det kun 2 % blandt forældrene. Tilsvarende svarer 35 % af forældrene, at de vil være meget mere trygge, mens 11 % af de unge svarer dette. Men det er også værd at bemærke, at markant flere af de unge (15 %) har svaret "Ved ikke" sammenlignet med forældrene (4 %). Frasorteret dem, som svarer "Ved ikke", er den gennemsnitlige tryghedseffekt blandt de unge 6,21 tryghedsenheder, mens den er 7,92 for forældrene. Forskellen på 1,71 enheder er signifikant og viser, at forældrene tillægger Natteravnene en større tryghedsgivende effekt end de unge.

Figuren indikerer stor variation blandt de unge og blandt forældrene i forhold til, hvilken effekt de vurderer, Natteravnene har på trygheden i nattelivet. Regressionsanalyser af, hvilke faktorer der har betydning for den tryghedsgivende effekt, viser, at noget af denne variation er systematisk. De signifikante faktorer og den estimerede effekt for de unge er vist i figur 6.2 og figur 6.3. Den interesserede læser henvises til bilag 4 og 6, hvor variable, der indgår i analyserne, beskrives og hvor alle resultaterne er præsenteret. Det skal dog kort bemærkes, at de inkluderede variable i analyser dækker over almindelige sociodemografiske karakteristika ved de unge og forældrene, tryghedsparametre, gå-i-byen vaner og kendskab til Natteravnene.

Figur 6.2 Signifikante forskelle i tryghed mellem unge (N=1.058)

De unge

Når der er taget højde for de forskellige variable i den estimerede model, er den gennemsnitlige tryghed for de unge 5,83 tryghedsenheder. Pigerne har i forhold til drengene udtrykt en øget tryghed ved Natteravnene på 0,62 enheder. Det stemmer godt overens med, at pigerne i forbindelse med figur 5.11 og 5.12? giver udtryk for, at de er mere utrygge end drengene i by- og natteliver. Natteravnene synes altså at kunne løfte noget af den øgede utryghed blandt pigerne. Trygheden afhænger også af, hvilken alder de unge har. De unge, der er 19 år 1/1 2013 tillægger Natteravnene 0,57 tryghedsenheder mindre, end de unge, som er under 18 år. Det er tidligere påpeget, at Natteravnene er fremmede i den forstand, at de unge ikke kender dem, men qua deres "uniform" og brand er de let genkendelige. Det er derfor interessant at se, at Natteravnenes tryghedsgivende effekt er positivt tilknyttet de unges tillid til, at fremmede vil hjælpe dem. På en 5-punkts tillidsskala (se bilag 4 for kodning af variable) stiger trygheden med 0,26 tryghedsenheder for hvert tillidsniveau til fremmede. Tilsvarende stiger trygheden 0,21 enheder for hvert tillidsniveau til, at politiet vil hjælpe dem. Sammenhængen mellem tillid til politiet og Natteravnenes tryghedsgivende effekt er interessant i lyset af, at Hede, Andersen & Andersen (2009) finder en negativ sammenhæng mellem den generelle tillid til politiet og folks utryghed i forhold til at blive overfaldet/slået eller at gå alene i kvarteret efter mørkets frembrud. Set i det perspektiv kunne det måske pege på, at Natteravnene muligvis har den største effekt blandt de personer, som i forvejen er mest trygge.

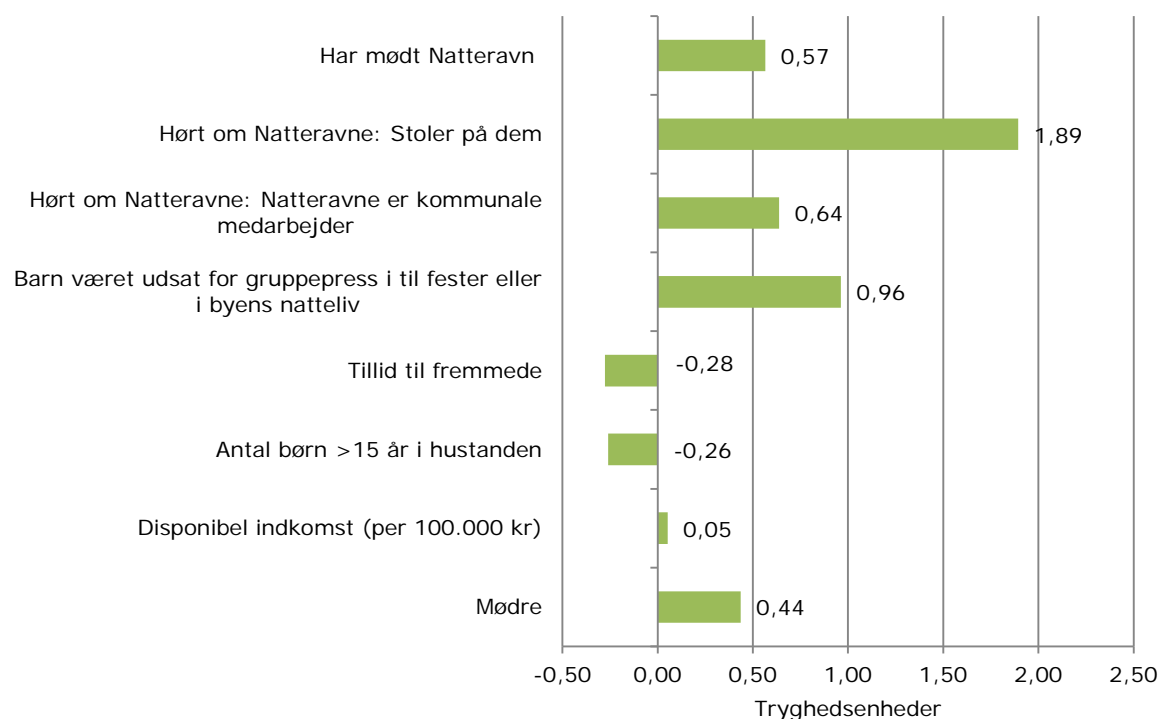
Natteravnenes tryghedsgivende effekt er negativt korreleret med, hvor risikovillige de unge er. På samme 5-punkts skala falder trygheden med 0,25 enheder for hvert niveau, de unge er mere risikovillige. I denne sammenhæng skal der falde en kort kommentar om, at der ikke er nogle af de risikoadfærdsbetingede variable, der er signifikante. Det ser således ikke ud til at, en eventuel hårdere kerne af unge har en signifikant anden oplevelse af Natteravnenes tryghedsgivende effekt.

De unge, som har hørt om Natteravnene, men ikke stoler på dem, udtrykker, at Natteravnene har 1,29 enheder mindre tryghedsgivende effekt, når de sammenlignes med de unge, som ikke har hørt om Natteravnene. Unge, som har hørt om Natteravnene, men som stoler på dem, tillægger Natteravnene samme tryghed, som de unge, der ikke har hørt om dem. På tilsvarende vis er det ikke alle unge, der har mødt Natteravnene, som nødvendigvis tillægger dem større effekt end de unge, som ikke har mødt dem. Resultaterne viser, at hvis de unge er ligeglade med Natteravnene, så tillægger de dem 1,68 og 1,46 tryghedsenheder mindre end de unge, som ikke har mødt Natteravnene, eller som har mødt dem, men ikke er ligeglade med dem. Det giver intuitivt god mening, at hvis man i princippet er ligeglad med Natteravnene, så betyder de også tilsvarende mindre i forhold til de unges tryghed. Omvendt er det gældende for de unge, som har erfaring med eller kendskab til at få hjælp fra Natteravnene. De unge, som beder om hjælp, tillægger Natteravnene 0,94 tryghedsenheder mere end de unge, som har mødt Natteravnene, men ikke beder om hjælp, og 0,72 enheder mere end de unge, som ikke har mødt Natteravnene. Tilsvarende, de unge som enten selv har fået hjælp, eller som har hørt om nogle, der har fået hjælp, tillægger Natteravnene 0,62 tryghedsenheder mere end de unge, som ikke har mødt Natteravnene. Der er dog ingen forskel i forhold til de unge, som har mødt Natteravnene.

Forældrene

Resultaterne fra analyserne af forældrenes tryghed er vist i figur 6.3.

Figur 6.3 Signifikante forskelle i tryghed mellem forældre (N=1.420)

Når der er taget højde for de forskellige variable i de estimerede modeller, er den gennemsnitlige tryghed for forældrene på 5,16 tryghedsenheder. I forhold til fædrene tillægger mødrene Natteravnene en større tryghed på 0,44 enheder. Men set i forhold til, at de unge piger i figur 6.2 tillægger Natteravnene større tryghedsgivende effekter, så er der ikke fundet signifikante effekter på, at forældrene tillægger Natteravnene større effekt, hvis barnet, som undersøgelsen handler om, er en pige. Der synes også at være en sammenhæng (om end lille) mellem Natteravnens tryghedsgivende effekt og forældrens disponible indkomst. For hver 100.000 kr. i disponibel indkomst falder den tryghedsgivende effekt med 0,05 enheder. Interessant viser resultaterne også, at forældre, som har flere børn over 15 år (i 2013), ikke mener at Natteravnens tryghedsgivende effekt er lige så stor som de forældre med få børn over 15 år. For hvert barn over 15 år i familien falder effekten af Natteravnene med 0,26 tryghedsenheder. Natteravnens tryghedsgivende effekt synes altså at være påvirket af erfaringer med at have haft flere børn i fest- og nattelivet. Resultaterne viser dog også, at forældrenes vurdering af Natteravnens tryghedsgivende effekt er påvirket af forældrenes erfaringer med de unges oplevelser i nattelivet. Forældre, som har erfaringer med, at deres barn har været udsat for gruppepres i nattelivet, tilknytter Natteravnene en særlig stor tryghedsgivende effekt (0,96 enheder) i forhold til forældre, der ikke har haft den erfaring.

Som det fremgik af de unges svar, er der en positiv sammenhæng mellem de unges tillid til fremmede og politiet i forhold til deres vurdering af Natteravnens effekt på trygheden. For forældrene er det omvendt i forhold til tilliden til fremmede. På den samme 5-punkts tillidskala (se bilag 4 for kodning af variable) falder trygheden med 0,28 tryghedsenheder for hvert tillidsniveau til fremmede. Dette kunne pege på, at de forældre, der har stor tillid til fremmede og tillid til, at de vil hjælpe deres barn, i mindre grad vurderer, at Natteravnene kan bidrage til øget tryghed i forhold til den tryghed, som fremmede ellers giver. Omvendt peger resultaterne på, at de forældre, som ikke har tillid til, at fremmede vil hjælpe, søger trygheden hos Natteravnene. Det observerede relative forhold mellem tilliden til fremmede og tryghedseffekten af Natteravnene, har dog nogle interessante facetter i forhold til forældrenes kendskab og erfaring med Natteravnene. Forældre, der har hørt om Natteravnene, og som stoler på dem, tillægger Natteravnene 1,89 højere tryghedsenheder, end forældre, som har hørt om Natteravnene, men ikke stoler på dem. Forældrene, som har hørt om Natteravnene og mener, at de er kommunale medarbejdere, tillægger dem 0,64 højere tryghedsenheder end de forældre, som ikke tror, at de er kommunale medarbejdere. Tilsvarende, vurderer forældre, der har mødt Natteravnene, at deres tryghedsgivende effekt er 0,57 enheder højere end forældre, der ikke har mødt dem. Så selvom forældrene har stor tillid til, at fremmede vil hjælpe deres barn (og derved lavere vurdering af Natteravnens tryghedsgivende effekt), så kan de stadig vurdere, at Natteravnene har en stor effekt, hvis de eksempelvis har mødt dem.

6.2 Den relative tryghed (valghandlingseksperimenter)

I de forrige analyser er Natteravnens tryghedsgivende effekt målt direkte, men uden at inddrage andre elementer i nattelivet, som vi fra litteraturen ved også kan påvirke trygheden, se eksempelvis Huset Mandag Morgen og TrygFonden (2005), Rådgivende Sociologer (2008) og Hede et al. (2009). For at måle den relative betydning af Natteravnens tryghedsskabende effekt er der i spørgeskemaer gennemført et valghandlingseksperiment, der er en økonomisk præferencemetode, hvor folk bliver bedt om at vælge mellem forskellige alternativer. På baggrund af folks valg kan man estimere betydningen af de egenskaber, som alternativerne har på deres nytte/velfærd (se bilag 5 for en nærmere beskrivelse af metoden). I indeværende undersøgelse har vi valgt at bruge metoden til at måle, hvad der

har betydning for de unge og forældrenes tryghed. De unge og deres forældre er derfor bedt om at vælge den af to situationer, som de er mest tryk ved. I valgene har de unge og deres forældre skullet forestille sig, at den unge står sammen med en gruppe af andre unge ude foran en café, et diskotek eller på et værtshus i områdets, fest- og natteliv kl. 01.00 om natten og efterfølgende vælge mellem forskellige situationer, der har varierende egenskaber, se tabel 6.1.

Tabel 6.1 Egenskaber og niveauer i nattelivssituationerne

Egenskab	Niveauer
Antal venner	Ingen, 1 eller 5 venner
Antal personer, den unge ikke kender	5, 10 eller 15 personer
Stemningen	Urolig, rolig eller festlig
Om der er Natteravn	Kan ses, i byen eller ikke i byen
Om der er politi	Kan ses, i byen eller ikke i byen

De unge og forældrene blev bedt om at vælge fire gange mellem to forskellige situationer. I de kommende afsnit vil resultaterne fra analyserne af, hvilke egenskaber og i hvor stor grad egenskaberne påvirker trygheden, blive vist for de unge og forældrene.

6.2.1 Gennemsnitlige resultater for unge og forældre

Resultaterne fra tryghedsanalyserne baseret på de unges og deres forældres valg af den mest trygge situation i nattelivet giver et interessant billede af, hvad der har den største betydning for trygheden, og hvilken position Natteravnene synes at have. Men inden de relative resultater kommenteres, skal de overordnede resultater kort beskrives.

I forhold til de unge og forældrenes tillid til, at venner tit vil hjælpe, og at de netop følges sammen med venner for at være trygge, viser resultaterne som forventet, at jo flere venner, de unge er sammen med, desto mere trygge er de og deres forældre. Det har en ekstra stor effekt, hvis den unge er sammen med minimum en ven (ikke er alene). Tilsvarende, jo færre personer, som de unge ikke kender (fremmede) desto mere trygge er de unge og forældrene også. Interessant viser resultaterne også, at betydningen af venner og antallet af personer, som den unge ikke kender, påvirkes af deres indbyrdes forhold, således at den negative effekt af antallet af personer, den unge ikke kender, mindskes i forhold til, hvor mange venner den unge er sammen med. Stemningen påvirker også trygheden. En rolig eller festlig stemning øger trygheden i forhold til en urolig stemning. I forhold til, at Natteravnene ikke er i byen, har det en positiv betydning, hvis de unge kan se Natteravnene, eller hvis de ved, at de er i byen. Sidstnævnte effekt er dog ikke signifikant blandt de unge, men er det for forældrene. Tilsvarende har det også en positiv signifikant betydning, hvis de unge kan se politi eller ved, at de er i byen.

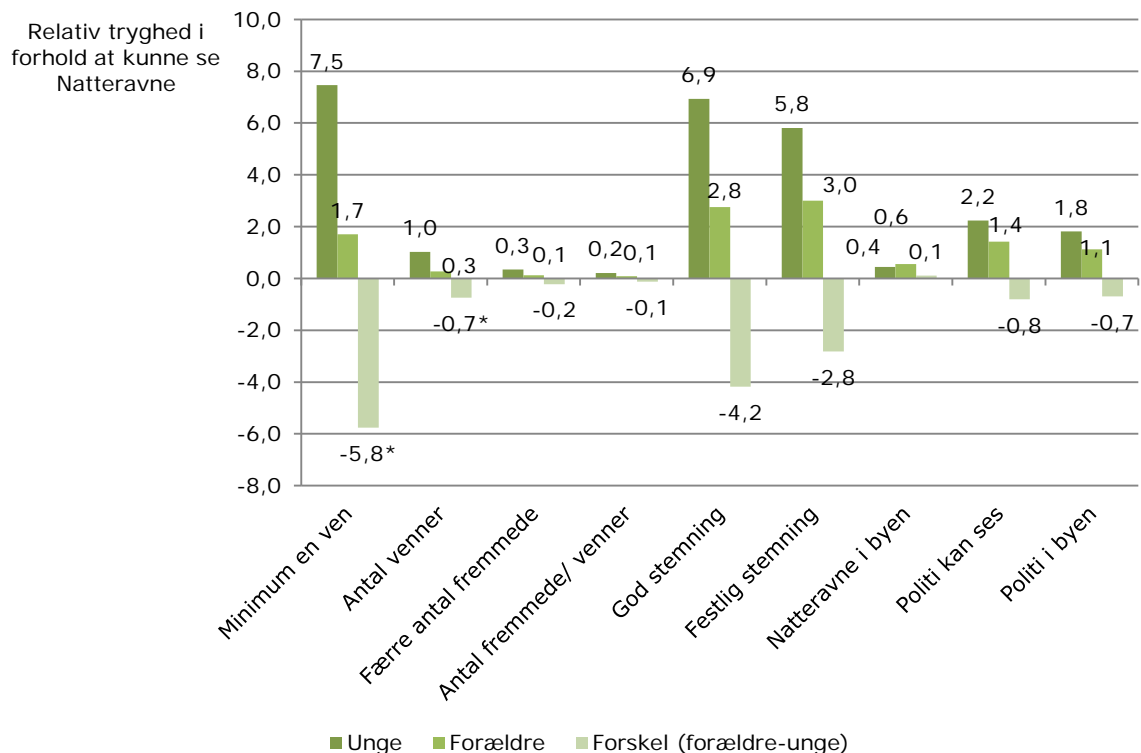
Lidt mere konkret er de unge mest trygge ved, at stemningen er festlig, og hvis de som minimum er i byen med én ven. Dernæst har det størst betydning for trygheden, hvis stemningen er rolig efterfulgt af, hvis der er politi i byen. De unge er lige trygge ved, om de kan se Natteravnene, eller hvis de ved, at der er politi i byen. De unge er mere trygge ved at kunne se Natteravnene i forhold til, hvis Natteravnene er i byen. Interessant er de unge indifferente mellem at have en ekstra ven mere med i forhold til at kunne se Natteravnene eller vide, at Natteravnene er i byen. De unge er mere trygge ved at kunne se Natteravnene i forhold til, at der er en fremmed person mindre. Betydningen på trygheden

af en fremmed mindre er sammenfaldende med betydningen af at vide, at Natteravnene er i byen.

Forældrene har nogenlunde samme rangordning af, hvad der har størst betydning for trygheden. De største tryghedsgivende egenskaber er, hvis stemningen er rolig, efterfulgt af en festlig stemning, og hvis unge er sammen med minimum en ven. Sammenlignet med de unge synes forældrene, at en rolig stemning er mere tryk end en festlig, mens de unge har den modsatte opfattelse. Derefter kommer trygheden ved at kunne se politiet. På en fælles femteplads kommer betydningen af, at kunne se Natteravnene og vide, at politiet er i byen. Endelig giver det større tryghed, hvis den unge ved, at Natteravnene er i byen, frem for at den unge har en ven mere med, eller at der er en person mindre, som den unge ikke kender.

Tilstedeværelsen af Natteravnene har således en effekt på de unge og forældrenes tryghed. I figur 6.4 er tryghedseffekten ved de forskellige egenskaber vist relativt til effekten af, at kunne se Natteravnene (se bilag 5, hvordan det relative forhold estimeres). Ved at estimere det relative forhold kan de unge og forældrenes tryghedspræferencer direkte sammenlignes. Figuren kan læses i forhold til, hvad der har den største effekt (som gennemgået ovenfor), og hvor store effekterne er i forhold til at kunne se Natteravnene. Eksempelvis vil en relativ tryghed på 2,0 betyde, at en egenskab har en dobbelt så stor betydning for trygheden end at kunne se Natteravnene, en relativ tryghed på 1 betyder, at en egenskab har den samme effekt som Natteravnene, og en tryghed på 0,5 betyder, at den tryghedsgivende effekt ved egenskaben er halvt så stor som effekten af Natteravnene (eller at trygheden ved at kunne se Natteravnene er dobbelt så stor). I figuren er der også vist forskellen i den relative tryghed mellem forældre og unge.

Figur 6.4 Relative tryghed, $N_U=9.734$, $N_V=11.546$, * signifikant på henholdsvis 95 % niveau

Som nævnt har de unge gennem deres valg givet udtryk for, at det har størst betydning for deres tryghed, at de er i byen med minimum én ven, og at stemningen i nattelivet er god eller festlig i forhold til, hvis stemningen er urolig. I forhold til at kunne se Natteravnene er de henholdsvis 7,5, 6,9 og 5,8 gange mere trygge ved de tre ovenstående egenskaber. De unge giver også udtryk for, at deres tryghed er 2,2 og 1,8 gange højere, hvis de kan se politi eller ved, at politiet er i byen i forhold til tryghedseffekten af at kunne se Natteravnene (sidstnævnte er ikke signifikant forskellig i forhold til at kunne se Natteravnene). Interessant giver Natteravnene, som kan ses, omtrent samme tryghed som at være sammen med en ekstra ven (ud over den første ven) og lidt mere end 4,7 gange¹¹ større tryghed end ved at reducere antallet af personer, den unge ikke kender, med én (når der ikke tages højde for forholdet mellem venner og personer, som den unge ikke kender). Trygheden ved at kunne se Natteravnene er 2,2 gange større end at vide, at Natteravnene er i byen.

Ser vi på de voksnes tryghedspræferencer, er de relative tryghedsestimater i forhold til at kunne se Natteravnene mindre. Alt andet lige peger det på, at forældre tilknytter Natteravnene en større effekt end de unge. Konkret er deres tryghed forbundet med, at deres barn ikke er i byen uden venner, og at stemningen i nattelivet er god eller festlig henholdsvis 1,7, 2,8 og 3,0 gange større, end hvis deres barn kan se Natteravnene. Sammenlignet med de unge er det dog kun i forhold til den relative tryghed ved, at den unge er i byen sammen med minimum en ven, hvor forældrene tillægger Natteravnene signifikant større betydning, end de unge gør. Trygheden ved at kunne se politi eller vide, at der er politi i byen, er næsten sammenfaldende med trygheden ved at kunne se Natteravnene. De relative forhold er henholdsvis 1,4 og 1,1, men som nævnt er forældrene signifikant mere trygge ved, at deres barn kan se politiet. Endelig tilknytter forældrene Natteravnene en henholdsvis 3,3 og 7,9¹² gange større tryghed sammenlignet med at den unge kunne være sammen med en ekstra ven og ved at reducere antallet af personer, den unge ikke kender med en (når der ikke tages højde for forholdet mellem venner og personer, som den unge ikke kender). Sammenlignet med de unge har forældrene tillagt det signifikant større tryghedsgivende effekt, hvis de unge kan se Natteravnene i forhold til, at den unge er sammen med en ven mere (udover den første ven).

6.2.2 Hvem er mere trygge ved Natteravnene

Ovenstående resultater er baseret på gennemsnitlige modeller, men hvor der er vægtet i forhold til de nævnte socio-demografiske karakteristika. I det nedenstående afsnit præsenteres resultaterne fra de analyser, hvor der er set nærmere på, hvilke faktorerer der har betydning for de unge og forældrenes tryghed ved Natteravnene. For de fulde modeller og derunder også, hvilke variable der ikke har en signifikant betydning, se bilag 6.

I forhold til de unges tryghed er der fundet få forskelle i deres opfattelse af, hvor trygge de er ved at kunne se Natteravnene, eller at Natteravnene er i byen. Konkret viser analyserne at piger tilknytter det større tryghed end drenge, hvis de kan se Natteravnene, eller ved at de er i byen. Unge med en disponibel indkomst over 25.000 kr./år er mere trygge, hvis de kan se Natteravnene, end unge der har en disponibel indkomst, der er mindre end 5.000 kr./år. Derudover viser resultaterne, at jo mere risikovillige de unge er, desto større tryghed tilknytter de det, hvis Natteravnene er i byen, men ikke hvis de kan se dem. Interessant er disse resultater i dimentral modsætning til resultaterne i figur 6.2, hvor de risiko-

¹¹ Forholdet mellem at kunne se Natteravnene og pr. person, den unge ikke kender, er 0,21. Det kan direkte omregnes til, at Natteravnenes effekt er $1/0,21 = 4,7$ gange større end effekten pr. person færre, den unge ikke kender.

¹² Forholdet mellem at kunne se Natteravnene, en ekstra ven og pr. person, den unge ikke kender, er henholdsvis 0,3 og 0,13. Det kan direkte omregnes til, at Natteravnenes effekt er $1/0,3 = 3,3$ og $1/0,13 = 7,8$ gange større end effekten af en ekstra ven og pr. person færre, den unge ikke kender.

villige unge tillægger Natteravnene en mindre tryghedsgivende effekt. En forklaring kunne være, at de mere risikovillige unge ikke har et større behov for at kunne se Natteravnene (ingen signifikant effekt ved at kunne se dem), men måske opfatter dem som en sekundær nødløsning – de er rare at have i byen.

I analysen af de unges relative tryghed er der altså for en lang række af variable i bilag 6 kun ganske få signifikante effekter. Dette er ikke nødvendigvis et udtryk for, at der ikke er varians i de unges opfattelse af den relative tryghed, men snarere et statistisk udtryk for, at de unge sammenlignet med forældrene har lagt mindre vægt på Natteravnene i deres valg. Denne mindre vægt betyder alt andet lige, at det bliver sværere at finde signifikante variable, der forklarer varians i den udtrykte tryghed ved Natteravnene.

Ser vi på forældrenes svar, ser resultaterne anderledes ud. Forældre, som ikke er hjemmegående (forældre på arbejdsmarkedet, studerende, på pension eller anden beskæftigelse), tilknytter det en større tryghed, hvis de unge kan se Natteravnene eller ved, at de er i byen. Det har også en betydning, hvis barnet, undersøgelsen handler om, er en pige. I så fald er trygheden ved, at pigen kan se Natteravnene (ej ved at de er i byen) større. Alderen på barnet har også en betydning. Hvis barnet er 17 eller 18 år pr. 1/1 2013, giver det mindre tryghed, hvis Natteravnen er i byen (ej hvis de kan ses) sammenlignet med unge under 17 år.

Tilsvarende har forældre, hvis barn har været udsat for gruppepres i nattelivet, en større tryghed ved, at barnet kan se Natteravnene eller ved, at de er i byen. Interessant falder trygheden ved at kunne se Natteravnene eller vide, at de er i byen, jo større tillid forældrene har til, at fremmede vil hjælpe, og i jo højere grad de mener, at de unge skal klare sig selv uden voksens hjælp (effekten er ikke signifikant, hvis de unge ved at Natteravnene er byen). Forældre, der har hørt om Natteravnene, og som mener, at Natteravnene er kommunalt ansatte, er mere trygge ved, at deres barn kan se Natteravnene eller ved, at de er i byen, end forældre, som har hørt om Natteravnene, men som ikke mener, at de er kommunalt ansatte. Forældre, hvis barn eller andre, som forældrene kender eller har hørt om har fået hjælp, er mere trygge ved, at den unge kan se Natteravnene eller ved at de er i byen.

6.3 Natteravnenes betydning på andre forhold

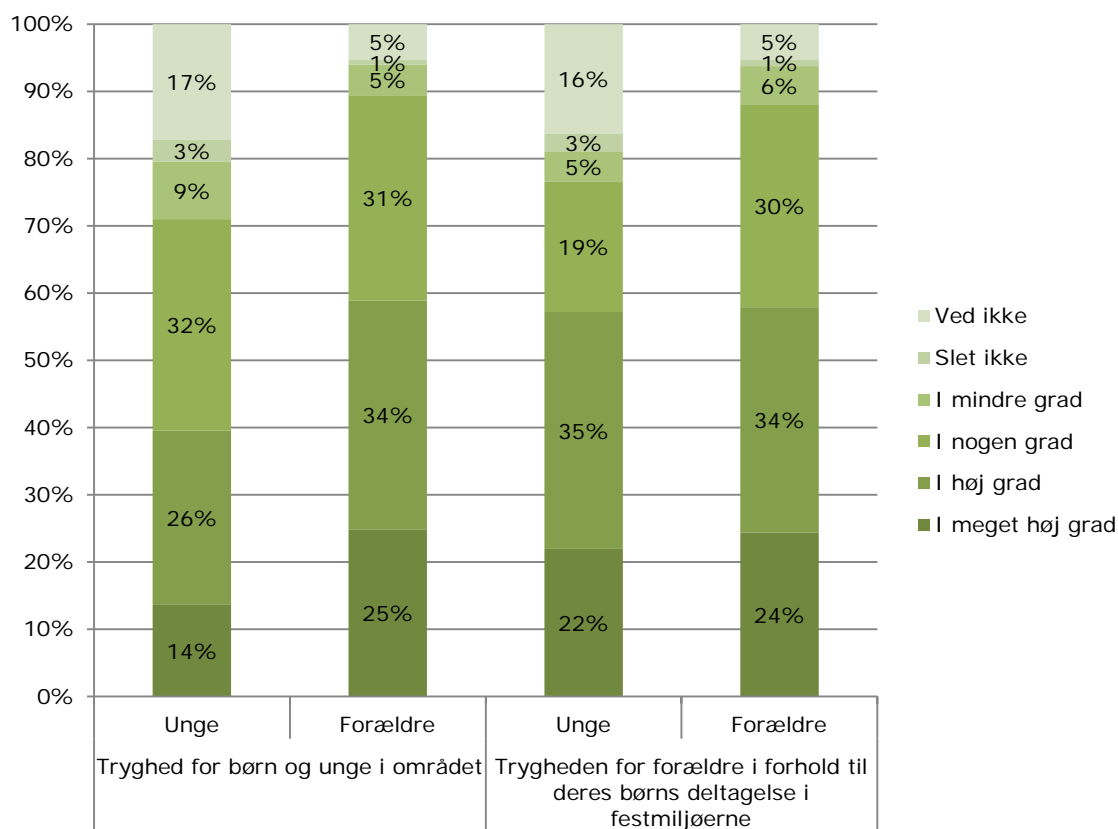
Ud over de direkte og relative spørgsmål om Natteravnenes tryghedsskabende effekt blev de unge og forældrene også bedt om at vurdere, i hvilken grad Natteravnenes indsats vil have betydning for trygheden generelt, forebyggelse af kriminalitet og slagsmål/konflikter, problemer med euforiserende stoffer og omsorg for berusede og socialt udsatte unge. Vurderingen af Natteravnenes betydning for trygheden har spørgemæssigt et stort overlap til de foregående spørgsmål og er inddraget for at kunne sammenligne med de andre forhold, og vil kun kort blive kommenteret på.

De unge og forældrenes vurdering af Natteravnenes betydning vil blive gennemgået i de næste afsnit og kort kommenteret i forhold til, hvordan den vurderede betydning varierer blandt de unge og blandt forældrene. For de fulde modeller og de estimerede effekter henvises til bilag 6.

6.3.1 Tryghed blandt børn og unge og forældrene

Som det fremgår af figur 6.5 vurderer både de unge og forældrene, at Natteravnens indsats vil have en betydning for børn og unges tryghed og på forældrenes tryghed. Kun 1-3 % har svaret "slet ikke", mens 39-60 % har svaret, at indsatsen "i høj" eller "i meget høj grad" vil have en betydning. Tages der højde for dem, som har svaret "Ved ikke", vurderer forældrene, at Natteravnens indsats i højere grad har betydning for børn og unges tryghed end de unges vurdering. Der er ikke nogen forskel mellem de unges og forældrenes vurdering af, hvilken betydning Natteravnens indsats har på forældrenes tryghed. Til gengæld vurderer de unge, at indsatsen i højere grad har betydning for forældrenes tryghed end for børn og unges tryghed. Forældrene vurderer derimod, at Natteravnens indsats i samme grad har betydning for både børn og unges og forældrenes tryghed.

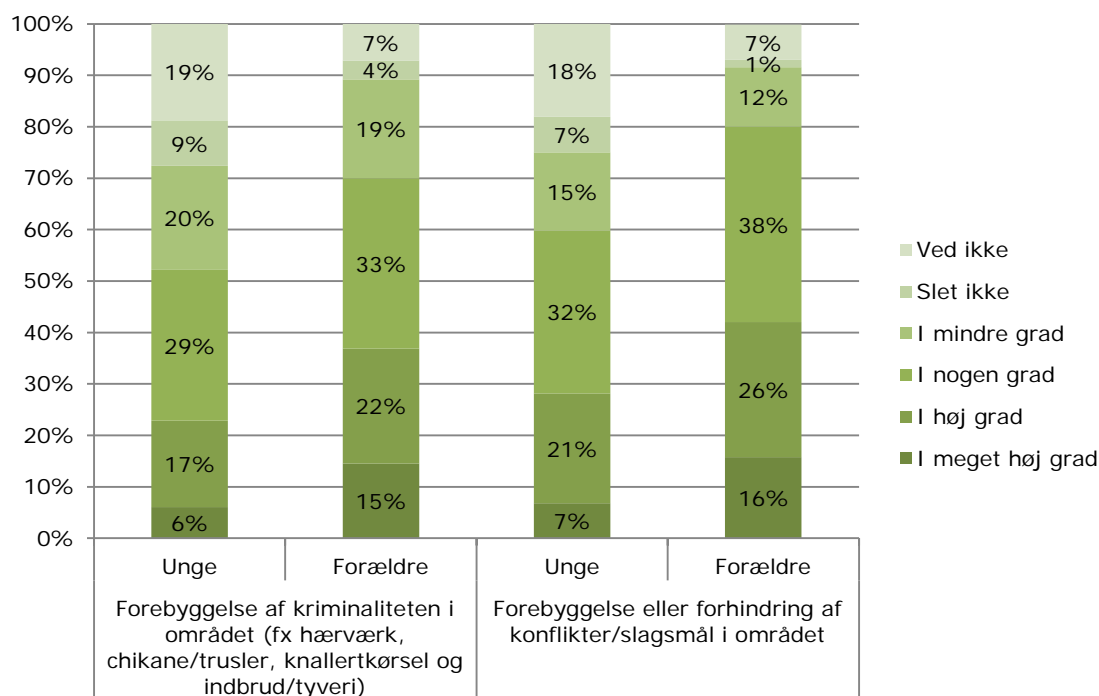
Figur 6.5 Fordeling af Natteravnens betydning for trygheden for børn og unge og forældre (N_{U31a}=1.230, N_{U31b}=1.230, N_{F27a}=1.470, N_{F27b}=1.470)

6.3.2 Forebyggelse af kriminalitet og slagsmål/konflikter

Natteravnens indsats ved deres blotte tilstedeværelse i fest- og nattelivet vurderes også at kunne have betydning for at forebygge kriminalitet og slagsmål/konflikter. Fordelingen af de unges og forældrenes svar er vist i figuren 6.6.

Figur 6.6 Fordeling af Natteravnenes betydning for forebyggelse af kriminalitet og konflikter/slagsmål (N_{U31c}=1.230, N_{U31d}=1.229, N_{F27c}=1.469, N_{F27d}=1.468)

Natteravnenes indsats vurderes i mindre grad at have en betydning for forebyggelse af kriminalitet og konflikter/slagsmål i forhold til betydningen for trygheden for børn, unge og forældre. Forældrene vurderer dog, at indsatsen på de to områder i højere grad har en betydning end de unge.

Analyser viser, at mødrene i højere grad end fædre vurderer, at Natteravnene vil have en betydning for forebyggelse af kriminalitet og slagsmål/konflikter. Jo flere børn over 15 år, der er i husstanden, i desto mindre grad vurderer forældrene, at Natteravnene vil have en betydning, til gengæld vurderer forældre, hvis barn er over 17 år (1. januar 2013), at Natteravnene vil have en større betydning for forebyggelse af slagsmål/konflikter. I jo højere grad forældrene mener, at de unge skal klare sig selv, eller jo større tillid de har til, at politiet vil hjælpe (forælderen), desto større betydning vurderer de, at Natteravnene vil have for forebyggelse af slagsmål og konflikter. Jo mindre tillid forældrene har til andre, desto mindre betydning vurderer de, Natteravnene har. Forældre, hvis barn har været udsat for gruppepres, vurderer, at Natteravnene har en større betydning for forebyggelse af både kriminalitet og slagsmål/konflikter. Det omvendte er gældende, hvis barnet har måttet ringe efter en ambulance for at få hjælp i by- og nattelivet. Forældre, der har mødt Natteravnene og hvis barn eller nogle, som forælderen kender/har hørt om, har fået hjælp af Natteravnene, vurderer, at Natteravnene i større grad vil have betydning for forebyggelse af både kriminalitet og slagsmål. Forældre, som mener, at Natteravnene afrapporterer til politiet, eller som stoler på Natteravnene, vurderer, at Natteravnenes betydning for forebyggelse af kriminalitet er større, mens det samme er gældende for forældre, som mener, at Natteravnene er kommunalt ansatte i forhold til forebyggelse af slagsmål/konflikter.

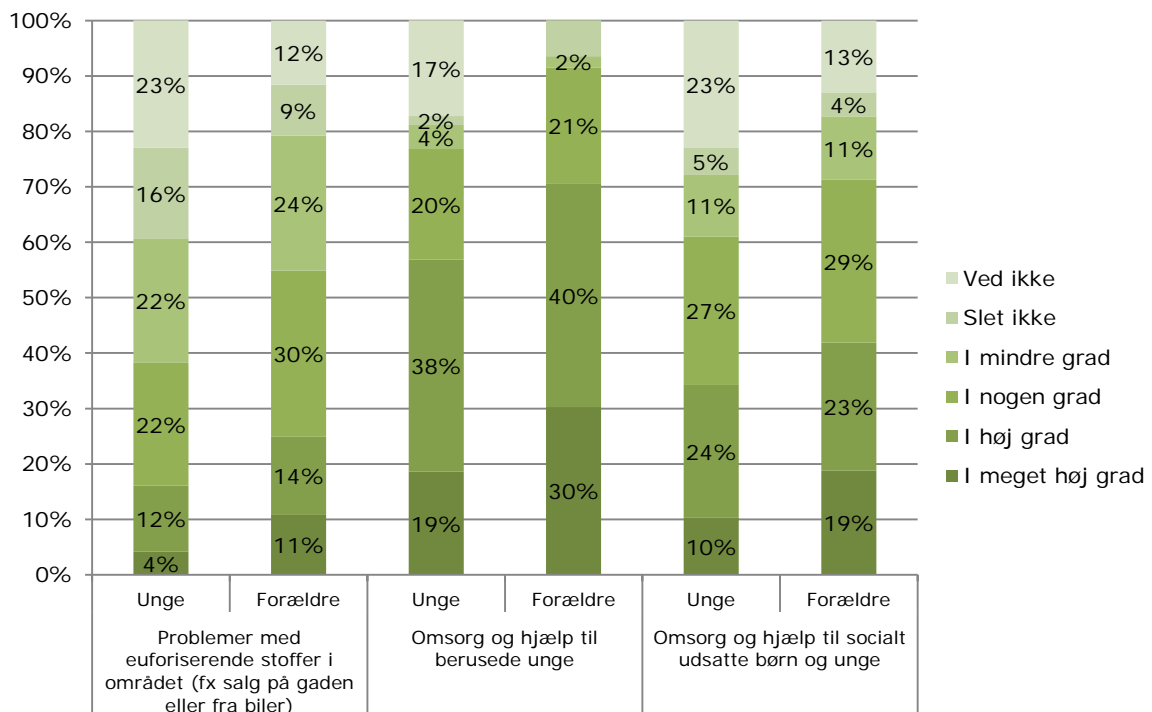
Ser vi på de unges svar, vurderer unge med anden etnisk baggrund, at Natteravnene i mindre grad vil have en betydning for forebyggelse af kriminalitet. Jo større tillid de unge har til fremmede, desto større betydning vurderer de også, at Natteravnene vil have for

forebyggelse af både kriminalitet og slagsmål/konflikter. Unge, der har prøvet euforiserende stoffer, vurderer, at Natteravnene i mindre grad vil have en betydning for forebyggelse af slagsmål/konflikter. Blandt de unge, der har hørt om Natteravnene, øges graden af den betydning, Natteravnene vurderes at have for forebyggelse af slagsmål/konflikter, hvis man stoler på Natteravnene eller mener, at de afrapporterer til politiet. De unge, som mener, at Natteravnene arbejder for kommunen, vurderer i højere grad, at Natteravnene vil have en betydning for forebyggelse af kriminalitet. Unge, som har mødt Natteravnene men er ligeglade med dem, vurderer derimod, at graden af Natteravnenes betydning for forebyggelse af både kriminalitet og slagsmål/konflikter er mindre. Unge, som siger "Hej", og som snakker med Natteravnene, vurderer, at de har en større betydning for forebyggelse af kriminalitet, mens unge, som beder om bolsjer/kondomer omvendt vurderer, at de har en mindre betydning. Unge, der selv beder om hjælp, eller som kender nogle eller selv har fået hjælp af Natteravnene, vurderer, at Natteravnene har større betydning for forebyggelse af slagsmål/konflikter.

6.3.3 Problemer med euforiserende stoffer og omsorg for berusede unge og socialt svage børn og unge

Forskellen i vurderingen af indsatsen mellem unge og forældre er også gældende i forhold til, hvilken betydning indsatsen kan have for problemer med euforiserende stoffer og omsorg for berusede og socialt udsatte børn og unge, se figur 6.7.

Figur 6.7 Fordeling af Natteravnenes betydning for problemer med euforiserende stoffer og omsorg for unge (NU31e=1.227, NU31f=1.230 og NU31g=., NF27e=1.469, NF27f =1.470 og NF27g=,)

Sammenlignet med betydningen for er der markant flere af de unge og forældrene (9-16 %), som slet ikke vurderer, at Natteravnens indsats har en betydning for problemer med euforiserende stoffer i området, og tilsvarende færre, som mener, at Natteravnens indsats i meget høj eller i høj grad (14-25 %) kan have en betydning. I forhold til omsorg og hjælp til berusede unge, vurderer både de unge og forældrene, at Natteravnens arbejde i høj eller i meget høj grad vil have en betydning (58-70 %). Ret interessant mener de unge og forældrene, at Natteravnene vil have en større betydning på dette end på børn og unges tryghed. Men mens de unge vurderer, at betydningen af Natteravnens indsats er lige så stor som på forældrenes tryghed, vurderer forældrene, at indsatsen i højere grad har en betydning for omsorgen og hjælpen til berusede unge end på forældrenes tryghed.

Forskelle i betydning for problemer med euforiserende stoffer

Mødrene vurderer, at Natteravnene i højere grad kan have en betydning for problemer med euforiserende stoffer, når de sammenlignes med fædre. Forældre, der kender en, der har været udsat for kriminalitet eller ubehageligheder de sidste 12 måneder, vurderer, at Natteravnene vil have mindre betydning for problemer med euforiserende stoffer. Jo større tillid forældrene har til, at politiet vil hjælpe dem (forælderen), i desto højere grad tror de, Natteravnene vil have en betydning. Tilsvarende er gældende, hvis barnet, undersøgelsen handler om, har været udsat for gruppepres i nattelivet. Forældre, som har hørt om Natteravnene, vurderer i mindre grad, at Natteravnene vil have en betydning sammenlignet med dem, som ikke har hørt om Natteravnene. Den mere negative vurdering af at have hørt om Natteravnene modsvarer dog af, hvis de forældre samtidig mener, at Natteravnene er kommunalt ansatte, stoler på dem og mener, at Natteravnene holder øje og kontrollerer. Forældre, som kender nogle, som har modtaget hjælp fra Natteravnene, vurderer i højere grad, at Natteravnene har en betydning for problemer med euforiserende stoffer. Betydningen er endnu større, hvis forældrens egne børn har fået hjælp.

Unge med anden etnisk herkomst end dansk, der går i gymnasiet (i forhold til unge i 9. klasse), og unge som har begået noget kriminelt, vurderer, at Natteravnene i mindre grad har betydning for problemer med euforiserende stoffer. Unge, som har hørt om Natteravnene, vurderer i mindre grad, at Natteravnene vil have betydning sammenlignet med dem, som ikke har hørt om Natteravnene. Den mere negative vurdering af at have hørt om Natteravnene modsvarer dog af, hvis de unge samtidig mener, at Natteravnene er kommunalt ansatte eller afreporterer til politiet. Unge, der har mødt Natteravnene, men er ligeglade med dem, vurderer, at Natteravnene har en mindre betydning, mens unge som enten selv eller som kender nogle, der har fået hjælp fra Natteravnene vurderer, at Natteravnene i højere grad vil have en betydning.

Forskelle i betydning for omsorg for berusede unge

Jo højere tillid forældrene har til, at de unge kan klare sig selv, og tillid til at forældrenes venner vil hjælpe dem (forældrene), desto større betydning vurderer forældrene Natteravnene vil have for omsorg for berusede unge. Omvendt, hvis barnet, som undersøgelsen handler om, går hyppigere i byen end en gang pr. måned, så vurderer forældrene, at Natteravnene vil have mindre betydning. Forældre, som har hørt om Natteravnene, vurderer i mindre grad, at Natteravnene vil have en betydning sammenlignet med dem, som ikke har hørt om Natteravnene. Den mere negative vurdering af at have hørt om Natteravnene modsvarer dog af, hvis de forældre samtidig stoler på Natteravnene. Forældre, der har mødt Natteravnene, vurderer i højere grad, at Natteravnene vil have en betydning. Tilsvarende er gældende, hvis deres barn eller nogle de kender, har hørt om har fået hjælp af Natteravnene.

Der er også stor forskel på, hvilken betydning de unge vurderer, Natteravnene vil have for omsorg for berusede unge. Jo mere handlekraftige, de unge er, jo større tillid har de til, at deres venner vil hjælpe dem, desto større betydning tror de, Natteravnene vil have. Unge, som har haft problemer med politiet på grund af overtrædelse af færdselsloven vurderer også, at Natteravnene vil have en større betydning. Unge, som har hørt om Natteravnene, vurderer i mindre grad, at Natteravnene vil have en betydning sammenlignet med dem, som ikke har hørt om Natteravnene. Den mere negative vurdering af at have hørt om Natteravnene modsvares dog af, hvis de unge samtidig stoler på Natteravnene. Unge, der har mødt Natteravnene, men er ligeglad med dem, vurderer, at Natteravnene vil have en mindre betydning, mens unge, som har mødt Natteravnene og snakker med dem om personlige problemer, beder om hjælp, eller selv eller en de kender/har hørt om nogle, der har fået hjælp fra Natteravnene, vurderer i højere grad, at Natteravnene vil have en betydning for omsorg for berusede unge.

Forskelle i betydning for omsorg for socialt udsatte børn og unge

Jo større tillid, forældrene har til, at de unge hjælper hinanden, og at fremmede vil hjælpe barnet, i desto højere grad vurderer forældrene, at Natteravnene vil have en betydning for omsorgen for socialt udsatte børn og unge. Hvis barnet, som undersøgelsen handler om, har været udsat for gruppepres, vurderer forældrene, at Natteravnene i højere grad vil have en betydning. Tilsvarende, hvis forældrene kender eller har hørt om nogle, der har fået hjælp af Natteravnene, så vurderer de i højere grad, at Natteravnene vil have en betydning for omsorg for socialt udsatte børn og unge.

Ligesom forældrene har de unges tillid til, at venner vil hjælpe hinanden, en indflydelse på deres vurdering af den betydning, Natteravnene vil have på omsorgen for socialt udsatte børn og unge. Jo større tillid, de unge har til, at venner vil hjælpe, desto større betydning vurderer de, at Natteravnene vil have.

7 Udviklingen i kriminalitet i områder med og uden Natteravnene

Natteravnenes indsatser har til formål at skabe større tryghed for de unge og deres forældre samt at påvirke de unges adfærd positivt i relation til navnlig deres adfærd i nattelivet – inkl. brug af rusmidler – samt begrænse hærværk og anden kriminalitet. Denne del af undersøgelsen sætter fokus på Natteravnene i relation til kriminalitet gennem en kvantitativ evaluering af kriminalitetsrater. Formålet med analyserne er at afdække effekten af en aktiv Natteravnforening i lokalområdet på udviklingen i kriminalitet. Vi undersøger derfor udviklingen i anmeldelsesrater i områder med Natteravne og sammenligner med udviklingen i kontrolområder uden Natteravne i en økonometrisk Difference-in-Differences analyse med registerdata. Kapitlet indledes med beskrivelser af teoretisk tilgang, empirisk datagrundlag samt metodiske overvejelser og slutter med en redegørelse for analyseresultater og metodiske forbehold.

Natteravnene – som kriminalpræventiv indsats

Der findes forskellige teorier vedrørende årsagen til, at unge begår lovovertrædelser. Forklaringsmodellerne spænder fra individuelle til samfundsmæssige perspektiver: fra at forklare kriminalitet som en velovervejede rationel beslutning til dybereliggende individuelle anlæg, som disponerer nogle og ikke andre for at begå kriminalitet (at være *criminally motivated*). Fra forklaringer, hvor kriminalitet opstår spontant til forklaringer om samfundsmæssige og politiske strukturer, der genererer kriminelle handlinger (Lilly, Cullen, and Ball 2002). En kriminalpræventiv indsats som Natteravnene kan i denne sammenhæng ses som en indsats, der intervenserer i de situationer og kontekster, hvor lovovertrædelser formodes at opstå (*situational crime prevention*) snarere end en indsats, der søger at ændre på den enkelte unges kriminelle motivation eller "disponerethed". Ved "*situational crime prevention*" forstås således en indsats der – her i form af Natteravne – gør den kriminelle handling vanskeligere og/eller mindre attraktiv i situationen, og der opstår dermed en præventiv effekt.

Som kriminalpræventiv indsats er Natteravnene et enestående nordisk fænomen med frivillige voksne, der gennem deres tilstedeværelse i aften- og nattelivet ønsker at passe på unge i festmiljøerne og påvirke deres adfærd positivt. Ønsket om at passe på de unge skyldes blandt andet, at alkoholindtag på offentlige beværtninger er lovligt for fx personer helt ned til 18 år. De unges festkultur adskiller sig derfor fra mange af de øvrige vestlige lande, vi normalt sammenligner os, hvor unges færden i det offentlige rum i alkoholpåvirket tilstand er mere begrænset.

For at forklare, hvordan Natteravnene kan forventes at have en effekt på kriminaliteten i områder, inddrages *Routine Activity Theory* (Felson 1998) som teoretisk ramme. Her er grundtanken, at følgende tre forhold: motiveret gerningsmand, egnede mål og fravær af såkaldte *kapable vogtere* – alle skal være fælles i tid og sted, for en kriminel handling finder sted. De *kapable vogtere* kan være alt fra politi til overvågningskameraer, der medvirker til at forebygge lovovertrædelser ved at øge den sociale kontrol i området og dermed også risikoen for, at lovovertrædelser bliver opdaget. Inden for dette perspektiv kan såvel politi som familiemedlemmer, venner, naboer eller andre medlemmer af civilsamfundet bidrage til kriminalitetsforebyggelse. Således er antagelsen, at Natteravnenes indsats på lige fod med andre former for stedsorienteret kriminalitetsforebyggelse (fx hot spots patruljer) kan have en effekt på kriminaliteten, da flere *kapable vogtere* i gaderne, ifølge teo-

rien, mindsker sandsynligheden for kriminelle handlinger (jf. afsnit 2.2 for nærmere beskrivelse af det teoretiske perspektiv).

Forskningsresultater fra udvalgte danske og internationale studier

I en dansk sammenhæng er der kun udført enkelte kvantitative evalueringer af situationelle kriminalpræventive tiltag – og især to studier er relevante for denne undersøgelse. For det første en tidligere evaluering af Natteravne med en før- og eftermåling af lovovertrædelser registeret i døgnrapporter for Ringsted og om omegn (Hall 2003). Der er tale om et beskrivende evalueringsdesign for et enkelt område, hvor de finder et fald i hændelser med gadeuorden, hærværk og gadevold angiveligt relateret til Natteravnens tilstedeværelse. For det andet en effektevaluering af hot spot-politiindsats i nattelivet i København med et naturligt eksperiment-design, som dokumenterer signifikante effekter i form af færre volds-episoder i nattelivet på aftener med flere betjente på gaden (Jørgensen 2010).

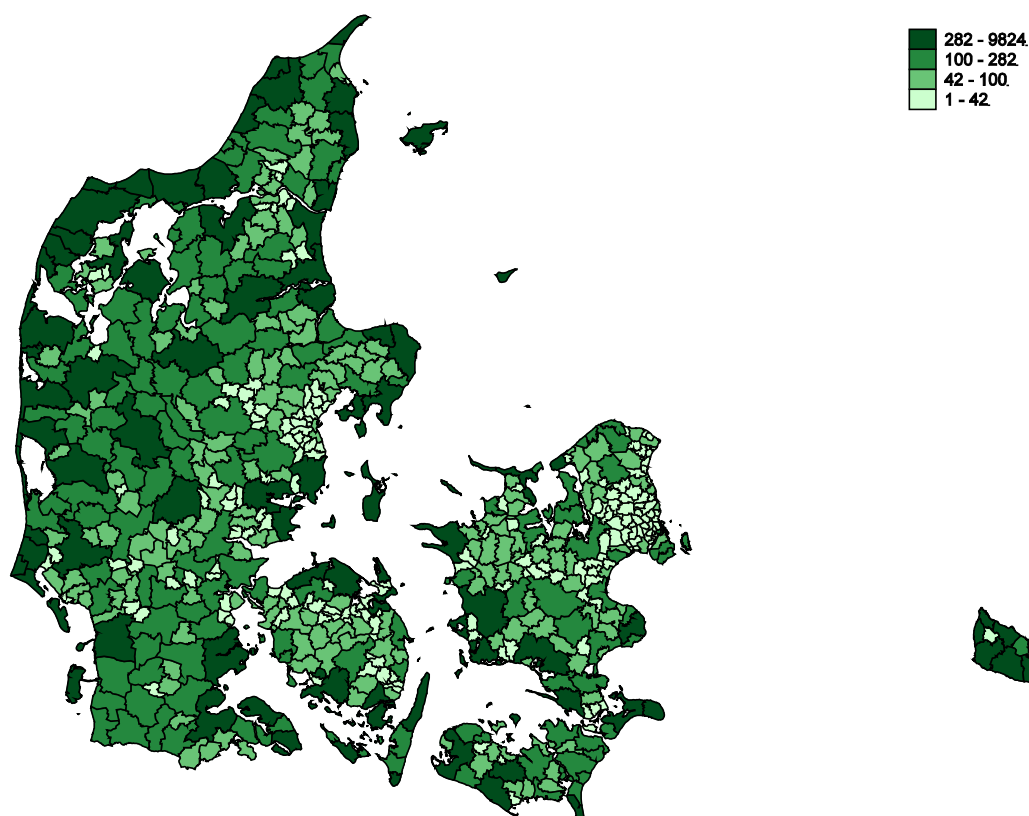
De danske studier bekræfter resultaterne fra to internationale Campbell reviews af *Hot Spots Policing*, der dokumenterer positive effekter på kriminalitet (Braga 2007; Papachristos, Hureau, and Braga 2012). Disse review gennemgår en række internationale studier og dokumenterer en medium effekt på kriminalitetsrater i områder med hot spot-politiarbejde sammenlignet med kontrolområder med normal patruljering. I den sammenhæng er det vigtigt at fremhæve, at kriminaliteten ikke blot "bevæger sig rundt om hjørnet". Tværtimod viser studier, at kriminaliteten også falder i områder, der grænser op til en hot spot-intervention, hvilket kan tilskrives såkaldt positive fortrængningseffekter (ibid).

7.1 Datagrundlag

Datagrundlaget for evalueringen er geografisk afgrænset til Post Danmarks postnummerinddeling, som opdeler Danmark i 585 områder. Denne inddeling er den mindste geografiske enhed, indenfor hvilken det er muligt at få adgang til landsdækkende anmeldelsesdata og sociodemografiske registeroplysninger. Der er indhentet baggrundsdata for perioden 2001-2010, hvor identifikationen af postnumre for befolkningen er mulig hos Danmarks Statistik. På baggrund af adresseoplysninger udtrækkes således oplysninger på postnummerniveau for hele befolkningen hvert år den 1. januar. Der er henover den 10-årige periode kun sket få ændringer i landets postnummerinddeling fx grundet oprettelse af nye postnumre. Disse ændringer er kodet med henblik på at sikre datakonsistensen over tid (jf. bilagstabel 7.1 i bilag 7, hvor der også er en oversigt over kodning af postnumre). I København og på Frederiksberg er postnummerinddelingen knyttet til langt mindre geografiske områder end i resten af landet, og det er derfor valgt at sammenlægge postnumre for områderne København K, København V og Frederiksberg.

Figur 7.1 viser inddelingen i de 585 postnumre anvendt i analyserne med angivelser af areal i km², hvor de mindste postnumre dækker op til 42 km², mens de største postnumre (typisk i landområderne) dækker over 300 km².

Figur 7.1 Postnummerinddelingen i Danmark inddelt efter km²

Kriminalitetsoplysninger på postnummerniveau

For hvert af de 585 postnumre inddrages oplysninger om antal anmeldelser af overtrædelser af straffeloven. Anmeldelserne er afgrænset til borgerrettet kriminalitet og inddelt i følgende kategorier: hærværk, indbrud i beboelse mv., tyveri fra borger, tyveri fra personbil mv., røveri og personfarlig kriminalitet. Anmeldelsesdata for perioden 2001 til 2010 er leveret af Rigspolitiet og baseret på udtræk fra Det Centrale Anmeldelsesregister fordelt på geografiske områder svarende til postnummer for gerningssted. Kriminalitetsrater er beregnet ved at dividere antal anmeldelser i et område med befolkningstallet i postnummeret – eksempelvis antal hærværksanmeldelser pr. 1.000 indbyggere – samme opgørelsesform er anvendt i eksempelvis sammenligninger af straffelovovertrædelser på kommuneniveau (Clausen 2009; Clausen & Kyvsgaard 2003; Justitsministeriets Forskningskontor 2013).

I den forbindelse er det overvejet, hvorvidt den geografiske afgrænsning til postnumre var for stor i forhold til at identificere eventuelle kriminalitetseffekter på grund af den såkaldte displacement effect – hvor kriminaliteten flytter fra områder med indsats til naboerområder. Her peger resultaterne fra den internationale forskning imidlertid på, at der er positive eksternaliteter i den forstand, at kriminaliteten også reduceres i naboerområder til områder, hvor der sker en kriminalitetsforebyggende politiindsats (Bowers m.fl. 2011; Braga 2007; Papachristos, Hureau & Braga 2012). Hvis dette også er tilfældet for Natteravnens indsats, er det ikke et problem at afgrænse områderne relativt bredt, idet afsmitningen på naboerområder jo er en del af effekten af Natteravnens indsats.

Endvidere er det vigtigt at være opmærksom på at særlige lokale forhold kan spille ind i relation til anmeldelserne (jf. Clausen & Kyvsgaard 2003). Dette gælder eksempelvis antallet af anmeldelser for indbrud i beboelse, hvor antallet af indbrud i fritidshuse er geografisk

koncentreret i sommerhusområder og derfor påvirker kriminalitetsraterne også på postnummerniveau. I analyserne af anmeldelser for alle ugedage inddrages derfor en indikator for andele af sommerhuse i postnummeret for at tage højde for, at antallet af indbrud er højere i områder med mange sommerhuse. I datasættet med anmeldelser afgrænset til fredage, lørdage og søndage er indbrud i fritidshuse helt udeladt, da den form for kriminalitet ligger uden for Natteravnens område.

Type af overtrædelse og tidspunkt for kriminel handling

For at imødegå det forhold, at Natteravnene kan have varierende præventiv effekt på forskellige overtrædelsestyper udføres analyser separat for de seks undergrupper af borgerrettede strafferetsovertrædelser. Der er samtidig også en vis variation i udbredelsen af de forskellige overtrædelsestyper i forskellige dele af landet, hvilket yderligere underbygger forventningen om heterogene effekter.

Der er endvidere gennemført analyser afgrænset til anmeldelsesdata for fredage, lørdage og søndage, hvor de fleste Natteravnforeninger er på gaden (jf. spørgeskemaundersøgelse til formænd for Natteravnforeninger i kapitel 2). Med disse supplerende analyser vil det være muligt at se, om Natteravnens kriminalpræventive effekt er begrænset til tidsrum, hvor flest foreninger er på gaden, hvilket vil være forventeligt ud fra teorien om fravær af kapable vogtere, som forudsætning for kriminelle handlinger og på baggrund af resultaterne fra evalueringen af hot spot-politiindsats i nattelivet.

Socio-demografiske karakteristika

Som kontrolvariable inddrages en række socio-demografiske faktorer på postnummerniveau, som forventes at have betydning for kriminalitetsniveauet og knytte sig til oprettelsen af Natteravnforeninger. Faktorerne er udvalgt med inspiration fra bl.a. rapporter fra Justitsministeriets Forskningskontor om kommunale forskelle i kriminalitetsniveau (Clausen 2009; Clausen & Kyvsgaard 2003; Justitsministeriets Forskningskontor 2013) samt kommunale nøgletal vedrørende strukturelle forhold. De udvalgte indikatorer, der er konstrueret på baggrund af registeroplysninger fra Danmarks Statistik, er listet nedenfor:

Tema	Faktor
Urbanisering	Befolkningstæthed: Antal indbyggere/km ² i postnummer
Børn og unge i postnummeret	Målgruppen for Natteravne: Antal 10-20 årige pr. 1.000 indbyggere
	Antal unge mænd (15-29 år) pr. 1.000 indbyggere over 18 år
	Antal 17-24 årige under uddannelse pr. 1.000 indbyggere
Boligsammensætning	Antal huse pr. 1.000 beboede husstande
	Antal sommerhuse pr. 1.000 bygninger
Beboersammensætning	Etnicitet: Antal efterkommere og indvandrere fra ikke-vestlige lande pr. 1.000 indbyggere
	Uddannelsesniveau: Andel 25-64-årige kun med grundskole pr. 1.000 25-64-årige indbyggere
	Familieform: Antal familier med enlige kvinder med børn pr. 1.000 familier
	Beskæftigelse: Erhvervsfrekvens, antal fuldtidsledige pr. 1.000 18-59-årige og antal kontanthjælpsmodtagere pr. 1.000 18-59-årige
	Indkomstniveau: Gennemsnitlig indkomst for 18-59-årige
Forlystelsesudbud	Antal arbejdssteder registeret som cafeer, værtshuse og diskoteker pr. 1.000 indbyggere over 18 år

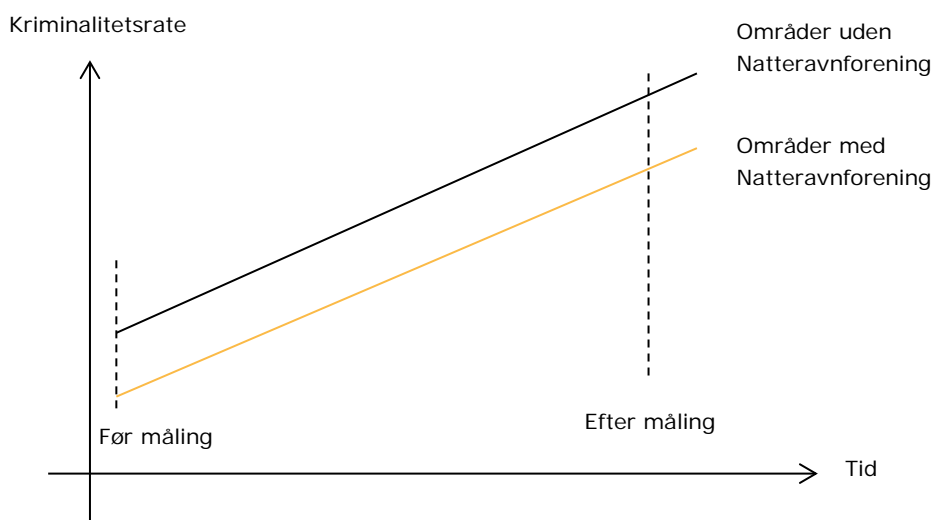
Se bilagstabel 7.3 for beskrivende statistik for baggrundsdata på postnummerniveau samt bilagstabel 1.2 for baggrundskarakteristika for henholdsvis områder uden og med Natteravnforeninger.

7.2 Metoden: Difference-in-difference regressionsmodel

Vi ønsker at vurdere effekten af Natteravnforeninger ved at sammenligne anmeldelsesrater i caseområder med Natteravne og kontrolområder uden Natteravne. Både case- og kontrolområder defineres og udvælges (som tidligere nævnt) på baggrund af postnumre. I undersøgelsen ser vi på udviklingen i anmeldelsesrater i områder med Natteravne fra en periode, før der var Natteravne i området, til efter Natteravnforeningen er etableret – og sammenligner med udviklingen i kriminalitet i kontrolområder uden Natteravnforeninger i den samme periode. Dette gøres i en såkaldt difference-in-difference regression.

Ved evaluering af kriminalpræventive indsatser er det centralt at tage højde for den generelle udvikling i kriminalitetsniveauet over tid, som vil påvirke en simpel før- og eftermåling af kriminalitetsrater i områder med Natteravnforeninger. I tilfælde som det illustreres nedenfor, hvor kriminalitet generelt stiger over perioden, vil effekten af Natteravne blive undervurderet ved en simpel før- og efter-sammenligning af kriminalitetsrater i områder med Natteravne. Hvis man alene fokuserer på den gule linje (for områder med Natteravne), ser det ud til, at kriminalitetsraten stiger i områder med Natteravne. Men sammenligner man med den sorte linje (for områder uden Natteravne), er der faktisk en positiv effekt, da kriminaliteten er lavere end i kontrolområderne uden Natteravne. Dette eksempel understreger vigtigheden af at anvende et difference-in-difference design, som tager højde for den generelle udvikling i anmeldelsesraterne ved at inddrage før- og efter-målinger i kontrolområder. For nærmere beskrivelse af den metodiske tilgang se bilag 7.

Illustration af før- og efter-måling i områder med og uden Natteravnforeninger

Oplysninger om Natteravnforeninger

Det er centralt for at evaluere Natteravnernes betydning for kriminaliteten i området at have præcise oplysninger om indsatsen i forhold til start- og sluttidspunkt. Derfor inddrages både grundoplysninger om foreningerne fra Landssekretariatet for Natteravnene (fx starttidspunkt og aktuel status) og oplysninger fra spørgeskemaundersøgelsen til formænd for landets foreninger. Tabel 7.1 herunder beskriver oplysninger om start- og sluttidspunkter for de 198 Natteravnforeninger, der er identificeret som caseområder¹³.

Tabel 7.1 Oplysninger for aktive Natteravnforeninger (caseområder)

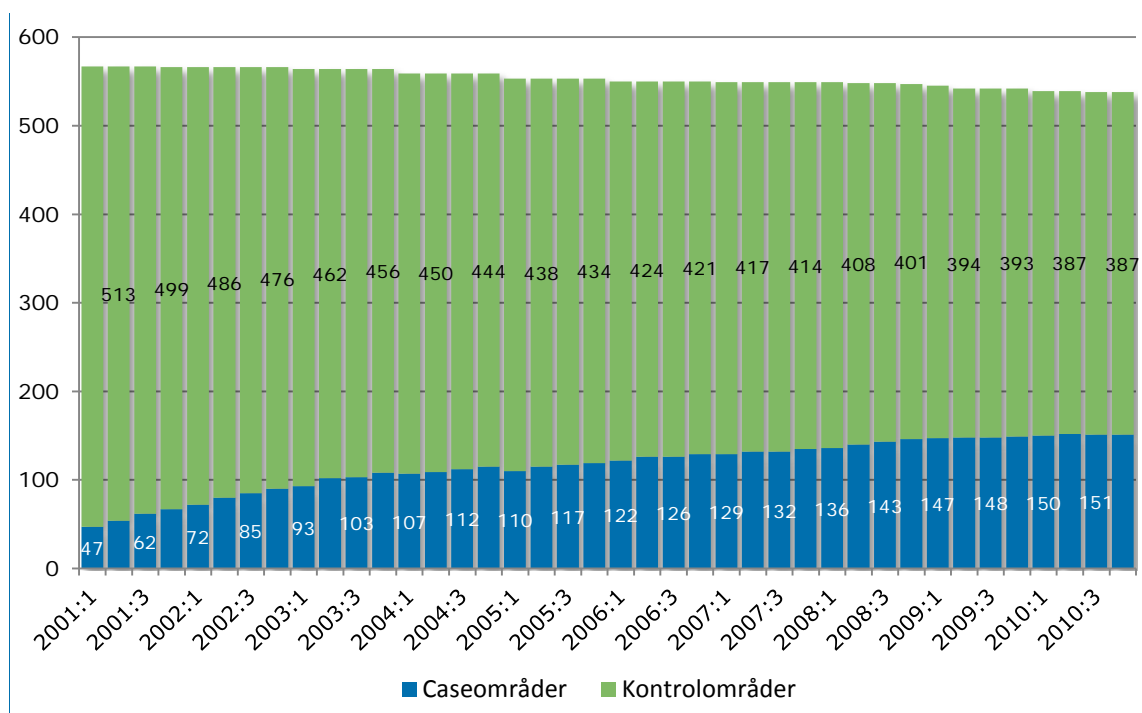
		Antal postnumre	Procent
Start-tidspunkt	Områder med foreninger med start efter 1. kvartal 2001 (venstre censurering)	52	26 %
	Områder med foreninger med start efter 1. kvartal 2001	146 *	74 %
	I alt	198 *	100 %
Slut-tidspunkt	Områder med aktive foreninger i 4. kvartal 2010	137 *	69 %
	Områder med foreninger med ukendt slutdato	18	9 %
	Områder med foreninger med kendt slutdato (højre censurering)	29	15 %
	Områder med foreninger med genstart (højre censurering)	14	7 %
	I alt	198 *	100 %

* Almind, Odense, Vanløse og Ærøskøbing indgår som kontrolområder, da de først starter i henholdsvis 2011 og 2012.

¹³ Der er lavet følsomhedsanalyser for at sikre, at tilfælde med henholdsvis venstre- og højrecensureringer ikke påvirker resultaterne. Det vil sige analyser uden oplysningerne for de 52 foreninger, som er venstrecensureret på grund af oprettelse før 2001 og dermed start før undersøgelsestidspunktet. Dernæst er der 20 postnumre, hvor oplysningerne om det præcise sluttidspunkt for foreningen kun er oplyst i årstal, og for at være sikker på det forhold ikke påvirker undersøgelsens resultater, er der kørt analyser med to forskellige kodninger af sluttidspunkt henholdsvis 1. og 4. kvartal i det pågældende år. Disse følsomhedsanalyser viser, at resultaterne ikke er påvirket af tilfælde med venstrecensurering eller valget af kodning for sluttidspunkt for indsatsen i de 20 foreninger, hvor kun årstallet var oplyst.

For at være sikker på, at der er aktive Natteravnne i caseområderne i den periode, vi undersøger, er oplysningerne for de 18 områder, hvor foreningens slutdato er ukendt, helt udeladt af analyserne med henblik på at sikre et ensartet og sikkert bestemt datagrundlag. Under samme hensyn indgår oplysningerne for de 29 områder med kendt slutdato kun frem til sluttidspunktet for foreningen (og højrecensureres derefter). Endelig er der 14 områder med foreninger, som har holdt pause og efterfølgende genstartet, og her er det valgt kun at inddrage oplysninger for deres første aktive periode (og derefter højrecensurere). Figur 7.2 viser undersøgelsens datagrundlag med angivelse af case- og kontrolområder for hvert kvartal fra starten af 2001 til udgangen af 2010.

Figur 7.2 Antallet af caseområder og kontrolområder fra 1. kvartal 2001 til 4. kvartal 2010

Med henblik på at evaluere Natteravnernes kriminalpræventive effekt vil oplysninger om foreningernes aktivitetsniveau for perioden 2001-2010 være et væsentligt bidrag. Udgangspunktet for undersøgelsen er en forventning om, at Natteravnernes effekt på kriminalitetsniveauet i området ikke blot afhænger af, hvorvidt der er oprettet en forening eller ej, men også foreningernes aktivitetsniveau. Dette vil teoretisk set også være forventeligt, idet den kriminalpræventive effekt vil afhænge af foreningernes synlighed og tilstedeværelse på gaden som "kapable vogtere". Inddragelse af oplysninger for omfang af indsatsen beskrives i metodelitteraturen ofte som analyser af "treatment-intensitet". Her undersøger man typisk heterogene treatment-effekter for de forskellige grupper, som eksempelvis effekten af Natteravnne i områder med meget aktive foreninger versus effekten af Natteravnne i områder med foreninger med et lavt aktivitetsniveau.

Det har ikke været muligt at indsamle oplysninger om aktivitetsniveau for de 180 postnumre med Natteravnforeninger i perioden 2001-2010. Til gengæld ved vi, at aktivitetsniveauet for de omkring 100 foreninger, der var aktive i foråret/sommeren 2012 og har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, ligger omkring 1-2 ture ugentligt. Der er betydelige sæsonvariationer, men langt hovedparten af foreningerne gik mellem 10-30 ture fra januar til maj

måned 2012. Forudsat at dette billede af foreningernes aktivitetsniveau fra 2012 er repræsentativt for perioden 2001-2010, vil omkring 80 % af foreningerne gå minimum 1 ugentlig tur. Da det ikke er muligt at inddrage den type oplysninger for de enkelte caseområder opgjort kvartalvis tilbage til 2001, vil analyseresultaterne i denne evaluering være udtryk for gennemsnitslige effekter af Natteravnenes tilstedeværelse i gadebilledet på kriminaliteten i områder med aktive Natteravnforeninger. Der inddrages udelukkende oplysninger om foreningernes start- og sluttidspunkt, og derfor vil der være tale om gennemsnitseffekter baseret på oplysninger for foreninger med et lavt, mellem og højt aktivitetsniveau. Formålet med analyserne er således helt overordnet at afdække effekten af en aktiv Natteravnforening i området på udviklingen i kriminalitet ved at sammenligne anmeldelsesrater i caseområder med Natteravne og kontrolområder uden Natteravne.

Identifikation af kontrolområder

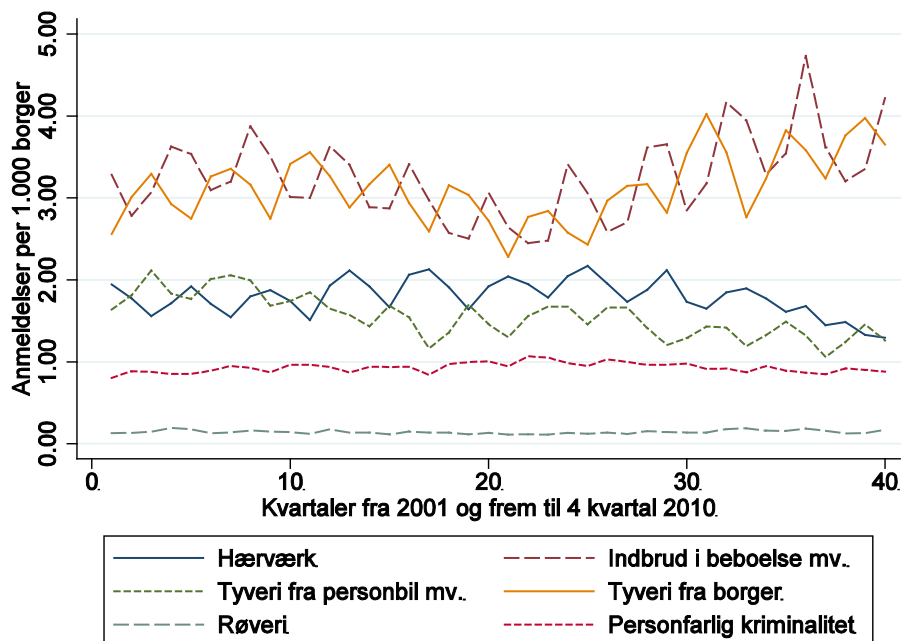
Til sammenligning med de 180 postnumre med aktive Natteravnforeninger i perioden 2001-2010 inddrages oplysninger for de 387 postnumre uden Natteravnforeninger i perioden. Det skal nævnes, at der blandt disse kontrolområder uden Natteravne er fire områder i Almind, Odense, Vanløse og Æreskøbing, som efterfølgende har fået en Natteravnforening i 2011 eller 2012.

Som tidligere beskrevet er Natteravnforeningerne typisk placeret i mellemstore byer og provinsbyer. Dette betyder, at der kan være forskelle i baggrundskarakteristika for områder med og uden Natteravnforeninger. For at tage højde for disse karakteristika, som fx antallet af cafeer, værtshuse og diskoteker, der kan have betydning for kriminalitetsniveauet, er der inddraget en lang række baggrundsfaktorer i analysemodellen på postnummerniveau. Der kan dog ligeledes være såkaldte uobserverede forhold, der har betydning for, hvor foreningerne oprettes. Derfor er der gennemført analyser udelukkende for områder med Natteravnforeninger. Med dette analysedesign vil vi, som kontrol for et område med Natteravnforening med start i 2003, anvende et område, hvor der oprettedes en Natteravnforening i fx 2008 (i stedet for at vælge et område, hvor der slet ikke er oprettet en Natteravnforening). Derved kan man i et vist omfang tage højde for, at det ikke er tilfældigt, hvor der oprettes foreninger (og at denne selektion kan være relateret til sandsynlig udvikling i kriminalitet).

7.3 Udvikling i anmeldelsesrater

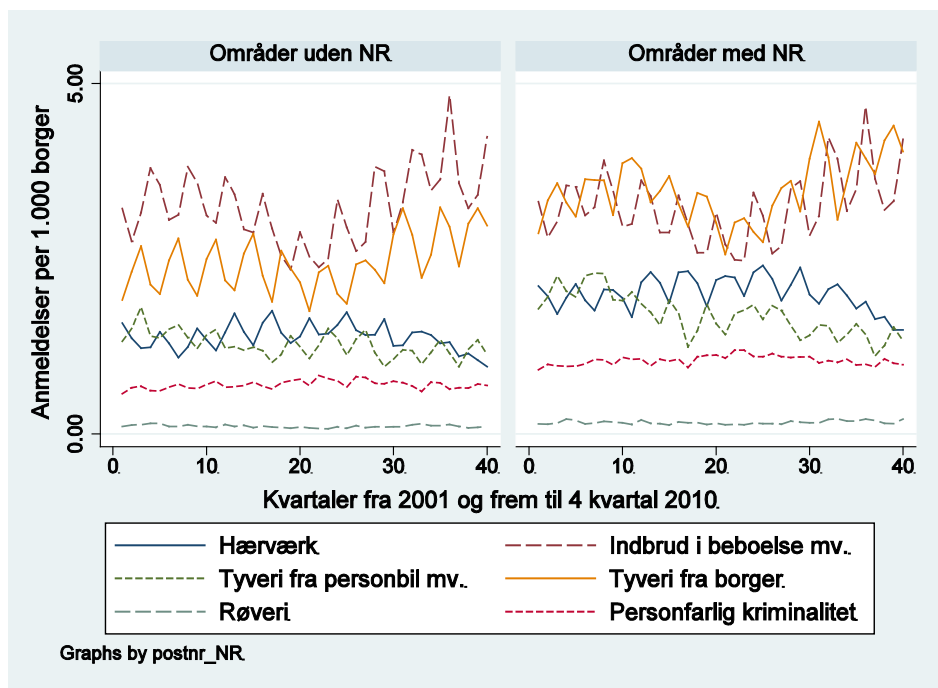
Anmeldelsesraterne for de seks forskellige typer af borgervendt kriminalitet ligger fra 0.1 anmeldelse af røveri pr. 1.000 indbyggere i kvartalet – op til fire anmeldelser af indbrud i beboelse pr. 1.000 indbyggere i kvartalet (jf. figur 7.3). Ser vi på udviklingen over perioden fra 1. kvartal 2001 til 4. kvartal 2010 ligger anmeldelsesraterne meget stabilt for røveri og personfarlig kriminalitet, mens der er et mindre fald i antallet af anmeldelser af hærværk og tyveri fra personbil set over hele perioden. Anmeldelsesraterne for tyveri fra borger og indbrud i beboelse svinger en del mellem de enkelte kvartaler, og der ses en stigning i perioden 2007-2010 fra omkring tre anmeldelser pr. 1.000 borgere i kvartalet til omkring fire anmeldelser i kvartalet pr. 1.000 borgere.

Figur 7.3 Antal anmeldelser pr. 1.000 borgere opgjort kvartalvis fra 1. kvartal 2001 til 4. kvartal 2010 – opdelt på seks typer af borgervendt kriminalitet

Ser vi helt overordnet på udviklingen i anmeldelsesrater i område *uden* og områder *med* Natteravnforeninger, ligger kriminalitetsniveauet målt i anmeldelsesrater i gennemsnit lidt højere i perioden 2001-2010 for de 180 områder med Natteravnforeninger sammenlignet med områder uden Natteravnforeninger (jf. figur 7.4).

Figur 7.4 Antal anmeldelser pr. 1.000 borgere opgjort kvartalvis fra 1. kvartal 2001 til 4. kvartal 2010 opdelt på seks typer af borgervendt kriminalitet for 367 områder uden Natteravnforeninger og 180 områder med Natteravnforeninger

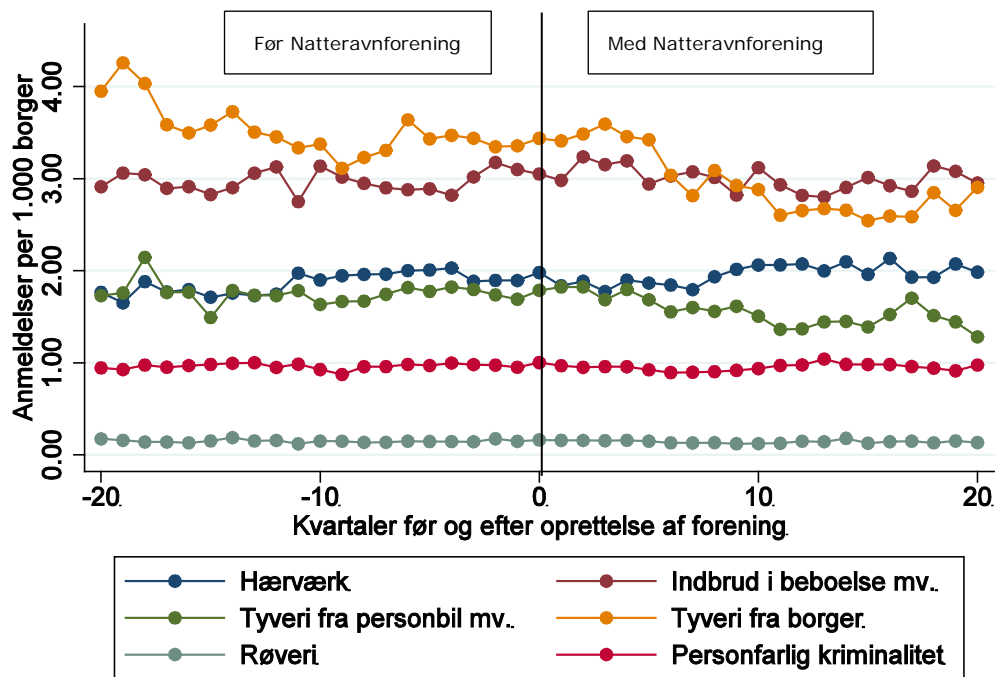

Graphs by postnr_NR.

Figur 7.5 viser udviklingen i anmeldelsesrater i de 180 områder med aktive Natteravnforeninger i kvartalerne *før* oprettelsen af foreninger og kvartalerne *efter* oprettelsen af foreninger. Dette for indledningsvist at få et indtryk af, hvorvidt kriminalitetsniveauet falder efter oprettelse af foreningerne.

Figur 7.5 Antal anmeldelser pr. 1.000 borgere i områder med Natteravnforeninger opgjort kvartalvis henholdsvis 20 kvartaler før og efter oprettelse af foreningen opdelt på seks typer af borgervendt kriminalitet

I Figur 7.5 angiver den lodrette linje ved kvartal 0 tidspunktet for foreningernes start, og det ser ikke ud til, at kriminalitetsniveauet generelt falder i kvartalerne efter oprettelsen af Natteravnforeningerne. For anmeldelser af tyveri fra borger og tyveri fra personbil mv. ser der ud til at være et fald i anmeldelsesraterne på lidt længere sigt, mens det ikke gør sig gældende for eksempelvis anmeldelserne af hærværk, når vi ser på det samlet set for alle 198 områder. Endvidere er det værd at bemærke, at der ikke er tegn på, at kriminaliteten i områderne med Natteravne er steget i perioden frem til foreningernes start. Dette billede viser sig ligeledes, når vi kun ser på anmeldelser af kriminalitet begået fredage, lørdage og søndage (jf. bilagsfigur 7.2).

7.4 Natteravnenes effekt på udvikling i kriminalitetsrater

For at kunne afdække effekter af Natteravnforeninger i området sammenlignes udviklingen i anmeldelsesrater fra 2001-2010 i de 180 caseområder (med aktive Natteravne) med 387 kontrolområder i en såkaldt difference-in-difference regressionsmodel. Tabel 7.2 gengiver resultaterne fra disse modelanalyser for henholdsvis anmeldelser for *alle ugedage* og anmeldelser af overtrædelser begået *fredage, lørdage og søndage*. Der er (som tidligere beskrevet) en forventning til, at Natteravnforeningerne kan have varierende præventiv effekt

på forskellige kriminalitetstyper, og derfor er analyserne kørt separat for de seks undergrupper af borgerrettede strafferetsovertrædelser (jf. tabel 7.2).

Resultaterne fra modelanalyserne viser, at der ingen forskelle er på kriminalitetsniveauet i områder med og uden Natteravnne. Der var en forventning til, at Natteravnnes effekt kunne være begrænset til tidsrum, hvor de er på gaden. Men resultaterne gælder både, når vi ser på anmeldelsesrater af kriminalitet for alle ugedage og anmeldelsesrater afgrænset til kriminalitet begået fredage, lørdage og søndage, hvor flest foreninger er aktive. Det er således ikke muligt at identificere et fald i kriminaliteten i de områder, hvor Natteravnene er på gaden – hverken for anmeldelser af hærværk eller tyveri fra borger eller nogen af de andre typer af kriminalitet – når de sammenlignes med kontrolområder. For røveri er anmeldelsesraterne signifikant højere i områder med Natteravnene, men effekten er så lille, at det svarer til en stigning fra 0,10 anmeldelser i områder uden Natteravnene til 0,12 anmeldelser pr. 1.000 indbyggere i kvartalet i områder med Natteravnne. I dette tilfælde, hvor der ikke er en teoretisk forventning til, at anmeldelser af røveri særligt vil adskille sig, vurderes den statistiske signifikans ikke i sig selv at være væsentlig i forhold til den lille effektstørrelse. Den samlede konklusion er således, at der ikke er forskel på kriminalitetsniveauet i områder med og uden Natteravnforeninger, når vi ser på den kriminalitet, som politianmeldes.

Tabel 7.2 Resultater for anmeldelser af borgerrettet kriminalitet pr. 1.000 borgere i postnummeret i perioden 2001-2010 for 567 postnumre i Danmark (opdelt på kriminalitetstype)

DID-regressions-model med kontrolvariable	Hærværk	Indbrud	Tyveri fra personbil	Tyveri fra borger	Røveri	Personfarlig krim.	Anmeldelser i alt
Effekt af NR-indsats på anmeldelser for alle ugedage	-0.00	-0.00	-0.07	0.06	0.02***	-0.00	0.00
Effekt af NR-indsats på anmeldelser for fredage, lørdage og søndage	-0.01	0.05	-0.04	-0.00	0.01*	-0.01	-0.00

*** signifikant på 0,001-niveau, ** signifikant på 0,01-niveau. * signifikant på 0,05-niveau. Model estimeret med kontrolvariable for karakteristika ved postnummeret samt dummyvariable for område og tidsperiode. Standardfejl beregnet med korrektion for clusters på postnummerniveau (jf. bilag 7 for estimationsresultater).

Hvis det ikke er tilfældigt, i hvilke områder Natteravnforeninger oprettes (og det kan være relateret til sandsynlig udvikling i kriminalitet), kan det påvirke undersøgelsens resultater. Derfor er der gennemført analyser udelukkende for områder med Natteravnforeninger. Her afgrænses analyseperioden til 2001-2004, og områder med Natteravnforeninger oprettet fra 1998-2004 sammenlignes med områder med Natteravnforeninger oprettet fra 2005-2012. Denne interne sammenligning inden for områder med Natteravnene bekræfter imidlertid blot resultaterne fra tabel 7.2, hvor der ingen forskelle er på kriminalitetsniveauet i områder med og uden aktive Natteravnne.

Ved tidligere analyser gennemført som grundlag for udvælgelse af områder til de kvalitative studier og spørgeskemaundersøgelse til unge og forældre har det vist sig, at oprettelsen af Natteravnforeninger typisk sker i områder, hvor der er forlystelsesudbud med caféer, værtshuse og diskoteker. Derfor har vi opdelt de 567 områder i fire typer alt efter, hvor mange caféer, værtshuse og diskoteker der er pr. 1.000 indbyggere, og derefter sammenlignet anmeldelsesrater i områder med og uden Natteravnforeninger (se bilagsfigur 7.1 for

Danmarkskort med illustration af områdeinddeling for 2010). Her bekræftes undersøgelsens hovedresultater ligeledes, da der ingen forskelle er på kriminalitetsniveauet i områder med og uden aktive Natteravnne. Det gør sig også gældende, når vi kigger inden for samme type af område – lige fra steder *uden* caféer, værtshuse og diskoteker til steder med mange caféer, værtshuse og diskoteker (jf. tabel 7.3).

Tabel 7.3 Resultater for anmeldelser af borgerrettet kriminalitet for fredage, lørdage og søndage pr. 1.000 borgere i postnummeret i perioden 2001-2010 for 567 postnumre i Danmark (opdelt på kriminalitetstype og udbud af cafeer, værtshuse og diskoteker)

DID-regressionsmodel med kontrolvariable		Hær-værk	Indbrud (ekskl. fritidshuse)	Tyveri fra personbil	Tyveri fra borger	Røveri	Personfarlig krim.
Effekt af NR-indsats på anmeldelser for fredage, lørdage og søndage	207 områder uden cafeer, værtshuse og diskoteker	0.17	0.15	0.04	0.07	0.02*	-0.03
	187 områder med 1-2 cafeer m.m.	-0.04	0.11	-0.08	0.01	0.00	-0.05
	122 områder med 3-9 cafeer m.m.	-0.01	0.05	0.00	-0.00	0.00	-0.01
	51 områder med over 9 cafeer, værtshuse og diskoteker	0.05	0.04	0.10	0.05	0.01	0.01

*** signifikant på 0,001-niveau, ** signifikant på 0,01-niveau. * signifikant på 0,05-niveau. Model estimeret med kontrolvariable for karakteristika ved postnummeret samt dummyvariable for område og tidsperiode. Standardfejl beregnet med korrektion for clusters på postnummerniveau (jf. bilag 7 for estimationsresultater).

Forbehold

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er en række design- og metodemæssige forbehold ved denne kvantitative evaluering af Natteravnernes kriminalpræventive indsats:

1. En stor del af anmeldelserne vil vedrøre kriminalitet begået af og mod personer, der er ældre end målgruppen for Natteravnernes indsats (10-20-årige).
2. En del af den kriminalitet, der anmeldes (og som begås af personer på op til 20 år), er af en så grov karakter, så man vil forvente, at tilstedeværelsen af Natteravnene ikke direkte kan påvirke den – selvom der i princippet kan tænkes at være indirekte dæmpende effekter også på den grovere kriminalitet (og på andre aldersgruppers kriminalitet).
3. Kriminaliteten kan udvikle sig forskelligt i de analyserede case- og kontrolområder af grunde, som intet har med Natteravnene at gøre, fx en øget eller mindsket politiindsats.
4. Natteravnernes tilstedeværelse kan tænkes at påvirke den andel af kriminelle handlinger, der anmeldes, således at antallet af anmeldelser påvirkes på en anden måde end omfanget af kriminalitet. Hvis fx Natteravnene foretager opkald til politiet eller opfordrer de unge til det, kan antal anmeldelser (registreret kriminalitet) øges, mens det reelle omfang af kriminaliteten måske falder.

5. Samtidig svarer antallet af anmeldelser ikke til det reelle omfang af kriminalitet. For eksempel er anmeldelsestilbøjeligheden i offerundersøgelserne vurderet til 42-51 % for hærværk og 36-44 % for vold (Balvig & Kyvsgaard 2011). Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at der i perioden fra 1995/1996 til 2005/2008 er sket en stigning i anmeldelsestilbøjeligheden for vold (Balvig 2009). Desuden er det vigtigt at være opmærksom på, at en stor del af kriminaliteten (og anmeldelserne) i et område ikke foregår på offentlige veje, hvor Natteravnene typisk er til stede. For vold gælder det kun ca. 35 % af tilfældene (Balvig & Kyvsgaard 2011).
6. Endelig er analysen baseret på oplysninger om foreningernes start- og sluttidspunkt og afdækker gennemsnitseffekter for Natteravnforeninger med et lavt, mellem og højt aktivitetsniveau. Det vil sige, at analyserne kan undervurdere effekten af aktive Natteravnforeninger i eksempelvis områder med foreninger med et højt aktivitetsniveau.

Alt i alt betyder de nævnte forbehold, at resultaterne under alle omstændigheder bør fortolkes forsigtigt. Svaghederne bidrager til, at man kan forvente et insignifikant estimat af Natteravnenes effekt på de målte anmeldelsesrater, selv hvis de i virkeligheden har en (beskeden) kriminalitetsdæmpende effekt for målgruppen og for de typer af kriminalitet, de kan forventes at påvirke. Samtidig kan det ikke afvises, at oplysninger om foreningernes aktivitetsniveau vil kunne nuancere undersøgelsens resultater og gøre det muligt at afdække eventuelle kriminalpræventive effekter for eksempelvis områder med foreninger med et højt aktivitetsniveau.

Endeligt er det centralt at fremhæve, at det kriminalitetsforebyggende arbejde ikke er Natteravnenes primære opgave, og når man spørger formændene for foreningerne: *I hvor høj grad jeres indsats som Natteravne har betydning for følgende forhold i dag?*, er det klart at se, at tryghed og omsorg kommer før kriminalitetsforebyggelse:

Forhold som formænd for Natteravnforeningerne vurderer deres indsats har betydning for (svar i høj grad eller meget høj grad angivet i parentes):

- Tryghed for børn og unge (80 %)
- Omsorg og hjælp til påvirkede unge (60 %)
- Omsorg og hjælp til udsatte børn og unge (30 %)
- Kriminalitetsforebyggelse (20-40 %)
- Styrkelse af integration (16 %)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse til formænd for landets Natteravnforeninger (Larsen and Olsen 2013).

Litteratur

Adamowicz, W., J. Louviere & M. Williams (1994). Combining Revealed and Stated Preference Methods for Valuing Environmental Amenities. *Journal of Environmental Economics and Management*, 26(3):271-292.

Atkinson, G., A. Healey & S. Mourato (2005). Valuing the costs of violent crime: a stated preference approach. *Oxford Economic Papers*, 57(4):559-585.

Balvig, F. & B. Kyvsgaard (2009). *Man anmelder da vold? En analyse af ændringer i anmeldelsestilbøjeligheden for vold*. København: Københavns Universitet, Justitsministeriet, Det Kriminalpræventive Råd, Rigspolitichefen.

Balvig, F. & B. Kyvsgaard (2011). *Offerundersøgelse 2005-2010. Udsathed vold og andre former kriminalitet*. København: Københavns Universitet, Justitsministeriet, Det Kriminalpræventive Råd, Rigspolitichefen.

Balvig, F. & L. Holmberg (2005). Som ravne om natten: Forsøg på at øge omsorgen og mindske kriminaliteten. I: *Ringstedforsøget - Livsstil og forebyggelse i lokalsamfundet*. F. Balvig, L. Holmberg & A.-S. Sørensen (udg.). København: Djøf Forlag, s. 271-286.

Bech, M., T. Kjær, J. Lauridsen & D. Gyrd-Hansen (2004). *Hvad ønsker studerende af deres fremtidige job? Illustration af et diskret valg eksperiment*. *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 142(1):48-55.

Becker, G. (1968). Crime and Punishment: An Economic Approach. *Journal of Political Economy*, 76:169-217.

Boserup, C. & I. Westrup Stephensen (2012). *Natteravnene. I: Om at gøre en forskel. Sociale iværksættere fra Vejle til Vestetioptien*. C. Boserup & I. Westrup Stephensen (udg.). København: Gyldendal Business, s. 16-56.

Bowers, K., S. Johnson, R. Guerette, L. Summers & S. Poynton (2011). Spatial Displacement and Diffusion of Benefits Among Geographically Focused Policing Initiatives. *Campbell Systematic Reviews* 2011:3. DOI: 10.4073/csr.2011.3.

Braga, A. A. (2007). The effects of hot spots policing on crime. *Campbell Systematic Reviews* 2007:1. DOI: 10.4073/csr.2007.1.

Choice Metrics. 2012. Ngene 1.1.1 User Manual and Reference Guide. Download fra: <http://www.choice-metrics.com/index.html>.

Clausen, S. (2009). *Kriminalitetsniveauet i kommuner og politikredse - baseret på ny kommuneinddeling og ny politikredsinddeling*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.

Clausen, S. & B. Kyvsgaard (2003). *Kriminalitetsniveauet i kommuner og politikredse - en modelafprøvning*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.

Cohen, L. E. & M. Felson (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, 44(4):588-608.

- Cohen, M. A., R. T. Rust, S. Steen & S. T. Tidd (2004). Willingness to pay for Crime Control Programs. *Criminology*, 42(1): 89-110.
- Donahue, A. K. & J. M. Miller (2006). Experience, Attitudes, and Willingness to Pay for Public Safety. *The American Review of Public Administration*, 36(4):395-418.
- Dubgaard, A. & J. Ladenburg (2007). Værdisætning af miljøgoder. I: *Miljøvurdering på økonomisk vis*. K. Halsnæs, P. Andersen & A. Larsen (udg.). København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 327-354.
- Felson, M. (1998). *Crime and Everyday Life*. Thousand Oaks, CA: Pine Forge.
- Fiebig, D. G., M. P. Keane, J. Louviere, & N. Wasi (2010). The Generalized Multinomial Logit Model: Accounting for Scale and Coefficient Heterogeneity. *Marketing Science*, 29(3):393-421.
- Green, P. E. & V. Srinivasan (1978). Conjoint analysis in consumer research: issues and outlook. *Journal of Consumer Research*, 5(2):103-123.
- Greene, W. H. & D. A. Hensher (2009). *Modeling Ordered Choices - a Primer*. New York: Cambridge University Press.
- Hall, B. (2003). *Natteravnene i Ringsted*. København: Justitsministeriet.
- Hede, A. & J. Andersen (2007). *Tryghedsmåling 2007 - En analyse af danskernes tryghed og utryghed*. København: Huset Mandag Morgen og Trygfonden.
- Hede, A., J. Goul Andersen & J. Andersen (2009). *Tryghedsmåling 2009 - Danskernes tryghed på verdenskrisens og bandekrigens tid*. København: Huset Mandag Morgen og Trygfonden.
- Hede, A., J. Goul Andersen & Jacob Andersen (2011). *Tryghedsmåling 2011 - Danskernes tryghed i krisens år 3*. København: Trygfonden.
- Hole, A. R. (2007). Fitting mixed logit models by using maximum simulated likelihood. *Stata Journal*, 7(3):388-401.
- Huset Mandag Morgen & TrygFonden (2004). *Tryghedsrapport 2004 - En analyse af danskernes tryghed og utryghed*. København: Trygfonden.
- Huset Mandag Morgen & TrygFonden. 2005. *Tryghedsmåling 2005 - af den danske befolkning*. København: Trygfonden.
- Jones-Lee, M. Hammerton & P. R. (1985). The Value of Safety: Results from a National Sample Survey. *The Economic Journal*, 95(377):49-72.
- Justitsministeriets Forskningskontor (2013). *Kriminalitetsniveauet i kommuner og politikredse 2011*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Jørgensen, T. Tambour (2010). *"Hot spots". En effektevaluering af Københavns Politis særlige indsats mod vold i nattelivet*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.

Kristensen, N. (2010). *Løn, arbejdstimer og personalegoder- En analyse blandt medlemmer af FOA og BUPL*. København: Anvendt KommunalForskning (AKF).

Kyvsgaard, B. (2003). *Utryghed, angst og bekymring for vold og kriminalitet*. København: Justistministeriets Forskningsenhed.

Kyvsgaard, B. & A.-J. Boesen Pedersen (2012). *Danskernes holdning til kriminalitet, straf, politi og domstole m.v. En sammenligning med andre europæere*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.

Ladenburg, J., O. Bonnichsen & J.-O. Dahlgaard (2011). Testing the effect of a short Cheap Talk in Choice Experiments. *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 149:25-54.

Ladenburg, J., C. Pohl Nielsen, M. Hørmann & J. Jordahl-Jørgensen (2012). Hvordan skal den fremtidige folkeskole være? Et økonomisk studie af værdien af serviceforbedringer blandt forældre til skolebørn. *Økonomi og Politik*, 2012(2):59-70.

Lancaster, K. J. (1966). A new approach to consumer theory. *Journal of Political Economy*, 74(2):132-157.

Larsen, B. Østergaard & L. Olsen (2013). *Natteravnforeninger i Danmark og deres indsatser. Resultater fra spørgeskemaundersøgelse blandt formænd for alle Natteravnforeningerne*. København: KORA, Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning.

Lilly, J. R., F. T. Cullen & R. A. Ball (2002). *Criminological Theory Context and Consequences*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Louviere, J. J., D. A. Hensher & J. D. Swait (2000). *Stated Choice Methods, Analysis and Application*. Cambridge: Cambridge University Press.

Louviere, J. J. & G. Woodworth (1983). Design and analysis of simulated consumer choice or allocation experiments: an approach based on aggregate data. *Journal of Marketing Research*, 20(4):350-367.

Ludwig, J. & P. J. Cook (2001). The Benefits of Reducing Gun Violence: Evidence from Contingent Valuation Survey Data. *The Journal of Risk and Uncertainty*, 22(3):207-226.

McFadden, D. (1974). Conditional logit analysis of qualitative choice behavior. In: *Frontiers in Econometrics*. P. Zarembka (ed.). New York: Academic Press.

Mitchell, R. C. & R. T. Carson (1989). *Using Surveys to Value Public Good: The Contingent Valuation Method*. Washington D.C.: Resources for the Future.

Olsen, L. & T. Fuglsang (2013). *Casestudier af udvalgte Natteravnforeninger i Danmark*. København: KORA. Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning København.

Papachristos, A., D. Hureau & A. Braga (2012). Hot Spots Policing Effects on Crime. *Campbell Systematic Reviews* 2012:8. DOI: 10.4073/csr.2012.8.

Rosen, S. (1974). Hedonic prices and implicit markets: Product differentiation in pure competition. *Journal of Political Economy*, 82(1):34-55.

Rådgivende Sociologer (2008). *Unge, vold og utyghed i nattelivet. En spørgeskemaundersøgelse blandt unge mellem 14 og 26 år*. København: Rådgivende Sociologer ApS.

Shakoor, T. & R. Wellendorf Riis (2006). *Tryghed blandt unge nydanskere*. København: Trygfonden.

Train, K. (2003). *Discrete Choice Methods with Simulation*. Cambridge: Cambridge University Press.

Trygfonden (2007). *Tryghedsmåling 2007. En analyse af danskernes tryghed og utryghed*. København: TrygFonden.

Trygfonden (2013). *Tryghedsundersøgelser*. København: TrygFonden.

Verbeek, M. (2004). *A Guide to Modern Econometrics*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

Bilag 1: Metodisk fremgangsmåde ved udvalg af case- og kontrolområder til kvalitative studier og spørgeskemaundersøgelse

I arbejdet med at udvælge i alt ti områder, henholdsvis med Natteravn og uden Natteravnforeninger, til casestudier og spørgeskemaundersøgelse til unge og forældre, blev der inddraget oplysninger fra spørgeskemaundersøgelsen til formændene for Natteravnforeninger, landsdækkende registeroplysninger for 585 postnumre samt oplysninger om foreningernes starttidspunkt og aktuelle status fra Landssekretariatet for Natteravnene.

Formålet med at inddrage sociodemografiske faktorer fra registerdata var at få beskrevet, hvad der karakteriserer de områder i Danmark, hvor Natteravnforeningerne er oprettet. På den måde blev det muligt at udpege områder med karakteristika, som ligner områder med Natteravn, men hvor der (endnu) ikke er oprettet en forening. Med henblik på at kvalificere udvælgelsen af områder med Natteravnforeninger blev der bl.a. inddraget oplysninger om aktivitetsniveau, problemomfang og foreningstype fra spørgeskemaundersøgelsen blandt formænd for Natteravnforeninger (Larsen and Olsen 2013).

Metode

For at karakterisere de områder, hvor der er oprettet Natteravnforeninger, blev der inddraget en række sociodemografiske faktorer på postnummerniveau. Faktorerne blev udvalgt med inspiration fra bl.a. rapporter fra Justitsministeriets Forskningskontor om kommunale forskelle i kriminalitetsniveau (Clausen 2009; Clausen and Kyvsgaard 2003) samt kommunale nøgletal vedrørende strukturelle forhold i områderne.

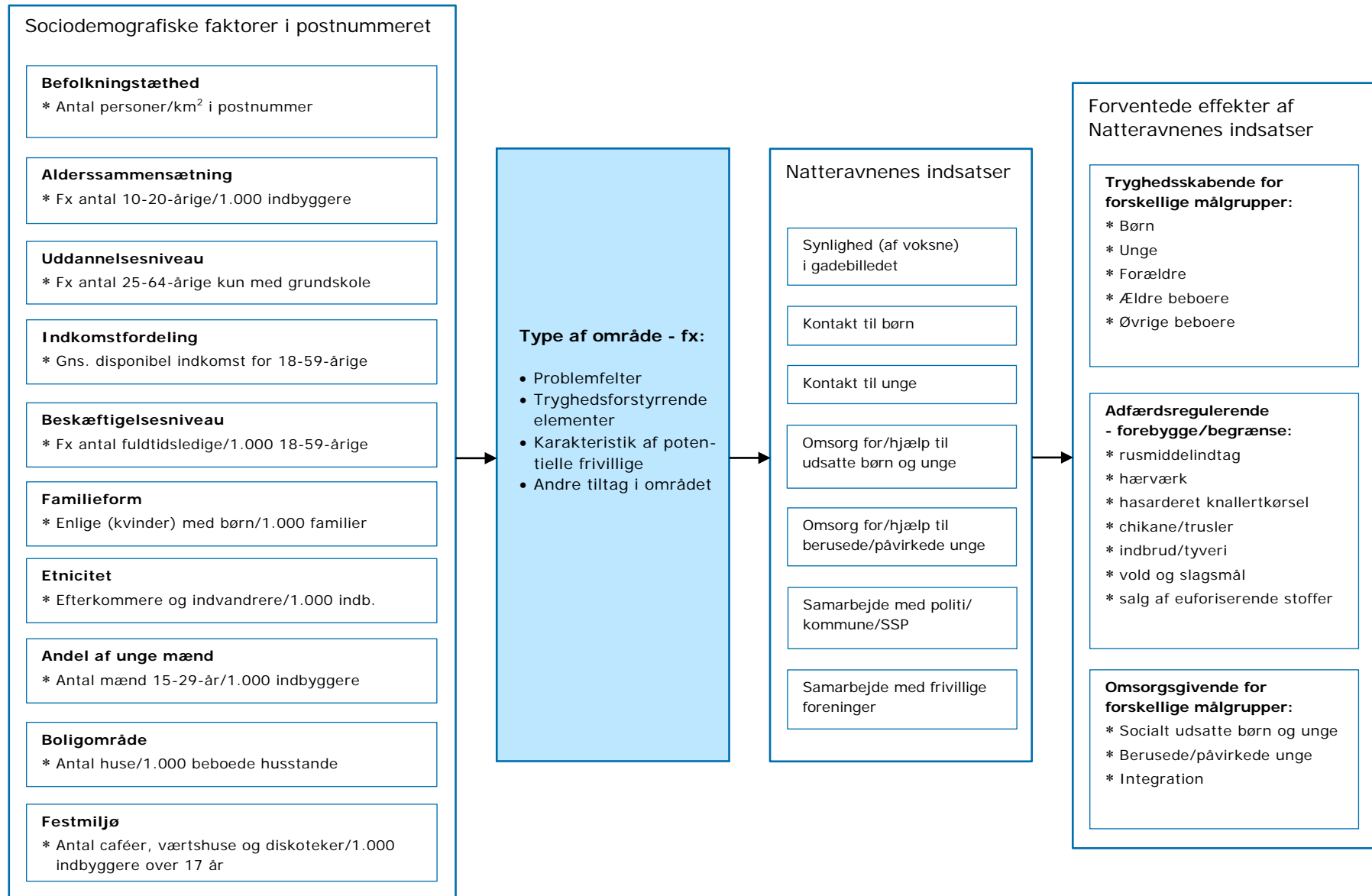
Post Danmarks postnummerinddeling blev anvendt som geografisk enhed, da det er den mindste geografiske enhed, inden for hvilken det er muligt at få adgang til både sociodemografiske registeroplysninger og anmeldelsesdata om kriminalitetstyper.

For at finde frem til de udvalgte områder, der lignede hinanden med undtagelse af, om de havde Natteravnforeninger eller ej, blev områderne sammenlignet parvis ved hjælp af en såkaldt "propensity score matching". Denne sammenligning bliver gennemført på baggrund af en regressionsmodel (logistisk) med alle sociodemografiske oplysninger, der udregnede sandsynligheden for hvert postnummer for, at der skulle være oprettet en Natteravnforening, hvilket udtrykkes som en "propensity score". Den "propensity score", der beregnes for hvert område, vil være højest for postnumre, som modellen statistisk set beregner til at have størst chance for at have en Natteravnforening. Ud fra disse resultater kunne der samtidig identificeres områder uden Natteravn med omtrent samme propensity score som områder med Natteravnforeninger. Der indgik følgende faktorer i matching- og regressionsmodellen, der blev brugt til at foretage de konkrete beregninger:

Sociodemografiske faktorer inddraget i regressionsmodel

- Befolkningstæthed
- Urbaniseringsgrad
- Indikator for postnumre med udsatte boligområder
- Børn i målgruppen for Natteravne (antal 10-20 årige pr. 1.000 indbyggere)
- Boligsammensætning: Andel af lejeboliger pr. 1.000 husstande
- Forlystelsesudbud: Antal arbejdssteder registeret som caféer, værtshuse og diskoteker pr. 1.000 indbygger over 18 år
- Unge i postnummeret:
  - Antal unge mænd (15-29 år) pr. 1.000 indbyggere over 18 år
  - Antal 17-24 årige under uddannelse pr. 1.000 indbyggere
- Beboerne i postnummeret:
  - Etnicitet: Antal efterkommere og indvandrere fra ikke-vestlige lande pr. 1.000 indbyggere
  - Uddannelsesniveau: Andel 25-64 årige kun med grundskole pr. 1.000 25-64 årige indbyggere
  - Familieform: Antal familier med enlige kvinder med børn pr. 1.000 familier
  - Beskæftigelse: Antal fuldtidsledige pr. 100 18-59 årige
  - Indkomstfordeling
- Anmeldelser af borgervendt kriminalitet i postnummeret pr. 1.000 indbyggere (inddelt i følgende kategorier: hærværk, indbrud i beboelse mv., tyveri fra borger, tyveri fra personbil mv., røveri og personfarlig kriminalitet)

Bilagsfigur 1.1 Valg af sociodemografiske faktorer

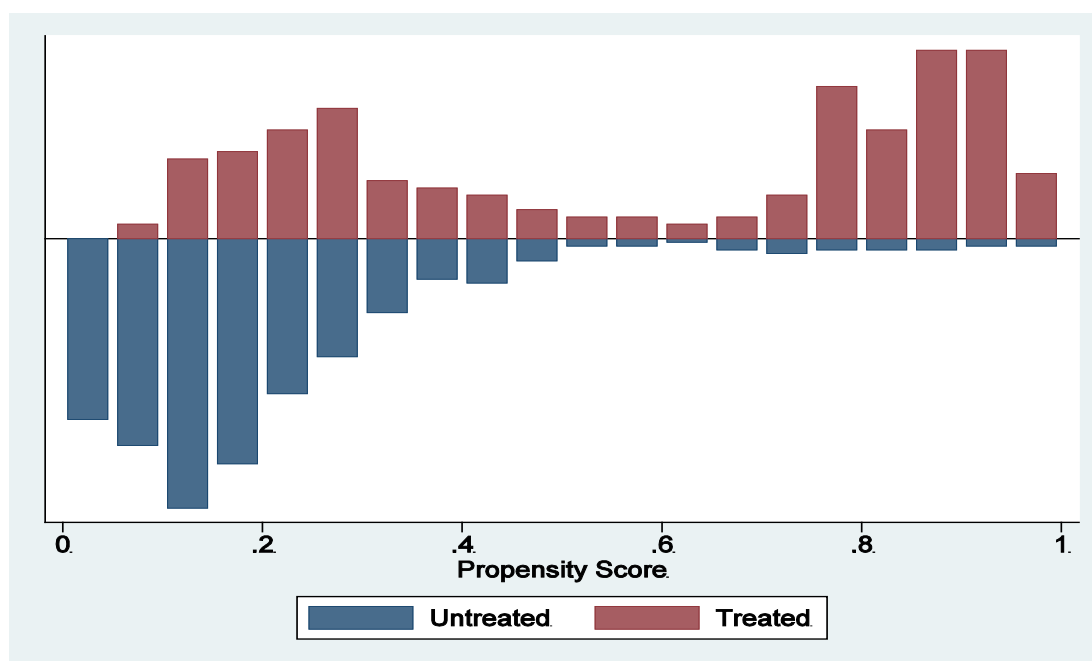

Resultat af matchinganalyse

Resultater fra de gennemførte matchinganalyser ser ud som følgende eksempel.

Kontrolområder (postnumre uden Natteravne)			Caseområder (postnumre med Natteravne)			
Post nummer	Postdistrikt	Propensity score	Post nummer	Forenings- navn	Propensity score	Aktivitets- niveau
2620	Albertslund	0,926	4200	Slagelse	0,946	Lavt
			3700	Rønne	0,943	Højt
			4100	Ringsted	0,941	Højt
			4760	Vordingborg	0,936	Mellem
			4180	Sorø	0,918	Lavt
			....	....	....	....
5300	Kerteminde	0,902	4300	Holbæk	0,914	Mellem
			7100	Vejle	0,909	Højt
			6400	Sønderborg	0,904	Lavt
			....	....	....	....

Da det ikke på forhånd kan afgøres, om *effekten* af Natteravnenes tilstedeværelse og indsatser er størst i områder med større eller mindre sandsynlighed for, at en forening er oprettet, er det vigtigt, at hele spektret er repræsenteret i evalueringen, altså både områder med høje og lave sandsynligheder for, at der er oprettet Natteravnforeninger. Med andre ord var opgaven at finde frem til områder med både lave, mellem og høje propensity scores. Spændvidden i propensity scores fremgår af figuren herunder, hvor områder med Natteravne har betegnelsen 'treated' og områder uden Natteravne har betegnelsen 'untreated'.

I arbejdet med matching-modellen viste det sig, at forlystelsesudbuddet (målt ved antallet af caféer, værtshuse eller diskoteker) havde stor betydning for modellens forklaringskraft. Forklaringskraften blev øget fra 0,32 i modellen uden denne variabel til 0,51 i modellen med denne variabel. Der er samtidig en klar forventning om, at Natteravnernes arbejde vil være forskelligt i fx "Byområder med udskænkingssteder" og "I mindre Byer med lokalt festmiljø". Der blev derfor efterfølgende estimeret separate matching-modeller for post-numrene efter forlystelsesudbuddet opdelt på følgende kategorier: 0, 1-9 og 10 eller flere caféer, værtshuse eller diskoteker. Tabel B1 neden for viser datagrundlaget for analyserne.

Bilagstabel 1.1 Datagrundlag for matchinganalyser

Registeroplysninger fra Danmark Statistik	Caseområder med Natteravne	Kontrolområder uden Natteravne	I alt
Områder uden caféer, værtshuse og diskoteker	9	201	210
Områder med 1-9 caféer, værtshuse og diskoteker	68	176	244
Områder med 10 eller flere caféer, værtshuse og diskoteker	41	5	46
I alt	118	382	500

Det er valgt udelukkende at inddrage case områder med aktive Natteravnforeninger i 2012 med tanke på de efterfølgende kvalitative casestudier, og videre er der afgrænset til de 118 områder med besvarelser fra spørgeskemaundersøgelsen til foreningernes formænd (jf. kapitel 3) med henblik på at inddrage oplysninger om aktivitetsniveau og foreningstype i udvælgelsen af de ti foreninger.

Udvælgelsen af de ti områder

Analyserne viste, at de sociodemografiske variable kunne forklare omtrent halvdelen af den variation, der er med hensyn til, om der er en Natteravnforening eller ej i et givet post-nummerområde. Med andre ord havde de valgte baggrundsfaktorer en ret stor forklaringskraft, men analyserne viste samtidig, at der også er andre faktorer, der påvirker sandsynligheden for, at der oprettes en Natteravnforening i et bestemt område, men ikke indgår i modellen. I udvælgelsen er derfor inddraget oplysninger fra spørgeskemaundersøgelse til formændene for landets Natteravnforeninger, fx om aktivitetsniveau. I udvælgelsen af de ti områder er der lagt vægt på følgende forhold:

Kvalitative udvælgeskriterier
* Min. antal af 10-20-årige (målgruppe for Natteravne) i området
* Geografi og urbanisering
* Type af forening (boligområde, byområde med udskænkingssteder, mindre by med lokalt festmiljø)
* Foreningens aktivitetsniveau
* Sandsynlighed for Natteravnforening - propensity scores
* Match på forlystelsesudbud (ingen/1-9 udbud/10 eller flere)

I kriterierne for udvælgelsen af de ti områder indgik således både områdernes propensity scores og de informationer, som lokalformændene havde bidraget med i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen. Denne fremgangsmåde sikrede, at vi kunne udvælge områder, der dels lignede hinanden så meget som muligt og dels repræsenterede variation, der inkluderede områder i hele spændvidden fra områder med meget høj sandsynlighed for, at der var etableret foreninger, til områder med meget lav sandsynlighed for Natteravne. Da analyserne forelå, viste det sig, at der i yderpunkterne af spændvidden var få eller ingen relevante områder at sammenligne med. Det endelige udvalg af områder blev derfor seks områder med Natteravne og fire sammenligningsområder uden, idet vi hermed fik repræsenteret Natteravnforeninger i alle typer af områder. De fire af områderne dækker således det brede felt, hvor der er flere sammenlignelige områder. Herudover dækker de to særlige områder med Natteravne de to yderpunkter, hvor der stort set ikke findes nogen sammenlignelige områder, enten fordi alle har Natteravne, eller fordi det er helt ekstraordinært, at der er en Natteravnforening. Det endelig udvalg af ti områder fremgår af tabel B2 på næste side.

Bilagstabel 1.2 Udvalgte ti områder og udvalgte variable fra registre og spørgeskemaundersøgelse

	Udvalgte oplysninger fra i matchinganalyse							Oplysninger fra spørgeskemaundersøgelse blandt formænd for Natteravnforeninger				
	Post-nr.	Navn	Region	Antal 10-19 år pr. 1.000 indb.	Udsat bolig-område	Antal caféer/værts-huse	Prop. score	Startdato	Geografisk placering (4 kategorier)	Type af forening (primære område - 3 kategorier)	Område for hver tur	Gns. antal ture april-maj 2012
Case 1	8900	Randers	Midtjylland	126	1	33	-	25 09 1998	I en storby	Byområde med udskænkingssteder	Udskænkingssteder	8.00
Case 2	4800	Nykøbing Falster	Sjælland	122	0	13	0,72	05 07 2010	I en større by	Byområde med udskænkingssteder	Udskænkingssteder	9.50
Kontrol 2	5800	Nyborg	Fyn	127	0	12	0,78					
Case 3	4180	Sorø	Midtsjælland	142	0	1	0,24	26 04 2010	I en provinsby	Byområde med udskænkingssteder	Andre steder	3
Kontrol 3	4340	Tølløse	Midtsjælland	143	0	2	0,21					
Case 4	6740	Bramminge	Syddanmark	154	0	4	0,34	27 05 2002	I en provinsby	Mindre by med lokalt festmiljø	Udskænkingssteder	1.00
Kontrol 4	7300	Jelling	Syddanmark	161	0	3	0,26					
Case 5	2670	Greve	Storkbh.	143	1	7	0,92	28 02 2000	I en større by	Boligområde	Boligområde	7.50
Kontrol 5	8260	Viby J	Østjylland	128	1	8	0,91					
Case 6	7470	Karup J	Midtjylland	132	0	2	0,15	04 06 2003	I en provinsby	Boligområde	Udskænkingssteder & boligområde	9.00

Bilag 2: Fremgangsmåder ved besøg, observationer og interview i udvalgte Natteravnforeninger

Dette er et forkortet metodisk bilag til evalueringens del 2, der findes i fuld længde i notatet *Casestudier af udvalgte Natteravnforeninger i Danmark* (Olsen 2013).

Indsamlingen af information fra de ti udvalgte case- og sammenligningsområder havde til formål at skabe grundlag for grundige beskrivelser og analyser af relevante aspekter af områderne og de forskellige måder, som henholdsvis Natteravnforeninger, eventuelle andre frivillige samt kommunale og private aktører arbejder med tryghedsskabende og kriminalitetsforebyggende aktiviteter, der er målrettet unge og forældre i relation til de unges fest- og natteliv i det offentlige rum.

Indholdsmæssigt var der primært fokus på virkninger af Natteravnens indsatser og sekundært på Natteravnens organisering og arbejdet med at rekruttere og fastholde frivillige i foreningerne. Konkret og i punktform skulle dataindsamlingen bidrage til at belyse: 1) Natteravnforeningerne og eventuelle sammenlignelige frivillige aktører, der er i interaktion med unge i fest- og nattelivet i det offentlige rum, 2) Natteravne som *brand* og dets betydning for børn, unge og voksne, 3) Natteravnforeningerne som *netværk*, der formidler informationer om aften- og nattelivet til og blandt unge og voksne, 4) samspil mellem Natteravnene, andre frivillige, kommunale og private aktører, der bidrager til fælles mål om tryghed, omsorg og kriminalitetsforebyggelse, 5) rekruttering og fastholdelse af frivillige Natteravne, 6) Natteravnens motivation og udbytte af at være frivillig Natteravn og 7) offentlige og private aktørers støtte og anerkendelse af Natteravnene eller mangel på samme.

De metoder, der blev anvendt til indsamling af information, var følgende: Telefoninterview, besøg, personlige – ansigt til ansigt – interview, fokusgruppeinterview og observationer af ungdomslivet og Natteravnens vandring i aften- og nattetimerne. Som baggrund for denne indsamling af information i de udvalgte områder blev desuden inddraget: 1) oplysninger fra spørgeskemaundersøgelsen blandt formændene for Natteravnforeningerne og 2) viden om områderne fra relevante dokumenter, der i første omgang indsamles via foreningernes og kommunernes hjemmesider.

Fremgangsmåden for indsamling af de primære informationer fra de udvalgte områder var følgende:

- 1) **Telefoninterview** med repræsentanter for parterne i området SSP-samarbejde (skoleområdet, socialområdet og politiet), der kunne bidrage med information om området, og eventuelle andre frivillige, private eller kommunale aktører, der arbejder tryghedsskabende og kriminalitetsforebyggende i områderne
- 2) **Besøg** hos Natteravnforeningerne og i sammenligningsområderne, hvorunder der blev indsamlet yderligere information via:
  - a) **individuelle interview** med formanden og to eller flere af foreningens frivillige
  - b) **observationer** fra ture i områderne med Natteravne og besøg i sammenligningsområderne

- 3) **Fokusgruppeinterview** i to områder med Natteravne, hvor unge, forældre, Natteravne, repræsentanter for SSP og andre relevante lokale aktører, fx andre frivillige aktører og private virksomheder, blev inviteret til at deltage.

Bilagsfigur 2.1 Oversigt over besøgte områder i evalueringens fase 1 og 2

Besøg hos Natteravne i fase 1:

Ishøj, Husum, Ringsted, Dalby, Odense, Munkebo, Brønderslev og Aars.

Besøg hos Natteravne og områder uden i fase 2:

Natteravne: Nykøbing F., Sorø, Bræmninge, Greve, Randers og Karup.

Områder uden: Nyborg, Tølløse, Jelling og Viby J.

Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning

Bilag 3: Fremgangsmåde ved gennemførelse af spørgeskemaundersøgelse blandt unge og forældre

Til evalueringen af Natteravnene har vi udviklet et spørgeskema til henholdsvis de unge og deres forældre. Udviklingen af spørgeskemaerne er sket ved en kombination af inspiration fra danske og udenlandske studier publiceret inden for unges tryghed men også tryghed generelt (Huset Mandag Morgen og TrygFonden (2005), Rådgivende Sociologer (2008), Hede et al. (2009, 2011) mv. Disse studier har været med til at lægge hjørnestenene i spørgeskemaerne. I forhold til at evaluere Natteravnene har der naturligvis også været behov for at udvikle spørgeskemaerne, så de på rette vis kan belyse de relevante emner og problemstillinger direkte relateret til at få information om Natteravnens tryghedsgivende effekt. Vi har i den forbindelse ladet os inspirere af andre tryghedsstudier, men har også formuleret helt nye spørgsmål. Her tænkes der særligt på de fire spørgsmål, hvor de unge og deres forældre skal vælge den mest trygge situation blandt to opstillede situationer i nattelivet (Valgekperimentet). For at sikre den størst mulige relevans i spørgsmålene og for at sikre, at de også har været til at forstå, er spørgeskemaerne testet løbende. De er blandt andet testet i flere omgange i forbindelse med besøg og observationsstudier i case-områderne, testet af medarbejdere inden for SSP og børn- og ungeområdet og pilottestet blandt unge mellem 15-19 år i en teknisk gymnasieklasse. Igennem hele fasen har det overordnede indtryk af testene og responsen fra testpersonerne været, at spørgsmålene var tilgængelige og havde relevans, men der har også været gode kommentarer og bemærkninger, som har øget kvaliteten og relevansen af skemaerne.

Stikprøven til undersøgelsen er trukket af Danmarks Statistik, således at der i case- og kontrolområderne er udtrukket 400 unge og 400 forældre. Udtrækningen af forælderen er foretaget efter følgende kriterier.

- 1) Hvis begge forældre bor i samme postnummer som barnet, er den ene forælder udtrukket tilfældigt
- 2) Hvis kun den ene forælder bor i samme postnummer som barnet, er denne udtrukket
- 3) Hvis begge forældre ikke har samme postnummer som barnet, er den ene forælder udtrukket tilfældigt.

Udsendelsen af spørgeskemaerne er sket i samarbejde med Danmarks Statistik. Danmarks Statistik har haft ansvaret for at opsætte det webspørgeskema, som respondenterne er blevet inviteret til at udfylde, holde styr på de seks versioner af spørgeskemaet til henholdsvis de unge og forældrene, sende invitationer og rykkere ud samt sende et papirspørgeskema til de respondenter, der ikke havde svaret efter første rykker.

Årsagen, til at vi har valgt at bruge Danmarks Statistik, er først og fremmest, at vi i stedet for at sammenligne to uafhængige stikprøver af unge og forældre så det som en nødvendighed at betinge stikprøven af forældrene på den tilfældigt udtrukne stikprøve af unge mellem 16 og 19 år (begge år inkl.) i case- og kontrolområderne. En sådan direkte kobling mellem forældre og deres respektive børn kræver, at Danmarks Statistik varetager dataindsamlingen. En sekundær årsag er, at Danmarks Statistik har gode erfaringer med at

lave store komplicerede spørgeskemaundersøgelser blandt grupper, som kan være sværere at få til at svare – i dette tilfælde de unge.

AP data har trykt papirspørgeskemaer og har også indtastet de skemaer, som Danmarks Statistik har fået retur efter anden rykker. I forbindelse med trykningen af spørgeskemaer blev det sikret, at de respondenter, som blev rykket med et papirspørgeskema, fik den samme version af spørgeskemaer, som de var inviteret til at deltage i på internettet.

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført som en kombineret web- og papirspørgeskemaundersøgelse. De unge og deres forældre blev først inviteret til at deltage i en webbaseret spørgeskemaundersøgelse. De respondenter, der ikke havde svaret efter første rykker, fik tilsendt et papirspørgeskema. Af de 4.004 unge har 1.353 svaret, mens 1.622 forældre har svaret. Det giver svarprocenter på henholdsvis 33,8 % og 40,1 %. Der er altså markant flere forældre end unge, der har svaret på undersøgelsen. Til sammenligning er svarprocenten i Huset Mandag Morgen og TrygFonden (2004) 40,3 %, Rådgivende Sociologer (2008) 60 %, og Hede og Andersen (2007) har en svarprocent på 50 % i et etableret respondent panel. Denne undersøgelse ligger altså i den nederste del, hvad svarprocent angår. Det skal dog nævnes, at det ressourcemæssigt ikke har været muligt at investere så mange ressourcer i dataindsamlingen som eksempelvis Rådgivende Sociologer (2008).

Den relative lave svarprocent medfører selektion i undersøgelsen i forhold til stikprøven. Blandt de unge er der signifikant flere piger (60 %) og færre unge med postnummer i Randers (8 %). Der er dog ikke forskel i forhold til case-/kontrolområderne. Der er desuden færre indvandrere eller efterkommere af indvandrere og flere unge med en indkomst lavere end 5.000 kr. (34 %) og flere med en indkomst over 25.000 kr. (25 %) sammenlignet med stikprøven, hvor andelen er henholdsvis 50 %, 11 %, 9 %, 29 % og 31 %. I forhold til de unge, der i 2012 gik i grundskolen, er unge, der i 2012 gik på almen/erhvervs gymnasium eller var på erhvervsfaglig praktik og hovedforløb, overrepræsenteret i undersøgelsen (42 % i forhold til 35 %), mens unge på forberedende forløb eller erhvervsfagligt grundforløb er underrepræsenteret (5 % i forhold til 9 %), når de sammenlignes med andelen af unge, som gik på gymnasium mv.

Blandt forældrene er kvinderne også overrepræsenteret i undersøgelsen, hvor der er 59,5 % sammenlignet med 57 % i stikprøven. Der er også en signifikant overrepræsentation af respondenter over 44 år (80 %) i forhold til stikprøven, hvor 75 % er over 44 år. Der er en overrepræsentation af forældre med en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse. Af de forældre, der har deltaget i undersøgelsen, har 41 % en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse sammenlignet med 33 % i stikprøven. Indkomstniveauet er signifikant højere blandt de voksne, som har svaret på spørgeskemaet sammenlignet med stikprøven. Der er 56 % blandt forældrene, som har en personlig disponibel årlig indkomst på over 250.000 kr., hvilket skal sammenlignes med 48 % i stikprøven. Der er også færre indvandrere eller efterkommere af indvandrere, som har svaret på spørgeskemaet (8 %) sammenlignet med stikprøven, hvor andelen er 11 %.

Der er altså en række skævheder i datagrundlaget, når man sammenligner det med den stikprøve, som den er baseret på. For at håndtere dette på bedste vis anvendes vægte i analyser/resultater, og de relevante variable inkluderes i modelregressionerne. De efterfølgende resultater er derfor baseret på et vægtet datasæt, hvor der er vægtet i forhold til køn, alder, etnicitet og indkomst.

I de bilagstabel 3.1 og 3.2 er resultaterne fra en repræsentativitetsanalyse vist før og efter vægtning for henholdsvis de unge og deres forældre. Analyserne er lavet med en logit mo-

del (Verbeek 2004), hvor den afhængige variabel er, hvorvidt den unge/forælderen har deltaget i undersøgelsen (=1) eller ej (=0).

Bilagstabel 3.1 Repræsentativitetsanalyse for de unge før og efter vægtning af data

	Før vægtning	Efter vægtning
Pige ^{a)}	0,603 ^{***}	0,0387
Indvandrer eller efterkommer af indvandrer ^{b)}	0,613 ^{***}	0,164
17 år eller mindre 1. januar 2012 ^{c)}	0,324 ^{**}	0,0911
17 år 1. januar 2012 ^{c)}	0,0612	-0,00734
Disponibel indkomst < 5000 kr./år ^{d)}	0,458 ^{***}	0,0426
Disponibel indkomst 5.000-24.999 kr./år ^{d)}	0,248 ^{**}	0,0518
Almen/erhvervs gymnasium eller erhvervsfaglig praktik og hovedforløb ^{e)}	0,503 ^{***}	0,0759
Forberedende forløb eller erhvervsfaglig grundforløb ^{e)}	-0,251	0,0864
Konstant	-2,167 ^{***}	-0,961 ^{***}
<i>N</i>	3.991	3.991

Referencekategorier er ^{a)} drenge, ^{b)} dansk oprindelse, ^{c)} 18 år eller ældre 1. januar 2013, ^{d)} disponibel indkomst ≥ 25.000 kr./år, ^{e)} grundskole * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001.

Bilagstabel 3.2 Repræsentativitetsanalyse for forældre før og efter vægtning af data

	Før vægtning	Efter vægtning
Kvinde ^{a)}	0,251 ^{***}	0,0352
Indvandrer eller efterkommer af indvandrer ^{b)}	0,220	0,0453
Alder ≤ 45 år 1. januar 2012 ^{c)}	-0,416 ^{**}	-0,158
Alder 45-54 år 1. januar 2012 ^{c)}	-0,218	-0,145
Disponibel indkomst < 200.000 kr./år ^{d)}	-0,529 ^{***}	-0,0552
Disponibel indkomst 200-299.999 kr./år ^{d)}	-0,132	0,00242
Grundskole ^{e)}	-0,596 ^{***}	0,0589
Almen/erhvervs gymnasium eller erhvervsfaglig praktik og hovedforløb ^{e)}	-0,297 [*]	0,0339
Mellemlang videregående uddannelse eller bachelor ^{e)}	0,0218	-0,0141
Konstant	0,0270	-0,308
<i>N</i>	3.997	3.997

Referencekategorier er ^{a)} mænd, ^{b)} dansk oprindelse, ^{c)} 55 år eller ældre 1. januar 2012, ^{d)} disponibel indkomst ≥ 300.000 kr./år, ^{e)} lang videregående uddannelse * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001.

Spørgeskema til unge om tryghed i forbindelse deltagelse i fest- og natteliv

De første spørgsmål handler om dig
---

1. Hvad er dit køn? *Sæt ét kryds*
- a) Dreng
- b) Pige

2. Hvor gammel er du?
_____ år

3. Hvad laver du? *Sæt ét kryds*
- a) Går i 8.-9. klasse
- b) Går i 10. klasse
- c) Går på gymnasium, handelsgymnasium eller teknisk gymnasium
- d) Går på teknisk skole
- e) Er i praktik
- f) Er i gang med en kort, videregående uddannelse
- g) Er i gang med en mellemlang, videregående uddannelse
- h) Er i gang med en lang, videregående uddannelse
- i) Er på overførselsindkomst (kontanthjælp, førtidspension og lignende)
- j) Andet, angiv her:

4. Hvem bor du sammen med? *Sæt ét kryds*
- a) Jeg bor alene
- b) Jeg bor sammen med en kæreste/ægtefælle
- c) Jeg bor sammen med venner
- d) Jeg bor hjemme hos den ene eller begge mine forældre
- e) Andet:

5. I hvilken type bolig bor du? *Sæt ét kryds*
- a) Fritliggende parcelhus
- b) Række-, kæde-, dobbelthus
- c) Etagebolig/lejlighedskompleks
- d) Stuehus/landbrugsejendom
- e) Kollegium
- f) Anden boligform

De næste spørgsmål handler om tryghed
--

6. I hvilket omfang er du enig eller uenig i følgende udsagn?

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>Helt enig</i>	<i>Delvis enig</i>	<i>Hverken enig eller uenig</i>	<i>Delvis uenig</i>	<i>Helt uenig</i>	<i>Ved ikke</i>
a) Jeg har let ved at få nye venner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Jeg kan godt lide at prøve nye ting, også selvom jeg dummer mig i starten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Det, jeg sætter mig for, fuldfører jeg som regel også	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Jeg har eller har haft ansvaret for ungdomsaktiviteter, fx som spejderleder, træner eller lignende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Det er tit mig, der tager initiativet, når der skal ske noget for mig og mine venner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Hvis jeg har brug for hjælp, vil mine venner tit hjælpe	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Jeg oplever, at de fleste mennesker er til at stole på	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Jeg har tillid til, at fremmede vil hjælpe mig, hvis jeg har brug for det	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Politiet vil hjælpe mig, hvis jeg har brug for det	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Jeg siger som regel fra, når jeg oplever noget uretfærdigt, også selvom det kan give problemer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Jeg er generelt villig til at tage en risiko	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. I hvilken grad har du været bekymret over følgende forhold i løbet af de sidste 12 måneder?

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>I me- get høj grad</i>	<i>I høj grad</i>	<i>I no- gen grad</i>	<i>I min- dre grad</i>	<i>Slet ikke</i>	<i>Ved ikke</i>
a) Ikke at have en kæreste	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) At være for tyk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) At der bliver sladret om mig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Konflikter med mine forældre	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) At mine venner har store problemer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) At være alene uden at ønske det	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) At jeg eksperimenterer med stoffer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) At jeg ryger for meget	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) At jeg drikker for meget	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) At jeg kan blive overfaldet eller slået	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Hvor tryk føler du dig ved at gå alene i det område, du bor i, efter mørkets frembrud? Sæt ét kryds
- a) Meget tryk
- b) Ret tryk
- c) Hverken/eller
- d) Ret utryk
- e) Meget utryk
- f) Ved ikke

Her følger nogle spørgsmål om udsathed for kriminalitet

9. Har du, din familie eller nogen i din omgangskreds været udsat for kriminalitet eller andre ubehageligheder i din by inden for de sidste 12 måneder?

- (Sæt et eller evt. flere kryds i hver linje)
	Nej	Ja, følt sig truet eller chikaneret på gaden	Ja, tyveri/ indbrud	Ja, hærværk	Ja Vold
a) Jeg selv	☐	☐	☐	☐	☐
b) Et familiemedlem	☐	☐	☐	☐	☐
c) En ven/bekendt/klassekammerat	☐	☐	☐	☐	☐

De næste spørgsmål handler om skole/uddannelse og brug af rusmidler

10. Pjækker du nogen gange fra skole eller uddannelse? Sæt ét kryds
- a) Aldrig/næsten aldrig
- b) Af og til
- c) Ofte

11. Kan du svare ja eller nej til følgende spørgsmål om forskellige rus- og nydelsesmidler og kriminalitet? Sæt ét kryds i hver linje
	Ja	Nej
a) Ryger du cigaretter dagligt?	☐	☐
b) Har du nogensinde prøvet at ryge hash?	☐	☐
c) Har du nogensinde prøvet andre stoffer, fx ecstasy, poppers, kokain, heroin, svampe mv.?	☐	☐
d) Har du slået eller tævet nogen?	☐	☐
e) Har du lavet noget kriminelt (f.eks. tyveri eller hærværk)?	☐	☐
f) Har du nogensinde haft problemer med politiet på grund af færdselsovertrædelser (fx kørt over for rødt lys, to på en cykel, udboret knallert eller lignede)?	☐	☐
g) Har du nogensinde haft problemer med politiet på grund af straffelovsovertrædelser (fx butikstyveri, hærværk, indbrud vold eller lignede)?	☐	☐

12. Hvor mange gange har du drukket alkohol i løbet af den seneste måned til fest eller i byen? *Sæt ét kryds*
- a) 0 gange
  - b) 1 gang
  - c) 2 gange
  - d) 3-4 gange
  - e) 5 gange eller mere

Her følger spørgsmål om din deltagelse i områdets/byens fest- og natteliv

13. Hvor tit går du til fester eller i byen med andre unge? *Sæt ét kryds*
- a) Flere gange om ugen
  - b) En gang om ugen
  - c) 2-3 gange om måneden
  - d) Højst 1 gang om måneden
  - e) Mindre end 1 gang om måneden
  - f) Jeg har ikke været til fest eller i byen de sidste 12 måneder
- Hvis du ikke har været til fest eller i byen de sidste 12 måneder, så gå til **spørgsmål 24**

14. Hvor går du oftest til fest eller i byen? *Sæt gerne flere kryds*
- a) Private hjem
  - b) Foreninger/sportsklubber/skoler og uddannelsessteder
  - c) Cafeer/værtshuse/barer/diskoteker/natklubber

15. Hvem går du oftest til fest eller i byen med? *Sæt højst tre kryds*
- a) Alene
  - b) Venner
  - c) Bekendte
  - d) Kæreste
  - e) Søskende eller anden familie
  - f) Klassekammerater
  - g) Andre

16. Hvad er de tre vigtigste ting ved at gå til fest eller deltage i byens natteliv?

Sæt højest tre kryds

- a) At lære nogen nye at kende
- b) At drikke sig fuld
- c) At slappe af
- d) At score
- e) At hygge sig sammen
- f) At gå amok
- g) At være sammen med vennerne
- h) At have det sjovt
- i) At danse
- j) At glemme mine problemer

17. Hvor meget alkohol drak du sidste gang du var til fest eller i byen?

Sæt ét kryds

- a) 0 genstande
- b) 1-2 genstande
- c) 3-5 genstande
- d) 6-10 genstande
- e) 11-15 genstande
- f) Mere end 15 genstande

De næste spørgsmål handler om oplevelser i nattelivet

18. I hvor høj grad bekymrer du dig for følgende situationer, når du tager til fester eller deltager i byens natteliv med andre unge?

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>I meget høj grad</i>	<i>I høj grad</i>	<i>I nogen grad</i>	<i>I mindre grad</i>	<i>Slet ikke</i>	<i>Ved ikke</i>
a) Jeg ikke kan komme ind på værts-huse eller diskoteker	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Jeg drikker for meget	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Jeg tager stoffer (fx hash eller ecstasy)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Jeg bliver udsat for gruppepres til at gøre noget, jeg ikke har lyst til	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Jeg har svært ved at komme/finde hjem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Mine venner tager hjem og jeg står alene tilbage	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Jeg bliver chikaneret på gaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Jeg bliver truet til at udlevere penge, tøj mobiltelefon eller med vold	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Jeg bliver hevet eller flået i tøj/hår eller slået og sparket	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>I meget høj grad</i>	<i>I høj grad</i>	<i>I nogen grad</i>	<i>I mindre grad</i>	<i>Slet ikke</i>	<i>Ved ikke</i>
j) Jeg bliver overfaldet eller udsat for grovere vold	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Jeg bliver udsat for seksuelle krænkelse	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Tænk tilbage på de sidste 12 måneder. Har du oplevet følgende situationer, hvor du haft brug for hjælp, når du har været til fester eller deltaget i byens natteliv?

Sæt ét kryds i hver linje

	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
a) Været meget beruset	☐	☐
b) Været påvirket af stoffer (fx hash eller ecstasy)	☐	☐
c) Haft svært ved at komme/finde hjem	☐	☐
d) Været udsat for gruppepres til at gøre noget, du ikke har lyst til at gøre	☐	☐
e) Været udsat for vold eller andre ubehagelige episoder	☐	☐
f) Overværet vold eller andre ubehagelige episoder	☐	☐

20. Tænk tilbage på de sidste 12 måneder. Har du haft brug for følgende former for hjælp, når du har været til fester eller deltaget i byens natteliv?

Sæt ét kryds i hver linje

	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
a) Ringe til venner	☐	☐
b) Ringe til dine forældre	☐	☐
c) Blive hentet af dine forældre	☐	☐
d) Ringe til venners forældre	☐	☐
e) Ringe efter ambulance	☐	☐
f) Ringe efter politiet	☐	☐

21. Har du oplevet, at du selv, nogen i din omgangskreds eller andre personer i fest og nattelivet har været udsat for vold eller andre ubehageligheder i løbet af de sidste 12 måneder?

(Sæt gerne flere kryds i hver linje)

	<i>Nej</i>	<i>Ja, chikaneret på gaden</i>	<i>Ja, truet til at udlevere penge, mobiltelefon eller med vold</i>	<i>Ja, hevet/flået i tøj og hår/slået eller sparket</i>	<i>Ja, overfaldet eller udsat for grovere vold</i>
a) Jeg selv	☐	☐	☐	☐	☐
b) En ven/bekendt/klasserkammerat	☐	☐	☐	☐	☐
c) En tilfældig person	☐	☐	☐	☐	☐

De næste spørgsmål handler om oplevelse af tryghed i natte- og festlivet
---

22. Hvor tryk føler du dig typisk, når du er deltager i byens natteliv eller er til fester?

Hvis du ikke deltager i de nævnte aktiviteter, så skal du blot svare "Ikke relevant"

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>Meget tryk</i>	<i>Ret tryk</i>	<i>Hverken/eller</i>	<i>Ret utryk</i>	<i>Meget utryk</i>	<i>Ikke relevant</i>
a) Til private fester	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Til halfester/fester i foreninger/sportsklubber/skoler og uddannelsessteder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) På cafeer/værtshuse/barer/diskoteker/natklubber	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Til fester i grønne områder/parker	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) På vej til fest/byen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) På vej mellem steder i byen eller til fester	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) På vej hjem fra fest/byen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

23. Gør du nogle af følgende ting for at føle dig mere tryk i nattelivet?

Sæt kryds i hver linje

	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
a) Jeg passer på ikke at drikke for meget	☐	☐
b) Jeg tager ikke stoffer	☐	☐
c) Jeg følges med venner	☐	☐
d) Jeg sørger for at være i kontakt med venner	☐	☐
e) Jeg går fra truende situationer	☐	☐
f) Jeg undgår steder med høj risiko for vold	☐	☐
g) Jeg har lært selvforsvar	☐	☐
h) Jeg slår først	☐	☐
i) Jeg tager et våben med	☐	☐
j) Jeg sørger for at være i kontakt med mine forældre	☐	☐
k) Jeg går tidligt hjem	☐	☐
l) Jeg har en aftale om, at min mor/far henter mig	☐	☐

De næste spørgsmål handler om dit kendskab til Natteravnene

"Natteravnene er frivillige voksne, som går på gaden i grupper på tre med gule jakker og bl.a. tilbyder at hjælpe børn/unge, der har brug for det, i fest og nattelivet".

24. Har du hørt om Natteravnene fra ét eller flere af nedenstående steder?

Sæt gerne flere kryds

- a) Min familie/venner
- b) Folkeskolen/ungdomsskolen/uddannelsessteder
- c) Aviser
- d) I TV eller radio
- e) Reklamekampagner (fx på S-tog, i busser eller på internettet)
- f) Jeg har aldrig hørt om Natteravnene før

→ Hvis du aldrig har hørt om Natteravnene, så gå til **spørgsmål 26**

25. Efter din opfattelse, hvad kender tegner Natteravnene?

Sæt ét kryds i hver linje

	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
a) De vælger ikke side i konflikter	☐	☐
b) De afreporterer til politiet	☐	☐
c) De er kommunale medarbejdere	☐	☐
d) Man kan stole på dem	☐	☐
e) De holder øje og kontrollerer	☐	☐

26. Har du set Natteravnene på ét eller flere af nedenstående steder?

Sæt gerne flere kryds

- a) På gaden i nattelivet i min by
- b) På gaden i nattelivet i andre byer:
Angiv hvilken by: _____
- c) Til orienteringsmøde på min folkeskole/ungdomsskole/uddannelsessted
- d) Til Byfest, "Open By Night" eller lignende arrangementer i min by
- e) I tog/ busser
- f) Jeg har aldrig set Natteravnene

→ Hvis du aldrig har set Natteravnene, så gå til **spørgsmål 30 og den tekst, der står oven for spørgsmålet**

27. Hvor mange gange har du mødt Natteravnene de sidste 12 måneder?

Sæt ét kryds

a) Jeg har aldrig mødt dem	☐
b) Jeg har mødt dem en enkelt gang	☐
c) Jeg har mødt dem flere gange	☐
d) Jeg møder dem næsten hver gang jeg er til fest eller i byen	☐

28. Hvad er dit forhold til Natteravnene?

*Sæt ét kryds
i hver linje*

	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
a) Jeg er ligeglad med dem	☐	☐
b) Jeg siger ofte selv hej, hvis jeg møder dem	☐	☐
c) Jeg beder om bolsjer og/eller kondomer	☐	☐
d) Jeg snakker med dem om løst og fast	☐	☐
e) Jeg snakker med dem om personlige problemer	☐	☐
f) Jeg beder dem om hjælp, hvis der er behov	☐	☐

29. Har du oplevet, at Natteravnene hjælper unge i nattelivet?

*Sæt gerne
flere kryds*

a) Ja, jeg har selv fået hjælp af Natteravnene	☐
b) Ja, en ven/kæreste/klassekammerat har fået hjælp af Natteravnene	☐
c) Ja, jeg har set Natteravnene hjælpe andre unge, jeg ikke kender	☐
d) Nej	☐

De følgende spørgsmål handler om din vurdering af Natteravnene

Vi vil gerne have, at du besvarer spørgsmålene, selvom du ikke har været til fest eller i byen de sidste 12 måneder, og hvad enten du kender Natteravnene eller ej. Vi har derfor beskrevet Natteravnenes kendetegn og deres indsats i nattelivet nedenfor.

- **Natteravnene er frivillige voksne, der går på offentlige steder i forbindelse med de unges fest og natteliv. De er let genkendelige i gule jakker og går altid sammen i grupper af tre.**
- **De færdes altid i det offentlige rum – på gaden, i bus eller tog – aldrig inde, hvor de unge morer sig, i ungdomsklubber, værtshuse, diskoteker og lignende. De har altid bolsjer i lommerne, som de deler ud til de unge.**
- **Deres formål er, at hjælpe børn/unge, der har brug for hjælp og medvirke til at skabe større tryghed.**
- **Natteravnene giver sig tid til at lytte og tale med børn og unge – på de unges initiativ – men uden at yde egentlig rådgivning. Det overlades efter situationen til professionelle i det lokale netværk eller de unges forældre, familie og bekendte.**
- **Natteravnene blander sig ikke i konflikter, er neutrale og påtager sig ikke politimæssige opgaver.**

30. Vil Natteravnene gøre dig mere tryk, når du er til fest eller ude i byens natteliv?

(Angiv på en skala fra 1 til 10, hvor 1 betyder "Nej, slet ikke mere tryk" og hvor 10 betyder "Ja, meget mere tryk".)

<i>Nej, slet ikke mere tryk</i>									<i>Ja, meget mere tryk</i>		<i>Ved ikke</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

31. I hvor høj grad vurderer du, Natteravnens indsats har betydning for følgende forhold?

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>I meget høj grad</i>	<i>I høj grad</i>	<i>I nogen grad</i>	<i>I mindre grad</i>	<i>Slet ikke</i>	<i>Ved ikke</i>
a) Trygheden for børn og unge i området	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Trygheden for forældre i forhold til deres børns deltagelse i festmiljøerne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Forebyggelse af kriminaliteten i området (fx hærværk, chikane/trusler, knallertkørsel, indbrud/tyveri)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Forebyggelse eller forhindring af konflikter/slagsmål i området	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Problemer med euforiserende stoffer i området (fx salg på gaden eller fra biler)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Omsorg og hjælp til berusede/påvirkede unge	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Omsorg og hjælp til socialt udsatte børn og unge	☐	☐	☐	☐	☐	☐

<p>De følgende spørgsmål handler om din trykthed i forskellige situationer i fest- og nattelivet</p>

I de næste fire spørgsmål bliver du først præsenteret for to forskellige situationer, som du skal forestille dig, at du står i. Derefter bliver du bedt om at vælge den situation, du føler dig mest tryk ved.

Vi vil bede dig om at svare selvom du ikke går til fester eller deltager i byens natteliv.

Situationerne tager alle sammen udgangspunkt i, at du står sammen med en gruppe af andre unge ude foran en café, et diskotek eller værtshus i områdets fest- og natteliv klokken 01.00 om natten. Men situationerne er forskellige i forhold til følgende 5 forhold:

- 1) Antallet af venner du er sammen med
- 2) Antallet af personer, du ikke kender
- 3) Stemningen
- 4) Om der er Natteravne
- 5) Om der er politi

Der er ingen "rigtige" eller "forkerte" svar. Du skal blot vælge den situation, som du synes er mest tryk, også selvom du måske synes, at begge situationer er utrykke.

Spørgsmålene kan godt være lidt svære at besvare, hvorfor vi har givet et eksempel på, hvordan vi gerne vil have dig til at sætte kryds ud for den mest tryk situation.

EKSEMPEL

Valg: Hvilken situation (A eller B) føler du dig mest tryk i?
(Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste række)

	Situation A	Situation B
Antal venner	1	5
Antal personer du ikke kender	5	15
Stemning	Festlig	Urolig
Natteravne	Ikke i byen	Kan ses
Politi	I byen	Ikke i byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[X]	[ ]

I eksemplet synes svarpersonen, at Situation A er mere tryk end Situation B.

Situation A er den at den unge svarperson står sammen med 1 ven, 5 personer, som han/hun ikke kender, i en festlig stemning, der er ikke Natteravne i byen, men der er politi i byen. Situation B er den, at den unge står sammen med 5 venner, 15 personer, som han/hun ikke kender, i en urolig stemning og han/hun kan se Natteravne, men der er ikke politi i byen.

Svarpersonen har vurderet de to situationer i forhold til hinanden og er mere tryk ved at være i Situation A sammenlignet med Situation B.

32. Valg 1: Hvilken situation (A eller B) føler du dig mest tryk i?

(Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste linje)

	Situation A	Situation B
Antal venner	5	1
Antal personer du ikke kender	15	10
Stemning	Rolig	Urolig
Natteravne	Ikke i byen	I byen
Politi	Kan ses	Ikke i byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[ ]	[ ]

33. Valg 2: Hvilken situation (A eller B) føler du dig mest tryk i?

(Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste linje)

	Situation A	Situation B
Antal venner	1	5
Antal personer du ikke kender	5	15
Stemning	Urolig	Rolig
Natteravne	Kan ses	Kan ses
Politi	Kan ses	Ikke i byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[ ]	[ ]

34. Valg 3: Hvilken situation (A eller B) føler du dig mest tryk i?

(Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste linje)

	Situation A	Situation B
Antal venner	5	0
Antal personer du ikke kender	5	10
Stemning	Rolig	Urolig
Natteravne	I byen	Ikke i byen
Politi	Ikke i byen	I byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[ ]	[ ]

35. Valg 4: Hvilken situation (A eller B) føler du dig mest tryk i?

(Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste linje)

	Situation A	Situation B
Antal venner	0	1
Antal personer du ikke kender	10	15
Stemning	Urolig	Festlig
Natteravne	I byen	Ikke i byen
Politi	Ikke i byen	I byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[ ]	[ ]

36. I de følgende spørgsmål vil vi gerne have dig til at fortælle os, hvilken betydning de fem forhold (venner, personer du ikke kender, stemningen, Natteravne, politi) har haft på dine svar i de fire foregående spørgsmål?

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>Meget stor betydning</i>	<i>Nogen betydning</i>	<i>Lille betyd- ning</i>	<i>Ingen betyd- ning</i>	<i>Ikke relevant</i>
a) Antal venner	☐	☐	☐	☐	☐
b) Antal personer, du ikke kender	☐	☐	☐	☐	☐
c) Stemning	☐	☐	☐	☐	☐
d) Natteravne	☐	☐	☐	☐	☐
e) Politi	☐	☐	☐	☐	☐

**Spørgeskemaet er slut.
Vi siger mange tak for hjælpen!**

Spørgeskema til forældre om tryghed i forbindelse med deres børns deltagelse i fest- og natteliv

Først vil vi gerne stille nogle spørgsmål om dig og din familie
--

1. Hvad er dit køn?

Sæt ét kryds

a) Mand

b) Kvinde

2. Hvor gammel er du?

_____ år

3. Hvad laver du?

Sæt ét kryds

a) Hjemmegående

b) Arbejdsløs

c) Arbejdsløs i aktivering

d) Lønmodtager med fuldtidsarbejde

e) Lønmodtager med deltidsarbejde eller på deltidspension

f) Selvstændig erhvervsdrivende

g) Freelancer

h) I fleksjob

i) På orlov

j) På revalidering

k) På sygedagpenge

l) På efterløn

m) På førtidspension

n) Pensionist

o) Studerende, elev eller lærling

p) Andet, angiv her: _____

4. Hvor mange bor I alt i din husholdning, når du regner dig selv med?

(Angiv antal nedenfor og tæl også eventuelle delebørn med)

a) Antal voksne (18 år eller derover):

_____

b) Antal børn (under 18 år):

_____

5. Hvor gamle er børnene i din/jeres husstand?

(Angiv alder for hvert barn også for eventuelle delebørn)

1. barn er _____ år
2. barn er _____ år
3. barn er _____ år
4. barn er _____ år
5. barn er _____ år
6. barn er _____ år

6. I hvilken type bolig bor du?

Sæt ét kryds

a) Fritliggende parcelhus	☐
b) Række-, kæde-, dobbelthus	☐
c) Etagebolig/lejlighedskompleks	☐
d) Stuehus/landbrugsejendom	☐
e) Kollegium	☐
f) Anden boligform	☐

De følgende spørgsmål handler om din oplevelse af tryghed

7. Hvor tryk føler du dig ved at gå alene i det område, du bor i, efter mørkets frembrud?

Sæt ét kryds

a) Meget tryk	☐
b) Ret tryk	☐
c) Hverken/eller	☐
d) Ret utryk	☐
e) Meget utryk	☐
f) Ved ikke	☐

8. Hvor tryk ville du føle dig på nedenstående steder, hvis du skulle gå alene efter mørkets frembrud?

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>Meget tryk</i>	<i>Ret tryk</i>	<i>Hverken eller</i>	<i>Ret utryk</i>	<i>Meget utryk</i>	<i>Ved ikke</i>
a) På villaveje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) På større veje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) På stier	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) I bymidten/centrum	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) I områdets parker/grønne områder	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Her følger nogle spørgsmål om udsathed for kriminalitet

9. Har du, din familie eller nogen i din omgangskreds været udsat for kriminalitet eller andre ubehageligheder i din by inden for de sidste 12 måneder?

(Sæt et eller evt. flere kryds i hver linje)

	Nej	Ja, følt sig truet eller chikaneret på gaden	Ja, tyveri/ indbrud	Ja, hær- værk	Ja, Vold
a) Jeg selv	☐	☐	☐	☐	☐
b) Et familiemedlem	☐	☐	☐	☐	☐
c) En ven/bekendt	☐	☐	☐	☐	☐
d) En ven/klassekammerat til mine børn	☐	☐	☐	☐	☐

De følgende spørgsmål handler om forskellige sider af tryghed i familien

10. Er du enig eller uenig i følgende udsagn?

(Sæt ét kryds i hver linje)

	Helt enig	Delvist enig	Hver- ken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
a) Teenagere skal have lov til at leve et selvstændigt liv og selv gøre deres erfaringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Mange forældre overbeskytter deres børn så meget, at de bliver dårlige til at klare sig selv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Forældre giver deres teenagebørn uforsvarligt store frihedsgrader	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Jeg er meget bange, når unge i familien lige har fået kørekort og begynder selv at køre bil	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Der er god grund til, at mange forældre er bekymrede for, at deres teenagebørn kommer i dårligt selskab	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Det er virkelig bekymrende, at så mange unge stadig begynder at ryge	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Mange teenagere skader deres chancer i livet ved at leve et alt for vildt liv	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. I de næste udsagn, nævnes forskellige indsatser for at gøre det mere trygt i nattelivet for de unge. I hvilken grad du er enig eller uenig i følgende udsagn?

<i>(Sæt ét kryds i hver linje)</i>	<i>Helt enig</i>	<i>Delvist enig</i>	<i>Hverken enig eller uenig</i>	<i>Delvist uenig</i>	<i>Helt uenig</i>	<i>Ved ikke</i>
a) Forældrene til teenagebørn i et lokalområde burde tale meget mere med hinanden om hvad deres børn foretager sig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Der gøres ikke nok på lokalt plan for at sikre de unge mere sikre rammer at udfolde og more sig inden for	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Politiet burde i langt højere grad prioritere de mindre sager som hærværk, graffiti og støjende adfærd, der gør mange utrygge	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Værtshuse og diskoteker gør en god indsats for at nattelivet ikke bliver for farligt for de unge	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Initiativer som Natteravnene er udtryk for en unødvendig bekymring over hvad teenagere finder på i nattelivet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. De næste udsagn handler om, hvor gode vi er til at hjælpe hinanden. I hvilken grad er du enig eller uenig i følgende udsagn?

<i>(Sæt ét kryds i hver linje)</i>	<i>Helt enig</i>	<i>Delvist enig</i>	<i>Hverken enig eller uenig</i>	<i>Delvist uenig</i>	<i>Helt uenig</i>	<i>Ved ikke</i>
a) Hvis jeg har brug for hjælp, vil mine venner tit hjælpe	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) De fleste mennesker er til at stole på	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Jeg har tillid til, at fremmede vil hjælpe mig, hvis jeg har brug for det	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Politiet vil hjælpe mig, hvis jeg har brug for det	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) De unge er gode til at hjælpe og passe på hinanden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Jeg har tillid til, at fremmede vil hjælpe mit barn, hvis han/hun har brug for det	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Unge må klare sig selv uden voksenhjælp	☐	☐	☐	☐	☐	☐

De følgende spørgsmål handler om dit barns adfærd i fest- og nattelivet

13. Hvor tit går dit barn, som er nævnt i følgebrevet, til fest eller i byen med andre unge? *Sæt ét kryds*
- a) Flere gange om ugen
- b) En gang om ugen
- c) 2-3 gange om måneden
- d) Højest 1 gang om måneden
- e) Mindre end 1 gang om måneden
- f) Han/hun har ikke været til fest eller i byen de sidste 12 måneder **→ Hvis din søn/datter ikke har været til fest/i byen de sidste 12 måneder, så gå til spørgsmål 20**
- g) Ved ikke

14. Hvor går dit barn, som er nævnt i følgebrevet, oftest til fest eller i byen? *Sæt højst tre kryds*
- a) Private hjem
- b) Foreninger/sportsklubber/skoler/uddannelsessteder eller lignende
- c) Cafээр
- d) Barer/værtshuse
- e) Diskoteker/natklubber
- f) Ved ikke/ikke relevant

15. Hvilke af følgende handlinger har du foretaget, fordi du var utryk ved, at dit barn, som er nævnt i følgebrevet, færdes i nattelivet? *Sæt ét kryds i hver linje*
	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
a) Opfordret ham/hende til ikke at drikke for meget	☐	☐
b) Opfordret ham/hende til ikke at tage stoffer	☐	☐
c) Opfordret ham/hende til at følges med venner	☐	☐
d) Opfordret ham/hende til at have kontakt med venner	☐	☐
e) Sagt at han/hun skal gå fra truende situationer	☐	☐
f) Sagt at han/hun skal undgå steder med høj risiko for vold	☐	☐
g) Opfordret ham/hende til at slå først	☐	☐
h) Jeg sørger for at være i kontakt med min datter/søn (fx sms)	☐	☐
i) Jeg sørger for at han/hun kommer tidligt hjem	☐	☐
j) Jeg har lavet en aftale om, at hente ham/hende til fest eller i byen	☐	☐

16. Hvor bekymret er du for, at dit barn, som er nævnt i følgebrevet, ikke får hjælp, hvis han/hun har brug for det i nattelivet?

(Angiv dit svar på en skala fra 1 til 10, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 10 betyder "Meget bekymret")

<i>Slet ikke bekymret</i>										<i>Meget bekymret</i>	<i>Ved ikke</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17. Når dit barn, som er nævnt i følgebrevet, går til fest eller i byen, i hvor høj grad bekymrer du dig for følgende?

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>I meget høj grad</i>	<i>I høj grad</i>	<i>I nogen grad</i>	<i>I min- dre grad</i>	<i>Slet ikke</i>	<i>Ved ikke</i>
a) Han/hun bliver meget beruset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Han/hun tager stoffer (fx hash eller ecstasy)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Han/hun bliver udsat for gruppepres til at gøre noget, han/hun ikke har lyst til	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Han/hun har svært ved at komme/finde hjem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Vennerne tager hjem og han/hun står alene tilbage	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Han/hun bliver chikaneret på gaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Han/hun bliver truet til at udlevere penge, tøj eller mobiltelefon eller truet med vold	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Han/hun bliver involveret i slagsmål hevet eller flået i tøj/hår eller slået og spark	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Han/hun bliver overfaldet på vej hjem eller udsat for grovere vold	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Han/hun bliver udsat for seksuelle krænkelser	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. Tænk tilbage på de sidste 12 måneder. Har du oplevet følgende situationer, hvor dit barn, som er nævnt i følgebrevet, har haft brug for hjælp, når han/hun har været til fester eller ture i byens natteliv?

Sæt ét kryds i hver linje

	Ja	Nej	Ved ikke
a) Han/hun har været meget beruset	☐	☐	☐
b) Han/hun har været meget påvirket af stoffer (fx hash eller ecstasy)	☐	☐	☐
c) Han/hun har været udsat for gruppepres til at gøre noget, de ikke havde lyst til	☐	☐	☐
d) Han/hun har haft svært ved at komme/finde hjem	☐	☐	☐
e) Han/hun har selv været udsat for vold eller andre ubehagelige episoder	☐	☐	☐
f) Han/hun har overværet for vold eller andre ubehagelige episoder	☐	☐	☐

19. Tænk tilbage på de sidste 12 måneder. Har dit barn, som er nævnt i følgebrevet, gjort brug af en eller flere af følgende muligheder, hvis han/hun har haft behov for hjælp i forbindelse med fester eller ture i byens natteliv?

Sæt ét kryds i hver linje

	Ja	Nej	Ved ikke
a) Ringet til venner	☐	☐	☐
b) Ringet til dig/din partner	☐	☐	☐
c) Blevet hentet af dig/din partner	☐	☐	☐
d) Ringet til venners forældre	☐	☐	☐
e) Ringet efter ambulance	☐	☐	☐
f) Ringet efter politiet	☐	☐	☐

De følgende spørgsmål handler om oplevelser af nattelivet

20. Hvor stort et problem synes du nedenstående forhold er i din by?

(Angiv venligst din vurdering på en skala fra 1 til 10, hvor 1 betyder "Mindre problem" og 10 betyder "Meget stort problem")

	Min- dre pro- blem 1	2	3	4	5	6	7	8	9	Meget stort pro- blem 10	Ved ikke
a) Chikane/trusler på gaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Tyveri/indbrud	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Hærværk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Vold/slagsmål	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Spirituskørsel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Hasarderet kørsel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Salg af stoffer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I de følgende spørgsmål vil du blive spurgt om dit kendskab til Natteravnene

"Natteravnene er frivillige voksne, som går på gaden i grupper på tre med gule jakker og bl.a. tilbyder at hjælpe børn/unge, der har brug for det i fest og nattelivet."

21. Har du hørt om Natteravnene fra ét eller flere af følgende steder? *Sæt gerne flere kryds*
- a) Jeg er/har været Natteravn
  - b) Venner/familie/arbejdskollegaer
  - c) Dit barns folkeskole/ungdomsskole/uddannelsessted
  - d) Aviser
  - e) I TV eller Radio
  - f) Reklamekampagner (fx på S-tog, i busser eller på internettet)
  - g) Jeg har aldrig hørt om Natteravnene før

→ Hvis du aldrig har hørt om Natteravnene, så gå til **spørgsmål 23**

22. Efter din opfattelse, hvad kender tegner Natteravnene? *Sæt ét kryds i hver linje*
	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
a) De vælger ikke side i konflikter	☐	☐
b) De afrapporterer til politiet	☐	☐
c) De er kommunale medarbejdere	☐	☐
d) Man kan stole på dem	☐	☐
e) De holder øje og kontrollerer	☐	☐

23. Har du set Natteravnene på ét eller flere af følgende steder? *Sæt gerne flere kryds*
- a) På gaden i nattelivet i min by
  - b) På gaden i nattelivet andre steder:
Angiv hvilken by: _____
  - c) Til orienteringsmøde på min søn/datters folkeskole/ungdomsskole/uddannelsessted
  - d) Til Byfest, "Open By Night" eller lignende arrangementer i min by
  - e) I tog/busser
  - f) Jeg har aldrig set Natteravnene

→ Hvis du aldrig har set Natteravnene, så gå til **spørgsmål 26 og den tekst, der står oven for spørgsmålet**

24. Har du oplevet Natteravnene hjælpe unge i nattelivet? *Sæt gerne flere kryds*

- a) Ja, min søn/datter har fået hjælp af Natteravnene
- b) Ja, en ven/kæreste/klassekammerat til min søn/datter har fået hjælp af Natteravnene
- c) Ja, jeg har hørt om Natteravnene hjælpe andre unge (jeg ikke selv kender)
- d) Nej

25. Hvor god en idé synes du overordnet, Natteravnene er?

(Angiv dit svar på en skala fra 1 til 10, hvor 1 betyder "En meget dårlig idé", og hvor 10 betyder "En meget god idé")

En meget dårlig idé					En meget god idé					Ved ikke
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

De følgende spørgsmål handler om din vurdering af Natteravnene

Vi vil gerne have, at du besvarer spørgsmålene, også selvom dit barn, som er nævnt i følgebrevet, ikke har været til fest/i byen de sidste 12 måneder, og hvad enten du kender Natteravnene eller ej. Vi har derfor beskrevet Natteravnenes kendetegn og deres indsats i nattelivet nedenfor.

- **Natteravnene er frivillige voksne, der går på offentlige steder i forbindelse med de unges fest og natteliv. De er let genkendelige i gule jakker og går altid sammen i grupper af tre.**
- **De færdes altid i det offentlige rum – på gaden, i bus eller tog – aldrig inde, hvor de unge morer sig, i ungdomsklubber, værtshuse, diskoteker og lignende. De har altid bolsjer i lommerne, som de deler ud til de unge.**
- **Deres formål er, at hjælpe børn/unge, der har brug for hjælp og medvirke til at skabe større tryghed.**
- **Natteravnene giver sig tid til at lytte og tale med børn og unge – på de unges initiativ – men uden at yde egentlig rådgivning. Det overlades efter situationen til professionelle i det lokale netværk eller de unges forældre, familie og bekendte.**
- **Natteravnene blander sig ikke i konflikter, er neutrale og påtager sig ikke politimæssige opgaver.**

26. Vil Natteravnene gøre dig mere tryk når dit barn, som er nævnt i følgebrevet, er til fest eller ude i byens natteliv?

(Angiv på en skala fra 1 til 10, hvor 1 betyder "Nej, slet ikke mere tryk" og hvor 10 betyder "Ja, meget mere tryk".

Nej, slet ikke mere tryk					Ja, meget mere tryk					Ved ikke
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

27. I hvilken grad vurderer du, at Natteravnenes indsats har betydning for følgende forhold?

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>I meget høj grad</i>	<i>I høj grad</i>	<i>I nogen grad</i>	<i>I mindre grad</i>	<i>Slet ikke</i>	<i>Ved ikke</i>
a) Trygheden for børn og unge i området	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Trygheden for forældre i forhold til deres børns deltagelse i festmiljøerne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Forebyggelse af kriminaliteten i området (fx hærværk, chikane/trusler, knallertkørsel, indbrud/tyveri)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Forebyggelse eller forhindring af konflikter/slagsmål i området	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Problemer med euforiserende stoffer i området (fx salg på gaden eller fra biler)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Omsorg og hjælp til berusede/påvirkede unge	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Omsorg og hjælp til socialt udsatte børn og unge	☐	☐	☐	☐	☐	☐

De følgende spørgsmål handler om tryghed i forskellige situationer i fest- og nattelivet

I de næste fire spørgsmål bliver du præsenteret for forskellige situationer, som du skal forestille dig, at dit barn, som er nævnt i følgebrevet, står i. Derefter bliver du bedt om at vælge den situation, du føler dig mest tryk ved.

Vi vil bede dig om at svare selvom din søn/datter ikke går til fester eller i byen.

Situationerne tager alle sammen udgangspunkt i, at din søn/datter står sammen med en gruppe af andre unge uden foran en cafe, diskotek eller værtshus i områdets fest- og natteliv klokken 01.00 om natten. Men situationerne er forskellige i forhold til følgende 5 forhold:

- 1) Antallet af venner/veninder som din søn/datter er sammen med
- 2) Antallet af personer din søn/datter ikke kender
- 3) Stemningen
- 4) Om der er Natteravne
- 5) Om der er politi

Der er ingen "rigtige" eller "forkerte" svar – du skal blot vælge den situation, som du synes er mest tryk, også selvom du måske synes, at de begge er utrygge.

Spørgsmålene kan godt være lidt svære at besvare, hvorfor vi har givet et eksempel på, hvordan vi gerne vil have dig til at sætte kryds ud for den mest tryk situation.

EKSEMPEL

Valg: Hvilken af situationerne (A eller B) føler du dig mest tryk ved, at din søn/datter står i? (Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste linje)

	Situation A	Situation B
Antal venner	1	5
Antal personer din søn/datter ikke kender	5	15
Stemning	Festlig	Urolig
Natteravne	Ikke i byen	Kan ses
Politi	I byen	Ikke i byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[X]	[ ]

I eksemplet synes svarepersonen, at Situation A er mere tryk end Situation B.

Situation A er den, at sønnen/datteren står sammen med 1 ven, 5 personer, som han/hun ikke kender, i en festlig stemning, der er ikke Natteravne i byen, men der er politi i byen.

Situation B er den, at sønnen/datteren står sammen med 5 venner, 15 personer, som han/hun ikke kender, i en urolig stemning og han/hun kan se Natteravne, men der er ikke politi i byen.

Svarepersonen har vurderet de to situationer i forhold til hinanden og er altså mere tryk ved at sønnen eller datteren er i Situation A sammenlignet med Situation B.

28. Valg 1: Hvilken af situationerne (A eller B) føler du dig mest tryk ved, at din søn/datter står i? (Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste linje)

	Situation A	Situation B
Antal venner	5	1
Antal personer din søn/datter ikke kender	15	10
Stemning	Rolig	Urolig
Natteravne	Ikke i byen	I byen
Politi	Kan ses	Ikke i byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[ ]	[ ]

29. Valg 2: Hvilken af situationerne (A eller B) føler du dig mest tryk ved, at din søn/datter står i? (Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste linje)

	Situation A	Situation B
Antal venner	1	5
Antal personer din søn/datter ikke kender	5	15
Stemning	Urolig	Rolig
Natteravne	Kan ses	Kan ses
Politi	Kan ses	Ikke i byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[ ]	[ ]

30. Valg 3: Hvilken af situationerne (A eller B) føler du dig mest tryk ved, at din søn/datter står i? (Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste linje)

	Situation A	Situation B
Antal venner	5	0
Antal personer din søn/datter ikke kender	5	10
Stemning	Rolig	Urolig
Natteravne	I byen	Ikke i byen
Politi	Ikke i byen	I byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[ ]	[ ]

31. Valg 4: Hvilken af situationerne (A eller B) føler du dig mest tryk ved, at din søn/datter står i? (Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste linje)

	Situation A	Situation B
Antal venner	0	1
Antal personer din søn/datter ikke kender	10	15
Stemning	Urolig	Festlig
Natteravne	I byen	Ikke i byen
Politi	Ikke i byen	I byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[ ]	[ ]

32. I de følgende spørgsmål vil vi gerne have dig til at fortælle os, hvilken betydning de fem forhold (*venner, personer du ikke kender, stemningen, Natteravne, politi*) har haft på dine svar i de fire foregående spørgsmål?

(Sæt ét kryds i hver linje)

	<i>Meget stor betydning</i>	<i>Nogen betydning</i>	<i>Lille betydning</i>	<i>Ingen betydning</i>	<i>Ikke relevant</i>
a) Antal venner	☐	☐	☐	☐	☐
b) Antal personer, din søn/datter ikke kender	☐	☐	☐	☐	☐
c) Stemning	☐	☐	☐	☐	☐
d) Natteravne	☐	☐	☐	☐	☐
e) Politi	☐	☐	☐	☐	☐

**Spørgeskemaet er slut.
Vi siger mange tak for hjælpen!**

Bilag 4: Fremgangsmåder ved analyse af data fra spørgeskemaundersøgelserne

De unge og forældrenes svar på spørgeskemaerne i bilag 3 er analyseret på forskellig vis, alt afhængig af hvilke spørgsmål der er stillet.

I kapitel 4 og 5 er de unges og forældrenes besvarelse af spørgsmålene om tryghed, de unges festvaner og de unge og forældrenes kendskab til Natteravnene vist i form af tabeller og figurer. Analyserne bag tabellerne er baseret på tabuleringer af data, hvor der i forhold til stikprøven er vægtet med hensyn til køn, alder, indkomst, etnicitet og uddannelse. For at beskrive variation mellem drenge/fædre og piger/mødre og mellem case- og kontrolområder er der desuden kørt særskilte analyser for disse. I de tilfælde, hvor der er signifikante forskelle, er dette afrapporteret i teksten. Der kun er afrapporteret effekter, der er signifikante på minimum et 95 % konfidensinterval niveau.

Regressionsanalyser, mixed logit analyser og ordinal probit analyser er gennemført i forhold til de relevante spørgsmål forbundet med Natteravnenes tryghedsskabende effekt og deres betydning for tryghed, forebyggelse af kriminalitet og slagsmål/konflikter, problemer med euforiserende stoffer og omsorg for berusede unge og socialt udsatte unge. I de to nedenstående tabeller er de testede variable præsenterede, samt hvordan de indgår i analyserne. Der er anvendt dummyvariable til at kontrollere for manglende svar og svar, hvor respondenterne har kunnet svare "Ved ikke". Disse er dog ikke afrapporteret i bilag 4.

Analyser

Til at belyse forskelle i, hvordan Natteravnene kan påvirke de unge og forældrenes opfattelse af Natteravnenes tryghedsgivende effekt og betydning for forebyggelse af kriminalitet, konflikter, problemer med euforiserende stoffer og omsorg over for unge, gennemføres forskellige regressionsanalyser. I den nedenstående afsnit præsenteres de analytiske tilgange og modeller kort. For en mere udførlig gennemgang henvises der til litteraturen, se eksempelvis (Greene and Hensher 2009; Train 2003; Verbeek 2004). Fælles for alle analyser er, at de er betinget af, at den unge har været til fest/i byen de seneste 12 måneder, og forældrene har angivet, at deres barn har været til fest/i byen de seneste 12 måneder.

Linear regression af den direkte tryghedseffekt af Natteravnene

Analysen af, om Natteravne vil gøre den unge eller forælderen mere tryk, når den unge er i byen, gennemføres gennem linear regression med robuste fejlled. Hele tryghedsintervallet fra 1-10 anvendes. Respondenter, som har svaret "Ved ikke", eller som ikke har svaret på spørgsmålet, indgår således ikke i analyserne.

Diskret regression af den relative tryghedseffekt af Natteravnene

Analysen af Natteravnenes tryghedseffekt via de unge og forældrenes valg er estimeret ved brug af mixed logit modellen (Train 2003). Mixed logit modellerne er estimeret i Stata ved brug af Hole (2007)) kodning. Modellen er specificeret ved, at alle tryghedsvariable er antaget at følge en uafhængig normalfordeling. Der er anvendt 500 halton draws i forbindelse med simuleringen af maximum likelihood funktionen. For en nærmere beskrivelse af metode, modellering af valgdata mv. se bilag 5.

Ordinal probit regression af betydningen af Natteravne på forskellige forhold

Analysen af Natteravne betydning for forebyggelse af kriminalitet, konflikter, problemer med euforiserende stoffer og omsorg over for unge gennemføres som ordinale probit modeller (Greene and Hensher 2009) med robuste fejlled. I spørgeskemaet kunne respondenterne svare, i hvilken grad, de mente, at Natteravnene havde en betydning på følgende skala; " Meget høj grad", " I høj grad", "I nogen grad", "i mindre grad", "Slet ikke" og "Ved ikke". I Analyserne er svarkategorierne slået sammen som følger: "Meget høj grad – I høj grad", "I nogen grad – I mindre grad" og "Slet ikke". Respondenter, som har svaret "Ved ikke", eller som ikke har svaret på spørgsmålet, indgår således ikke i analyserne.

Testede variable

Analysen af Natteravnenes tryghedsgivende effekter og den betydning, de kan have på forskellige forhold, inkluderer variable, som testes for, om de har signifikant betydning for analysens genstandsfelt. De forskellige variable er vist i tabellerne nedenfor, hvor det også er angivet, hvordan de er testet i modellerne, og om kilden til data spørgeskemaundersøgelse (S) eller registerdata (R).

I analysen af Natteravnenes tryghedseffekt og betydningen på bestemte forhold indgår variablene på almindelig vis. I analyserne af tryghedspræferencerne er variablene testet ved at lave interaktioners variable mellem variable, der kontrollerer for om Natteravnene kan ses og om der er Natteravne i byen. Effekten af den konkrete variabel testes altså i forhold til, om den har en betydning for den tryghedsgivende effekt ved at kunne se Natteravnene eller vide, at de er i byen.

Design af analyse: Unge

Variabel	Spørgsmål i spørgeskema/register	Kodning i analyse
Køn, den unge	Registerdata	Dummy variabel: Kvinde = 1, ellers = 0
Alder, den unge	R, alder 1/1 2012 omregnes til 2013	Dummy variabler: a) Hvis 17 = 1, ellers = 0 b) Hvis 18 = 1, ellers = 0 c) Hvis 19 = 1, ellers = 0
Beskæftigelse (uddannelse), den unge	S, spm _u 3	Dummy variabler: a) Hvis man går i 10. klasse = 1, ellers = 0 b) Hvis man går på almengymnasial eller erhvervsgymnasial = 1, ellers = 0 c) Hvis man går på teknisk skole eller er i praktik = 1, ellers = 0 d) Hvis man går på en videregående uddannelse = 1, ellers = 0 e) Hvis man er på overførselsindkomst = 1, ellers = 0 f) Hvis andet = 1, ellers = 0
Indkomst, unge	R	Lineær Dummy variabel: a) Hvis disponible indkomst > 5-24.999, så = 1, ellers = 0 b) Hvis disponible indkomst > 24.999, så = 1, ellers = 0
Etnicitet	R	Dummy variabel: Etnisk oprindelse = 1, ellers = 0
Er flyttet hjemmefra	S, spm _u .4	Dummy variabel: Hvis flyttet hjemmefra = 1, ellers = 0
Selvtillid	S, spm _u 6a-b	Lineær omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Svarene for spørgsmål a og b er lagt sammen og divideret med 2. Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Handlekraft	S, spm _u 6c-e, j	Lineær omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Svarene for spørgsmål c, d, e og j er lagt sammen og divideret med 4. Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Tillid til venner	S, spm _u 6f	Lineær omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0

Variabel	Spørgsmål i spørgeskema/register	Kodning i analyse
Køn, den unge	Registerdata	Dummy variabel: Kvinde = 1, ellers = 0
Tillid fremmede	S, spm ₆ g-h	Lineær omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Svarene for spørgsmål g og h er lagt sammen og divideret med 2. Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Tillid til politiet	S, spm ₆ i	Lineær omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Risikovillig	S, spm ₆ k	Lineær omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Personlige bekymringer	S, spm ₇ a-f	Lineær omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Svarene for spørgsmål a-f er lagt sammen og divideret med 6. Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Bekymringer om stoffer	S, spm ₇ g-i	Lineær omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Svarene for spørgsmål g, h og i er lagt sammen og divideret med 3. Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0

Variabel	Spørgsmål i spørgeskema/register	Kodning i analyse
Køn, den unge	Registerdata	Dummy variabel: Kvinde = 1, ellers = 0
Bekymringer om at blive overfaldet	S, spm _u 7j	Lineær omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Pjækker ikke	S, spm _u 10	Dummy variabel: a) Hvis aldrig/næsten aldrig = 1, ellers = 0
Ryger dagligt	S, spm _u 11a	Dummy variabel: Hvis Ja = 1, ellers = 0
Prøvet at ryge hash	S, spm _u 11b	Dummy variabel: Hvis Ja = 1, ellers = 0
Prøvet at tage stoffer	S, spm _u 11c	Dummy variabel: Hvis Ja = 1, ellers = 0
Slået nogle	S, spm _u 11d	Dummy variabel: Hvis Ja = 1, ellers = 0
Lavet kriminalitet	S, spm _u 11e	Dummy variabel: Hvis Ja = 1, ellers = 0
Færdselsovertrædelser	S, spm _u 11f	Dummy variabel: Hvis Ja = 1, ellers = 0
Straffelovsovertrædelser	S, spm _u 11g	Dummy variabel: Hvis Ja = 1, ellers = 0
Hvor hyppigt går barnet i byen	S, spm _u 13	Lineær Dummy variabel: Mere end en gang pr. måned = 1, ellers = 0
Hvor meget alkohol drak du sidste gang du var til fest eller i byen	S, spm _u 17	Lineær Dummy variabel: Ingen alkohol = 1, ellers = 0
Den unges erfaringer med at have brug for hjælp i forbindelse med forskellige situationer		
Beruset barn	S, spm _u 19a	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Barn på stoffer	S, spm _u 19b	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Barn udsat for gruppepres	S, spm _u 19c	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Barnet har haft svært ved at komme hjem	S, spm _u 19d	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Barnet har været udsat for vold/ubehagelige episoder	S, spm _u 19e	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Barnet har overværet vold/ubehagelige episoder	S, spm _u 19f	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Erfaringer med hvad barnet har gjort, når det har haft brug for hjælp		
Ringet til venner	S, spm _u 20a	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Ringte til forældre/partner	S, spm _u 20b	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Hentet af forælder/partner	S, spm _u 20c	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Ringet til venners forældre	S, spm _u 20c	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0

Variabel	Spørgsmål i spørgeskema/register	Kodning i analyse
Køn, den unge	Registerdata	Dummy variabel: Kvinde = 1, ellers = 0
Ringet efter en ambulance	S, spm _u 20e	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Ringet efter politiet	S, spm _u 20f	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Jeg selv eller nogle jeg kender har været udsat for vold eller ubehageligheder i nattelivet de sidste 12 måneder	S, spm _u 20a-c	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Jeg selv har været udsat for vold eller ubehageligheder i nattelivet de sidste 12 måneder	S, spm _u 20a	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Kendskab til Natteravnene		
Har hørt om Natteravnene	S, spm _u 24a-f	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Det kendetegner NR, at de afrapporterer til politiet	S, spm _u 25b	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Det kendetegner NR, at de er kommunale medarbejdere	S, spm _u 25c	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Det kendetegner NR, at man kan stole på dem	S, spm _u 25d	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Det kendetegner NR, at de holder øje og kontrollerer	S, spm _u 25e	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Har mødt Natteravnene	S, spm _u 26a-f	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Antal gange man har mødt Natteravnene de seneste 12 måneder	S, spm _u 27	Lineær
Forholdet til Natteravnene		
Er ligeglad med Natteravnene	S, spm _u 28a	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Siger hej til dem	S, spm _u 28b	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Beder om bolser/kondomer	S, spm _u 28c	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Snakker om løst og fast	S, spm _u 28d	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Snakker om personlige problemer	S, spm _u 28e	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Beder om hjælp, hvis der er behov	S, spm _u 28f	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Har fået hjælp af Natteravnene	S, spm _u 29a	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Har selv fået hjælp eller hørt om nogle, der har fået hjælp af Natteravnene	S, spm _u 29a-d	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0

Design af analyse: Forældre

Variabel	Spørgsmål i spørgeskema/register	Kodning i analyse
Forældrenes køn	Registerdata	Dummy variabel: Kvinde = 1, ellers = 0
Alder forælder	R, 1/1 2012 omregnet til pr. 1/1 2013	Lineær
Uddannelse forælder	Register, Afsluttet uddannelse 2012	Dummy variabler: a) Hvis afsluttet uddannelse er almen­gymnasial, erhvervsgymnasial, erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb eller kort videregående uddannelse = 1, ellers = 0 b) Hvis afsluttet uddannelse er mellemlang videregående uddannelse eller bachelor = 1, ellers = 0 c) Hvis afsluttet uddannelse er lang videregående eller forskeruddannelse = 1, ellers = 0
Indkomst forældre	R	Lineær
Etnicitet forældre	R	Dummy variabel: etnisk oprindelse =1, ellers=0
Antal børn i husstanden	S, spm _v 5	Lineær
Antal børn over 15 år i husstanden	S, spm _v 5	Lineær
Barn køn	Registerdata	Dummy variabel: Kvinde = 1 og Mand = 0
Barn alder	Register, 1. januar 2012 (omregnet til pr. 1. januar 2013)	Lineær Dummy variabler: a) Hvis barnet er 17 år = 1, ellers = 0 b) Hvis barnet er 18 år = 1, ellers = 0 c) Hvis barnet er 19 år = 1, ellers = 0
Hvor hyppigt går barnet i byen	S, spm _v 13	Dummy variabel: Mere end en gang pr. måned = 1, ellers = 0
Har jeg været udsat for kriminalitet eller ubehageligheder i min by de seneste 12 måneder	S, spm _v 9a	Dummy variabel: Hvis ja = 1, ellers = 0
Har nogle jeg kender været udsat for kriminalitet eller ubehageligheder i min by de seneste 12 måneder	S, spm _v 9b-d	Dummy variabel: Hvis ja = 1, ellers = 0
Tillid til at de unge klarer sig selv	S, spm _v 10a-b	Linear omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Svarene for spørgsmål a og b er lagt sammen og divideret med 2. Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0

Variabel	Spørgsmål i spørgeskema/register	Kodning i analyse
Forældrenes køn	Registerdata	Dummy variabel: Kvinde = 1, ellers = 0
Forældrenes tillid til venner	S, spm _v 12a	Linear omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Forældrenes tillid til andre/fremmed	S, spm _v 12b og c	Linear omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Svarene for spørgsmål b og c er lagt sammen og divideret med 2. Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Forældrenes tillid til politiet	S, spm _v 12d	Linear omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Forældrenes tillid at unge hjælper hinanden	S, spm _v 12e	Linear omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Forældrenes tillid at fremmede vil hjælpe mit barn	S, spm _v 12f	Linear omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0

Variabel	Spørgsmål i spørgeskema/register	Kodning i analyse
Forældrenes køn	Registerdata	Dummy variabel: Kvinde = 1, ellers = 0
De unge må klares sig uden voksens hjælp	S, spm,12g	Linear omkodet variabel Kodning "Helt enig" = 5 "Delvis enig" = 4 "Hverken enig/uenig" = 3 "Delvis enig" = 2 "Helt uenig" = 1 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Forældrenes erfaringer med at barnet har haft brug for hjælp i forbindelse med forskellige situationer		
Beruset barn	S, spm,18a	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Barn på stoffer	S, spm,18b	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Barn udsat for gruppepres	S, spm,18c	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Barnet har haft svært ved at komme hjem	S, spm,18d	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Barnet har været udsat for vold/ubehagelige episoder	S, spm,18e	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter som har svaret ved ikke er kodet som 0, og kontrolleres for med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret ved ikke eller ikke har svaret, ellers = 0
Barnet har overværet vold/ubehagelige episoder	S, spm,18f	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Erfaringer med hvad barnet har gjort, når det har haft brug for hjælp		
Ringet til venner	S, spm,19a	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Ringte til forældre/partner	S, spm,19b	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0

Variabel	Spørgsmål i spørgeskema/register	Kodning i analyse
Forældrenes køn	Registerdata	Dummy variabel: Kvinde = 1, ellers = 0
Hentet af forælder/partner	S, spm _v 19c	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Ringet til venners forældre	S, spm _v 19c	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Ringet efter en ambulance	S, spm _v 19e	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Ringet efter politiet	S, spm _v 19f	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0 Respondenter, som har svaret "Ved ikke", er kodet som 0 og kontrolleres med en dummy variabel, der er = 1, hvis man har svaret "Ved ikke" eller ikke har svaret, ellers = 0
Kendskab til Natteravnene		
Forælderen har hørt om Natteravne	S, spm _v 21a-g	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Det kendetegner Natteravne, at de afrapporterer til politiet	S, spm _v 22b	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Det kendetegner Natteravne, at de er kommunale medarbejdere	S, spm _v 22c	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Det kendetegner NR, at man kan stole på dem	S, spm _v 22d	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Det kendetegner NR, at de holder øje og kontrollerer	S, spm _v 22e	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Forælderen har mødt Natteravne	S, spm _v 23a-f	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Forældrens barn har fået hjælp af Natteravnene	S, spm _v 24a	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0
Forælderen har hørt om nogle, der har fået hjælp af Natteravnene	S, spm _v 24a-d	Dummy variabel: Hvis "Ja" = 1, ellers = 0

Bilag 5: Valghandlingseksperimenter

Den relative tryghedsgivende effekt af Natteravnene er målt ved brug af metoden kaldet "Valghandlingseksperimenter", se Bech, Kjær, Lauridsen, & Gyrd-Hansen (2004); Dubgaard & Ladenburg (2007); Ladenburg, Bonnichsen, & Dahlgaard (2011) og Ladenburg, Nielsen, Hørmann, & Jordahl-Jørgensen (Ladenburg, Nielsen, Hørmann, and Jordahl-Jørgensen 2012) for eksempler på metodens anvendelse i danske videnskabelige tidsskrifter. Internationalt går metoden under navnet Choice Experiment eller Discrete Choice Experiments (Adamowicz, Louviere, and Williams 1994; Louviere and Woodworth 1983). Metoden er en økonomisk præferenceudledningsmetode oprindeligt anvendt inden for marketingsområdet (Green and Srinivasan 1978) til at måle relative præferencer for produkttegenskaber under antagelse om, at det er produkternes egenskaber, som har betydning for folks valg af produkt (Lancaster 1966; Rosen 1974). De relative præferencer udledes ved at stille folk over for en række hypotetiske alternativer i et så kaldt valgsæt¹⁴, hvor hvert alternativ er karakteriseret ved forskellige egenskaber, også kaldet attributter i litteraturen, og bede dem om at vælge det alternativ, som de foretrækker eller – som i indeværende studie – det alternativ/situation i nattelivet, som den unge og forælderen er mest tryk ved. Forfatterne bekendt har metoden ikke været anvendt i forhold til at estimere præferencer for tryk. En lignende metode, Contingent Valuation Method (Mitchell and Carson 1989), har været anvendt i forhold til at måle præferencer for at undgå vold og kriminalitet, se Jones-Lee & Hammerton (1985), Ludwig & Cook (2001), Cohen et al. (2004), Atkinson et al. (2005) og Donahue & Miller (2006).

Præferenceanalyse gennem observation af valg mellem forskellige alternativer tager udgangspunkt i den centrale og sædvanlige antagelse om, at det observerede valg er et udtryk for, at individerne, i dette tilfælde respondenterne i undersøgelsen, maksimerer deres individuelle nytte. Det vil sige, at respondenterne kun vælger situation *A* i nattelivet, hvis dette alternativ giver respondenterne en højere nytte/større tryk end situation *B*. Dette er udtrykt i (1).

$$U_i(X^A, Z_i) > U_i(X^B, Z_i) \quad (1)$$

Hvor *U* er et udtryk for respondent *i*'s indirekte nytte/tryk-funktion, som indeholder alternativernes egenskaber (antal venner, personer den unge ikke kender, stemningen og tilstedeværelse af Natteravn og politi) udtrykt ved X^A og X^B og de individuelle respondent karakteristika, Z_i .

Selvom man i analyserne af diskrete valgdata kan forklare en stor del af variationen i præferencerne bag de observerede valg, er det kun respondenterne selv, som har det perfekte kendskab til valgets opståen og derved den sande nytteinformation. For at tage højde for den ukomplette information inkluderes der et fejllid i nyttemodellen, som kan forklare de valg, som ifølge modellen virker tilfældige, deraf navnet *Random Utility* (McFadden 1974). (1) ændres derfor til:

$$V_i(X^A, Z_i) + \epsilon_i^A > V_i(X^B, Z_i) + \epsilon_i^B \quad (2)$$

¹⁴ Nogle steder i litteraturen kaldes alternativer også for vignetter, se Kristensen, Nicolai. 2010. "Løn, arbejdstimer og personalegoder - En analyse blandt medlemmer af FOA og BUPL." Anvendt Kommunal-Forskning (AKF).

hvor V_i er den observerbare del af nytten, som i tilknytter alternativerne, og ϵ_i^j (A , og $B \in J$) er det alternative og individualspecifikke fejledd.

Modeller

Alt afhængig af, hvilken fordeling fejleddet antages at have, kan der opstilles forskellige diskrete valgmodeller, se eksempelvis Train (2003). I indeværende analyser er mixed logit modellen anvendt, der har en række fordele i forhold til mere simple modeller. For det første tillader modellen, at man kan tage højde for, at man typisk har flere valg pr. individ i datasættet, således at der er flere observationer pr. respondent (paneldata). I indeværende undersøgelse har hver respondent gjort fire valg. I nogle andre modeller antages det, at alle valg er uafhængige. En anden attraktiv egenskab ved modellen er, at den tillader en specificering og estimering af bestemte fordelinger for de enkelte variable i modellen. Det vil sige, at modellen kan bruges til at estimere en eventuelt uobserveret variation i præferencer mellem respondenterne under forskellige fordelingsantagelser. Fælles for modellerne er, at der estimeres både en middelværdi for den estimerede fordeling og en parameter for fordelings estimerede varians. Mixed logit modellerne er estimeret i Stata ved brug af Hole (2007) kodning. Modellen er specificeret ved, at alle tryghedsvariablene er antaget at følge en uafhængig normalfordeling. Der er anvendt 500 halton draws i forbindelse med simuleringen af maximum likelihood funktionen. Det skal nævnes, at andre modeltyper også har været afprøvet. Mixed logit modellen har været estimeret under antagelse om, at de estimerede fordelinger af tryghedsparametrene er korrelerede, men modellerne havde svært ved at konvergere. Ligeledes har Generalised Multinomial Logit modellen været testet. Modellen tillader endnu større fleksibilitet i modellering af respondenternes præferencer (Fiebig, Keane, Louviere, and Wasi 2010), men modellerne var ustabile og havde også svært ved at konvergere.

Relativ tryghed

For at kunne sammenligne de unge og forældrenes præferencer for tryghed er det nødvendigt at estimere trygheden relativt mellem de forskellige egenskaber for at undgå problemer med skalaforskelle, se Louviere et al. (2000). I indeværende analyser er det relative forhold mellem de forskellige tryghedsskabende egenskabsvariable og variabelen for, om den unge kan se Natteravnene:

$$\text{Ratio Tryghedsegenskab}_a / \text{Kan se Natteravnene} = \frac{\beta_{\text{Tryghedsegenskab } a}}{\beta_{\text{Kan se Natteravnene}}}$$

Det relative forhold mellem at kunne se Natteravnene mv. er estimeret ved brug af Delta-metoden.

Valgsæt design

Den centrale del af valghandlingseksperimentet er de fire spørgsmål, hvor de unge og forældrene vælger imellem forskellige situationer i nattelivet. I spørgeskemaet fik de unge og forældrene konkret at vide, at de først ville blive præsenteret for to forskellige situationer, som de skulle forestille sig, at den unge stod i, og derefter skulle vælge den situation, den unge eller forælderen var mest tryk ved. De fik også at vide, at situationerne tog udgangspunkt i, at den unge stod sammen med en gruppe af andre unge ude foran en café, et diskotek eller værtshus i områdets fest- og natteliv klokken 01.00 om natten, men situationerne ville være forskellige i forhold til antallet af venner, som den unge var sammen med,

antallet af personer, den unge ikke kendte, stemningen, om der ville være Natteravne, og om der ville være politi. Konkret kunne situationerne i nattelivet variere i forhold til egenskaberne i bilagstabel 5.1 nedenfor.

Bilagstabel 5.1 Egenskaber og niveauer i nattelivssituationerne

Egenskab	Niveauer
Antal venner	Ingen, 1 eller 5 venner
Antal personer den unge ikke kender	5, 10 eller 15 personer
Stemningen	Urolig, rolig eller festlig
Om der er Natteravne	Kan ses, i byen eller ikke i byen
Om der er politi	Kan ses, i byen eller ikke i byen

Til at lette valgprocessen fik de unge og forældrene et eksempel på, hvordan valget mellem situationer fungerer (se spørgeskemaer til de unge og de voksne i bilag 3).

For at få tilstrækkeligt med information om, hvilken nytte/tryghed de unge og deres forældre tillægger de forskellige egenskaber gennem deres valg, er der konstrueret 48 alternativer/situationer i nattelivet, som er sat sammen i 24 valgsæt. Det er naturligvis alt for meget for en person at skulle vælge imellem. De 24 valgsæt er derfor "blokket" i 6 versioner af spørgeskemaet. De 48 alternativer, sammensætningen i 24 valgsæt og fordelingen af valgsættene i 6 blokke er gjort med programmet NGENE, som er særligt udviklet til det formål (Choice Metrics 2012). Designet er sat op, så det er muligt at estimere effekten af de fem egenskaber og samvejseffekter mellem antallet af venner og personer, som den unge ikke kender, antallet af venner og Natteravne, stemningen og Natteravne. I forbindelse med udsendelsen af spørgeskemaerne er hver spørgeskemaversion lige fordelt mellem de 10 case- og kontrolområder. Det er desuden sikret, at den unge og forælderen har fået samme version af spørgeskemaet og derved har svaret på samme valgsæt.

I bilagsfigur 5.1 nedenfor er der et eksempel på et valgsæt.

Bilagsfigur 5.1 Eksempel på valgsæt

Valg 1: Hvilken situation (A eller B) føler du dig mest tryk i?

(Vælg mellem A eller B ved at sætte et kryds i nederste linje)

	Situation A	Situation B
Antal venner	5	1
Antal personer du ikke kender	15	10
Stemning	Rolig	Urolig
Natteravne	Ikke i byen	I byen
Politi	Kan ses	Ikke i byen
Jeg er mest tryk ved (sæt ét kryds)	[ ]	[ ]

Bilag 6: Resultatstabeller

Regressionsanalyse for de unge: Natteravnens direkte betydning, spørgsmål_{U30}

Unge: Natteravnens tryghedsgivende effekt

	Tryghed
	Parameter estimat
Kvinde ^{a)}	0,621 ***
Anden etnisk herkomst ^{b)}	-0,195
Alder ^{c)}	
Alder18	-0,232
Alder19	-0,565 *
Disponibel indkomst 2012 ^{d)}	
Indkomst 5.000-24.999 kr.	-0,105
Indkomst >= -25.000 kr.	0,0266
Beskæftigelse ^{e)}	
10. klasse	-0,00814
Praktik eller teknisk skole	-0,196
Almindeligt, teknisk- eller handelsgymnasium	-0,357
Videregående uddannelse	-0,276
Andet	-0,637
Overførselsindkomst	0,381
Er flyttet hjemmefra ^{f)}	-0,117
Positiv tryghed	
Selvtillid	-0,0147
Handlekraft	-0,0566
Tillid til venner	-0,0610
Tillid til fremmede	0,255 **]
Tillid til politiet	0,206 *]
Risikovillig	-0,245 **
Negativ tryghed	
Personlige bekymringer	-0,0812
Rusmiddelsbekymringer	-0,0984
Overfaldsbekymringer	-0,337
Pjækker aldrig ^{g)}	-0,0820
Risikoadfærd	
Ryger daglig ^{h)}	0,474
Prøvet at ryge hash ^{h)}	0,204
Prøvet andre euforiserende stoffer ^{h)}	-0,0370
Har slået nogle ^{h)}	-0,224
Har begået noget kriminelt ^{h)}	-0,0812
Haft problemer med politiet pga. færdselsovertrædelse ^{h)}	-0,0984
Overtrådt straffeloven ^{h)}	-0,337
Gå i byen vaner	
I byen mere end 1 gang/måned ^{h)}	-0,0820
Antal genstande sidst i byen	0,474
Ingen genstande sidst i byen ^{h)}	0,204

	Tryghed
	Parameter estimat
Haft brug for hjælp ved fester eller i nattelivet	
Meget beruset ⁱ⁾	0,249
Påvirket af stoffer ⁱ⁾	-0,0886
Svært ved at komme hjem ⁱ⁾	0,0833
Udsat for gruppepres ⁱ⁾	0,0642
Udsat for vold ⁱ⁾	-0,338
Overværet vold ⁱ⁾	-0,00180
Har gjort brug af følgende hjælp i fest og nattelivet	
Ringte til venner ^{j)}	0,0130
Ringte til forældre ^{j)}	-0,0420
Hentet af forældre ^{j)}	0,0591
Ringte til venners forældre ^{j)}	-0,0646
Ringte til ambulance ^{j)}	0,232
Ringte til politiet ^{j)}	-0,729
Udsat for vold eller ubehageligheder i nattelivet de seneste 12 måneder	
Jeg selv eller nogle jeg kender ^{k)}	-0,129
Jeg selv ^{k)}	0,185
Kendskab til Natteravnene	
Har hørt om Natteravnene (H_NR) ^{l)}	-1,290***
H_NR x Natteravnene afrapporterer til politiet ^{m)}	-0,128
H_NR x Natteravnene er kommunale medarbejdere ^{m)}	0,00674
H_NR x Natteravnene er til at stole på ^{m)}	1,287***
H_NR x Natteravnene holder øje og kontroller ^{m)}	0,431
Har mødt Natteravnene (M_NR) ⁿ⁾	-0,220
M_NR*Hvor tit jeg møder Natteravnene ^{o)}	0,0248
M_NR*Ligeglad med dem ^{o)}	-1,455***
M_NR*Siger hej til dem ^{o)}	0,0621
M_NR*Beder om bolsjer ^{o)}	0,0959
M_NR*Snakker med dem ^{o)}	0,0583
M_NR*Snakker om personlige problemer ^{o)}	0,922
M_NR*Beder om hjælp ^{o)}	0,938***
M_NR*Har selv eller kender nogle der har fået hjælp ^{o), q)}	0,616***
Caseområde ^{p)}	0,136
Konstant	5,839***
N	1.058
R ²	
LL(0)	-2.508,5
LL(β)	-2.258,6

Referencegrupperne for dummyvariable er: ^{a)} mænd, ^{b)} person med dansk herkomst, ^{c)} respondenter der er under 17 år den 1/1 2013. Der har også været kørt modeller med unge under 17 år som reference, men i disse er de fundne signifikante effekter ikke lige så tydelige, ^{d)} disponibel indkomst i 2012 under 5.000 kr., ^{e)} går i 9. klasse, ^{f)} bor hjemme, ^{g)} pjækker hyppigere, ^{h)} har ikke den pågældende adfærd i variabeludsagnet, ⁱ⁾ har ikke haft brug for hjælp på grund af den i variabeludsagnet anførte årsag, ^{j)} har ikke gjort brug af den i variabeludsagnet pågældende hjælp, ^{k)} har ikke selv eller kender ikke nogen, der har været udsat for vold/ubehageligheder de sidste 12 måneder, ^{l)} har ikke hørt om Natteravnene, ^{m)} har hørt om Natteravnene, men mener ikke, at de er kendetegnet ved udsagnet i variabelnavnet, ⁿ⁾ har ikke mødt Natteravnene, ^{o)} har mødt Natteravnene, men har ikke den samme holdning eller kontakt til dem som i udsagnet i variabelnavnet, ^{p)} kontrolgruppen, ^{q)} det været testet, om det har betydning, om det er en selv, som har fået hjælpen, men der er ikke fundet signifikante effekter.

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Regressionsanalyse for forældre: Natteravnens direkte betydning, spørgsmål_F 26

	Tryghed
	Parameter estimat
Kvinde ^{a)}	0,436**
Alder	0,0147
Anden etnisk herkomst ^{b)}	0,297
Afsluttet uddannelse ^{c)}	
Gymnasiel, erhvervsfaglig og KVV	-0,120
MVU	-0,391
LVU eller PHD	-0,332
Disponibel indkomst 2012	-0,000522*
Beskæftigelse ^{d)}	
På arbejdsmarkedet ^{d)}	0,242
På pension	0,234
Studerende	0,0352
Anden beskæftigelse	-0,550
Børn i husstanden	
Antal børn over 15 år i husstanden	-0,260*
Barnets alder ^{e)}	
Barnets alder 17 år	-0,149
Barnets alder 18 år	-0,198
Barnets alder 19 år	-0,212
Barnet er en pige ^{f)}	0,190
Udsat for kriminalitet eller ubehageligheder de sidste 12 måneder	
Jeg selv eller nogle kender ^{g)}	0,165
Tillid til folk	
Unge kan klare sig selv	-0,0265
Venner vil hjælpe forælderen	0,158
Fremmede vil hjælpe forælderen	-0,277**
Politiet vil hjælpe forælderen	0,0962
Unge hjælper hinanden	0,0585
Fremmede vil hjælpe barnet	0,117
De unge må klare sig selv	-0,106
Gå i byen vaner	
I byen mere end 1 gang/måned ^{h)}	-0,106
Barnet har haft brug for hjælp i fest- og nattelivet	
Meget beruset ⁱ⁾	-0,210
Påvirket af stoffer ⁱ⁾	-0,672
Udsat for gruppepres ⁱ⁾	0,963*
Svært ved at komme hjem ⁱ⁾	0,109
Udsat for vold ⁱ⁾	0,0645
Overværet vold ⁱ⁾	-0,151
Har gjort brug af følgende hjælp i fest og nattelivet	
Ringe til venner ^{j)}	-0,00342
Ringe til forældre ^{j)}	0,232
Hentet af forældre ^{j)}	-0,0780
Ringe til venners forældre ^{j)}	0,0276
Ringe til ambulance ^{j)}	-0,174
Ringe til politiet ^{j)}	-0,0223

	Tryghed
	Parameter estimat
Kendskab til Natteravnene	
Har hørt om Natteravnene (H_NR) ^{k)}	-0,728
H_NR x Natteravnene afreporterer til politiet ^{l)}	0,0240
H_NR x Natteravnene er kommunale medarbejdere ^{l)}	0,640***
H_NR x Natteravnene er til at stole på ^{l)}	1,893**
H_NR x Natteravnene holder øje og kontroller ^{l)}	-0,0863
Har mødt Natteravnene (M_NR) ^{m)}	0,565***
M_NR*Har selv eller kender nogle der har fået hjælp ⁿ⁾	0,398**
M_NR*Har selv fået hjælp ⁿ⁾	0,418
Case ^{o)}	-0,223
Konstant	5,159***
<i>N</i>	1.420
<i>R</i> ²	
LL(0)	-3.179,6
LL(β)	-3.065,2

Referencegrupperne for dummyvariable er: a) mænd, b) person med dansk herkomst, c) grundskole, d) hjemmegående, e) er ikke fyldt 17 år den 1/1 2013, f) en dreng, g) kender ikke nogen, som har været udsat for kriminalitet eller ubehageligheder de sidste 12 måneder, h) barnet har ikke den pågældende adfærd i variabeludsagnet, i) barnet har ikke haft brug for hjælp på grund af den i variabeludsagnet anførte årsag, j) har ikke gjort brug af den i variabeludsagnet pågældende hjælp, k) har ikke hørt om Natteravnene, l) har hørt om Natteravnene, men mener ikke, at de er kendetegnet ved udsagnet i variabelnavnet, m) har ikke mødt Natteravnene, n) har mødt Natteravnene, men har ikke selv eller kender ikke nogen, som har fået hjælp af dem, o) kontrolgruppen.

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Gennemsnitlige mixed logit resultater for de unge og deres forældre

Valghandlingseksperimenter vedrørende Natteravnenes relative tryghedsgivende effekt.
Spørgsmål_U32-35 og spørgsmål_F28-31

Gennemsnitsparameter	Unge	Forældre
	Parameter estimat	
Ingen venner ^{a)}	-3,862 ^{***}	-1,731 ^{***}
Venner	0,529 ^{***}	0,281 ^{***}
Personer jeg ikke kender	-0,178 ^{***}	-0,125 ^{***}
Ratio: Personer jeg ikke kender/venner	0,109 [*]	0,0875 ^{**}
Festlig stemning ^{b)}	3,590 ^{***}	2,794 ^{***}
Rolig stemning ^{b)}	3,007 ^{***}	3,042 ^{***}
Natteravnene kan ses ^{c)}	0,518 ^{**}	1,015 ^{***}
Natteravnene i byen ^{c)}	0,230	0,563 ^{***}
Politi kan ses ^{d)}	1,155 ^{***}	1,447 ^{***}
Politi i byen ^{d)}	0,939 ^{***}	1,144 ^{***}
Alternativ specifik konstant ^{e)}	0,126	0,201 ^{***}
Estimeret standard afvigelse på normalfordelte parametre		
Ingen venner	2,737 ^{***}	1,561 ^{***}
Venner	0,328 ^{**}	0,298 ^{***}
Personer jeg ikke kender	0,0570	0,00256
Ratio: Personer jeg ikke kender/venner	0,205 ^{***}	0,0668
Festlig stemning ^{b)}	0,582	0,582 ^{**}
Rolig stemning ^{b)}	-0,585	-0,642 ^{**}
Natteravnene kan ses ^{c)}	-0,156	0,145
Natteravnene i byen ^{c)}	-0,919 [*]	0,645 ^{**}
Politi kan ses ^{d)}	0,983 [*]	0,193
Politi i byen ^{d)}	-0,0942	-0,0192
<i>N</i>	9.734	11,546
<i>McFadden R2</i>	0,391	0,304
LL(0)	-2.930,2	-3.475,7
LL(β)	-1.784,7	-2.420,1

Referencegrupperne for dummyvariable er: a) minimum en ven, b) urolig stemning, c) ingen Natteravnene i byen, d) ingen politi i byen og e) situation B.

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Mixed logit resultater for de unge med interaktionsvariable

Valghandlingseksperimenter vedrørende Natteravnenes relative tryghedsgivende effekt.
Spørgsmål_U32-35

Interaktions variable/ Natteravnvariable	Natteravnene kan ses	Natteravnene er i byen
	Parameter estimat	
Kvinde ^{a)}	0,818*	0,880*
Anden etnisk herkomst ^{b)}	1,029	0,582
Alder ^{c)}		
Alder16	-0,274	-0,798
Alder17	-0,665	-0,772
Alder18	-0,829	-1,142
Disponibel indkomst 2012 ^{d)}		
Indkomst 5.000-24.999 kr.	0,522	0,505
Indkomst >= -25.000 kr.	1,018*	0,405
Beskæftigelse ^{e)}		
10. Klasse	1,208	0,687
Praktik eller teknisk skole	1,608	1,484
Alm., teknisk eller handelsgymnasium	0,250	0,0361
Videregående uddannelse	0,429	0,127
Andet	1,119	1,357
Overførselsindkomst	0,843	1,315
Er flyttet hjemmefra ^{f)}	0,255	0,161
Positiv tryghed		
Selvtillid	-0,0470	-0,143
Handlekraft	-0,130	-0,272
Tillid til venner	0,0401	0,0337
Tillid til fremmede	0,0756	0,107
Tillid til politiet	0,267	0,286
Risikovillig	0,231	0,367*
Negativ tryghed		
Personlige bekymringer	0,207	0,343
Rusmiddelsbekymringer	-0,129	-0,108
Overfaldsbekymringer	-0,124	-0,0510
Pjækker aldrig ^{g)}	0,247	0,175
Risikoadfærd		
Ryger daglig ^{h)}	-0,510	0,0224
Prøvet at ryge hash ^{h)}	0,493	0,268
Prøvet andre euforiserende stoffer ^{h)}	-0,921	-0,434
Har slået nogle ^{h)}	0,656	-0,284
Har begået noget kriminelt ^{h)}	-0,538	-0,843
Haft problemer med politiet pga. færdselsovertrædelse ^{h)}	-0,191	-0,733
Overtrådt straffeloven ^{h)}	-0,451	-0,284

Interaktions variable/ Natteravnvariable	Natteravnene kan ses	Natteravnene er i byen
	Parameter estimat	
Gå i byen vaner		
I byen mere end 1 gang/måned ^{h)}	-0,0431	-0,111
Antal genstande sidst i byen	0,0101	0,0106
Ingen genstande sidst i byen ^{h)}	1,508	-0,101
Haft brug for hjælp ved fester eller i nattelivet		
Meget beruset ⁱ⁾	0,646	0,535
Påvirket af stoffer ⁱ⁾	-0,682	-0,266
Svært ved at komme hjem ⁱ⁾	0,00384	-0,170
Udsat for gruppepres ⁱ⁾	0,384	0,713
Udsat for vold ⁱ⁾	-0,497	0,366
Overværet vold ⁱ⁾	-0,159	-0,0422
Har gjort brug af flg. hjælp i fest og nattelivet		
Ring til venner ^{j)}	0,0511	0,0707
Ring til forældre ^{j)}	-0,291	-0,219
Hentet af forældre ^{j)}	-0,374	-0,00615
Ring til venners forældre ^{j)}	-0,764	-0,729
Ring til ambulance ^{j)}	-0,472	-0,435
Ring til politiet ^{j)}	-0,724	0,368
Udsat for vold eller ubehageligheder i nattelivet de seneste 12 måneder		
Jeg selv eller nogle jeg kender ^{k)}	0,135	0,231
Jeg selv ^{k)}	-0,329	0,516
Kendskab til Natteravn		
Har hørt om Natteravnene (H_NR) ^{l)}	-0,138	-1,045
H_NR x Natteravnene afreporterer til politiet ^{m)}	0,458	0,424
H_NR x Natteravnene er kommunale medarb. ^{m)}	0,0877	-0,150
H_NR x Natteravnene er til at stole på ^{m)}	0,134	-0,181
H_NR x Natteravnene holder øje og kontroller ^{m)}	-0,285	0,410
Har mødt Natteravnene (M_NR) ⁿ⁾	-0,552	-0,249
M_NR*Hvor tit jeg møder Natteravnene ^{o)}	0,360	0,0952
M_NR*Ligeglad med dem ^{o)}	0,0817	0,0376
M_NR*Siger hej til dem ^{o)}	-0,0286	0,417
M_NR*Beder om bolsjer ^{o)}	0,116	0,217
M_NR*Snakker med dem ^{o)}	-0,661	-0,579
M_NR*Snakker om personlige problemer ^{o)}	-1,387	-0,0750
M_NR*Beder om hjælp ^{o)}	0,517	0,228
M_NR*Har selv eller kender nogle der har fået hjælp ^{o), q)}	-0,0145	0,158

Interaktions variable/ Natteravnvariable	Natteravnene kan ses	Natteravnene er i byen
	Parameter estimat	
Hovedeffekter		
	Parameter estimat gennemsnitsparameter	Parameter estimat Normalfordelte parametre
Gennemsnitsparameter		
Ingen venner ^{f)}	-4,211***	2,869***
Venner	0,466***	0,361***
Personer jeg ikke kender	-0,137***	0,0173
Ratio: Personer jeg ikke kender/venner	0,0434	0,221***
Festlig stemning ^{s)}	3,835***	-0,455
Rolig stemning ^{s)}	3,206***	-0,803**
Natteravnene kan ses ^{t)}	-3,224	-0,0671
Natteravnene i byen ^{t)}	-2,674	0,472
Politi kan ses ^{u)}	1,426***	0,930**
Politi i byen ^{u)}	1,206***	-0,267
Alternativ specifik konstant ^{v)}	0,0880	
<i>N</i>		9.678
<i>McFadden R2</i>		0,422
<i>LL(0)</i>		-2.913,4
<i>LL(β)</i>		-1.682,5

Referencegrupperne for dummyvariable er: ^{a)} mænd, ^{b)} person med dansk herkomst, ^{c)} respondenter, der er under 17 år den 1/1 2013, ^{d)} disponibel indkomst i 2012 under 5.000 kr., ^{e)} går i 9. klasse, ^{f)} bor hjemme, ^{g)} pjækker hyppigere, ^{h)} har ikke den pågældende adfærd i variabeludsagnet, ⁱ⁾ har ikke haft brug for hjælp på grund af den i variabeludsagnet anførte årsag, ^{j)} har ikke gjort brug af den i variabeludsagnet pågældende hjælp, ^{k)} har ikke selv eller kender ikke nogen, der har været udsat for vold/ubehageligheder de sidste 12 måneder, ^{l)} har ikke hørt om Natteravnene, ^{m)} har hørt om Natteravnene, men mener ikke at de er kendetegnet ved udsagnet i variabelnavnet, ⁿ⁾ har ikke mødt Natteravnene, ^{o)} Har mødt Natteravnene, men har ikke den samme holdning eller kontakt til dem som i udsagnet i variabelnavnet, ^{p)} kontrolgruppen, ^{q)} det været testet, om det har betydning, om det er en selv, som har fået hjælpen, men der er ikke er fundet signifikante effekter, ^{r)} minimum en ven, ^{s)} urolig stemning, ^{t)} ingen Natteravne i byen, ^{u)} ingen politi i byen, ^{v)} situation B.

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Mixed logit resultater for forældrene med interaktionsvariable

Valghandlingseksperimenter vedrørende Natteravnens relative tryghedsgivende effekt.
Spørgsmål 28-31

Interaktions variable/ Natteravnvariable	Natteravnene kan ses	Natteravnene er i byen
	Parameter estimat	
Kvinde ^{a)}	0,142*	0,0178
Alder	0,415	-0,0255
Anden etnisk herkomst ^{b)}	0,000724	0,362
Afsluttet uddannelse ^{c)}		
Gymnasial, erhvervsfaglig og KVU	-0,0926	0,0252
MVU	-0,240	-0,0803
LVU eller PHD	0,182	-0,240
Disponibel indkomst 2012	0,0000640	0,000439
Beskæftigelse ^{d)} der er estimeret en fælles variabel for alle der ikke er hjemmegående, der er signifikant)		
På arbejdsmarkedet	0,893	1,498***
På pension	1,491*	2,037***
Studerende	1,993	2,289
Anden beskæftigelse	1,536	2,116*
Børn i husstanden		
Antal børn over 15 år i husstanden	-0,277	-0,181
Barnets alder ^{e)}		
Barnets alder 17 år	-0,179	-0,823**
Barnets alder 18 år	-0,357	-0,638*
Barnets alder 19 år	0,201	-0,0692
Barnet er en pige ^{f)}	0,467*	0,258
Udsat for kriminalitet eller ubehageligheder de sidste 12 måneder	-0,179	-0,823**
Jeg selv eller nogle kender ^{g)} ej signifikant er udeladt	-0,103	-0,0409
Tillid til folk		
Unge kan klare sig selv	-0,0618	-0,0486
Venner vil hjælpe forælderen	0,0568	0,0595
Fremmede vil hjælpe forælderen	-0,256	-0,307*
Politiet vil hjælpe forælderen	0,0517	0,0610
Unge hjælper hinanden	0,271	0,179
Fremmede vil hjælpe barnet	-0,0654	-0,0793
De unge må klare sig selv	-0,148	-0,207*
Gå i byen vaner		
I byen mere end 1 gang/måned ^{g)}	-0,266	-0,293
Barnet har haft brug for hjælp i fest- og nattelivet		
Meget beruset ⁱ⁾	0,173	-0,0712
Påvirket af stoffer ⁱ⁾	0,730	0,0478
Svært ved at komme hjem ⁱ⁾	1,577*	1,468*
Udsat for gruppepres ⁱ⁾	0,294	0,251
Udsat for vold ⁱ⁾	0,802	1,045*
Overværet vold ⁱ⁾	-0,455]	-0,0441

Interaktions variable/ Natteravnvariable	Natteravnene kan ses	Natteravnene er i byen
	Parameter estimat	
Har gjort brug af følgende hjælp i fest og nattelivet		
Ringe til venner ^{j)}	-0,503	-0,104
Ringe til forældre ^{j)}	-0,265	-0,189
Hentet af forældre ^{j)}	0,442	0,387
Ringe til venners forældre ^{j)}	0,0418	0,306
Ringe til ambulance ^{j)}	0,132	-0,345
Ringe til politiet ^{j)}	-0,280	-0,317
Kendskab til Natteravne		
Har hørt om Natteravnene (H_NR) ^{k)}	-0,378	-1,262
H_NR x Natteravnene afreporterer til politiet ^{l)}	0,00117	0,0714
H_NR x Natteravnene er kommunale medarb. ^{l)}	0,950*	0,792*
H_NR x Natteravnene er til at stole på ^{l)}	0,377	0,416
H_NR x Natteravnene holder øje og kontroller ^{l)}	-0,313	0,0171
Har mødt Natteravnene (M_NR) ^{m)}	-0,226	-0,237
M_NR*Har selv eller kender nogle der har fået hjælp ⁿ⁾		0,521*
M_NR*Har selv fået hjælp ⁿ⁾ er ikke signifikant, er udeladt		
Case ^{o)}	-0,315	-0,140
Hovedeffekter		
Gennemsnitsparameter	Parameter estimat gennemsnitsparameter	Parameter estimat Normalfordelte parametre
Ingen venner ^{p)}	-1,860***	1,663***
Venner	0,296***	0,332***
Personer jeg ikke kender	-0,123***	0,0108
Ratio: Personer jeg ikke kender/venner	0,0878**	0,0355
Festlig stemning ^{q)}	3,043***	-0,605**
Rolig stemning ^{q)}	3,296***	0,721**
Natteravnene kan ses ^{r)}	0,261	-0,0374
Natteravnene i byen ^{r)}	1,559	-0,419
Politi kan ses ^{s)}	1,554***	0,469
Politi i byen ^{s)}	1,195***	0,0224
Alternativ specifik konstant ^{t)}	0,156*	-
N		11.546
McFadden R2		0,314
LL(0)		-3.475,7
LL(β)		-2.383,7

Referencegrupperne for dummyvariable er: ^{a)} mænd, ^{b)} person med dansk herkomst, ^{c)} grundskole, ^{d)} hjemmegående, ^{e)} er ikke fyldt 17 år den 1/1 2013, ^{f)} en dreng, ^{g)} kender ikke nogen, som har været udsat for kriminalitet eller ubehageligheder de sidste 12 måneder, ^{h)} barnet har ikke den pågældende adfærd i variabeludsagnet, ⁱ⁾ barnet har ikke haft brug for hjælp på grund af den i variabeludsagnet anførte årsag, ^{j)} har ikke gjort brug af den i variabeludsagnet pågældende hjælp, ^{k)} har ikke hørt om Natteravnene, ^{l)} har hørt om Natteravnene, men mener ikke at de er kendetegnet ved udsagnet i variabelnavnet, ^{m)} har ikke mødt Natteravnene, ⁿ⁾ har mødt Natteravnene, men har ikke selv eller kender ikke nogen, som har fået hjælp af dem, ^{o)} kontrolgruppen, ^{p)} minimum en ven, ^{q)} urolig stemning, ^{r)} ingen Natteravne i byen, ^{s)} ingen politi i byen, og ^{t)} situation B.

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$

Ordered Probit resultater for de unge: Natteravnenes betydning. Spørgsmål_U31

	Tryghed		Forebyggelse		Problemer	Omsorg	
	Børn og unge	Forældre	Krimi- nalitet	Slagsmål konflikter	Euforis. stoffer	Berusede unge	Socialt udsatte unge
Parameter estimat							
Kvinde ^{a)}	0,239*	0,0586	-0,0742	-0,0868	-0,0231	0,176	-0,00394
Anden etnisk herkomst ^{b)}	-0,439*	0,248	-0,546*	-0,259	-0,556**	-0,212	-0,262
Alder ^{c)}							
Alder18	-0,0774	0,121	-0,125	-0,114	-0,113	0,242*	0,0466
Alder19	-0,137	-0,0543	-0,141	-0,0510	-0,290*	0,0567	-0,0636
Disponibel indkomst 2012 ^{d)}							
Indkomst 5.000-24.999 kr.	0,0290	-0,0408	0,0449	-0,0171	0,0438	-0,0138	0,0416
Indkomst >= -25.000 kr.	-0,0212	-0,164	0,196	-0,115	0,0885	-0,126	-0,0727
Beskæftigelse ^{e)}							
10. klasse	-0,0238	0,330	-0,110	-0,153	-0,270	-0,309	0,0924
Praktik eller teknisk skole	0,0793	0,0748	0,101	-0,0774	0,0777	-0,00537	0,392
Alm., teknisk- eller handelsgymnasium	-0,214	0,216	-0,244	-0,211	-0,398*	-0,211	-0,156
Videregående uddannelse	-0,152	0,0991	-0,155	-0,185	-0,236	-0,205	-0,282
Andet	-0,232	0,603*	-0,156	-0,218	0,0659	-0,105	-0,238
Overførselsindkomst	-0,389	0,00390	-0,156	-0,446	-0,337	-0,205	0,0801
Er flyttet hjemmefra ^{f)}	0,257	0,401*	-0,232	0,139	0,0437	-0,168	0,0218
Positiv tryghed							
Selvtillid	0,143*	0,0700	0,0175	0,00781	0,107	-0,0404	0,0399
Handlekraft	-0,128	0,0153	0,0718	0,0960	-0,0990	0,165*	0,0529
Tillid til venner	0,0522	0,0900	-0,00421	0,0406	-0,0475	0,126*	0,134*
Tillid til fremmede	0,0888	0,0599	0,137**	0,138**	0,0753	0,0582	0,0265
Tillid til politiet	0,0963	0,0481	0,0626	0,0208	0,0614	0,0440	-0,0190
Risikovillig	-0,102*	-0,0168	-0,0709	-0,0304	-0,0495	-0,0930	-0,0679
Negativ tryghed							
Personlige bekymringer	-0,161*	-0,184**	-0,0349	-0,0787	-0,0781	-0,127	-0,0789
Rusmiddelsbekymringer	0,151	-0,122	-0,106	-0,0752	-0,0642	0,00862	0,0512
Overfaldsbekymringer	0,0237	0,0318	0,00710	-0,0272	0,0524	-0,000210	0,0121
Pjækker aldrig ^{g)}	0,0428	0,128	-0,0570	-0,0184	-0,0648	0,0791	-0,112
Risikoadfærd							
Ryger daglig ^{h)}	0,204	0,117	-0,0676	-0,0576	0,0685	0,0417	0,164
Prøvet at ryge hash ^{h)}	-0,00253	-0,0519	-0,141	-0,0218	-0,0264	0,0573	0,00420
Prøvet andre euforiserende stoffer ^{h)}	0,269	-0,435	-0,0785	-0,542*	-0,314	-0,0320	0,184
Har slået nogle ^{h)}	0,0125	-0,0206	0,129	0,148	-0,0827	-0,0821	0,118
Har begået noget kriminelt ^{h)}	-0,0768	-0,121	-0,100	-0,00800	-0,303*	0,0200	0,223
Haft problemer med politiet pga. færdsels-overtrædelse ^{h)}	0,282*	0,267*	-0,0272	-0,0167	0,0769	0,414**	0,0800
Overtrådt straffeloven ^{h)}	-0,0182	0,271	-0,0427	-0,252	0,0152	0,279	0,510
Gå i byen vaner							
I byen mere end 1/måned ^{h)}	0,0399	0,0315	0,0817	0,106	0,116	0,0795	0,0199
Antal genstande sidst i byen	-0,0116	0,00459	0,0145	0,00580	-0,00221	0,0170	0,00263
Ingen genstande sidst i byen ^{h)}	-0,0952	0,568*	0,0675	-0,138	-0,0338	0,110	-0,100

	Tryghed		Forebyggelse		Problemer	Omsorg	
	Børn og unge	Forældre	Kriminalitet	Slagsmål konflikter	Euforis. stoffer	Berusede unge	Socialt udsatte unge
Parameter estimat							
Haft brug for hjælp ved fester eller i nattelivet							
Meget beruset ¹⁾	-0,0956	0,0646	-0,00563	-0,0396	-0,104	0,125	-0,134
Påvirket af stoffer ¹⁾	0,106	-0,0107	-0,0332	0,268	0,103	-0,0621	0,209
Svært ved at komme hjem ¹⁾	0,0498	-0,0724	-0,0563	0,0460	0,0464	-0,202	-0,198
Udsat for gruppepres ¹⁾	-0,0386	-0,188	0,0630	-0,116	0,181	-0,316	-0,0113
Udsat for vold eller ubehagelige episoder ¹⁾	-0,136	-0,431*	-0,0155	-0,259	0,115	-0,0149	-0,266
Overværet vold eller ubehagelige episoder ¹⁾	-0,0440	-0,111	-0,128	-0,107	-0,190	-0,0528	-0,134
Har gjort brug af følgende hjælp i fest og nattelivet							
Ringe til venner ¹⁾	-0,0956	0,0646	-0,00563	-0,0396	-0,104	0,125	-0,134
Ringe til forældre ¹⁾	0,106	-0,0107	-0,0332	0,268	0,103	-0,0621	0,209
Hentet af forældre ¹⁾	0,0498	-0,0724	-0,0563	0,0460	0,0464	-0,202	-0,198
Ringe til venners forældre ¹⁾	-0,0386	-0,188	0,0630	-0,116	0,181	-0,316	-0,0113
Ringe til ambulance ¹⁾	-0,136	-0,431*	-0,0155	-0,259	0,115	-0,0149	-0,266
Ringe til politiet ¹⁾	-0,0440	-0,111	-0,128	-0,107	-0,190	-0,0528	-0,134
Udsat for kriminalitet eller ubehageligheder de sidste 12 måneder							
Jeg selv eller nogle jeg kender ^{k)}	-0,246**	-0,0303	-0,106	-0,162	-0,134	-0,0877	-0,161
Jeg selv ^{k)}	0,155	0,248	0,175	-0,00843	0,0361	-0,0375	0,0893
Kendskab til Natteravnene							
Har hørt om Natteravnene (H_NR) ¹⁾	-0,800***	-0,149	-0,601**	-0,909***	-0,519*	-0,487*	-0,585**
H_NR x Natteravnene afreporterer til politiet ^{m)}	0,229*	0,00938	0,222*	0,225*	0,193*	-0,0265	0,196*
H_NR x Natteravnene er kommunale medarbejdere ^{m)}	0,112	-0,0654	0,252**	0,152	0,203*]	0,0317	0,235*
H_NR x Natteravnene er til at stole på ^{m)}	0,703***	0,291	0,212	0,381**	0,191	0,567***	0,373**
H_NR x Natteravnene holder øje og kontroller ^{m)}	0,271	0,0656	0,383**	0,387**	0,242	0,185	0,184
Har mødt Natteravnene (M_NR) ⁿ⁾	-0,283	-0,315	-0,229	-0,242	-0,340	-0,459	-0,273
M_NR*Hvor tit jeg møder Natteravnene	0,0840	-0,0527	0,0211	0,0629	0,0437	0,0379	0,0173
M_NR*Ligeglad med dem ^{o)}	-0,621***	-0,371**	-0,521***	-0,439***	-0,376**	-0,364**	-0,198]
M_NR*Siger hej til dem ^{o)}	0,0761	-0,0575	0,255*	0,0455	0,178	0,0475	0,118
M_NR*Beder om bolsjer ^{o)}	-0,139	-0,0756	-0,270*]	-0,173	-0,135	-0,0605	-0,297*
M_NR*Snakker med dem ^{o)}	0,250	0,242	0,305*	0,0928	0,0523	0,0244	0,0961
M_NR*Snakker om personlige problemer ^{o)}	5,444***	0,348	1,046*	0,896	0,955	4,844***	1,320*
M_NR*Beder om hjælp ^{o)}	0,185	0,184	0,138	0,327**	0,213	0,361**	0,169
M_NR*Har selv eller kender nogle der har fået hjælp ^{p)}	0,377***	0,431***	0,187	0,270**	0,306**	0,383***	0,166
Case ^{q)}	0,0717	0,0235	0,0567	0,0474	0,195*	0,0950	0,0345
Tærskelværdi I	-1,768**	-1,725**	-1,973**	-1,949**	-2,105**	-1,566*	-1,407*
Tærskelværdi II	0,639	0,00390	0,239	0,154	-0,161	0,304	0,484

	Tryghed		Forebyggelse		Problemer	Omsorg	
	Børn og unge	Forældre	Kriminalitet	Slagsmål konflikter	Euforis. stoffer	Berusede unge	Socialt udsatte unge
	Parameter estimat						
<i>N</i>	1.045	1.054	1.16	1.029	962	1.049	970
<i>McFadden R2</i>	0,18	0,11	0,13	0,13	0,12	0,13	0,10
LL(0)	-848,0	-739,3	-888,6	-914,0	-917,2	-710,0	-858,2
LL(β)	-691,5	-655,2	-771,0	-799,2	-803,7	-614,4	-772,6

Referencegrupperne for dummyvariable er: ^{a)} mænd, ^{b)} person med dansk herkomst, ^{c)} respondenter der er under 18 år den 1/1 2013. Der har også været kørt modeller med unge under 17 år som reference, men i disse er de fundne signifikante effekter ikke lige så tydelige, ^{d)} disponibel indkomst i 2012 under 5.000 kr., ^{e)} går i 9. klasse, ^{f)} bor hjemme, ^{g)} pjækker hyppigere, ^{h)} har ikke den pågældende adfærd i variabeludsagnet, ⁱ⁾ har ikke haft brug for hjælp på grund af den i variabeludsagnet anførte årsag, ^{j)} har ikke gjort brug af den i variabeludsagnet pågældende hjælp, ^{k)} har ikke selv eller kender ikke nogen, der har været udsat for vold/ubehageligheder de sidste 12 måneder, ^{l)} har ikke hørt om Natteravnene, ^{m)} har hørt om Natteravnene, men mener ikke at de er kendetegnet ved udsagnet i variabelnavnet, ⁿ⁾ har ikke mødt Natteravnene, ^{o)} har ikke mødt Natteravnene, men har ikke den samme holdning eller kontakt til dem som i udsagnet i variabelnavnet, ^{p)} har mødt Natteravnene, men har ikke selv eller kender ikke nogen som har fået hjælp af dem, ^{q)} kontrolgruppen.

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Ordered Probit resultater for forældrene: Natteravnens betydning. Spørgsmål_F27

	Tryghed		Forebyggelse		Problemer	Omsorg	
	Børn og unge	Forældre	Kriminalitet	Slagsmål konflikter	Euforis. stoffer	Berusede unge	Socialt udsatte unge
Parameter estimat							
Kvinde ^{a)}	0,177*	0,148	0,169*	0,171*	0,178*	0,137	0,144
Alder	0,00329	0,00107	0,00524	0,00694	0,00872	0,00561	-0,00546
Anden etnisk herkomst ^{b)}	0,0687	0,0172	0,0202	-0,0878	0,0673	0,109	0,0588
Afsluttet uddannelse ^{c)}							
Gymnasial, erhvervsfaglig og KVU	-0,123	-0,0656	-0,0657	0,00396	0,0885	-0,0746	-0,122
MVU	-0,318*	-0,187	-0,195	-0,186	-0,153	-0,261	-0,167
LVU eller PHD	-0,274	-0,235	-0,215	-0,167	-0,226	-0,257	-0,251
Disponibel indkomst 2012	-0,000193	-0,000257*	0,0000232	-0,0000685	-0,0000851	-0,000199	-0,0000562
Beskæftigelse ^{d)}							
På arbejdsmarkedet	0,0563	-0,0492	0,0449	-0,158	0,0420	0,0477	0,0269
På pension	0,181	0,0764	0,148	-0,0973	0,0219	0,0555	0,00937
Studerende	0,409	-0,507	-0,539	-0,396	-0,348	-0,622	-0,595
Anden beskæftigelse	-0,497	-0,654*	-0,0426	-0,496	0,229	-0,471	-0,117
Børn i husstanden							
Antal børn over 15 år i husstanden	-0,203***	-0,165**	-0,0248	-0,116*	0,0489	-0,0653	-0,0364
Barnets alder 1/1 2013 ^{e)}							
17 år	-0,153	-0,109	-0,178	-0,0508	-0,0655	-0,161	-0,0386
18 år	-0,154	-0,0526	-0,136	0,0179	-0,0502	0,0136	-0,0292
19 år	-0,133	-0,115	-0,150	-0,199	-0,0323	0,0184	0,0982
Barnet er en pige ^{f)}	-0,00310	0,0709	-0,0311	0,0611	-0,0442	0,114	-0,0344
Udsat for kriminalitet eller ubehageligheder de sidste 12 måneder							
Jeg selv eller nogle kender ^{g)}	-0,0604	-0,168*	-0,112	-0,116	-0,155*	-0,111	-0,117]
Tillid til folk							
Unge kan klare sig selv	0,0951*	0,120**	0,0721	0,0914*	0,0359	0,123*	0,0618
Venner vil hjælpe forælderen	0,128*	0,133*	0,0509	0,0812	0,0228	0,151**	0,0972
Fremmede vil hjælpe forælderen	-0,133*	-0,0815	-0,0527	-0,145*	-0,0761	-0,0784	-0,0678
Politiet vil hjælpe forælderen	0,0987*	0,0477	0,0599	0,132**	0,101*	0,0443	0,0190
Unge hjælper hinanden	0,00410	-0,0000481	-0,0669	0,0798	0,0607	0,0690	0,133*
Fremmede vil hjælpe barnet	0,0584	0,0693	0,0580	0,0474	0,0592	0,0919	0,117*
De unge må klare sig selv	-0,0881*	-0,0577	-0,0108	-0,0561	-0,0147	-0,183***	-0,0591
Gå i byen vaner							
I byen mere end 1 gang/måned ^{h)}	-0,107	-0,111	-0,0131	-0,0869	-0,127	-0,192*	-0,257***
Barnet har haft brug for hjælp i fest- og nattelivet							
Meget beruset ⁱ⁾	-0,101	-0,0645	-0,0149	0,0526	0,0106	0,0446	-0,0304
Påvirket af stoffer ⁱ⁾	-0,117	-0,0255	-0,0586	-0,480	-0,363	0,0703	0,00463
Udsat for gruppepres ⁱ⁾	0,731**	0,774**	0,881***	0,853***	0,516*	0,602	0,482*
Svært ved at komme hjem ⁱ⁾	-0,00419	0,202	-0,0382	0,0764	-0,160	0,0322	-0,165
Udsat for vold ⁱ⁾	-0,117	-0,0695	-0,269	-0,199	-0,154	-0,237	0,0822
Overværet vold ⁱ⁾	-0,0528	-0,0404	-0,221*	-0,141	-0,110	0,0342	0,0169

	Tryghed		Forebyggelse		Problemer	Omsorg	
	Børn og unge	Forældre	Kriminalitet	Slagsmål konflikter	Euforis. stoffer	Berusede unge	Socialt udsatte unge
Parameter estimat							
Har gjort brug af følgende hjælp i fest og natlivet							
Ringe til venner ^{j)}	-0,0490	-0,0581	0,0381	-0,114	0,0444	0,0988	0,0810
Ringe til forældre ^{j)}	0,106	0,138	0,123	0,201*	0,0404	0,159	-0,0360
Hentet af forældre ^{j)}	-0,0472	-0,112	-0,0519	-0,127	-0,0298	-0,102	0,0236
Ringe til venners forældre ^{j)}	0,0147	0,0723	0,0254	0,153	0,249	0,192	0,258
Ringe til ambulance ^{j)}	-0,494	-0,748**	-0,731*	-0,693**	-0,422	-0,484	-0,312
Ringe til politiet ^{j)}	0,141	0,381	0,411	0,168	0,169	0,302	-0,0385
Kendskab til Natteravnene							
Har hørt om Natteravnene (H_NR) ^{k)}	-0,448	-0,817*	-0,448	-0,393	-1,458***	-1,152**	-0,460
H_NR x Natteravnene afreporterer til politiet ^{l)}	-0,0444	0,0967	0,160*	0,114	0,126	-0,00523	0,0242
H_NR x Natteravnene er kommunale medarbejdere ^{l)}	0,0606	0,169	0,242	0,261	0,383**	0,0721	0,196
H_NR x Natteravnene er til at stole på ^{l)}	0,840**	0,745**	0,574*	0,497	0,733**	1,034***	0,366
H_NR x Natteravnene holder øje og kontroller ^{l)}	0,0636	0,218	0,342**	0,223	0,406**	0,0737	0,00698
Har mødt Natteravnene (M_NR) ^{m)}	0,141	0,0818	0,0286	0,0634	0,0472	0,239*	0,0739
M_NR*Har selv eller kender nogle der har fået hjælp ⁿ⁾	0,279**	0,187*	0,262**	0,242**	0,245**	0,286**	0,235**
M_NR*Har selv fået hjælp ⁿ⁾	0,548	0,519	0,321	1,038**	0,904**	0,0976	0,523
Case ^{o)}	-0,0801	-0,0158	-0,0694	0,0177	-0,0644	0,0964	-0,0991
Tærskelværdi I	-1,390*	-1,517**	-0,662	-0,855	-0,270	-1,188*	-0,782
Tærskelværdi II	0,896	0,727	1,522**	1,690**	1,797***	1,059	1,101
N	1.395	1.397	1.374	1.382	1.24	1.396	1.299
McFadden R2	0,09	0,08	0,07	0,08	0,08	0,12	0,07
LL(0)	-994,3	-1014,6	-1123,2	-1044,4	-1162,2	-815,3	-1111,0
LL(β)	-905,9	-928,6	-1050,1	-956,8	-1070,8	-719,4	-1032,4

Referencegrupperne for dummyvariable er: ^{a)} mænd, ^{b)} person med dansk herkomst, ^{c)} grundskole ^{d)} hjemmegående, ^{e)} er ikke fyldt 17 år den 1/1 2013, ^{f)} en dreng, ^{g)} kender ikke nogen, som har været udsat for kriminalitet eller ubehageligheder de sidste 12 måneder, ^{h)} barnet har ikke den pågældende adfærd i variabeludsagnet, ⁱ⁾ barnet har ikke haft brug for hjælp på grund af den i variabeludsagnet anførte årsag, ^{j)} har ikke gjort brug af den i variabeludsagnet pågældende hjælp, ^{k)} har ikke hørt om Natteravnene, ^{l)} har hørt om Natteravnene, men mener ikke at de er kendetegnet ved udsagnet i variabelnavnet, ^{m)} har ikke mødt Natteravnene, ⁿ⁾ har mødt Natteravnene, men har ikke selv eller kender ikke nogen, som har fået hjælp af dem, ^{o)} kontrolgruppen

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Bilag 7: Metodisk fremgangsmåde ved analyse af udviklingen i kriminalitet i områder med og uden Natteravne

Grundtanken med Difference-in-Differences regression er at beregne forskelle i anmeldelsesrater for områder *med og uden* Natteravne før oprettelse af foreningen og sammenligne med forskelle i anmeldelsesrater for de samme områder *efter oprettelse af foreningen*. Dette analysedesign kan beskrives på følgende måde:

I tilfælde af at område i i periode t ikke har 'treatment', dvs. Natteravneindsats, antages anmeldelsesraten $Y_{it}(0)$ bestemt ved

$$Y_{it}(0) = \alpha + \beta_t + \gamma_i + \delta X_{it} + \varepsilon_{it}$$

Hvor:

- Y_{it} er anmeldelsesraten i område (postnummer) i i periode (fx kvartal eller år) t ; fx antal tyverier pr. 1.000 indbyggere; 0 indikerer ikke-treatment
- β_t er en konstant for periode t
- γ_i er en konstant for område i
- X_{it} er kontrolvariabler (fx befolkningssammensætning), der varierer over områder og tid
- ε_{it} er restleddet

Antag additiv treatment-effekt, så outcome i tilfælde af treatment er bestemt som:

$$Y_{it}(1) = Y_{it}(0) + \tau$$

Denne model kan estimeres ved OLS-regression:

$$Y_{it} = \alpha + \beta_t + \gamma_i + \tau N_{it} + \delta X_{it} + \varepsilon_{it}$$

Hvor N_{it} er en dummy, der er lig 1, hvis område i havde treatment (Natteravne) i periode t ; og 0 ellers.

Det er koefficienten τ til denne variabel, der er 'the parameter of interest'. Den identificerende antagelse i modellen er, at ændringen fra periode $t-1$ til periode t i anmeldelsesraten i et område, hvor der etableres en Natteravnforening primo periode t , ville have været lig med ændringen fra $t-1$ til t i ikke-Natteravne-områder (eller i Natteravneområder, hvor Natteravnene blev etableret før periode $t-1$), hvis Natteravnforeningen ikke var blevet etableret.

Det bemærkes, at modellen estimeres med en dummyvariabel for hver tidsperiode og en dummyvariabel for hvert område for dermed at tage højde for område- og tids-fixed effects. På grund af korrelation mellem restleddene, især som følge af autokorrelation, er der estimeret robuste standardafvigelse.

Bilagstabel 7.1 Resultater for anmeldelser for alle ugedage per 1.000 borger i postnummeret i perioden 2001-2010 for 585 postnumre i Danmark

	Hær-værk	Indbrud (inkl. fritids-huse)	Tyveri fra person-bil	Tyveri fra borger	Røveri	Person-farlig krim.	Anmel-delser i alt
NR_TREAT	-0.00	-0.00	-0.07	0.06	0.02***	-0.00	0.00
Befolkningstæthed	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	0.00	-0.00***	-0.00*
Antal 10-19-årige pr. 1.000 indbyggere	0.01***	-0.01	-0.00	0.01**	-0.00	0.01**	0.01
Antal mænd 15-29 år pr. 1.000 indbyggere	0.01*	-0.04	0.01*	0.03	0.00	0.01**	0.01
Antal enlige kvinder m. børn pr. 1.000 familier	0.01	0.01	0.00*	0.00	-0.00	0.00	0.03*
Antal 17-24-årige under uddannelse pr. 1.000 17-24-årige	0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00	-0.00	-0.01
Antal efterkommere og indvandre m. ikke-vestlig baggrund	0.00	0.02	-0.00	-0.00	-0.00*	0.00	0.02
Antal 25-64-årige med grundskole pr. 1.000 25-64-årige	0.00	-0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00
Antal fuldtidsledige pr. 1.000 18-59-årige	0.00	-0.00	0.00	-0.01	0.00	0.00	-0.00
Erhvervsfrekvens 18-59-årige	-0.03	-0.10	0.00	-0.00	-0.00	-0.03	-0.16
Antal kontanthjælpsmodtagere pr. 1.000 18-59-årige	0.00	0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Gennemsnitslig indkomst (10.000 kr.) 18-59-årige	-0.05	0.00	0.01	-0.01	0.01	0.01	-0.03
Antal huse pr. 1.000 beboede husstande	-0.01	-0.02	0.00	0.01	0.00	-0.00	-0.03
Antal caféer, værtshuse og diskoteker pr. 1.000 over 17 år	-0.26***	-0.52***	-0.22***	-0.40***	0.01***	-0.12***	-1.50***
Postnumre uden caféer, værtshuse og diskoteker	-0.16***	-0.63*	-0.15***	-0.17	0.02*	-0.08**	-1.17***
Observationer	22.148	22.148	22.148	22.148	22.148	22.148	22.148
R2	0.31	0.67	0.29	0.47	0.19	0.24	0.73

*** signifikant på 0,001-niveau, ** signifikant på 0,01-niveau. * signifikant på 0,05-niveau.

Model estimeret med dummyvariable for område og tidsperiode(ikke gengivet ovenfor), og standardfejl er beregnet med korrektion for cluster for postnummerniveau.

Bilagstabel 7.2 Resultater for anmeldelser for fredage, lørdage og søndage per 1.000 borger i postnummeret i perioden 2001-2010 for 585 postnumre i Danmark

NR_TREAT	Hær-værk	Indbrud (ekskl. fritidshuse)	Tyveri fra personbil	Tyveri fra borger	Røveri	Personfarlig krim.	Anmeldelser i alt
Befolkningstæthed	-0.00	-0.00	-0.00*	-0.00	-0.00	-0.00**	-0.00
Antal 10-19-årige pr. 1.000 indbyggere	0.01**	-0.00	-0.00	0.00**	0.00	0.00*	0.01*
Antal mænd 15-29 år pr. 1.000 indbyggere	0.01	-0.00	0.00	0.02	0.00	0.00**	0.03*
Antal enlige kvinder m. børn pr. 1.000 familier	0.01	0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	0.01
Antal 17-24-årige under uddannelse pr. 1.000 17-24-årige	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Antal efterkommere og indvandre m. ikke-vestlig baggrund	-0.00	0.00	-0.00	-0.00	-0.00**	-0.00	-0.00
Antal 25-64-årige med grundskole pr. 1.000 25-64-årige	0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	-0.00	0.00
Antal fuldtidsledige pr. 1.000 18-59-årige	0.00	0.00	0.00	-0.00	-0.00	0.00	0.00
Erhvervsfrekvens 18-59-årige	-0.01	-0.06	-0.01	-0.01	0.00	-0.01	-0.10
Antal kontanthjælpsmodtagere pr. 1.000 18-59-årige	-0.00	0.00	-0.00	0.00	-0.00	-0.00	0.00
Gennemsnitslige indkomst (10.000 kr.) 18-59-årige	-0.05	0.02	0.01	0.00	0.00	0.01	-0.00
Antal huse pr. 1.000 beboede husstande	-0.01	-0.01	-0.00	0.01	0.00	-0.00	-0.01
Antal caféer, værtshuse og diskoteker pr. 1.000 over 17 år	-0.18***	-0.01	-0.08***	-0.22***	-0.02***	-0.07***	-0.57***
Postnumre uden caféer, værtshuse og diskoteker	-0.08**	-0.02	-0.08**	-0.11*	-0.01**	-0.04*	-0.34***
Observationer	22148	22148	22148	22148	22148	22148	22148
R2	0.25	0.15	0.22	0.47	0.14	0.16	0.48

*** signifikant på 0,001-niveau, ** signifikant på 0,01-niveau. * signifikant på 0,05-niveau.

Model estimeret med dummyvariable for område og tidsperiode(ikke gengivet ovenfor), og standardfejl er beregnet med korrektion for cluster for postnummerniveau.

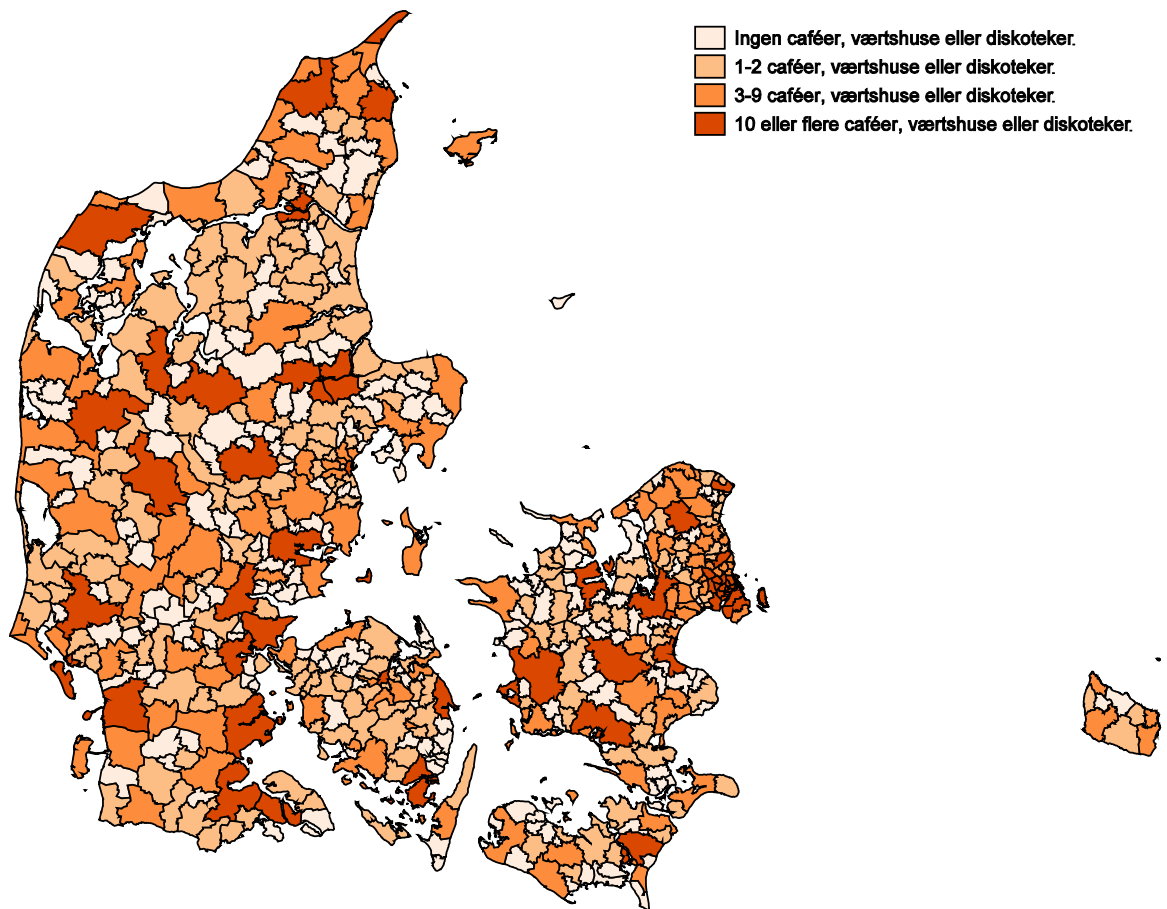
Bilagstabel 7.3 Beskrivende statistik – Baggrundoplysninger for postnumre 2010

	Gns.	Min.	Maks.	Sd.	10. per- centil	90. per- centil	Antal post- numre
Areal i km ²	251.32	2.15	9823.59	704.30	19.8	414.2	585
Befolkningstæthed	333.26	0.02	18481.99	1283.88	10.3	569.2	585
Antal huse pr. 1.000 beboede husstande	849.6	0.51	1000.00	192.8	596.7	983.1	585
Antal sommerhuse i postnummeret	36.1	0.00	949.00	100.6	0.0	90.0	585
Antal 10-19-årige pr. 1.000 indb.	133.5	0.00	179.53	19.8	111.6	153.0	585
Antal mænd 15-29-år pr. 1.000 indb.	56.2	0.00	215.78	19.5	39.7	71.8	585
Antal 17-24-årige under uddannelse pr. 1.000	553.6	295.92	800.00	60.2	480.0	627.2	584
Antal efterkommere og indvandrere pr. 1.000 indb.	36.4	0.00	440.41	46.3	10.2	74.6	585
Antal 25-64-årige med grundskole pr. 1.000	233.9	68.98	415.61	62.4	147.3	309.2	585
Antal enlige kvinder m. børn pr. 1.000 familier	73.7	0.00	142.72	20.5	48.6	100.5	585
Antal fuldtidsledige pr. 1.000 18-59-årige	20.8	0.00	47.33	7.1	12.5	30.0	585
Erhvervsfrekvens 18-59-årige	83.1	63.14	94.74	3.9	78.2	87.4	585
Antal kontanthjælpsmodtagere pr. 1.000	30.0	0.00	138.28	14.5	14.6	48.0	585
Gennemsnitslig indkomst (10.000 kr.) 18-59-årige	20.9	15.31	46.44	3.2	18.1	24.0	585
Median-indkomst (10.000 kr.) 18-59-årige	20.5	14.01	33.49	2.2	18.4	23.1	585
Antal caféer, værtshuse og diskoteker pr. 1.000 over 17 år	0.5	0.00	49.18	2.1	0.0	0.9	585

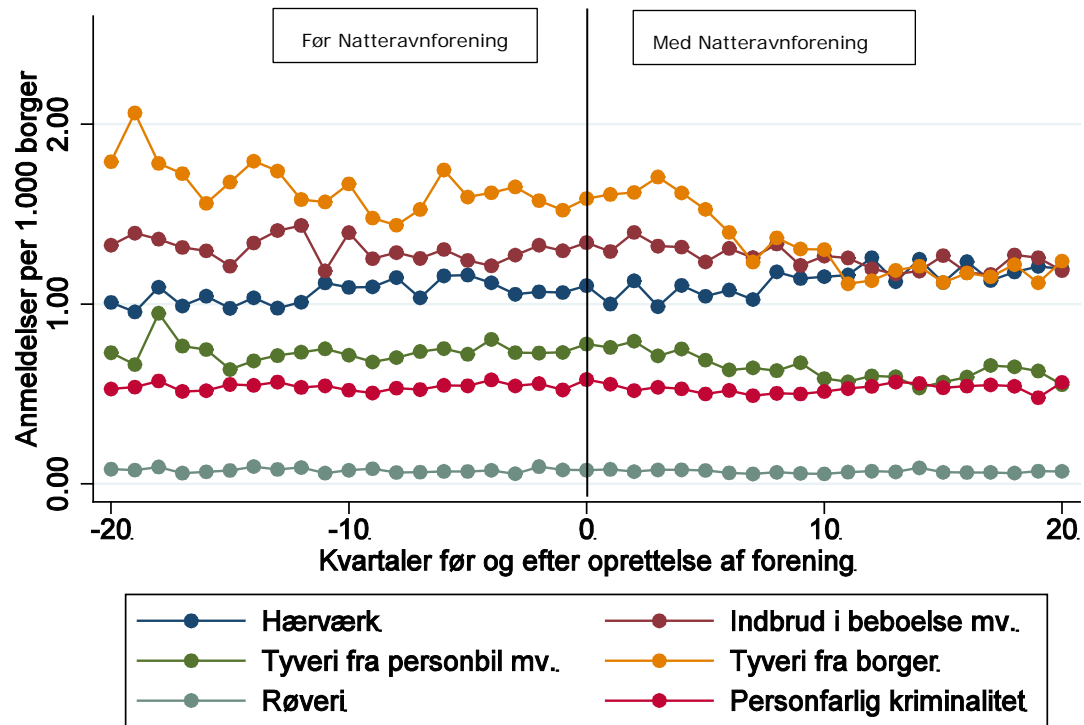
Bilagstabel 7.4 Gennemsnit (og t-test) – Baggrundoplysninger for postnumre med og uden Natteravnforeninger

	Postnumre uden Natteravne	Postnumre med Natteravne	t-test (1-2)
	Gennemsnit	Gennemsnit	
Befolkningstæthed	169.32	621.96	0.000
Hovedstadsområdet	0.05	0.16	0.000
Provinsbyer (over 20.000 indbyggere)	0.01	0.15	0.000
Forstæder til Århus, Odense, Aalborg	0.04	0.01	0.000
Byer med 3-20.000 indbyggere	0.02	0.25	0.000
Landdistrikter og mindre byer	0.89	0.43	0.000
Postnumre med udsatte boligområder	0.02	0.15	0.000
Antal huse pr. 1.000 beboede husstande	910.24	728.82	0.000
Antal sommerhuse i postnummeret	24.93	39.14	0.000
Antal 10-19-årige pr. 1.000 indbyggere	132.40	127.17	0.000
Antal mænd 15-29-år pr. 1.000 indbyggere	52.59	64.25	0.000
Antal enlige kvinder med børn pr. 1.000 familier	62.50	73.73	0.000
Antal 17-24-årige under uddannelse pr. 1.000 17-24-årige	523.36	532.02	0.000
Antal efterkommere og indvandre m. ikke-vestlig baggrund	22.25	49.97	0.000
Antal 25-64-årige med grundskole pr. 1.000 25-64-årige	284.98	264.77	0.000
Antal fuldtidsledige pr. 1.000 18-59-årige	25.17	24.96	0.361
Erhvervsfrekvens 18-59-årige	85.31	84.50	0.000
Antal kontanthjælpsmodtagere pr. 1.000 18-59-årige	22.10	26.65	0.000
Gennemsnitslig indkomst (10.000 kr.) 18-59-årige	17.71	17.65	0.182
Ingen caféer, værtshuse eller diskoteker	0.54	0.10	0.000
1-2 caféer, værtshuse eller diskoteker	0.35	0.28	0.000
3-9 caféer, værtshuse eller diskoteker	0.10	0.38	0.000
10 eller flere caféer, værtshuse eller diskoteker	0.01	0.24	0.000
<i>Anmeldelser for alle ugedage:</i>			
Hærværk	1.29	1.85	0.000
Indbrud i beboelse mv.	3.87	3.22	0.000
Tyveri fra personbil mv.	0.95	1.46	0.000
Tyveri fra borger	1.55	2.50	0.000
Røveri	0.06	0.11	0.000
Personfarlig kriminalitet	0.61	0.89	0.000
Antal anmeldelser i alt pr. 1.000 borgere	8.33	10.01	0.000
<i>Anmeldelser for fredage, lørdage og søndage:</i>			
Hærværk	0.71	1.06	0.000
Indbrud i beboelse mv.	1.22	1.33	0.000
Tyveri fra personbil mv.	0.39	0.59	0.000
Tyveri fra borger	0.75	1.14	0.000
Røveri	0.02	0.05	0.000
Personfarlig kriminalitet	0.32	0.50	0.000
Antal anmeldelser i alt pr. 1.000 borger	3.41	4.66	0.000
Observationer	15.320	6.828	

Bilagsfigur 7.1 Illustration for 2010 af de 585 postnumre i Danmark med angivelse af de fire typer af områder inddelt efter antal af caféer, værtshuse og diskoteker pr. 1.000 indbyggere over 18 år

Bilagsfigur 7.2 Anmeldelser for fredage, lørdage og søndage pr. 1.000 borger i områder med Natteravnforeninger for henholdsvis 20 kvartaler før og efter oprettelse af foreningen – opdelt på seks typer af borgervendt kriminalitet

Bilagstabel 7.5 Kodning af postnumre

Postnumre omkodet for at fastholde konsistens over perioden fra 2001-2010	
Randers	Oprettelse af 5 nye postnumre i Randers i 2008, rekodes til kun et postnummer
København K	Sammenlægning af nr. 1050-1499
København V	Sammenlægning af nr. 1500-1799. Postnummer 1799 Carlsberg kodes til København V (1799 oprettes i 2010, hvor adresser fra København V og Valby samles til et postnummer for Carlsberg området)
Frederiksberg C	Sammenlægning af nr. 1800-1999
2870 Dyssegård	Sammenlægning med 2860 Søborg, da Dyssegård først oprettes i 2004
4030 Tune	Sammenlægning af med 4000 Roskilde, da Tune først oprettes i 2008
8100 Århus Rådhus/postboks	Kodes til 8000 Århus C
9100 Aalborg postcenter/postboks	Kodes til 9000 Aalborg
Postnumre uden befolkningsoplysninger fra anmeldelsesdata	
4105 Ringsted/Midtsjællands postcenter	Kodes til 4000 Ringsted
5100 Odense/Fyns postcenter	Kodes til 5000 Odense C
6254 Afhentningssted	Kodes til Løgumkloster 6240
6701 Esbjerg posthus	Kodes til 6700 Esbjerg
6992 Ulfborg	Kodes til 6990 Ulfborg
7007 Fredericia/ Sydjyllands postcenter	Kodes til 7000 Fredericia
8610 Silkeborg	Kodes til 8600 Silkeborg
8799 Tunø (afhentningssted)	Kodes til 8300 Odder
8834 Hammershøj (afhentningssted)	Kodes til 8830 Tjele

**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00